

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel. (+373) 22 23 25 79,
fax (+373) 22 23 30 20, www.ccrm.md, e-mail: ccrm@ccrm.md

Nr. 06/01-1188 din 10.10 2017

**Dlui Andrian CANDU,
Președintele Parlamentului
Republicii Moldova**

Stimate domnule Președinte,

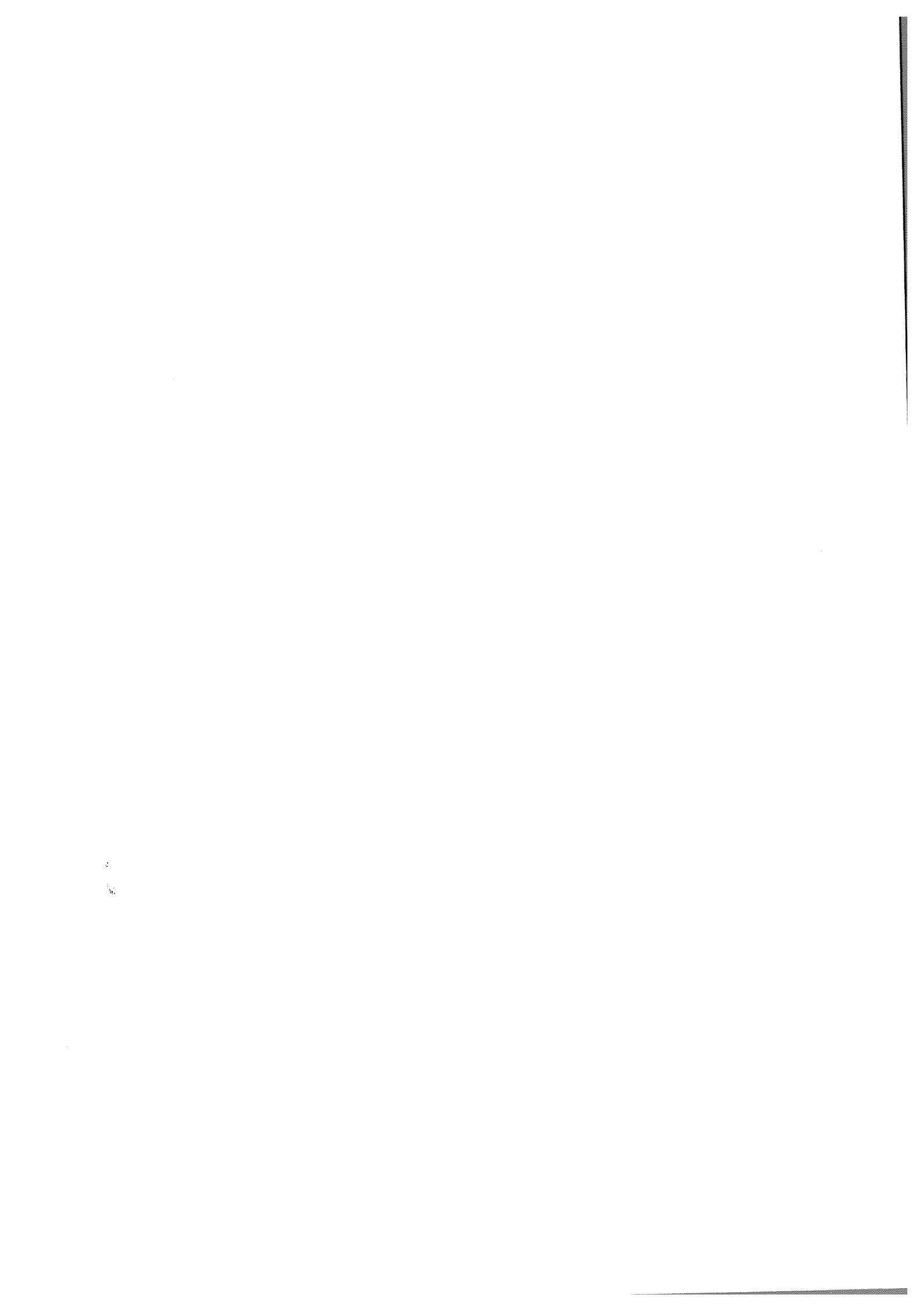
Curtea de Conturi, în temeiul art.133 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și art.8 din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, a întocmit și Vă remite Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2016), aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.49 din 09.10.2017, pentru documentare conform domeniului de competență.

Anexă: Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2016).

Cu considerație,

**Veaceslav UNTILA,
Președinte**

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1836
"10" 10	2017
Ora	

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E A nr.49

din 9 octombrie 2017

**cu privire la aprobarea Raportului asupra administrării și întrebuințării
resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2016)**

În conformitate cu art.133 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, art.8 alin.(1) lit.b) și alin.(3), art.15 alin.(2) și alin.(4), art.16 lit.h) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

h o t ă r ă ș t e:

1. Se aprobă Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2016) și se prezintă Parlamentului Republicii Moldova.
2. Prezenta Hotărâre și Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (Raportul anual 2016) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Veaceslav UNTILA,
Președinte**

Aprobat
prin Hotărârea Curții de Conturi
nr.49 din 9 octombrie 2017

RAPORTUL
asupra administrării și întrebuințării
resurselor financiare publice
și patrimoniului public

Raportul anual 2016

Chișinău, 2017

CUPRINS

MESAJUL PREȘEDINTELUI.....	4
EVENIMENTE PRODUSE ÎN PERIOADA RAPORTATĂ CARE AU SERVIT MEDIULUI DE AUDIT ...	6
SINTEZA RAPORTULUI ANUAL 2016	7
Auditul de conformitate combinat cu auditul performanței și auditul financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 (Anexa nr.1, A3, A4)	11
Auditul de conformitate combinat cu auditul performanței și auditul financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016 (Anexa nr.1, A5, A6)	13
Auditul privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale și vamale pentru anii 2014-2016 (Anexa nr.1, A7)	13
Auditul situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine, întocmite la 31 decembrie 2016 (Anexa nr.1, B3)	14
Auditul situațiilor financiare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, la 31 decembrie 2016 (Anexa nr.1, B4)	15
Auditul situațiilor financiare la Autoritatea Națională de Integritate pe exercițiul bugetar 2016 (Anexa nr.1, B5)	16
Auditul situațiilor financiare la 31 decembrie 2015 ale subprogramelor „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății și „Programe naționale speciale de sănătate privind activitățile de control al tutunului” (Anexa nr.1, C1)	16
Auditul financiar privin autenticitatea situațiilor financiare aferente implementării Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova” pe exercițiul bugetar 2016 (Anexa nr.1, C2)	17
Auditul performanței ”Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pe anii 2011-2016 (8 luni): resurse generoase –rezultate incerte” (Anexa nr.1, C3)	17
Auditul performanței Programului de restructurare a sectorului vitivinicol „Filierea Vinului” (Anexa nr.1, C4).....	18
Auditul privind performanța instrumentelor guvernamentale îndreptate la modernizarea/îmbunătățirea serviciilor în cadrul sistemului educațional (Anexa nr.1, D1).....	19
Auditul privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013” (Anexa nr.1, D2)	19
Auditul performanței ” Care este impactul reformei finanțelor publice locale asupra descentralizării financiare a unităților administrativ-teritoriale din cadrul municipiului Chișinău și raionului Râșcani?” (Anexa nr.1, D3).....	20
Auditul „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier” (Anexa nr.1, D4).....	20
Auditul de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional (Anexa nr.1, D5).....	21
Auditul performanței „Eficiența administrării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016” (Anexa nr.1, D6).....	22

Auditul performanței „Eficiența gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației” (Anexa nr.1, D7).....	23
Auditul TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale automatizate?” (Anexa nr.1, E1).....	24
Misiunea de follow-up al auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță „Care au fost progresele reale și care sunt perspectivele automatizării proceselor în domeniul afacerilor interne?” (Anexa nr.1, E2)	24
ACTIVITATEA DE AUDIT	25
ARIA DE CUPRINDERE.....	27
NEREGULI ȘI DEFICIENȚE CONSTATATE	28
IMPACTUL ACTIVITĂȚII DE AUDIT.....	30
SISTEMUL DE CONTROL INTERN	31
PREVENIREA ȘI COMBATEREA FRAUDEI ȘI CORUPȚIEI	33
SUGESTII LEGISLATIVULUI	37

MESAJUL PREȘEDINTELUI

În calitate de președinte al Curții de Conturi, prezint Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public pe exercițiul bugetar 2016, care a fost proiectat astfel încât să reflecte, într-o manieră clară și transparentă, modul în care ne-am îndeplinit obligațiile statutare în perioada octombrie 2016 – septembrie 2017. Principiul legalității a servit drept bază pentru activitatea noastră, utilizând ca punct de plecare drepturile și obligațiile consacrate în Constituția Republicii Moldova și, nemijlocit, în Legea Curții de Conturi.

Chiar de la început vreau să punctez: Curtea de Conturi nu este o instanță care să pronunțe hotărâri jurisdicționale sau o autoritate care aplică amenzi, dar este instituția supremă care își desfășoară activitatea prin realizarea auditurilor publice externe.

În prezent nu există o practică unică, acceptată la nivel internațional, pentru măsurarea performanțelor instituțiilor supreme de audit, deoarece, la nivel mondial, acestea funcționează cu diferite mandate și în diferite forme organizaționale și juridice. Respectiv, în stabilirea unui standard înalt de calitate, noi ne ghidăm de Legea Curții de Conturi, concentrându-ne asupra obligației noastre statutare, și anume de a promova buna guvernare a fondurilor publice.

Beneficiile rapoartelor noastre sunt vizibile atunci când Parlamentul adoptă sau modifică actele legislative, iar entitățile auditate, prin implementarea recomandărilor Curții, își consolidează activitatea. Constatările de audit deseori devin puncte de reper în activitatea Guvernului, instituțiilor de drept, organizațiilor nonguvernamentale, precum și oferă cetățenilor informații despre utilizarea banilor proveniți din impozitele achitate de ei. Astfel, în calitate de Instituție Supremă de Audit tindem să dobândim încrederea cetățenilor și să oferim suport real Legislativului și Executivului.

În activitatea noastră ținem cont nu doar de legislație, dar și de viața publică, științifică, mass-media, Curtea de Conturi activând în condiții de o reală transparență, în conformitate cu standardele internaționale. Toate rapoartele noastre sunt publice și pot fi accesate pe pagina oficială a instituției.

Curtea de Conturi este un actor-cheie în sistemul de finanțe publice din Republica Moldova și un gardian al gestiunii conforme a fondurilor publice. Având în vedere importanța deosebită a activității noastre, în perioada de raportare am tins să fim profesioniști în ceea ce facem și să ne ghidăm de principiile de imparțialitate și integritate.

Un semn evident de recunoaștere a muncii noastre este abordarea rapoartelor de audit în cadrul ședințelor comisiilor parlamentare, fiind analizate constatările și recomandările înaintate, dar și audiate entitățile vizate.

În perioada de raportare, în limita resurselor disponibile, am realizat și publicat 26 de rapoarte cu constatări bine întemeiate și obiective aferente celor mai acute probleme economice și sociale din țară și am remis 1239 de recomandări către 314 destinatari.

Dincolo de cele expuse, fiecare dintre rapoartele noastre a atras atenția asupra faptului că Republica Moldova trebuie să progreseze fără a aduce daune viitorului nostru sau al copiilor noștri. Este nevoie de o creștere durabilă pentru a depăși greutățile economice. În acest scop, fondurile publice trebuie utilizate în mod regulamentar, astfel ca banul public să aducă o schimbare în viața cetățenilor prin politici adecvate și servicii calitative. De asemenea, trebuie să acordăm o atenție deosebită transparenței, eficacității, eficienței și oportunității utilizării fondurilor publice, deoarece acești factori sunt la fel de importanți precum suma veniturilor încasate în buget.

În calitate de instituție care și-a dobândit binemeritat prestigiul profesional și care beneficiază de încrederea cetățenilor, lucrăm pentru a susține Parlamentul și pentru a promova, prin recomandările noastre, utilizarea economă și eficientă a fondurilor și activelor publice. Având în vedere dificultățile economice și financiare, precum și experiența națională din ultimul deceniu, nu există nicio îndoială că fondurile publice trebuie să fie ordonate. Prin auditurile efectuate în perioada de referință, noi am susținut utilizarea conformă a finanțelor publice și vom continua să acționăm în vederea atingerii acestui obiectiv și pe viitor.

Veaceslav UNTILA,
Președinte

EVENIMENTE PRODUSE ÎN PERIOADA RAPORTATĂ CARE AU SERVIT MEDIULUI DE AUDIT

16 decembrie 2016 – Parlamentul a adoptat Legea bugetului de stat pentru anul 2017 nr.279, care prevede la venituri suma de 33, 2 miliarde lei și la cheltuieli – 37,4 miliarde lei, cu un deficit de 4,2 miliarde lei; Legea bugetului asigurărilor sociale de stat nr.286: la venituri – 17,5 miliarde lei, și la cheltuieli – 17,5 miliarde lei; Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală nr.285: la venituri – 6,1 miliarde lei, și la cheltuieli – 6,2 miliarde lei, cu un deficit în sumă de 92,8 milioane lei.

16 iunie 2016 – Codul fiscal a fost completat cu un nou impozit – cel pe avere. Astfel, impozitul pe avere reprezintă impozitul aplicat asupra averii contribuabilului sub formă de bunuri imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), în cazul în care acestea satisfac condițiile specificate.

26 august 2016 – Guvernul aprobă Hotărârea nr.1011 „Cu privire la Cadrul bugetar pe termen mediu (2017-2019)”, document care stabilește obiectivele politicii bugetar-fiscale și cadrul de resurse și cheltuieli ale bugetului public național pe un termen de trei ani.

26 septembrie 2016 – Guvernul și-a asumat răspunderea prin adoptarea a șapte legi-cheie în contextul Acordului cu FMI, care vizează domenii strategice de consolidare a stabilității economice și sociale a statului.

12 octombrie 2016 – Guvernul aprobă Strategia de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2016-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia. Potrivit Strategiei, reforma va cuprinde patru domenii care vor fi supuse gradual schimbărilor. Este vorba de armonizarea legislației cu Directivele UE din domeniu, restructurarea Agenției de Achiziții Publice și instituirea unei agenții naționale de soluționare a contestațiilor. De asemenea, se prevede crearea unui sistem electronic de achiziții, dar și consolidarea capacităților pentru autoritățile contractante și funcționarii implicați în procesul de achiziții publice.

7 noiembrie 2016 – Consiliul de Directori Executivi ai Fondului Monetar Internațional (FMI) a aprobat un acord cu Republica Moldova pe un termen de trei ani, finanțat prin două instrumente de creditare – Mecanismul de finanțare extinsă și Mecanismul extins de creditare, care au ca scop susținerea programului de reforme economice și financiare ale statului. Republica Moldova a obținut acces la 129,4 milioane de drepturi speciale de tragere (circa 178,7 milioane dolari SUA, sau 75 la sută din cota Republicii Moldova la FMI).

16 noiembrie 2016 – a fost aprobat Cadrul normativ secundar pentru achizițiile publice. Cabinetul de Miniștri a aprobat trei regulamente care vin să asigure buna aplicare a Legii privind achizițiile publice. Cel mai substanțial document dintre acestea permite autorităților contractante să-și planifice contractele de achiziții de bunuri, lucrări și servicii necesare pe întregul an bugetar. La 28.12.2016 Guvernul adoptă Hotărârea nr.1418 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici”.

23 decembrie 2016 – au fost publicate Standardele Internaționale de Raportare Financiară nr.14 și nr.15 (IFRS). Obiectivul IFRS nr.14. „Conturi de amânare aferente activităților reglementate” este de a prezenta dispozițiile de raportare financiară pentru soldurile contului de amânare aferent activităților reglementate ce apar atunci când o entitate furnizează bunuri sau servicii clienților la un preț sau tarif care face obiectul reglementării tarifare.

20 mai 2017 – a fost aprobat Conceptul de rescriere a Codului fiscal și a Codului vamal. În contextul armonizării legislației fiscale și vamale cu Directivele Uniunii Europene conform Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, Ministerul Finanțelor a elaborat Conceptul de rescriere a Codului fiscal și Codului vamal, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.75 din 15.05.2017. Conceptul reprezintă un document de politici care descrie modalitățile și direcțiile aplicate în procesul de elaborare a Codurilor respective prin prisma celor mai bune practici, care urmează a fi realizat în perioada 2017-2019.

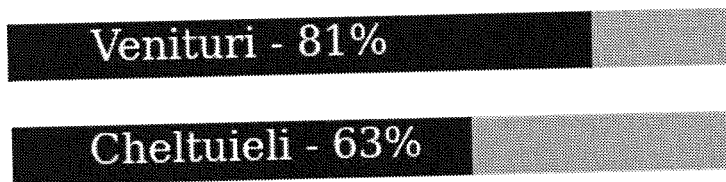
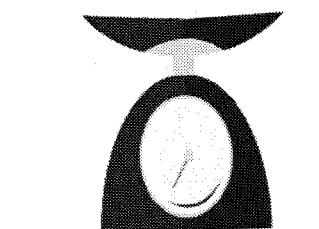
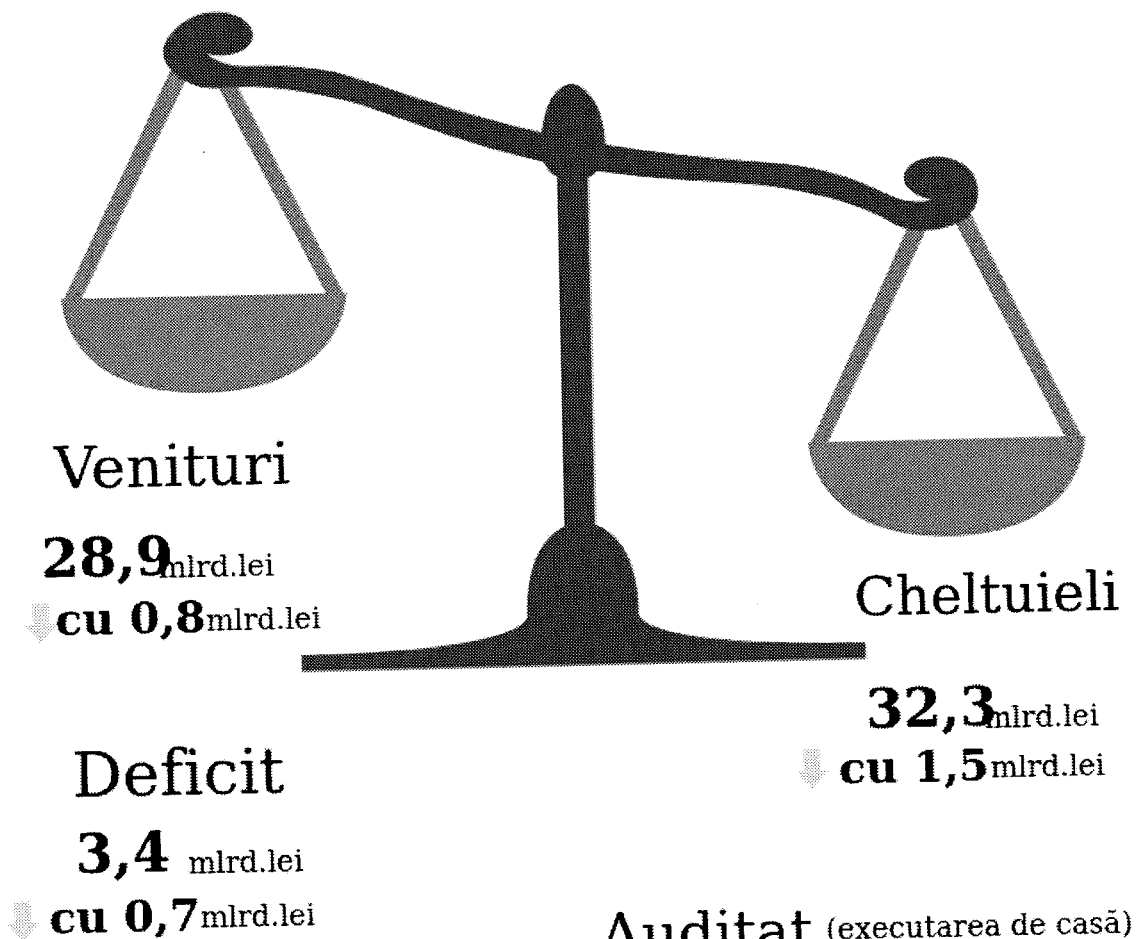
SINTEZA RAPORTULUI ANUAL 2016

În anul 2016, economia Republicii Moldova a dat semnale de revigorare, în mare parte datorită creșterii înregistrate în sectorul agricol. Totodată din cauza instabilității politice, dar și a necesității consultării cu partenerii de dezvoltare, în primele 6 luni ale anului a fost executat un buget provizoriu, Legea bugetului de stat pentru 2016 fiind aprobată abia în luna iulie.

Bugetul public național în 2016 a înregistrat un deficit de 2,5 miliarde lei, comparativ cu cel prevăzut de 4,8 miliarde lei. Ponderea deficitului în Produsul Intern Brut a fost de sub două procente, sau cu aproximativ 2 puncte procentuale mai mic decât cel așteptat. Veniturile acumulate la Bugetul Public Național au fost de 46 de miliarde lei și au depășit cu 5,2 la sută acumulările din 2015. Cheltuielile Bugetului Public Național au fost la nivel de 94,2 la sută față de prevederile anuale (48,5 miliarde lei). Comparativ cu anul 2015, cheltuielile s-au majorat cu 4,3 la sută.

Opinie fără rezerve privind executarea de casă a bugetului de stat

Auditul asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2016 și auditul performanței managementului datoriei sectorului public pe anul 2016” (Anexa nr.1, A1, A2)

Bugetul de Stat pentru 2016 se caracterizează prin realizarea veniturilor în cuantum de 28,9 miliarde lei sau cu 0,8 miliarde lei mai mult față de anul precedent, dar mai mici cu 0,8 miliarde lei față de cele prognozate (2,6%). Cheltuielile au fost executate în sumă de 32,3 miliarde lei, cu 1,5 miliarde lei (4,5%) mai puțin decât valoarea prognozată. Deficitul bugetar a fost de 3,4 miliarde lei, suma fiind cu 0,8 miliarde lei (17,9%) mai mică decât prognozele Guvernului.

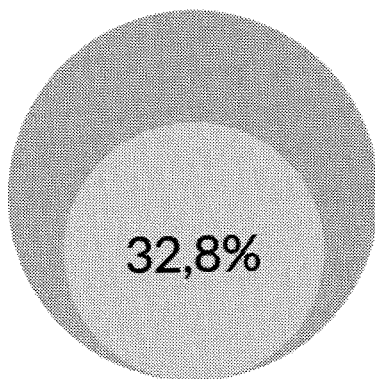
Auditul exprimă opinie fără rezerve asupra Raportului Guvernului privind executarea de casă pe 2016 a bugetului de stat. Guvernul a reușit să aducă o stabilitate financiară și a evitat o criză acută a finanțelor publice, totodată fiind constatate rezerve privind conformitatea evidenței capitalului subscris în unele organizații internaționale și a sumelor achitate acestora sub formă de „paid-in”.

- veniturile și cheltuielile bugetului de stat per ansamblu s-au realizat sub nivelul prognozat;
- granturile externe destinate proiectelor finanțate din surse externe au fost debursate în proporție de 37,2 la sută din cauza negocierilor de lungă durată cu FMI. Deblocarea altor fonduri externe a fost posibilă abia după încheierea unui acord cu FMI;
- s-a remarcat o creștere accentuată cu 37,2 la sută a datoriei sectorului public, care a avut un impact negativ asupra sustenabilității finanțelor publice și a determinat necesitatea consolidării acțiunilor de evaluare a riscurilor financiare asociate portofoliului datoriei publice și deservirii acesteia.

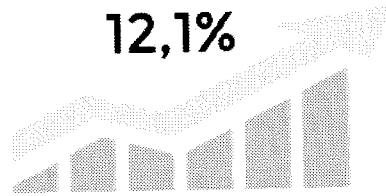
Opinie cu rezerve privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat

Ponderea BASS în BPN

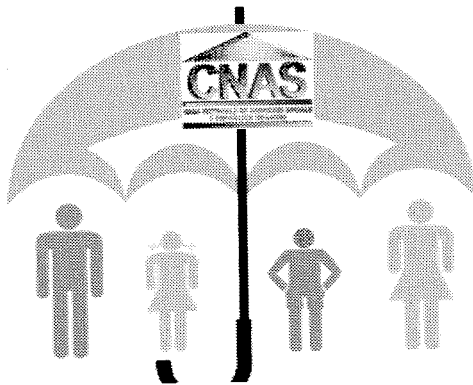
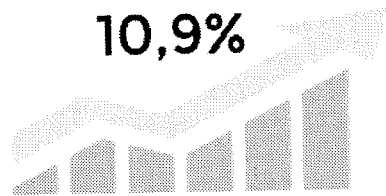
15,1 mlrd.lei
încasări

12,1%

15,0 mlrd.lei
cheltuieli

10,9%

Auditat

Venituri - 67%

Cheltuieli - 99%

Auditul de conformitate combinat cu auditul performanței și auditul financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 (Anexa nr.1, A3, A4)

În anul 2016, veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat au fost de 15,1 miliarde lei, ceea ce este cu peste 12 la sută (1,6 miliarde lei) mai mult față de 2015. Ponderea veniturilor totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat în Bugetul Public Național a fost de 32,8 la sută, iar în Produsul Intern Brut – 11,2 la sută. Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat au fost de 15,0 miliarde lei, cu 10,9 la sută (sau cu 1,5 miliarde de lei) mai mult față de anul precedent.

Auditul a exprimat o opinie cu rezerve asupra Raportului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016.

Auditul a avut o serie de observații față de Raportul privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016:

- bugetul asigurărilor sociale de stat se confruntă cu probleme și neconformități aferente veniturilor și cheltuielilor în aspectele identificării, înregistrării și evidenței contribuabililor, care au impact asupra plenitudinii angajării și colectării plăților, implicit, asupra suportului financiar aferent BASS;
- onorarea obligațiilor față de beneficiari se face cu o anumită dificultate din cauza restanțelor determinate de neacumularea integrală a veniturilor la bugetul asigurărilor sociale de stat;
- dialogul defectuos dintre instituțiile publice a favorizat abateri de la prevederile legale la stabilirea și acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului;
- au fost identificați indici de fraudă la achiziționarea билетelor pentru tratament balneosanatorial. Materialele au fost remise instituțiilor de drept pentru examinare;
- au fost atestate deficiențe în gestionarea datelor introduse în sistemul informațional al CNAS privind plătitorii și beneficiarii sistemului de protecție socială, nefiind asigurată securitatea și integritatea datelor.

Opinie fără rezerve privind
executarea **fondurilor**
asigurărilor obligatorii de
asistență medicală

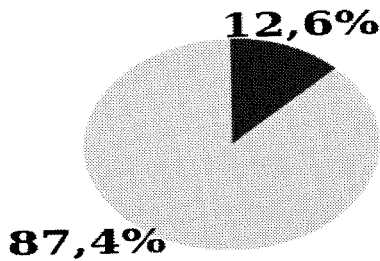

**+ 90,7
mil.lei**

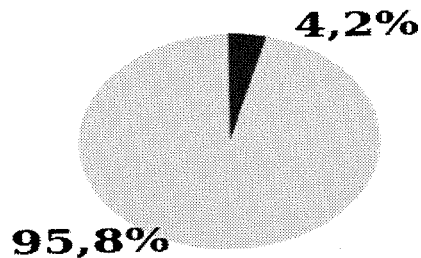
243,9 mil.lei
mijloace disponibile
în cont

Ponderea FAOM în BPN

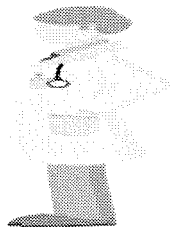
Ponderea FAOM în PIB

2,7 mlrd.lei
Transferuri de la
BS

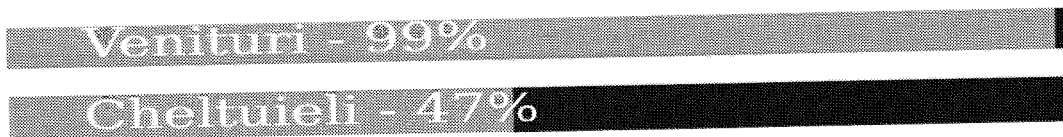
Mijloace financiare
disponibile

**5,7
mlrd.lei**

3,0 mlrd.lei
Fondurile asigurării
obligatorii
de asistență medicală

Auditat

Auditul de conformitate combinat cu auditul performanței și auditul financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016 (Anexa nr.1, A5, A6)

Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2016 prevede venituri și cheltuieli de 5,8 miliarde lei. În 2016, veniturile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală au fost realizate în cuantum de de 5,8 miliarde lei, iar cheltuielile – de 5,7 miliarde lei.

Auditul a exprimat o opinie fără rezerve asupra Raportului Guvernului privind executarea de casă a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în 2016.

Auditul a relevat unele iregularități în Raportul privind executarea Fondurilor Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală, care nu au influențat opinia de audit:

- transferul tardiv de la bugetul de stat către FAOAM, respectiv, către instituțiile medicale a condus la acumularea mijloacelor financiare la 31 decembrie 2016 în sumă de 0,2 miliarde lei, majorându-se față de anul precedent cu 59 la sută. Această situație creează premise de neacordare a serviciilor medicale pentru persoanele asigurate;
- nivelul redus de executare a fondurilor (de dezvoltare-50%, de profilaxie-17%, de rezervă-36%) a fost determinat de lipsa procedurilor și mecanismelor clare de utilizare a acestora, care să asigure prestarea serviciilor medicale calitative populației;
- se reiterează probleme sistemice și neconformități la prescrierea, eliberarea și raportarea medicamentelor compensate, inclusiv indici de fraudă, materialele fiind remise organelor de drept pentru examinare conform competenței.

Auditul privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale și vamale pentru anii 2014-2016 (Anexa nr.1, A7)

Auditul a recomandat revizuirea și perfecționarea mecanismelor de executare silită a obligației fiscale și vamale și actualizarea cadrului regulator:

- restanțele pentru plata obligațiilor contribuabililor față de bugetul public național, administrate de Serviciul Fiscal de Stat, sunt în scădere continuă, această diminuare fiind determinată de înscrierea în evidența specială a 2590 de contribuabili (4,7 miliarde lei);

- sistemul actual de gestiune a executării silită a obligației fiscale și vamale, taxelor și altor plăți în buget nu asigură conformitatea și eficiența procesului în cauză;
- managementul defectuos privind executarea silită a restanțelor față de Bugetul Public Național de către executorii judecătorești nu asigură evidența și raportarea veridică și reală a restanțelor, precum și nivelul de încasare și transfer la buget;
- performanța acestui sistem este afectată de mecanisme falimentare consolidate de guvernările anterioare, care nu permit asigurarea Guvernului cu resurse necesare pentru exercitarea funcțiilor sale.

Auditul situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor instituții din subordine pe anul 2016 și auditul privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016 (Anexa nr.1, B1, B2)

Pentru realizarea obiectivelor și activităților stabilite conform Legii bugetului de stat pentru anul 2016, *Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor* i-au fost alocate venituri, cheltuieli și active nefinanciare în sumă totală de 0,2 miliarde lei.

În 2016, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și instituțiile din subordine au administrat active nefinanciare (patrimoniu) în valoare totală de 0,4 miliarde lei.

Auditul a exprimat o opinie de audit contrară asupra situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor întocmite la 31 decembrie 2016.

- aplicarea neconformă a regulilor generale de evidență contabilă și a conturilor contabile din Planul de conturi a afectat prezentarea fidelă și reală a situațiilor financiare consolidate;
- conducerea ANSA nu a asigurat reflectarea integrală în evidența contabilă a proprietăților publice ale statului, înregistrarea drepturilor patrimoniale pentru unele bunuri publice, evaluarea bunurilor, ajustarea valorii acestora la valoarea lor cadastrală, dar a înregistrat în evidența sa contabilă bunurile demolate și vândute;
- gestionarea precară a patrimoniului public (bunuri imobile ale ANSA) a contribuit la deteriorarea acestora în majoritatea localităților rurale.

Auditul situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine, întocmite la 31 decembrie 2016 (Anexa nr.1, B3)

Ministerul Sănătății și instituțiile din subordine au gestionat resurse financiare în valoare de 1,2 miliarde lei, din care 63,4 la sută reprezintă alocațiile de la Bugetul de Stat.

Valoarea patrimoniului public administrat de Ministerul Sănătății și instituțiile din subordine pe parcursul anului 2016 a fost de 1,6 miliarde lei, ponderea cea mai semnificativă fiind reprezentată de mijloacele fixe, acestea fiind uzate în proporție de 43,2 la sută.

Auditul a exprimat o opinie de audit contrară asupra situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine, întocmite la 31 decembrie 2016:

- neevaluarea și neînregistrarea în evidența contabilă, precum și la organele cadastrale a dreptului de gestiune asupra bunurilor publice deținute în gestiune de către instituțiile din subordinea Ministerului;
- nedeținerea informației depline aferente patrimoniului dat în gestiune entităților al căror fondator este Ministerul Sănătății.

Auditul situațiilor financiare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, la 31 decembrie 2016 (Anexa nr.1, B4)

Comisia Națională a Pieței Financiare este autoritatea publică autonomă, responsabilă față de Parlament, care reglementează și autorizează activitatea participanților pe piața financiară nebancaară, precum și supraveghează respectarea legislației de către ei. În acest scop, autoritatea este investită cu putere de decizie, de dispensă, de interdicție, de intervenție, de control și de sancționare disciplinară și administrativă, în limitele stabilite de legislație. Autoritatea este condusă de Consiliul de administrație, care este un organ colegial compus din 5 membri, inclusiv președintele și doi vicepreședinți. Membrii Consiliului de administrație sunt desemnați de Parlament pe un termen de 5 ani. Finanțarea autorității se efectuează integral din taxe a căror mărime se stabilește în bugetul anual, care se aprobă prin hotărârea Parlamentului. Patrimoniul și veniturile CNPF sunt scutite de impozite și taxe.

Auditul a exprimat o opinie de audit cu rezerve asupra situațiilor financiare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare întocmite la 31 decembrie 2016.

- managementul operațional inefficient al autorității, precum și cadrul normativ intern neactualizat au cauzat admiterea unor carențe aferente conformității ținerii evidenței contabile, precum și unele neconformități în gestionarea patrimoniului, care au afectat inteligibilitatea și credibilitatea informațiilor prezentate în situațiile financiare ale entității;
- cadrul normativ intern aferent salarizării angajaților CNPF nu definește clar criteriile de stabilire a sporului lunar privind intensitatea muncii;

- instituția nu dispune de cadru procedural de formare a taxelor aferente altor surse legale de venituri;
- în lipsa normei legale, nu se asigură monitorizarea activității financiare nebankare (microfinanțarea și leasingul financiar).

Auditul situațiilor financiare la Autoritatea Națională de Integritate pe exercițiul bugetar 2016 (Anexa nr.1, B5)

Autoritatea Națională de Integritate, fiind o autoritate publică independentă, își exercită atribuțiile prevăzute de lege. Misiunea autorității constă în asigurarea integrității în exercitarea funcției publice și funcției de demnitate publică, prevenirii corupției prin realizarea controlului averii și al intereselor personale, respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor. Instituția este finanțată integral din bugetul de stat.

Auditul a exprimat opinie de audit fără rezerve asupra situațiilor financiare ale Autorității Naționale de Integritate întocmite la 31 decembrie 2016.

- nefinalizarea procesului de reorganizare a entității a limitat performanța instituțională, ceea ce a avut impact asupra utilizării resurselor financiare publice.

Auditul situațiilor financiare la 31 decembrie 2015 ale subprogramelor „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății și „Programe naționale speciale de sănătate privind activitățile de control al tutunului” (Anexa nr.1, C1)

În scopul implementării Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017, la 11 iulie 2014 a fost semnat, de către Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, Acordul de finanțare în vederea realizării Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”, în mărime de 20 milioane DST (30,8 milioane dolari SUA – la data semnării Acordului), pe un termen de 5 ani. Creditul a fost acordat pe o perioadă de rambursare de 20 de ani, termenul de grație fiind de 5 ani, rata dobânzii anuale – de 1,25 la sută, taxa de angajament – de 0,5 la sută per an, și taxa de deservire – de 0,75 la sută per an.

Au fost debursate 678,0 mii DST (echivalentul a 930,3 mii dolari SUA) pentru activitățile de raționalizare a sistemului spitalicesc.

Auditul a exprimat opinie cu rezerve privind raportul financiar al subprogramului „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății, cu situația la 31 decembrie 2015.

- nerealizarea activităților planificate sau neatingerea indicatorilor stabiliți în termenele prevăzute de program generează riscul nedebersării și nevalorificării mijloacelor financiare în cuantum de 2,6 milioane DST.

Auditul financiar privin autenticitatea situațiilor financiare aferente implementării Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova” pe exercițiul bugetar 2016 (Anexa nr.1, C2)

Proiectul „Reforma Învățământului în Moldova (PRIM)” este implementat în perioada aprilie 2013 - august 2018 și sprijină Programul de Reforme al Guvernului prin finanțarea activităților care vor consolida calitatea educației și vor crea un sector al educației mai eficient. PRIM este un Credit de Investiții Specific, în valoare de 40 milioane dolari SUA, finanțat de Banca Mondială.

Auditul a exprimat opinie fără rezerve privind rapoartele bugetare ale Proiectului întocmite la 31 decembrie 2016:

- capacitatea instituțională insuficientă a condiționat un nivel redus de debursare și valorificare a mijloacelor financiare în cadrul Proiectului.

Auditul performanței ”Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pe anii 2011-2016 (8 luni): resurse generoase –rezultate incerte” (Anexa nr.1, C3)

Reformarea justiției în Republica Moldova este un element-cheie în consolidarea statului de drept și a instituțiilor judiciare în raport cu cetățenii. Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 reprezintă un angajament asumat pe plan extern în raport cu Uniunea Europeană. În scopul creării unor premise suplimentare de siguranță a interpretării corecte a direcțiilor strategice, Legislativul, în anul 2012, a aprobat Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016. Uniunea Europeană s-a angajat să susțină Guvernul Republicii Moldova în reformarea sectorului justiției începând cu anul 2013, prin asigurarea sustenabilității financiare sub forma unui suport bugetar în valoare totală de 60,0 milioane euro. Din cauza instabilității politice, incoerenței acțiunilor de reformare din 2013 până în 2016, partenerii de dezvoltare au fost nevoiți să suspende sprijinul financiar pentru acest sector.

Concluzia Curții de Conturi arată că implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției a dispus de resurse generoase, dar a generat rezultate incerte:

- eforturile depuse de către actorii-cheie responsabili de reformarea sectorului justiției până în 2016 nu au fost concludente și eficiente, ceea ce a compromis armonizarea sectorului cu standardele europene;
- mijloacele financiare alocate până în 2016 pentru realizarea activităților stabilite în documentele strategice au fost utilizate de către factorii de decizie inefficient, nefondat și, în unele cazuri, în scopuri neprevăzute.

Auditul performanței Programului de restructurare a sectorului vitivinicol „Filiera Vinului” (Anexa nr.1, C4)

Programul a fost conceput pentru a soluționa vulnerabilitățile structurale din industria viticolă a Republicii Moldova. În acest scop, Guvernul Republicii Moldova și Banca Europeană de Investiții au semnat în anul 2010 un Contract de finanțare în vederea obținerii unui credit în valoare de 75 milioane euro, destinat implementării reformei în sectorul vitivinicol.

Scopul Programului a fost de a facilita accesul beneficiarilor din sectorul vitivinicol al Republicii Moldova la resursele financiare oferite de BEI prin intermediul operațiunilor de creditare și de leasing. Alocațiile pentru beneficiarii Programului au fost direcționate prin intermediul a 4 Componente distincte. Pentru Componenta I „Linia de credit” BEI a debursat 32,0 milioane euro, Componenta II „Linia de credit – achiziția strugurilor” – 6,98 milioane euro, Componenta III „Operațiuni de leasing financiar” – 0,42 milioane euro, și pentru Componenta IV „Laboratoare, educație, formare și dezvoltarea securității alimentelor” – 4,94 milioane euro. Din data inițierii Programului și până la 30.06.2017, mijloacele financiare efectiv debursate de către BEI au constituit 44,34 milioane euro, sau 59% din valoarea împrumutului.

Auditul denotă că deși la implementarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol „Filiera Vinului” au fost raportate unele progrese, sectorul vitivinicol se confruntă cu o serie de dificultăți care afectează fiabilitatea rezultatelor Programului și pot compromite impactul implementării acestuia:

- ineficiența și insuficiența implicării instituțiilor responsabile de atragerea mijloacelor financiare și implementarea Programului în procesul de coordonare și monitorizare a acestuia generează pentru Guvernul Republicii Moldova costuri suplimentare pentru

deservirea împrumutului și achitarea comisionului aferent nedebersării resurselor externe;

- condițiile nefavorabile ale Programului au limitat accesul potențialilor beneficiari la resursele creditului;
- insuficiența unui control adecvat la evaluarea eligibilității și la implementarea activităților prevăzute în Proiectele investitoriale de către Consiliul de supraveghere au determinat aprobarea unor avize de eligibilitate care conțin date neveridice, nerespectarea de către beneficiar a angajamentelor asumate privind contribuția proprie, procurarea unor utilaje în lipsa spațiilor special amenajate pentru instalare, acceptarea în gaj a bunurilor vechi și uzate moral.

Auditul privind performanța instrumentelor guvernamentale îndreptate la modernizarea/îmbunătățirea serviciilor în cadrul sistemului educațional (Anexa nr.1, D1)

Pentru realizarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”, dar și pentru asigurarea modernizării continue a sistemului de învățământ, Guvernul a aprobat Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”.

Auditul relevă că modernizarea și îmbunătățirea serviciilor guvernamentale în cadrul sistemului educațional nu corespund așteptărilor:

- în primul an de implementare a Strategiei „Educația-2020” au fost înscrise rezultate modeste;
- necesitățile statului nu sunt racordate la evoluția pieței muncii pe anumite specialități;
- ineficiența instrumentelor guvernamentale și lipsa cadrelor didactice afectează calitatea serviciilor din sistemul educațional și nu contribuie la menținerea cadrelor didactice tinere.

Auditul privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013” (Anexa nr.1, D2)

Concluzia auditului se rezumă la faptul că instituțiile implicate în sistemul de subvenționare au neglijat în totalitate recomandările Curții de Conturi, conducerea instituțiilor neasumându-și responsabilitatea pentru implementarea lor:

- din totalul de 20 de cerințe și recomandări înaintate, doar două recomandări au fost implementate;
- lipsa unor măsuri concrete, care să diminueze riscurile și să înlăture deficiențele identificate de către auditul precedent, amplifică derapajele determinate de sistemul defectuos de gestionare a Fondului de subvenționare identificat anterior, respectiv, utilizarea inefficientă a fondurilor publice alocate în acest scop.

Auditul performanței ” Care este impactul reformei finanțelor publice locale asupra descentralizării financiare a unităților administrativ-teritoriale din cadrul municipiului Chișinău și raionului Râșcani?” (Anexa nr.1, D3)

Auditul relevă că reforma finanțelor publice nu și-a atins obiectivele scontate:

- în contextul unei subdezvoltări socioeconomice a autorităților publice locale, noul sistem de transferuri bugetare a sporit considerabil gradul de dependență al bugetelor locale față de bugetul de stat;
- în condițiile reformei inițiate, se intensifică disproporțiile regionale de dezvoltare între autoritățile administrației publice locale, care în mod iminent produc inechități pentru populația unităților administrativ-teritoriale.

Auditul „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier” (Anexa nr.1, D4)

Sistemele de monitorizare foto-video a traficului rutier în perioada 2014-2015 au fost instalate în 41 zone de control din mun.Chișinău și în 21 zone de control din 13 UAT de nivelul II. De asemenea, supravegherea circulației rutiere a fost asigurată prin intermediul a 8 sisteme mobile.

Sistemul a fost inițiat dintr-un grant de 5 milioane dolari SUA, acordat de Guvernul Chinei. Urmare a aplicării SASCR „Controlul traficului”, au fost raportate în perioada 2014-2016 venituri în bugetele de toate nivelurile provenite din amenzile aferente încălcării traficului rutier, în sumă totală de 0,10 miliarde lei, inclusiv la bugetul de stat – 0,05 miliarde lei, la bugetele locale – 0,05 miliarde lei.

Implementarea SASCR „Controlul traficului” în mun. Chișinău a fost finanțată din bugetul de stat și din grantul oferit de RP Chineză, iar în 13 UAT – din veniturile provenite din amenzile aferente încălcării traficului rutier (prin partajarea acestora între APL și operatorii economici implicați în baza contractelor de PPP și de achiziție a serviciilor de monitorizare a circulației rutiere).

Auditul a constatat că managementul sistemului de supraveghere a traficului rutier a fost implementat cu un șir de abateri și nereguli:

- sistemul nu a fost racordat la principiul cost-eficiență, iar managementul operațional defectuos la toate nivelurile a amplificat fenomenul corupției și inechității tuturor participanților la trafic;
- lipsa unei viziuni clare cu privire la modul de implementare a Sistemului, neelaborarea unui proiect generalizat privind lucrările ce urmau a fi efectuate, precum și admiterea neconformităților în contabilizarea lucrărilor executate din surse externe au generat dublarea unor cheltuieli adiționale implementării proiectului;
- carențele procedurilor de coordonare și de interacțiune în Sistem au facilitat intervenția neautorizată a responsabililor în favoarea unor persoane interesate.

Auditul de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional (Anexa nr.1, D5)

În anul 2015 pe teritoriul țării au fost generate 4,0 milioane tone de deșeuri, sau cu 2,2 milioane tone mai mult față de perioada precedentă. Din cantitatea totală de deșeuri generate, 609,9 mii tone au fost utilizate, 1,4 milioane tone – nimicite sau scoase la gunoiști, iar restul, 1,6 milioane tone, au rămas în stoc pe teritoriul unităților producătoare de deșeuri.

Volumul total al deșeurilor stocate la începutul anului 2016 pe teritoriul agenților economici a constituit 10,3 milioane tone, inclusiv 7,5 milioane tone reprezintă deșeurile ce provin din extracție și 626,8 mii tone provin de la creșterea animalelor.

Potrivit unor studii, cantitatea de deșeuri în zonele urbane pe cap de locuitor constituie 1,0 kg/zi, iar în zonele rurale – 0,5 kg/zi.

Auditul constată că sistemul de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție nu susține dezvoltarea capacităților de colectare a deșeurilor, fiind iminent riscul asupra sănătății populației și mediului:

- cadrul normativ care reglementează gestiunea deșeurilor nu este armonizat cu normele internaționale din domeniu;
- fondurile alocate și valorificate în vederea gestiunii deșeurilor sunt insuficiente pentru prevenirea și reducerea efectelor adverse determinate de generarea deșeurilor, precum și a pericolelor asupra sănătății populației și mediului înconjurător.

Auditul performanței „Eficiența administrării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016” (Anexa nr.1, D6)

Misiunea CV „Cricova” S.A. constă în sporirea continuă a valorii ramurii vitivinicole atât la nivel național, cât și mondial, în promovarea realizărilor obținute pe piețele de importanță strategică prin dezvoltarea continuă a potențialului uman, studierea, elaborarea, implementarea și exploatarea noilor tehnologii în domeniile viticulturii și vinificației, dispunerea de posibilități mai mari pentru a satisface cele mai rafinate și exigente cerințe ale oenologilor, consumatorilor și partenerilor din diverse țări prin calitatea produselor și serviciilor acordate.

Auditul a constatat că sistemul de MFC instituit în cadrul Combinatului de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrului de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. nu este un mecanism eficient în procesul de administrare a patrimoniului public în condiții de performanță, care să asigure dezvoltarea stabilă și durabilă a societăților:

- activitatea persoanelor cu funcții de reprezentare a statului în Consiliul de administrație al Combinatului de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrului de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. este formală și ineficientă;
- instrumentele fondatorului nu au asigurat integritatea patrimoniului și nu au avut impact benefic asupra activității societăților vizate. Astfel, neînregistrarea și nelegalizarea corespunzătoare a investițiilor aferente construcției restaurantului „Orașul Subteran” a condiționat riscul de pierdere a acestora;
- gestionarea dreptului de proprietate asupra mărcilor comerciale nu exclude posibilitatea de înstrăinare a acestora, respectiv, din 120 de sortimente de produse doar pentru 35 a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra mărcii comerciale.

Auditul performanței „Eficiența gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației” (Anexa nr.1, D7)

Gestiunea economico-financiară și administrarea patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației este una ineficientă:

- fondatorii întreprinderilor ce prestează servicii de aprovizionare cu apă și de canalizare nu au gestionat eficient serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și nu au întreprins acțiuni concrete orientate la supravegherea activității economico-financiare a întreprinderilor, iar organele de conducere ale întreprinderilor nu și-au realizat integral competențele statutare și nu au contribuit la eficientizarea activității economico-financiare a întreprinderilor;
- situația financiară a întreprinderilor ce prestează servicii de aprovizionare cu apă și de canalizare este critică: 12 din 15 întreprinderi auditate au înregistrat în 2016 pierderi. În prezent sunt intentate proceduri de insolvență la ÎS „Acva Nord”, ÎM AC Basarabasca și SA RAC Soroca. Ca urmare, riscul deposedării autorităților publice de bunurile ce reprezintă infrastructura de aprovizionare cu apă și de canalizare este destul de înalt;
- valoarea totală a creditelor contractate cu Ministerul Finanțelor și dobânzilor aferente a constituit 0,42 miliarde lei, din care valoarea creditelor și dobânzilor neachitate în termen – 0,03 miliarde lei, ceea ce reprezintă un risc pentru bugetul de stat privind suportarea unor cheltuieli neprevăzute pentru onorarea acestor obligațiuni;
- efectuarea unor investiții ineficiente, inclusiv din surse creditare. De exemplu, economic și tehnic nefundamentată s-a dovedit a fi investiția de 0,07 miliarde lei efectuată în construcția Stației de epurare în or. Orhei. De asemenea, urmare a dării în exploatare în 2016 a apeductului „Prut – Nisporeni”, au devenit inutile investițiile începute în anii anteriori în domeniul aprovizionării cu apă a or. Nisporeni, în sumă de circa 0,04 miliarde lei;
- întreprinderile de apă și canalizare nu dispun de o evidență uniformă a bunurilor primite în gestiune de la fondator. Nici consiliile locale, în calitate de fondatori ai întreprinderilor respective, nu au asigurat determinarea și delimitarea domeniului (public sau privat) din care face parte patrimoniul transmis în gestiunea întreprinderilor;
- cadrul legal existent nu stabilește exhaustiv domeniul de proprietate din care fac parte bunurile din infrastructura tehnico-edilitară aferentă prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, ceea ce nu oferă protecția juridică necesară acestor bunuri și determină riscul pierderii drepturilor de proprietate publică asupra acestor bunuri de importanță socială.

Auditul TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale automatizate?” (Anexa nr.1, E1)

Legislația privind crearea și funcționarea SIA AMP necesită a fi elaborată, actualizată și ajustată noilor necesități. Lipsa monitorizării de către Ministerul Sănătății a activităților de automatizare a proceselor din domeniul asistenței medicale primare generează riscuri majore privind protecția datelor cu caracter personal ale pacienților. De asemenea, auditul a constatat un risc sporit pentru securitatea informațională și confidențialitatea datelor cu caracter personal.

Astfel, auditul constată că sistemul Informațional Automatizat pentru Asistența Medicală Primară este la etapa incipientă de dezvoltare:

- lipsa măsurilor adecvate de protecție a datelor cu caracter personal creează vulnerabilități privind confidențialitatea datelor;
- lipsa unei viziuni strategice unice în domeniul automatizării asistenței medicale primare, a unui control adecvat din partea entităților implicate, precum și nedelimitarea clară a responsabilităților condiționează costuri financiare pentru dezvoltarea și administrarea acestuia și riscuri majore privind protecția și securitatea datelor.

Misiunea de follow-up al auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță „Care au fost progresele reale și care sunt perspectivele automatizării proceselor în domeniul afacerilor interne?” (Anexa nr.1, E2)

Deși entitățile responsabile au realizat anumite acțiuni, acestea nu au asigurat în deplină măsură implementarea recomandărilor înaintate și eliminarea neajunsurilor constatate de auditul precedent:

- dezvoltarea domeniului tehnologiilor informaționale și a comunicațiilor în cadrul MAI necesită conformare cu direcția strategică prevăzută în documentele de politici aferente e-Transformării a guvernării și întreprinderea stringentă a acțiunilor concrete, astfel încât automatizarea proceselor interne să înregistreze succese și performanțe tangibile;
- soluțiile tehnologiilor informaționale guvernamentale nu sunt utilizate de către autoritățile vizate (MAI, STI, BMA, PG), inclusiv la dezvoltarea sistemelor informaționale.

ACTIVITATEA DE AUDIT

Activitatea de audit desfășurată de Curtea de Conturi în perioada de raportare a avut drept obiectiv evaluarea legalității, conformității și performanței gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public, astfel contribuind la consolidarea bunei gestiuni a fondurilor publice, realizarea adecvată a activităților în entitățile publice și, nu în ultimul rând, la promovarea responsabilității manageriale.

Curtea de Conturi și-a desfășurat activitatea obiectiv și independent în conformitate cu prevederile cadrului legal¹ și cu cerințele Standardelor Internaționale de Audit ale Instituțiilor Supreme de Audit², respectiv, realizând audituri financiare, de performanță și de conformitate.

Potrivit Programului anual al activității de audit a Curții de Conturi³, în perioada octombrie 2016 – septembrie 2017 Instituția Supremă de Audit a adoptat, în urma acțiunilor de audit, 22 hotărâri prin care au fost aprobate 26 rapoarte de audit⁴. Lista Hotărârilor adoptate de Curtea de Conturi în perioada raportată și a entităților supuse auditului se prezintă în **Anexa nr.2** la prezentul Raport. De asemenea, informații detaliate privind rapoartele de audit pot fi accesate pe site-ul oficial al Curții de Conturi: www.ccrm.md.

Cu referință la tipurile de audit, Curtea de Conturi a realizat 9 misiuni de audit ale situațiilor financiare, 11 audituri de performanță, 4 misiuni de audit de conformitate, 2 misiuni de audit al TI (a se vedea Figura nr.1).

Figura nr.1

octombrie 2016-septembrie 2017

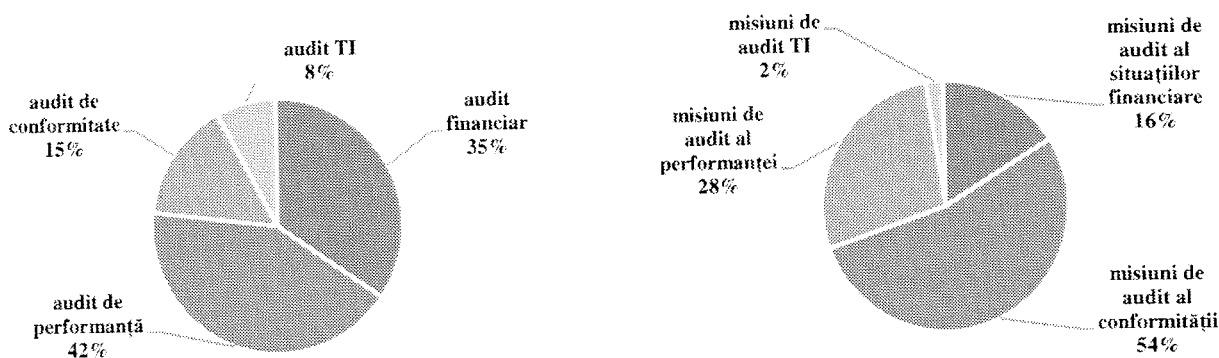
octombrie 2015-septembrie 2016

¹ Constituția Republicii Moldova; Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008.

² Hotărârea Curții de Conturi nr.60 din 11.12.2013 „Cu privire la aplicarea Standardelor Internaționale de Audit ale Instituțiilor Supreme de Audit de nivelul 3 – ISSAI 100, ISSAI 200, ISSAI 300, ISSAI 400, în cadrul misiunilor de audit ale Curții de Conturi”; Hotărârea Curții de Conturi nr.7 din 10.03.2014 „Cu privire la aplicarea Liniilor Directoare de Audit (ISSAI 1000-9999) în cadrul auditului public”.

³ Hotărârea Curții de Conturi nr.46 din 14.12.2015 „Privind aprobarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2016” (cu modificările și completările ulterioare) și Hotărârea Curții de Conturi nr.47 din 05.12.2016 „Privind aprobarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2017” (cu modificările și completările ulterioare).

⁴ Printr-o hotărâre poate fi aprobat unul sau mai multe rapoarte.

Sursă: Hotărârile CCRM.

În perioada de referință, Curtea de Conturi și-a orientat activitatea preponderent spre efectuarea auditurilor de performanță, inclusiv cu abordarea de sistem (42%) și auditurilor financiare (35%), care au drept obiectiv, în cazul auditurilor de performanță, promovarea, în mod constructiv, a unei guvernări economice, eficiente și eficace, astfel contribuind la asigurarea responsabilității și transparenței în activitatea entităților publice și în cazul auditurilor financiare, obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare în ansamblu nu conțin denaturări semnificative, ca urmare a fraudei sau erorii. La fel, în vizor rămân auditurile de conformitate și domeniul tehnologiilor informaționale.

Un rol semnificativ și o responsabilitate majoră în activitatea Curții de Conturi o constituie auditarea de către Instituția Supremă de Audit a fondurilor provenite din sursele financiare externe, inclusiv la solicitarea partenerilor de dezvoltare, al căror număr de asemenea crește din an în an. Astfel, în perioada de referință Curtea de Conturi, reieșind din resursele disponibile, a realizat 6 misiuni de audit urmare a angajamentelor internaționale și matricelor de politici.

La finele misiunilor de audit, în temeiul constatărilor și probelor de audit acumulate, Curtea de Conturi a exprimat 13 opinii asupra rapoartelor financiare și a formulat 19 concluzii aferente conformității și/sau performanței gestionării fondurilor publice, inclusiv a patrimoniului public. Din totalul opiniilor exprimate, 6 opinii sunt nemodificate, 5 opinii cu rezerve și 2 opinii contrare. Informații detaliate privind opiniile/concluziile exprimate/formulate în perioada de raportare sunt prezentate în **Anexa nr.3** la prezentul Raport.

ARIA DE CUPRINDERE

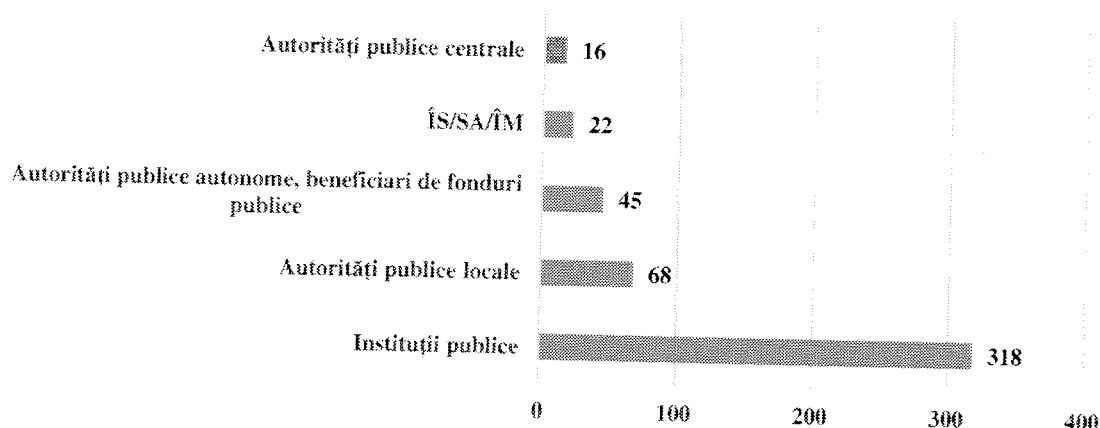
Domeniile auditate în perioada octombrie 2016 - septembrie 2017 vizează preponderent formarea și utilizarea resurselor bugetului central consolidat, inclusiv ale bugetului de stat, ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

Cu referire la auditarea bugetelor locale, se remarcă o nouă abordare, acestea fiind supuse unor audituri tematice cu abordarea de sistem. Grație noii viziuni, Curtea a reușit să cuprindă într-o misiune de audit un număr considerabil de autorități publice locale, astfel fiind identificate un șir de probleme sistematice caracteristice majorității acestora.

De asemenea, în perioada raportată, Instituția Supremă de Audit și-a concentrat activitatea și asupra altor domenii importante, cum ar fi: datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat; gestiunea silită a obligației fiscale/vamale; reforma sectorului justiției, sistemul educațional, reforma finanțelor publice locale, gestiunea patrimoniului public de către societățile pe acțiuni și întreprinderile de stat, tehnologiile informaționale, funcționalitatea sistemelor de management financiar și a gradului de racordare a acestora principiilor de performanță etc.

În aspectul entităților auditate, reieșind din prioritățile stabilite, activitatea Curții de Conturi s-a concentrat în special la auditarea instituțiilor publice. Totodată, din lista entităților auditate nu au lipsit autoritățile publice centrale și locale, întreprinderile de stat, municipale și societățile pe acțiuni, autoritățile publice autonome și beneficiarii de fonduri publice (*a se vedea Figura nr.2*).

Figura nr.2

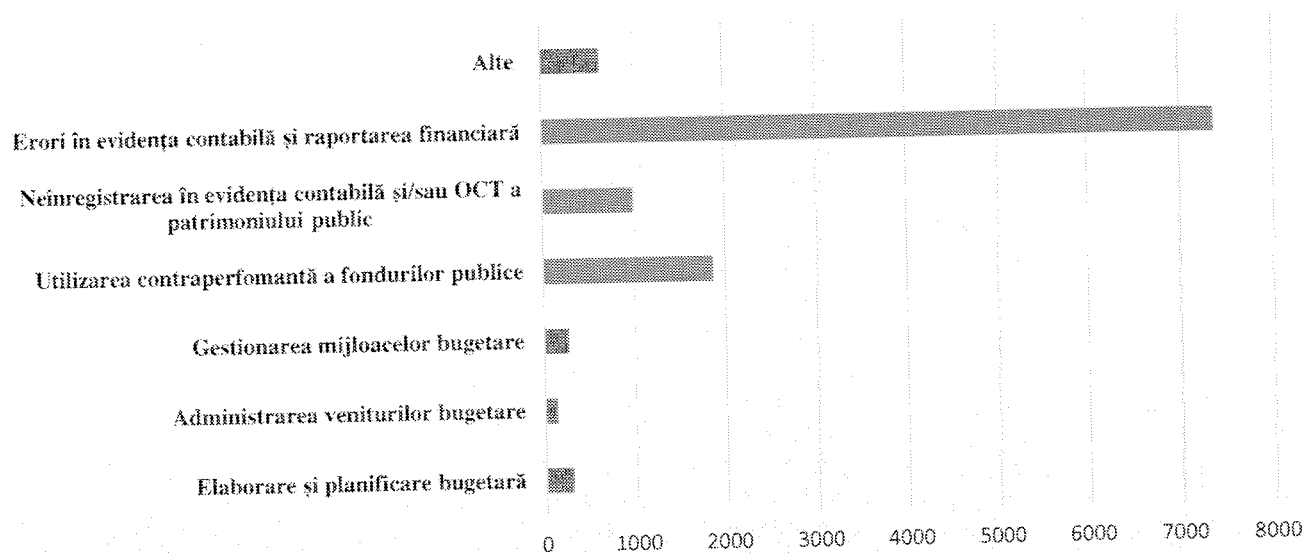
Sursă: Hotărârile CCRM.

NEREGULI ȘI DEFICIENȚE CONSTATATE

Acțiunile de audit realizate pe parcursul perioadei vizate au reliefat un șir de neconformități, constatându-se nereguli și deficiențe atât în gestionarea fondurilor publice, inclusiv a patrimoniului public, cât și la raportarea financiară, valoarea acestora fiind estimată la peste 11 miliarde de lei (a se vedea Figura nr.3).

Figura nr.3

Milioane lei

Similar anilor precedenți, deficiențele și neconformitățile constatate în perioada de gestiune se referă, în linii mari, la:

- neasigurarea încasării depline a veniturilor și formarea restanțelor la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală;
- nevalorificarea alocațiilor acordate entităților publice;
- efectuarea de plăți în lipsa documentelor justificative;
- redirecționarea și utilizarea ineficientă a resurselor financiare;
- efectuarea investițiilor în lipsa fundamentărilor economice;
- desfășurarea neconformă și contraperformantă a achizițiilor publice;
- gestionarea defectuoasă a fondurilor publice, inclusiv a patrimoniului public;
- înstrăinarea necontrolată a bunurilor imobile;
- admiterea erorilor în evidența contabilă și raportarea financiară;
- neînregistrarea de către fondatori a drepturilor de proprietate asupra capitalului deținut în instituțiile fondate;
- utilizarea nejudicioasă a mijloacelor financiare etc.

Neconformitățile constatate pe parcursul misiunilor de audit în perioada de raportare poartă un caracter persistent și, preponderent, au fost generate de:

- iresponsabilitatea managerială și nerespectarea cadrului legal;
- irelevanța prognozelor macro și microfiscale care stau la baza elaborării indicatorilor bugetari;
- inconsecvența politicilor contabile aplicate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil;
- abordarea superficială de către instituțiile bugetare a responsabilităților de planificare și gestiune a cheltuielilor;
- lipsa capacității instituționale de valorificare a mijloacelor financiare;
- neajustarea cadrului juridic național la prevederile legislației și standardelor internaționale etc.

Informații detaliate privind deficiențele constatate pe parcursul perioadei de raportare sunt expuse în compartimentele respective din Raport.

IMPACTUL ACTIVITĂȚII DE AUDIT

Pe parcursul misiunilor de audit, în urma colaborării dintre echipele de audit și entitățile auditate, au fost remediate deficiențe în valoare de 0,1 miliarde de lei, și anume: au fost înregistrate în evidența contabilă patrimoniu și alte bunuri materiale (0,02 miliarde de lei, sau 21,2 la sută); au fost recuperate prejudicii determinate de lipsa bunurilor materiale/deteriorări de fonduri fixe (0,01 miliarde de lei); au fost înlăturate abaterile aferente administrării veniturilor bugetare (0,01 miliarde de lei), precum și au fost remediate alte abateri (0,08 miliarde de lei, sau 77,5 la sută).

Totodată, pentru remedierea unei părți semnificative din iregularitățile constatate, sunt necesare resurse de timp, umane și financiare. Astfel, echipele de audit au înaintat circa 1 239 de recomandări, unele dintre acestea, ținând cont de slăbiciunile instituționale la originea cărora sunt carențele în aspect de relevanță a cadrului juridic aferent, vizează elaborarea/modificarea/ajustarea actelor normative și legislative în vigoare.

De asemenea, aducem în vizor măsurile întreprinse de entitățile publice în vederea implementării recomandărilor din Raportul anual 2015, care au vizat în principal:

- respectarea de către autoritățile publice de resort a calendarului bugetar, în special în ceea ce ține de elaborarea și prezentarea în Parlament a politicilor fiscale și bugetare, precum și de aplicarea unor acțiuni ferme de combatere a evaziunii fiscale, de diminuare a datoriei publice, care să contribuie la consolidarea sustenabilității finanțelor publice;
- modificarea și completarea Legii privind controlul financiar public intern, cu scopul de a remedia carențele și lacunele persistente, inclusiv de a extinde auditul intern asupra entităților publice autonome și a societăților comerciale cu capital de stat sau municipal, precum și de a consolida statutul unității de auditor intern și a ameliora salarizarea funcției respective;
- aprobarea cadrului decizional-normativ în materie de monitoring financiar al întreprinderilor de stat și municipale prin prisma redresării managementului financiar-operational;
- realizarea unor studii aferente politicilor și strategiilor de reformare a sistemului de salarizare în sectorul public și de uniformizare a pensiilor de stat etc.

Urmare a unei analize comprehensive a măsurilor întreprinse de entitățile vizate în vederea implementării recomandărilor înaintate, se constată că, din totalul de 69 de recomandări înaintate, 19 au fost executate, 25 au fost parțial realizate, iar alte 25 – neimplementate.

În mare parte, implementarea modestă a recomandărilor Curții de Conturi a fost determinată de lipsa de consecvență a persoanelor cu funcții de răspundere în vederea gestionării corecte și performante a resurselor și patrimoniului public, implicarea insuficientă în acest proces a organelor ierarhic superioare dar și de pregătirea profesională insuficientă a personalului din cadrul entităților publice.

În contextul celor menționate, conchidem că neconformarea integrală a entităților prin întreprinderea măsurilor de eliminare a neregulilor și carențelor constatate în cadrul misiunilor de audit poate condiționa și pe viitor disfuncționalități în gestionarea resurselor și patrimoniului public, precum și perpetuarea aceluiași încălcări. Excluderea acestor fenomene negative cu siguranță va avea impact asupra procesului de implementare a recomandărilor Curții și, respectiv, asupra procesului de utilizare corectă și performantă a resurselor financiare publice, spre beneficiul întregului stat. Analogic anilor precedenți, situația constatată privind executarea cerințelor și implementarea recomandărilor a îngrijorat atât Curtea de Conturi, cât și societatea civilă, care în perioada raportată a avut o implicare constantă în sprijinirea acțiunilor de implementare a recomandărilor de audit, pentru a sensibiliza opinia publică și autoritățile statului în ce privește necesitatea unei abordări cu mult mai responsabile în utilizarea mijloacelor și a patrimoniului public.

O informație mai amplă privind implementarea recomandărilor Curții de Conturi înaintate prin Raportul anual 2015 este expusă în **Anexa nr.4** la prezentul Raport.

SISTEMUL DE CONTROL INTERN

În temeiul competențelor atribuite prin lege⁵, auditorii publici externi evaluează modul de organizare, implementare și menținere a sistemului de management financiar și control și a auditului intern în entitățile auditate. Respectiv, se constată perpetuarea de ani de zile, inclusiv în perioada raportată, a aceluiași deficiențe care vizează, în principal:

- sistemele de autoevaluare a managementului financiar și control din cadrul entităților publice nu funcționează, sunt formale sau lipsesc în totalitate;
- managerii nu percep, nu-și asumă și nu sunt interesați de implementarea și dezvoltarea sistemului de management financiar și control;

⁵ Art.5 alin.(2) din Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

- lipsa comunicării atât pe orizontală, cât și pe verticală între subdiviziunile structurale ale entităților publice;
- nedelegarea clară a responsabilităților către angajați;
- absența și irelevanța criteriilor de evaluare a posibilelor riscuri în gestiunea financiară și operațională, respectiv, a obiectivelor ce țin de activitățile entităților publice;
- insuficiența/lipsa personalului calificat, inclusiv în domeniul financiar-contabil și auditori interni etc.

Consecința directă a deficiențelor enunțate este utilizarea fondurilor publice neconform și contraperformant. Acest fapt este confirmat de frecvența și volumul abaterilor de la normele legale și regulamentare constatate de Curtea de Conturi la nivelul entităților publice verificate în procese precum:

- ținerea evidenței contabile;
- achiziții publice;
- gestionarea patrimoniului;
- prognozarea și administrarea veniturilor etc.

Curtea de Conturi, prin rapoartele sale de audit, a înaintat un șir de recomandări referitoare la măsurile necesare de întreprins în vederea remedierii deficiențelor/lacunelor constatate la acest capitol. În quantumul recomandărilor formulate, prevalează recomandările de elaborare și actualizare a procedurilor operaționale, ceea ce denotă faptul că managerii entităților publice încă nu sunt conștienți pe deplin de respectiva obligație legală și nici chiar de beneficiul realizării acesteia.

De asemenea, Instituția Supremă de Audit a recomandat în repetate rânduri consolidarea funcției de audit intern în entitățile publice, prin crearea condițiilor necesare de funcționare a acestei subdiviziuni, arătând că în acest domeniu există rezerve semnificative, inclusiv personal insuficient sau necalificat și o oarecare subfinanțare.

O provocare pentru sistemul de control intern este reforma demarată a administrației publice, astfel că actorii implicați în implementarea controlului intern urmează să conlucreze constructiv, inteligent și transparent atât la nivel național, cât și cu fiecare entitate publică. Fără o susținere și o conlucrare constructivă între părți va fi greu de atins obiectivele majore prevăzute în documentele de politici aprobate.

PREVENIREA ȘI COMBATEREA FRAUDEI ȘI CORUPȚIEI

Deși auditurile Curții nu sunt destinate în mod specific să detecteze cazuri de fraudă, există situații în care apar suspiciuni cu privire la posibile activități neconforme cu reglementările sau frauduloase. Curtea cooperează îndeaproape cu organele de drept în combaterea fraudei și corupției împotriva fondurilor publice. Astfel, Curtea de Conturi transmite organelor de drept orice suspiciune de fraudă, corupție sau altă activitate ilegală care este identificată în cursul activității de audit. Aceste cazuri semnalate sunt examinate de organele de drept, care decid cu privire la deschiderea sau nu a unei anchete. În perioada raportată, Curtea a transmis organelor respective 9 materiale de audit, 7 materiale fiind în curs de examinare.

Principalele cazuri identificate de către auditori, care au generat suspiciuni de fraudă, s-au referit la: încălcările în cadrul procedurilor de achiziție, încălcările în cadrul procesului de subvenționare a agriculturii, iregularitățile admise în gestionarea sistemului de supraveghere a traficului rutier și în prestarea serviciilor cu caracter informațional, încălcările în cadrul procedurii de prescriere și eliberare a medicamentelor compensate, carențele și abaterile în administrarea patrimoniului public, precum și în cadrul supravegherii și controlului sanitar-veterinar de stat.

Astfel, în perioada octombrie 2016 - septembrie 2017 organelor de drept le-au fost remise pentru examinare:

Materialele auditului performanței „Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011 - 2016 (8 luni): resurse generoase – rezultate incerte” (Hotărârea Curții de Conturi nr. 43 din 30 noiembrie 2016) au fost remise la solicitarea Centrului Național Anticorupție, ca urmare a comunicării despre instrumentarea unei cauze penale.

Ulterior, la solicitarea informației privind rezultatul desfășurării urmăririi penale, CNA a informat că a solicitat Curții de Conturi expedierea Raportului de audit în partea ce ține de evaluarea progresului înregistrat în implementarea SRSJ privind „Consolidarea capacităților de expertiză medico-legală a laboratoarelor (analiza ADN)” și că în cadrul cauzei penale sunt supuse examinării complete, obiective și sub toate aspectele doar circumstanțele cu referire la obiectul cauzei, celelalte aspecte relatate în conținutul Raportului de audit remis nefiind examinate în cadrul acestei cauze penale;

Materialele auditului TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale automatizate?” (Hotărârea Curții de Conturi nr.48 din 05 decembrie 2016), au fost remise Centrului Național Anticorupție în temeiul pct.2.6 din Hotărâre, pentru informare și întreprinderea măsurilor de rigoare privind verificarea legalității contractării/implementării și promovării Sistemului Integrat în Sănătate de către un agent economic. CNA a informat că, urmare a examinării demersului Curții de Conturi referitor la informația obținută în urma elaborării Raportului de audit TI, controlul petiției a fost sistat pe motiv că faptele constatate nu pot servi drept temei pentru declanșarea unor investigații sub aspect penal;

Materialele auditului privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014 (Hotărârea Curții de Conturi nr. 1 din 24 ianuarie 2017) au fost remise Procuraturii Generale, pentru informare și examinare, conform competenței, a legalității acțiunilor SA „AIDIN” la accesarea subvențiilor din Fondul de subvenționare pentru anul 2013 (pct.2.7 din Hotărâre); remisă și Centrului Național Anticorupție, pentru informare și examinare, conform competenței, a inacțiunilor persoanelor responsabile din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care au omis termenul de prescripție pentru recuperarea compensațiilor aferente pagubelor suportate de producătorii agricoli ca urmare a calamităților naturale (secetă, grindină) din anii 2012 și 2013, acordate neregulamentar (în sumă de 1107,5 mii lei) (pct. 2.6. din Hotărâre). Suplimentar, CNA i-au fost remise copiile probelor de audit care au stat la baza stabilirii valorii totale a compensațiilor aferente pagubelor suportate de producătorii agricoli, ca urmare a calamităților naturale din anii 2012 și 2013, acordate neregulamentar în sumă de 1107,5 mii lei.

Procuratura Generală a informat că ”Materialele aferente posibilei evaziuni fiscale comise de către SRL ”V.A.B. Com” au constituit obiectul de examinare a unei cauze penale pornite anterior de către Procuratura raionului Taraclia, urmare a investigării căreia a fost dispusă clasarea cauzei penale deoarece fapta nu întrunește elementele componente ale infracțiunii. La sesizările ulterioare a Curții de Conturi privind necorespunderea obiectului răspunsului cu obiectul sesizării a fost primit același răspuns.

Materialele remise CNA se află în prezent în proces de examinare;

Materialele auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier” (Hotărârea Curții de Conturi nr.12 din 05.04.2017) au fost remise Procuraturii Generale, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție, pentru informare și examinare conform competențelor.

De menționat că, în cadrul desfășurării misiunii de audit, ca urmare a constatărilor auditorilor, a fost organizată, în data de 09.12.2016, ședința Consiliului interdepartamental de cooperare între Curtea de Conturi și organele de drept ca rezultat fiind decisă remiterea tuturor probelor colectate către organele de drept, pentru încadrarea juridică a faptelor constatate.

În prezent materialele se află în proces de examinare;

Materialele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 (Hotărârea Curții de Conturi nr.18 din 18.05.2017) au fost remise Procuraturii Generale, conform pct.2.7., cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, pentru examinare conform competenței și calificare sub aspectul legii penale a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor responsabile și/sau implicate în procedurile de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial, care au generat utilizarea inefficientă, cu supraplăți și indici de fraudă în sumă de 1,9 milioane lei.

Materialele se află în prezent în proces de examinare;

Materialele auditului privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale și vamale pentru anii 2014-2016 (Hotărârea Curții de Conturi nr.20 din 26.05.2017) au fost remise la solicitarea Centrului Național Anticorupție, cu anexarea copiilor autentificate ale documentelor care atestă situațiile reflectate în subpunctul 3.3. din Raportul de audit.

În prezent materialele se află în proces de examinare;

Materialele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2016 (Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 30.05.2017) au fost remise Procuraturii Generale, conform pct.2.2., cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, pentru examinare conform competenței și calificării, sub aspectul legii penale, a acțiunilor/inacțiunilor persoanelor responsabile și/sau implicate în procedurile de prescriere, eliberare și achitare a medicamentelor

compensate, care au generat utilizarea neconformă și nejustificată ce poate determina indici de fraudă (257,3 mii lei).

Materialele se află în prezent în proces de examinare;

Materialele auditului performanței „Eficiența administrării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016” (Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 04.07.2017) au fost remise Procuraturii Generale, cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, conform pct.3, pentru informare și examinare conform competențelor, privind legalitatea comercializării activelor pe termen lung (11 unități), acordării dreptului de proprietate asupra mărcii comerciale „Cricova” unei persoane fizice de pe teritoriul altei țări, construcției restaurantului în orașul subteran de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A., precum și împrumutului acordat unui agent economic de către Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A.

În prezent materialele se află în proces de examinare;

Materialele auditului situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor instituții din subordine pe anul 2016 și Raportul de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016 (Hotărârea Curții de Conturi nr.32 din 05.07.2017) au fost remise Procuraturii Generale, pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor care au generat situațiile atestate în subcapitolele 3.3 și 3.4 ale Raportului de audit anexat la Hotărâre și pentru întreprinderea măsurilor ce se impun. Materialele se află în prezent în proces de examinare.

Cazurile identificate de auditori, remise pentru examinare conform competențelor organelor de drept, sunt monitorizate de către angajații Curții de Conturi, prin solicitările periodice înaintate acestora asupra rezultatelor examinărilor efectuate sau a urmărilor penale desfășurate. În cazul dezacordului cu ordonanțele emise, auditorii înaintează obiecții în conformitate cu articolele 298-299¹ din Codul de procedură penală, pentru inițierea controlului ierarhic superior.

Astfel, în anul 2017, urmare a depunerii obiecțiilor Curții de Conturi și examinării acestora în ordinea controlului ierarhic superior, două ordonanțe de clasare a cauzelor penale pornite în baza Raportului auditului performanței în domeniul mediului „Protecția și utilizarea

durabilă a apelor din râuri și fluvii”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.1 din 14.02.2014, au fost anulate și dispusă reluarea urmăririi penale.

O informație detaliată privind materialele remise organelor de drept de către Curtea de Conturi în perioada octombrie 2016 - septembrie 2017 este expusă în **Anexa nr.5** la prezentul Raport.

SUGESTII LEGISLATIVULUI

Curtea de Conturi, în calitatea sa de instrument al controlului parlamentar, optează pentru fortificarea conlucrării cu Legislativul în vederea eradicării deficiențelor în gestionarea fondurilor publice, prin responsabilizarea entităților beneficiare. Pe parcursul ultimilor ani am făcut pași esențiali în vederea stabilirii unei mai bune comunicări între instituțiile noastre și considerăm important să continuăm această conlucrare pe viitor. În acest sens, venim cu unele sugestii:

- continuarea practicii de examinare publică a Rapoartelor Curții de Conturi cu participarea auditorilor, entităților auditate, reprezentanților mass-media, societății civile;
- luarea în considerare a implementării hotărârilor Curții de Conturi la evaluarea performanței autorităților publice și a managerilor acestora.

ANEXA nr.1

*la Raportul asupra administrării și
întrebuințării resurselor financiare
publice și a patrimoniului public
(Raportul anual 2016)*

CUPRINS

A. ADMINISTRAREA FINANTELOR PUBLICE	4
A.1. Auditul asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2016.....	6
A.2. Auditul performanței managementului datoriei sectorului public pe anul 2016	12
A.3. Auditul de conformitate combinat cu auditul performanței asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016	15
A.4. Auditul financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016	19
A.5. Auditul de conformitate combinat cu auditul performanței asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016.....	21
A.6. Auditul financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor de asigurări obligatorii de asistență medicală în anul 2016.....	24
A.7. Auditul privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016	25
B. GESTIUNEA FONDURILOR PUBLICE	28
B.1. Auditul situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și instituțiilor din subordine pe anul 2016	28
B.2. Auditul privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016	30
B.3. Auditul situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine întocmite la 31.12.2016	31
B.4. Auditul situațiilor financiare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare la 31.12.2016.....	34
B.5. Auditul situațiilor financiare la Autoritatea Națională de Integritate pe exercițiul bugetar 2016	36
C. GESTIUNEA RESURSELOR PROVENITE DIN FONDURILE EXTERNE	37
C.1. Auditul situațiilor financiare la 31.12.2015 ale subprogrameelor „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății și „Programe naționale speciale de sănătate privind activitățile de control al tutunului”	37
C.2. Auditul financiar privind autenticitatea situațiilor financiare aferente implementării Proiectului „Reforma învățământului în Moldova”, pe exercițiul bugetar 2016	40
C.3. Auditul performanței „Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 (8 luni): resurse generoase – rezultate incerte”	42
C.4. Auditul performanței Programului de Restructurare a sectorului vitivinicol „Filierea Vinului” .	43
D. AUDITURI TEMATICE DE IMPORTANȚĂ SOCIOECONOMICE	45
D.1. Auditul privind performanța instrumentelor guvernamentale îndreptate la modernizarea/îmbunătățirea serviciilor în cadrul sistemului educațional	45
D.2. Auditul follow-up privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013”	51
D.3. Auditul de performanță „Care este impactul reformei finanțelor publice locale asupra descentralizării financiare a unităților administrativ-teritoriale din cadrul municipiului Chișinău și raionului Râșcani?”	54
D.4. Auditul „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier”	55
D.5. Auditul de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional.....	59

D.6. Auditul performanței „Eficiența administrării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016”	62
D.7. Auditul performanței „Eficiența gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației”	66
E. AUDITUL TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE	72
E.1. Auditul TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale automatizate?”	72
E.2. Misiunea de follow-up al auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță „Care au fost progresele reale și care sunt perspectivele automatizării proceselor în domeniul afacerilor interne?”	75
F. ACTIVITATEA CURȚII DE CONTURI ÎN CADRUL PROGRAMELOR DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ.....	77

A. ADMINISTRAREA FINANTELOR PUBLICE

Potrivit prevederilor art.31 din Legea Curții de Conturi, ISA efectuează anual, în mod obligatoriu, auditul rapoartelor Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat: a) a bugetului de stat; b) a bugetului asigurărilor sociale de stat; c) a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. Un obiectiv important, în acest sens, este garantarea, prin toate mijloacele de care dispune auditul extern, a caracterului complet și real al BPN și conturilor publice, furnizând Parlamentului și altor beneficiari ai Rapoartelor de audit certitudine asupra amplitudinii și evoluției angajamentelor/obligațiilor financiare ale statului.

Deficiența majoră în materie de politici și reguli aferente managementului finanțelor publice o constituie nerespectarea cronică a calendarului bugetar privind elaborarea CBTM, mai cu seamă, neaprobarea în termenele stabilite a legii bugetare anuale. Această situație creează o incertitudine generală pentru toți actorii implicați: instituțiile statului – mediul de afaceri – publicul larg. Astfel, mediul economic reclamă îngrijorări justificate privitor la absența sau tergiversarea aprobării politicii bugetar-fiscale actualizate. Proiectul bugetului de stat pentru 2016 a fost prezentat Guvernului la 16.05.2016, termenul fiind la 25.09.2016. Auditul extern reiterează aspectele ce țin de fundamentarea indicilor macrofinanciari. Astfel, se atestă persistența deficitului de proceduri și instrumente analitice pentru o prognoză eficace. În consecință, veniturile bugetare prognozate nu reflectă identificarea integrală a impozitelor și taxelor pasibile pentru calculare și colectare, iar rectificările ulterioare ale parametrilor bugetar-fiscali denotă rezerve în fundamentarea indicatorilor respectivi, semnalând supraestimarea unora și subestimarea altora. Conform raportărilor consolidate, în anii de referință (2012-2016) BPN a înregistrat în mod constant creșteri atât la venituri, cât și la cheltuieli. Totodată, în comparație cu anii precedenți, în 2016 nivelul încasărilor raportate la PIB a constituit circa 34,2%, ceea ce semnifică un regres (în anul 2015 – 35,6%).

Tabelul nr.1

Structura bugetului public național, 2013-2016

(miliarde lei)

Indicatorii	Executat				Structura, %				% în PIB			
	2013	2014	2015*	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015*	2016
PIB	100,5	112,1	122,6	134,5	x	x	x	x	x	x	x	x
Venituri												
BPN*	36,9	42,4	43,7	46,0	99,6%	98,8%	97,5%	98,7%	36,7%	37,9%	35,6%	34,2%
BS	22,4	27,7	28,1	28,9	99,5%	98,3%	95,5%	97,4%	22,3%	24,7%	22,9%	21,5%
BASS	10,6	12	13,4	15,1	99,1%	98,7%	98,6%	100,1%	10,5%	10,7%	10,9%	11,2%
FAOAM	4,2	4,6	5,1	5,8	101,0%	99,6%	98,1%	99,7%	4,1%	4,1%	4,2%	4,3%
BUAT	9,4	11,1	11,0	12,1	99,8%	99,4%	95,8%	100,7%	9,4%	9,9%	9,0%	9,0%
Cheltuieli												
BPN*	38,6	44,4	46,5	48,5	96,4%	94,1%	92,9%	94,2%	38,5%	39,6%	37,8%	36,1%
BS	23,9	29,3	30,4	32,3	97,4%	94,7%	91,0%	95,5%	23,8%	26,2%	24,6%	24,0%
BASS	10,7	12	13,5	15,0	99,5%	97,9%	98,7%	99,2%	10,7%	10,7%	11,0%	11,2%
FAOAM	4,2	4,7	5,2	5,7	97,8%	95,4%	98,0%	98,2%	4,2%	4,2%	4,2%	4,2%
BUAT	9,5	11,3	11,3	11,3	93,1%	92,7%	90,1%	89,6%	9,5%	10,1%	9,4%	8,3%
Deficit (-)/excedent (+)												
BPN*	-1,8	-1,9	-2,7	-2,5	57,5%	46,2%	52,9%	51,4%	-1,7%	-1,7%	-2,2%	-1,9%
BS	-1,5	-1,6	2,1	-3,4	73,7%	58,6%	55,5%	82,1%	-1,5%	-1,5%	-1,7%	-2,5%

BASS	-0,13	0,009	-0,06	0,09	157,9%	11,8%	133,4%	-415,5%	-0,13%	0,01%	-0,05%	0,07%
FAOAM	-0,07	-0,04	-0,09	0,09	32,6%	16,7%	89,6%	-	-0,06%	-0,04%	-0,07%	0,07%
BUAT	-0,09	0,2	-0,48	0,74	11,5%	24,0%	38,3%	-110,7%	-0,10%	0,20%	-0,39%	0,6%

Nivelul de acumulare a veniturilor în anul de raportare a fost influențat în mare parte de suspendarea finanțării externe. Totodată, situația de mai sus denotă necesitatea eficientizării eforturilor autorităților responsabile de administrarea veniturilor în vederea responsabilizării contribuabililor pentru achitarea în termenele stabilite a impozitelor și taxelor față de BPN, inclusiv a restanțelor. În comparație cu anul precedent, restanțele față de BPN sunt în diminuare cu 6,5 milioane lei, eficacitatea colectării acestora reducându-se, în comparație cu anul precedent, cu 3,7% (inclusiv organele fiscale – cu 2,4 p.p., și cele vamale – cu 2,1 p.p.). Ponderea în PIB a restanțelor față de BPN s-a redus, față de anii 2014 și 2015, cu 1,0 p.p. și, respectiv, cu 0,2 p.p., constituind 1,6%.

Nivelul de colectare a restanțelor din anii precedenți față de BPN

Tabelul nr.2

(milioane lei)

Indicatorii	La 31.12.2014	inclusiv din anii precedenți	Nivelul de colectare în 2014	La 31.12.2015	inclusiv din anii precedenți	Nivelul de colectare în 2015	La 31.12.2016	inclusiv din anii precedenți	Nivelul de colectare în 2016	Devieri 2015/2016
A	2	3	4=(1-3)/1	5	6	7=(2-6)/2	8=7-4			
BS	1562,9	1031,2	27,5%	1436,7	925,8	40,8%	1440,1	901,9	37,2%	-3,6%
BASS	1000,1	273,8	67,3%	444,7	247,9	75,2%	361,5	-	100%	+24,8%
FAOAM	50,1	25,8	39,0%	59,9	28,3	43,5%	49,9	27,5	45,9%	+2,4%
BUAT	292,8	151,8	56,1%	228,6	132,7	54,7%	293,9	145,9	63,8%	+9,1%
BPN	2905,9	1482,6	44,0%	2169,9	1334,7	54,1%	2145,4	1075,4	50,4%	-3,7%
SFS	2569,8	1202,0	48,7%	1862,7	1040,0	59,5%	1825,9	799,9	57,1%	-2,4%
SV	336,1	280,6	8,0%	307,2	294,7	12,3%	319,5	275,7	10,2%	-2,1%
Ponderea în PIB a restanțelor BPN	2,6%	X	X	1,8%	X	X	1,6%	X	X	

În vederea stingerii obligațiilor fiscale ale contribuabililor restanțieri, pe parcursul anului organele Serviciului Fiscal de Stat au aplicat modalități de executare silită prevăzute de Codul fiscal, fiind încasate 974,2 milioane lei, sau cu 95,0 milioane lei mai mult decât în anul 2015.

În aspectul tipurilor de bugete, la nivelul mai jos decât mediu de realizare a BPN (94,2%) au fost realizate cheltuielile BUAT – 89,6%. Nivelul de realizare a cheltuielilor aferente celorlalte bugete componente este mai mare decât cel mediu: BS – 95,5%, BASS – 99,2%, FAOAM – 98,2%. În aspect funcțional, ținând cont de structura sectorială, BPN rămâne orientat către sfera social-culturală (69,2%).

Structura cheltuielilor BPN în aspect funcțional, 2012-2016

Tabelul nr.3

(milioane lei)

Indicatorii	Executat					% în total					% în PIB				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016

PIB	88,2	100,5	112,1	122,6	134,5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Servicii de stat cu destinație generală	2417.0	2576.6	2746.8	3234.7	5151.1	6.8	6.7	6.2	7.0	10.6	2.7	2.6	2.4	2.6	
Domeniul social-cultural	24.625.0	26.003.3	29.044.7	31.730.1	33508.0	69.7	67.2	65.4	68.4	69.2	27.9	25.9	25.9	25.9	24.9
Domeniul economic	4.611.3	5.801.3	7.624.8	6.302.8	4.600.3	13.0	15.0	17.2	13.6	9.5	5.3	5.8	6.8	5.1	
Apărarea, menținerea ordinii și securității publice	2303.0	2773.1	3215.3	3462.8	3.885.7	6.5	7.2	7.2	7.4	8.0	2.6	2.7	2.9	2.8	2.9
Alte domenii	1.417.2	1.497.0	1.761.5	1.665.3	1320.5	4.0	3.9	4.0	3.6	2.7	1.6	1.5	1.6	1.4	
Total	35.373,5	38.651,3	44.393,1	46.395,7	48.465,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	40,1	38,5	39,6	37,8	3

În contextul relațiilor BS cu celelalte bugete (BASS, FAOAM, BUAT) în ce privește transferurile alocate, acestea au sporit cu 2,5 miliarde lei față de cele alocate în 2015 și au constituit 15,8 miliarde lei, iar ca pondere în totalul cheltuielilor BS au înregistrat o evoluție ascendentă (+4,0 p.p.), constituind 48,9%. Transferurile de la BS către alte niveluri de buget dețin o pondere semnificativă în totalul veniturilor acestora, ultimele continuând a fi dependente de transferurile respective.

Tabelul nr.4

Pondere transferurilor din BS către alte componente ale BPN, 2012-2016

(milioane lei)

Indicatorii	Venituri					inclusiv transferuri					% în totalul veniturilor				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
BASS	9.721.5	10.589.9	12.028.8	13.432.5	15060.0	2.567.3	2.828.1	3.660.2	4.153.0	5016.0	26.4	26.7	30.4	30.9	33.3
FAOAM	3.870.0	4.161.0	4.637.7	5.062.9	5764.2	2.043.2	2.161.2	2.200.4	2.197.7	2512.7	52.8	51.9	47.4	43.4	43.6
BUAT	8.780.9	9.445.8	11.086.9	11.039.0	12053.0	4.278.1	4.469.2	7.106.5	7.071.5	8263.7	48.7	47.3	64.1	64.1	68.6

A.1. Auditul asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2016

Potrivit prevederilor legale, Curtea de Conturi efectuează anual auditul Raportului Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat a bugetului de stat.

Misiunea de audit a fost efectuată la Ministerul Finanțelor, care este responsabil de executarea de casă a bugetelor de toate nivelurile prin intermediul sistemului trezorerial, asigurând evidența veniturilor în baza încasărilor efective în ordinea colectării, efectuarea cheltuielilor în conformitate cu Legea bugetară anuală, administrarea veniturilor și cheltuielilor prin conturi distincte bazate pe clasificarea bugetară și asigurarea serviciului datoriei de stat, cu întocmirea și prezentarea Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul bugetar încheiat conform cadrului legal regulator.

Bugetul de stat, ca parte componentă a bugetului public național, constituie parte preponderentă a veniturilor și cheltuielilor publice, instrumentul de relații interbugetare cu celelalte verigi ale sistemului bugetar. În acest context, semnificativ este faptul că exercițiul bugetar 2016 a fost realizat în condițiile aplicării noilor metodologii, clasificării bugetare, planurilor de conturi și raportării financiar-bugetare¹.

¹ Art.3 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

Față de anul 2015, bugetul de stat pe 2016 a fost executat în condiții de înregistrare a unor ușoare tendințe pozitive în dezvoltarea economică, evidențiate prin: creșterea Produsului Intern Brut (nominal) cu 9,7%; reducerea cu 11,2 p.p. a nivelului inflației la finele anului, constituind 2,4%; fluctuația leului moldovenesc, și anume deprecierea ne semnificativă față de dolarul SUA cu 2,5% și creșterea în raport cu euro cu 1%; sporirea importurilor și exporturilor; creșterea cu 25,6% a activelor oficiale de rezervă ale Băncii Naționale a Moldovei.

În anul 2016, indicatorii bugetari principali aprobați inițial au fost rectificați de 2 ori (în octombrie și în decembrie), prima rectificare a bugetului de stat fiind efectuată prin angajarea răspunderii politice a Guvernului asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2016. Ambele modificări au avut loc în perioade de peste 3 luni de la aprobarea lor precedentă. În mare parte, rectificările operate au fost condiționate de imprecizia indicatorilor macroeconomici și de sistarea debursărilor de către donatorii externi. În aceste condiții, veniturile aprobate inițial în bugetul de stat diferă semnificativ de cele estimate în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (+0,6 miliarde lei), iar cele aprobate inițial au fost diminuate la venituri și la cheltuieli cu -2,1 miliarde lei, sau cu -1,9% și, respectiv, cu -6,7%.

Conform datelor raportate de Ministerul Finanțelor, veniturile încasate, în sumă de 28.879,6 milioane lei (97,4%), sunt cu 775,8 milioane lei (2,6%) sub nivelul prevederilor bugetare precizate; cheltuielile de casă, în sumă de 32313,2 milioane lei (95,5%), sunt cu 1525,0 milioane lei (4,5%) sub nivelul prevederilor bugetare precizate.

Conform prevederilor Legii bugetului de stat pe anul 2016, inițial deficitul bugetului de stat a fost aprobat în volum de 4182,8 milioane lei, sau 3,15% din PIB, urmare a modificărilor operate deficitul rămânând constant, iar ca pondere în PIB a constituit 3,11%. Anul bugetar 2016 a fost realizat cu un deficit de 3433,6 milioane lei, fiind sub nivelul prognozat. Ca pondere în PIB, deficitul realizat a constituit 2,53%, sau cu 0,64 p.p. mai puțin decât indicatorul prognozat. În totalul deficitului bugetului de stat, ponderea semnificativă revine deficitului realizat la componenta Surse generale (-2.197,7 milioane lei), componentei Proiecte finanțate din surse externe revenindu-i 1.236,0 milioane lei.

Nivelul de executare a veniturilor bugetului de stat per total în anul 2016, față de anul precedent, a înregistrat o creștere de 1,9 p.p., constituind 97,4% din prevederile anuale.

Datoria de stat a înregistrat un trend ascendent față de anul precedent, constituind la finele anului 2016 suma de 50.785,8 milioane lei, fiind în creștere cu 17.276,6 milioane lei, sau cu 51,6%. Astfel, datoria de stat internă și datoria de stat externă s-au încadrat în limitele stabilite de Legea bugetului de stat și au constituit, respectiv, 21.519,6 milioane lei și 29.266,2 milioane lei (echivalentul a 1.778,9 milioane dolari SUA). Urmare a sistării debursărilor de către donatorii externi, la rectificarea bugetului de stat intrările de granturi externe au fost diminuate de la 130,2 milioane dolari SUA până la 59,9 milioane dolari SUA, iar împrumuturile externe – de la 163,9 milioane dolari SUA până la 156,9 milioane dolari SUA, intrările de resurse externe în anul de raportare fiind în ascensiune față de anul precedent.

Obiectivul

Obținerea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2016 este elaborat, în aspectele semnificative, în conformitate cu prevederile legale, prezintă informația financiară bazată pe datele evidenței sistemului trezorerial și datele consolidate ale rapoartelor executorilor de buget.

Constatările și
concluziile
principale

Sinteza constatărilor asupra execuției de ansamblu a bugetului de stat a relevat următoarele:

1. urmare a nerespectării Calendarului privind elaborarea și aprobarea CBTM și Calendarului de elaborare și aprobare a legii bugetului de stat, Legea bugetului de stat pe anul 2016 a fost aprobată cu întârziere de 6 luni, în perioada ianuarie – iunie 2016 fiind aplicată procedura bugetului provizoriu;
2. veniturile bugetului de stat s-au realizat la nivel de 97,4% (28.879,6 milioane lei), valoarea veniturilor neîncasate constituind 775,8 milioane lei. Spre deosebire de anii precedenți, executarea veniturilor interne ale bugetului de stat (cu excluderea granturilor și transferurilor interbugetare) s-a realizat la nivel de 100,1% (27.592,5 milioane lei) din prevederile anuale. Ponderea majoră în totalul veniturilor bugetului de stat revine veniturilor fiscale – 75,9% (21.911,8 milioane lei), fiind urmate de veniturile nefiscale – 16,9% (4.884,9 milioane lei), granturi – 4,4% (1.276,0 milioane lei), mijloace speciale/colectate – 2,7% (793,8 milioane lei);
3. deși nivelul de precizie a indicatorilor macroeconomici denotă rezerve, excluzând, ca factor imprevizibil, din totalul veniturilor aferente bugetului de stat granturile externe, spre deosebire de anul precedent se atestă că nivelul de realizare a veniturilor interne față de indicatorii aprobați inițial a constituit 99,6%, ceea ce se atestă ca un factor pozitiv, în anul 2015 acesta constituind 95,4%;
4. restituirea TVA și a accizelor a înregistrat o tendință de creștere față de anul precedent, atingând cea mai mare valoare din perioada 2012-2016, atestându-se și depășirea cu 332,1 milioane lei a limitelor aprobate în buget pentru restituirea TVA și accizelor;
5. până la intrarea în vigoare a prevederilor Politicii bugetar-fiscale pentru anul 2016, care nu prevedeau trecerea restituirilor la TVA și accize în contul viitoarelor obligațiuni, Ministerul Finanțelor a practicat restituirea TVA în contul plăților în avans ale Drepturilor de import-export (în contul viitoarelor obligații), a căror valoare a constituit 435,9 mil. lei, decizia fiind luată urmare a insuficienței resurselor financiare din cauza sistării finanțării externe. Situații similare se atestă și la restituirea accizelor, acestea fiind restituite în contul viitoarelor obligații la plata în avans a drepturilor de import-export în perioada ianuarie-iunie 2016, în valoare totală de 18,3 milioane lei, sau 11,0% din totalul restituirilor la accize (167,0 milioane lei);
6. veniturile colectate de către executorii de buget, în calitate de administrator de venituri, au fost realizate la nivelul de 94,3% (748,2 milioane lei), sau cu 36,4 milioane lei mai puțin decât în anul precedent. În comparație cu planul precizat, executorii de buget nu au colectat circa 45,5 milioane lei, din care 32,1 milioane lei la „Încasări de la prestarea serviciilor cu plată”, 11,1 milioane lei – la „Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public”, și 2,3 milioane lei – la „Donații voluntare”;
7. deși principalii administratori de venituri au îndeplinit sarcina de colectare a veniturilor la BS și au înregistrat o reducere ușoară a restanțelor la plata obligațiunilor contribuabililor față de BS, menținerea ultimilor la un nivel semnificativ cauzează neasigurarea bugetului de stat cu resurse necesare. Astfel, la finele anului 2016, restanțele la plata obligațiunilor contribuabililor față de bugetul de stat (plăți de bază, amenzi, penalități) au constituit 1.440,1 milioane lei, inclusiv administrate de Serviciul Fiscal de Stat – 1.120,6 milioane lei

- (77,8%), și de Serviciul Vamal – 319,5 milioane lei (22,2%). Se denotă că atât Serviciul Vamal, cât și Serviciul Fiscal de Stat se confruntă cu dificultăți la colectarea neplăților față de bugetul de stat, ceea ce se confirmă prin menținerea restanțelor la un nivel semnificativ. Dificultățile în colectarea restanțelor față de BS se confirmă și prin faptul că, în totalul neplăților față de bugetul de stat, neplățile curente aferente anului 2016 constituie 37,4% (538,2 milioane lei), iar neplățile aferente anilor precedenți – 62,6%, sau 901,9 milioane lei;
8. partea de cheltuieli a fost realizată la nivel de 95,5%, sau în sumă de 32.313,2 milioane lei, soldul alocațiilor neutilizate la finele anului 2016 constituind 1.525,0 milioane lei. În comparație cu anul precedent, cheltuielile au crescut cu 1.916,5 milioane lei, sau cu 6,3% (în anul 2015² – 30.396,7 milioane lei). Alocațiile nevalorificate la finele anului 2016 constituie 4,5% din totalul cheltuielilor prevăzute și sunt în diminuare față de anul 2015 cu 1.436,6 milioane lei. Din totalul alocațiilor neutilizate, 825,6 milioane lei, sau 54,1%, reprezintă alocațiile neutilizate ale proiectelor finanțate din resurse externe;
 9. în anul de referință, din 10 grupe funcționale, sub nivelul mediu de 95,5% au fost executate 5 grupe funcționale, al căror nivel de executare variază de la 82,2% până la 95,0%. La alte 5 grupe funcționale, nivelul de executare a variat de la 95,8% până la 98,5%. Astfel, din totalul de 10 grupe funcționale, doar 3³ au fost finanțate sub nivelul tolerabil (95,0%) utilizat de organizațiile internaționale la evaluarea performanțelor managementului finanțelor publice⁴, celelalte 7 înregistrând un nivel de executare superior celui tolerabil (95,0%);
 10. în anul 2016, de la bugetul de stat au fost finanțate 43 programe de performanță, nivelul de executare al cărora a variat de la 0% (programul 60 „Dezvoltarea industriei”) până la 100% (programul 65 „Dezvoltarea sistemelor de comunicații”, programul 68 „Dezvoltarea reglementărilor tehnice naționale”). Sub nivelul mediu de 95,5% au fost realizate 23 programe de performanță. Ca și în anii precedenți, deși executorii de buget raportează partea financiară pe programe, care este generată în SIMF al Ministerului Finanțelor, partea nefinanciară (indicatorii de performanță) nu este generalizată printr-un sistem automatizat, ceea ce face imposibilă evaluarea în dinamică a indicatorilor realizați și a performanțelor atinse în cadrul programelor respective multianuale, precum și corelarea bugetării acestora cu performanțele atinse. Astfel, bugetarea pe programe, bazată pe rezultat, nu atinge scopul principal – corelarea volumului de alocații cu nivelul de realizare a indicatorilor pe performanță stabiliți. În totalul cheltuielilor pe programe, 41,9 milioane lei au fost reflectate fără codul programului, astfel nefiind respectate regulile generale de bugetare, care presupun atribuirea cheltuielilor tuturor componentelor Clasificației bugetare;
 11. se atestă trendul descendent al nivelului de realizare a cheltuielilor pentru investițiile capitale, cel mai jos nivel de realizare fiind constat în anul 2016 (66,4%). Conform Legii bugetului de stat pe anul 2016, pentru investițiile capitale au fost inițial aprobate 1.526,5 milioane lei (55 obiecte de investiții), ulterior, prin rectificarea bugetului, alocațiile au fost diminuate până la 1.445,3 milioane lei (54 obiecte de investiții capitale), finanțarea constituind 959,9

² Datele aferente anului 2015 sunt prezentate în condiții comparabile, urmare a aplicării, începând cu anul 2016, a regulilor noi de bugetare.

³ CBF 04 (Servicii în domeniul economiei) – 84,1%; CBF 05 (Protecția mediului) – 82,2%; CBF 06 (Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale) – 85,5%.

⁴ Indicatorul PI – 2 „Structura cheltuielilor real efectuate în comparație cu bugetul inițial aprobat”.

milioane lei, sau 66,4% (51 obiecte de investiții) și 3 obiecte de investiții⁵ cu finanțare „zero”. Din contul veniturilor generale au fost finanțate 38 de obiecte (145,3 milioane lei), din contul proiectelor finanțate din surse externe – 12 obiecte (814,2 milioane lei), din contul veniturilor colectate – 2 obiecte (0,1 milioane lei). Astfel, tendințele de diminuare a ponderii investițiilor capitale atât în PIB, cât și în totalul cheltuielilor denotă o situație îngrijorătoare, luând în considerare importanța și aportul acestora în dezvoltarea economiei naționale, bugetul în ultimii 2 ani fiind orientat spre susținerea activităților operaționale (curente);

12. transferurile interbugetare înregistrează o tendință de creștere și continuă să dețină o pondere semnificativă în totalul cheltuielilor bugetului de stat, precum și în veniturile bugetelor de alt nivel. Astfel, volumul transferurilor alocate de la bugetul de stat către bugetele de alt nivel a constituit 15,4 miliarde lei, fiind în creștere față de anul precedent cu 1,9 miliarde lei. Se denotă prezența unei situații îngrijorătoare, atestându-se că, începând cu anul 2013, ritmul de creștere a volumului de transferuri intrabugetare a devansat ritmul de creștere a veniturilor proprii ale unor bugete de alt nivel. În așa mod, veniturile proprii ale FAOAM au înregistrat o tendință pozitivă, ritmul de creștere al acestora devansând ritmul de creștere al transferurilor interbugetare. Veniturile proprii ale BASS au înregistrat un ritm de creștere care este inferior ritmului de creștere al transferurilor primite de la BS. Veniturile BUAT atestă creșterea mai rapidă a valorii transferurilor interbugetare alocate de la bugetul de stat, față de veniturile proprii colectate;
13. creanțele și datoriile executorilor de buget au înregistrat o diminuare față de anul precedent. La finele anului 2016, executorii de buget au înregistrat, la cheltuieli la toate componentele, creanțe totale în valoare totală de 954,6 milioane lei, inclusiv curente⁶ – 893,3 milioane lei, și cu termenul de achitare expirat – 61,3 milioane lei, iar datoriile totale au constituit 630,5 milioane lei, inclusiv curente – 616,9 milioane lei, și cu termenul de achitare expirat – 13,6 milioane lei;
14. se menține în continuare deficitul de reguli și proceduri formalizate privind evaluarea, prognozarea și raportarea impactului măsurilor de politică fiscal-bugeară, în special referitor la cuantificarea tuturor măsurilor ce au impact financiar asupra bugetului, precum și la divizarea măsurilor aprobate inițial de cele care apar suplimentar pe parcursul anului, ceea ce ar spori atât exactitatea, cât și imaginea reală a impactului;
15. datoria de stat internă și cea externă au înregistrat o evoluție ascendentă față de anul precedent, constituind la finele anului 50.785,8 milioane lei, fiind în creștere cu 17.276,6 milioane lei. În totalul datoriei de stat, datoria de stat internă constituie 21.519,6 milioane lei, iar cea externă – 1778,9 milioane dolari SUA (echivalentul a 29.266,2 milioane lei), înregistrând o creștere față de anul precedent cu 14.293,8 milioane lei și, respectiv, cu 2.982,8 milioane lei. Creșterea datoriei de stat interne este condiționată de aprobarea de către Guvernul Republicii Moldova, prin angajarea răspunderii, a Legii privind

⁵ Obiectele de investiții nefinanțate: cd.10152 Proiectul „Construcția Penitenciarului din mun. Chișinău” (7,7 milioane lei), cd.10207 „Reconstrucția și modernizarea clădirii Centrului de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”, str. Hristo Botev, nr.4, mun. Chișinău” (0,7 milioane lei), cd.10216 „Construcția sediului Judecătorei Cahul” (0,7 milioane lei), cd.10660 „Construcția clădirii grădiniței pentru copii din or. Călărași” (14,7 milioane lei).

⁶ Datoriile curente reprezintă datoriile la care nu a survenit termenul de plată.

emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr.807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015⁷, precum și Legii privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr.807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 01.04.2015, nr.235 din 03.10.2016. Urmare a prevederilor Legii nr.235 din 03.10.2016, Banca Națională a Moldovei și Ministerul Finanțelor la 04.10.2016 au încheiat un Acord privind emisiunea și răscumpărarea obligațiunilor de stat în vederea executării obligațiilor Ministerului Finanțelor rezultate din garanțiile de stat, în valoare totală de 13.341,2 milioane lei;

16. în contextul altor subiecte auditate, se atestă lipsa evidenței capitalului subscris în organizațiile internaționale (BERD, BIRD, MIGA, IDA, IFC) de circa 297,7 milioane dolari SUA, sau circa 5.948,1 milioane lei.

Cauzele și impactul

Principalele cauze care au determinat deficiențele constatate au fost:

- irelevanța prognozelor macro- și microfiscale care stau la baza elaborării indicatorilor bugetari;
- nevalorificarea alocațiilor este cauzată de nedebersarea granturilor externe și împrumuturilor externe la nivelul prognozat, precum și de nivelul de precizie a prognozelor elaborate de executorii de buget;
- creșterea continuă a transferurilor interbugetare condiționează menținerea unei ponderi semnificative a acestora în totalul cheltuielilor bugetului de stat, precum și în veniturile bugetelor de alt nivel;
- principiul de formare și modificare a programelor de performanță este redus doar la transformarea bugetelor executorilor de buget în bugete bazate pe programe, fiind reprezentate printr-un clasificator adițional al clasificăției bugetare. Ca rezultat, bugetarea pe programe, bazată pe rezultat, nu atinge scopul principal – corelarea volumului de alocații cu nivelul de realizare a indicatorilor pe performanță stabiliți, iar programele de stat nu pot fi vizate ca un instrument complet și eficace de planificare și executare, cu toate că Guvernul delegă programelor anume acest rol-cheie;
- neelaborarea unei concepții a politicii investiționale de stat, în care să fie stabilite direcțiile investiționale prioritare, a determinat prezența în Portofoliul obiectelor de investiții capitale a obiectelor începute încă în anul 2006. În condițiile de austeritate bugetară, care se atestă în ultimii ani, este necesar să fie întreprinse unele măsuri stringente privind elaborarea condițiilor de înaintare a propunerilor pentru includerea obiectelor de investiții noi, reieșind din prioritățile statului, precum și elaborarea unui Registru al proiectelor de investiții capitale nefinisate, care să fie public, cu prioritizarea necesităților de finanțare utilizând criteriile prestabilite.

Măsurile dispuse pentru remediere

Pentru realizarea conformă și eficientă a funcțiilor de administrator de buget, Ministerul Finanțelor urmează să întreprindă măsuri de:

⁷ HG nr.1085 din 26.09.2016 „Cu privire la angajarea răspunderii asupra proiectului de lege privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr.807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015”.

**Sugestii
Parlamentului**

- responsabilizare și intensificare a activităților pentru asigurarea acumulării integrale a veniturilor la BS, inclusiv colectarea restanțelor la plata impozitelor și taxelor față de BPN;
- să elaboreze criterii și să țină un registru de evidență a obiectelor de investiții capitale finanțate de la bugetul de stat, asigurând transparența și prioritizarea finanțării lor prin atribuirea codurilor distincte fiecărui obiect, pentru asigurarea monitorizării volumului lucrărilor de reparații capitale efectuate și, respectiv, de resurse alocate;
- cuantificarea măsurilor cu impact financiar incluse în politicile fiscal-bugetare, cu raportarea integrală a impactului realizat;
- sporirea calității prognozelor de cheltuieli prin implementarea conformă a metodelor de prognozare, aprobate în Setul metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului;
- elaborarea și implementarea unui modul automatizat pentru înregistrarea și evidența cotelor de membru în organizațiile internaționale, precum și restabilirea integrală în evidență a capitalului subscris în organizațiile internaționale.

Să solicite Guvernului:

- *monitorizarea regularității executării de către administratorii de venituri a asigurării încasării plăților aferente veniturilor bugetului de stat;*
- *responsabilizarea executorilor de buget pentru buna guvernare a fondurilor publice;*
- *monitorizarea întreprinderii de către Ministerul Finanțelor a activităților pentru înregistrarea în evidență a capitalului subscris în organizațiile internaționale (BERD, BIRD, MIGA, IDA, IFC) de circa 297,7 milioane dolari SUA, sau circa 5.948,1 milioane lei.*

A.2. Auditul performanței managementului datoriei sectorului public pe anul 2016

Evoluția datoriei publice pe parcursul mai multor ani a înregistrat în mod constant o tendință ascendentă, soldul acesteia înscrind la finele anului 2016 valoarea de 59371,9 milioane lei, sau cu o creștere față de 2015 cu 17,3% (+6.817,8 milioane lei).

Ca pondere în PIB, datoria de stat a înregistrat o creștere semnificativă față de anul precedent cu 8,8 p.p., ca rezultat în ultimii 3 ani atingând cel mai înalt nivel (44,2%). Creșterea datoriei sectorului public a fost condiționată de creșterea soldului datoriei de stat (+17,3 miliarde lei), determinată în mare parte de emisiunea VMS pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat (+13,34 miliarde lei).

În structura soldului datoriei sectorului public, ponderea majoră revine datoriei de stat (85,5%, sau 50.785,8 milioane lei), urmată de datoria BNM (9,8%, sau 5.839,9 milioane lei), datoriei UAT și datoriei întreprinderilor din sectorul public, în total revenindu-le 4,7% (2.746,1 milioane lei).

Obiectivul

Evaluarea administrării și gestionării datoriei sectorului public de către Ministerul Finanțelor, în aspectul structurii portofoliului datoriei de stat, precum și oferirea

**Constatările și
concluziile
principale**

unei asigurări rezonabile asupra faptului că gestionarea și raportarea datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat este realizată conform cadrului legal.

Conform evaluărilor de rigoare, auditul extern atestă:

1. o creștere semnificativă atât a soldului datoriei sectorului public, cât și a ponderii datoriei sectorului public în PIB. În anul 2016, față de anul precedent, soldul datoriei sectorului public s-a majorat cu 16,1 miliarde lei (+37,2%), constituind 59.371,9 milioane lei. Creșterea datoriei sectorului public a fost condiționată de creșterea soldului datoriei de stat (+17,3 miliarde lei), determinată, în mare parte, de emisiunea VMS pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat. Urmare a creșterii semnificative a datoriei sectorului public, ponderea în PIB a acesteia a crescut în 2016 față de anul precedent cu 8,8 p.p., constituind la finele anului 44,2%. Devansarea ritmului de creștere a datoriei sectorului public (+37,2%) față de ritmul de creștere a PIB (+9,7%) cu 27,5 p.p. poate influența pe viitor capacitatea de plată a Guvernului. În anul 2016, comparativ cu 2015, se atestă o tendință pozitivă, fiind înregistrată creșterea mai rapidă a activelor oficiale de rezervă (+25,6%) în comparație cu creșterea datoriei externe a sectorului public (+4,5%) cu 21,1 p.p.;
2. soldul datoriei de stat continuă să înregistreze un trend ascendent, inclusiv ca pondere în PIB. În comparație cu anul precedent, datoria de stat a înregistrat o creștere cu 17.276,6 milioane lei (+51,6%), constituind 50.785,8 milioane lei, fiind înregistrată creșterea atât a datoriei de stat externe (+2982,4 milioane lei/+11,3%), care la finele anului 2016 a constituit 29.266,2 milioane lei, cât și a datoriei de stat interne (+14294,2 milioane lei/+197,8%), care la finele anului 2016 era de 21519,6 milioane lei. Ca pondere în PIB, datoria de stat a înregistrat o creștere față de anul precedent cu 10,4 p.p., constituind 37,8%, creșterea fiind condiționată de emisiunea VMS pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat (+13,34 miliarde lei);
3. datoria de stat internă a crescut de 3 ori față de anul precedent, înregistrând maximul istoric. Soldul datoriei de stat interne s-a încadrat în plafonul stabilit prin Legea bugetului de stat pe anul 2016⁸ (2.1762,1 milioane lei), constituind la finele anului bugetar 21.519,6 milioane lei. În comparație cu anul precedent, datoria de stat internă a crescut cu 14.294,2 milioane lei (+197,8%), inclusiv pe seama majorării emisiunii VMS pe piața primară (+953,0 milioane lei), dar și din emisiunea VMS în contul garanțiilor de stat emise pentru creditele de urgență acordate de BNM băncilor aflate în proces de lichidare („Banca de Economii” SA, BC „Banca Socială” SA și BC „Unibank” SA). Menținerea la același nivel sau creșterea nesemnificativă a datoriilor pentru VMS emise pe piața primară (+953,0 milioane lei) denotă prezența riscului de refinanțare, reemisiunile fiind efectuate în condițiile noi ale pieței financiare. Spre deosebire de anul precedent, se atestă tendința de devansare a ratelor de dobândă ale băncilor comerciale pentru creditele acordate sectorului real și a ratelor dobânzii la VMS emise pe piața reală, atestându-se o tendință de ameliorare a situației pe piața financiară internă, cu descreșterea atât a ratei de bază aplicate de BNM și a ratelor la depozitele și creditele acordate de sistemul

⁸ Art.7 din Legea bugetului de stat pe anul 2016 nr.154 din 01.07.2016.

- bancar sectorului privat, cât și a ratelor dobânzii la VMS emise pe piața primară, trendul descendent fiind mai accentuat în semestrul II al anului 2016:
4. soldul datoriei de stat înregistrează o tendință de creștere continuă, iar valorificarea surselor externe de către unitățile de implementare a proiectelor finanțate din surse externe atestă unele rezerve. În anul 2016, soldul datoriei de stat externe a crescut față de indicatorul anului precedent cu 127,7 milioane dolari SUA (+9,6%), constituind la finele anului 1.464,7 milioane dolari SUA (echivalentul a 29266,2 milioane lei), încadrându-se atât în plafonul stabilit prin Legea bugetului de stat pe anul 2016 în dolari SUA, cât și în plafonul stabilit în lei (32.422,5 milioane lei). Se atestă situații de nerespectare a graficelor de debursare și de nevalorificare a resurselor externe de către autoritățile responsabile de implementarea proiectelor finanțate din surse externe, principalele cauze fiind neîndeplinirea în termen a condițiilor de debursare prevăzute în contractele de împrumut, precum și tergiversarea procedurilor de implementare în cadrul proiectelor aflate în derulare;
 5. soldul datoriilor beneficiarilor recreditați a înregistrat o diminuare față de anul precedent urmare a casării acestora. Soldul datoriilor beneficiarilor recreditați la finele anului 2016 a constituit 4.959,9 milioane lei, diminuându-se față de anul 2015 cu 277,7 milioane lei (-5,3%). În totalul datoriilor beneficiarilor recreditați, datoriile cu termenul de achitare expirat au constituit 342,9 milioane lei, înregistrând față de anul precedent o diminuare cu 232,6 milioane lei. Diminuarea datoriilor cu termenul de achitare expirat ale beneficiarilor recreditați se explică prin casarea unor datorii urmare a radierii din Registrul de stat a unor agenți economici-beneficiari de împrumuturi recreditate. În totalul datoriilor cu termenul de achitare expirat, 217,0 milioane lei (63,3%) sunt înregistrate după întreprinderile și organizațiile aflate în proces de insolabilitate, iar 79,1 milioane lei – după întreprinderile și organizațiile potențial falite. Menținerea pe parcursul mai multor ani a datoriilor cu termenul de achitare expirat continuă să prezinte, reieșind din structura acestora, un risc sporit de nerecuperare;
 6. în totalul datoriei debitorilor garantați, ponderea semnificativă revine datoriilor cu termenul de achitare expirat. Soldul datoriei debitorilor garantați la finele anului 2016 a constituit 461,3 milioane lei, micșorându-se față de începutul anului cu 23,7 milioane lei. În totalul datoriei debitorilor garantați, ponderea majoră revine datoriilor pentru împrumuturile externe garantate (458,9 milioane lei/99,5%). Datoriile debitorilor garantați cu termenul de achitare expirat au constituit 455,6 milioane lei, sau 98,8%, reprezentând un risc sporit de nerecuperare.

Cauzele și impactul

Majorarea arieratelor la împrumuturile sectorului public și trendul ascendent al ritmului de creștere a datoriei sectorului public, față de ritmul de creștere al economiei, poate influența pe viitor capacitatea de plată a Guvernului.

Deși portofoliul datoriei de stat a înregistrat o tendință de diminuare la toate instrumentele componente, ponderea majoră în totalul datoriei de stat o deține datoria de stat pe termen lung, fiind înregistrați cei mai mari indicatori din ultimii 3 ani.

Măsurile dispuse

În situația creată, Curtea de Conturi menționează necesitatea dezvoltării managementului datoriei sectorului public, inclusiv prin consolidarea acțiunilor de

pentru
remediere

monitorizare a riscurilor de sustenabilitate și vulnerabilitate aferente datoriei de stat.

Sugestii
Parlamentului

Să solicite Guvernului:

- asigurarea monitorizării continue a situației portofoliului datoriei de stat și evitarea riscurilor de afectare a managementului datoriei publice, ca rezultat al nevalorificării integrale și în termen a resurselor alocate pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe;
- monitorizarea riscurilor de împovărare semnificativă și imprevizibilă a bugetelor de stat ulterioare, precum și implementarea sistemelor de evaluare a performanței managementului datoriei sectorului public și eficienței pe bază de indicatori-cheie.

A.3. Auditul de conformitate combinat cu auditul performanței asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016

Obiectivul

Potrivit prevederilor legale, Curtea de Conturi efectuează controlul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice, inclusiv prin auditarea anuală a Raportului Guvernului privind executarea din exercițiul bugetar expirat a bugetului asigurărilor sociale de stat. Controlul asupra formării și utilizării în anul 2016 a resurselor BASS a fost efectuat la CNAS, DAS și AOFM din mun. Chișinău, prin realizarea unui audit de conformitate combinat cu auditul de performanță.

Obiectivul de bază al misiunii de audit a constat în verificarea conformității tranzacțiilor semnificative aferente veniturilor BASS și administrării unor cheltuieli, inclusiv prin prisma principiilor de performanță ce țin de eficiența și economicitatea cheltuielilor efectuate în aceste scopuri. A fost analizată și evaluată elaborarea bugetului pe programe, inclusiv a indicatorilor de rezultat, precum și testată funcționalitatea sistemului informațional al CNAS (SI „Protecția Socială”), în aspectul plenitudinii și securității datelor deținute. Monitorizarea acțiunilor întreprinse de instituțiile responsabile de executarea cerințelor și implementarea recomandărilor înaintate anterior de CCRM a constituit un alt element distinct examinat de audit.

Drept rezultat, Curtea de Conturi a venit cu concluzii asupra conformității tranzacțiilor verificate, riscurile posibile și recomandările de atenuare a acestora.

Constatările și
concluziile
principale

Sinteza constatărilor asupra activităților și tranzacțiilor aferente bugetului asigurărilor sociale de stat verificate, a constatat:

- **la capitolul venituri** – unele rezerve în acțiunile de evidență a plătitorilor de contribuții la BASS și de asigurare a declarării/înregistrării/încasării plăților la buget. În context, se relevă că:
 1. înregistrarea plătitorilor de contribuții la BASS, în condițiile cadrului regulator actual și modului de funcționare a sistemului informațional creat în acest scop, nu asigură înregistrarea tuturor plătitorilor și, respectiv, o evidență corectă și completă la nivel național a acestora. Astfel, se atestă înregistrarea dublă a

- plătitorilor, cu atribuirea repetată a codului CNAS; calificarea eronată pe categorii a acestora, fără a ține cont de forma juridică; excluderea neargumentată din evidență și/sau atribuirea nejustificată a statutelor plătitorilor etc. Drept rezultat, Rapoartele privind numărul plătitorilor înregistrați nu oferă date identice, veridice, comparabile și complete. Situațiile create reprezintă impactul acțiunilor insuficiente de monitorizare a acestui proces și de aplicare a măsurilor disciplinare de sancționare existente în acest sens;
2. obligațiunea prezentării declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii a fost onorată de 55,7% din plătitorii de contribuții la BASS. Instrumentele de monitorizare a procesului de prezentare a declarațiilor și de sancționare, prevăzute la acest capitol, nu au asigurat înregistrarea de către Casa Națională și urmărirea de către organul fiscal a posibilităților plăți la buget de la 69227 de plătitori;
 3. analiza restanțelor în totalul datoriilor la BASS a relevat că restanțe au fost înregistrate în toate raioanele, fiind în sumă de 358,8 milioane lei, cu o pondere de 30,2% în totalul datoriilor. Datoriile totale luate în evidență specială în baza Deciziilor organelor fiscale au însumat 275,8 milioane lei, sau 23,2% din totalul datoriilor. Prin urmare, măsurile întreprinse în acest sens de către autoritățile abilitate (CNAS și SFS) nu au putut asigura încasarea integrală a veniturilor la BASS;
 4. controalele aferente calculării contribuțiilor de asigurări sociale de stat și plăților la BASS, realizate de către cele 3 autorități publice abilitate cu atribuții în acest sens (CNAS, SFS și Inspekția financiară), în număr de 3900 au reliefat că plătitorii de contribuții la BASS diminuează plățile la buget. Ca urmare, au fost restabilite plăți în sumă de 6,4 milioane lei și calculate penalități și amenzi în sumă totală de 5,0 milioane lei;
 - **la capitolul cheltuieli** – unele deficiențe la planificarea cheltuielilor pe subprograme și în procesele de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății și de realizare a investițiilor/reparațiilor capitale, precum și neconformități în procesul de acordare a prestațiilor sociale. Acestea se exprimă prin faptul că:
 1. la elaborarea BASS pe programe nu a fost stabilit cadrul logic al programului, astfel nefiind asigurată legătura cheltuielilor bugetare cu programele și activitățile care determină realizarea politicilor în domeniu. Drept rezultat, scopurile definite în cadrul subprogramelor s-au referit la activități specifice, care urmează a fi implementate, și nu la rezultatul scontat. Indicatorii stabiliți în cadrul subprogramelor nu au fost corelați cu obiectivele, nu depindeau de CNAS, iar realizarea lor nu reflecta implementarea politicilor din domeniu sau impactul acestora, adică nu furnizau informații privind eficiența și eficacitatea subprogramului. În acest sens, ministerul de resort nu a asigurat metodologia și asistența necesară în cadrul procesului bugetării pe programe, inclusiv în aspectul corelării subprogramelor cu prioritățile politicilor de sector, cu stabilirea obiectivelor și indicatorilor de performanță. Respectiv, în cadrul CNAS nu a fost asigurată formarea bazei de date cu informații financiare și nefinanciare aferente subprogramelor din domeniul de competență care ar sta la baza stabilirii subprogramelor și elementelor acestora, pentru a asigura continuitatea planificării bugetare pe programe și consecvența stabilirii obiectivelor. La atribuirea cheltuielilor pe subprograme nu a fost păstrată o

- consecvență, fiind raportate în unele cazuri după tipul beneficiarului, iar în unele – conform funcțiilor și obiectivelor;
2. direcțiile de asistență socială stabilesc dreptul la primirea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului, iar Casa Națională transferă mijloace financiare pentru plata acestora. Mecanismul existent de acordare a prestației presupune riscuri la identificarea beneficiarilor și quantumului prestației, determinate de faptul că DAS nu dispune de informații complete privind veniturile de care beneficiază solicitanții, precum și de date veridice oferite de aceștia. Lipsa mecanismului legal de recuperare a plăților achitate neconform și a evidenței/raportării acestora determină nerecuperarea în sume integrale a plăților achitate nejustificat și restituirea mijloacelor financiare în buget;
 3. procesul de acordare a ajutorului de șomaj și a prestațiilor sociale șomerilor a fost realizat de mai multe instituții în lipsa creării unui fond în acest sens. Raportarea plăților efectuate la acest capitol nu reflectă situația reală, dat fiind faptul că la conturile bancare tranzitorii ale beneficiarilor erau înregistrate mijloace financiare neridicate de beneficiari, în timp ce acestea au fost reflectate ca utilizate;
 4. procesul de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial a fost desfășurat cu încălcări și abateri de la normele legale, fără aplicarea principiilor de performanță. Aceste situații au determinat utilizarea ineficientă și cu indici de fraudă a mijloacelor bugetare în sumă de 1,9 milioane lei. Încălcarea principiilor transparenței și concurenței, a principiului utilizării eficiente a mijloacelor publice a condiționat acceptarea unor oferte neconforme și adjudecarea neîntemeiată și nejustificată a contractelor de achiziții publice la valoarea totală de 8,5 milioane lei. Modalitatea de evaluare a calității serviciilor aplicată de CNAS nu are temei juridic și nu redă calitatea serviciilor oferite. Nespecificarea în biletele de tratament eliberate de instituțiile sanatoriale a serviciilor achiziționate determină necunoașterea de către beneficiar a serviciilor sanatoriale de care poate beneficia și nu asigură obținerea cantității și calității tratamentului, conform serviciilor achiziționate;
 5. planificarea cheltuielilor privind investițiile și reparațiile capitale nu a fost suficient/pe deplin justificată, fiind relevate curențe în procesul de analiză a propunerilor și de determinare a necesităților reale. Pentru unele obiective cheltuielile au fost precizate nejustificat, în baza unei analize incomplete, fără corelarea cu cheltuielile executate și cele efective. Acest fapt a generat utilizarea mijloacelor peste planul precizat, pentru unele obiecte din contul altora, sau executarea cheltuielilor în lipsa mijloacelor financiare, precum și rezerve la repartizarea și raportarea cheltuielilor executate și efective la nivel de obiect. Activitatea necorespunzătoare a serviciilor de proiectare și expertizare a lucrărilor, cu identificarea ulterioară a unor lucrări neprevăzute în proiect, însă indispensabile, a cauzat cheltuieli suplimentare privind proiectarea adăugătoare a lucrărilor, cu contractarea suplimentară a acestora;
 6. acordarea premiului anual și a sporului pentru performanța colectivă a fost însoțită de unele curențe, care au determinat calcularea și achitarea neconformă a unor plăți în sume nesemnificative.

Situații problematice au fost identificate și la gestionarea de către CNAS a **sistemului informațional**. Casa Națională deține și gestionează unica bază de date la nivel național în care se înregistrează și se ține evidența plătitorilor de contribuții la BASS și a obligațiilor acestora; înscriu date despre persoanele

asigurate în sistemul public de asigurări sociale; înregistrează și ține evidența beneficiarilor de prestații sociale etc. Concomitent, se remarcă existența unor carențe, după cum urmează:

1. CNAS, în lipsa unei analize și argumentări de rigoare, a contractat și achitat servicii de deservire a echipamentului și a sistemului informațional practic pentru toate componentele sistemului, inclusiv care nu sunt critice; achiziționarea serviciilor de deservire a echipamentului și a sistemului informațional nu a fost însoțită de proceduri de control sigure din partea CNAS, ceea ce a determinat achiziționarea serviciilor fără asigurarea divizării drepturilor de administrare acordate furnizorilor serviciilor și a elementelor de securitate a sistemului;
2. dezvoltarea sistemului informațional în lipsa documentării insuficiente a configurărilor nu asigură gestiunea independentă de furnizor a sistemului sau ajustarea acestuia la ulterioarele cerințe ale proceselor de business;
3. generarea rapoartelor din sistemul informațional de către personalul din domeniul tehnologiilor informaționale, fără existența controalelor de verificare și contrapunere de către alte persoane, determină riscul compromiterii integrității și corectitudinii datelor din rapoarte.

Cauzele și impactul

Principalele cauze care au determinat deficiențele constatate au ținut de:

- iresponsabilitatea unor persoane juridice și fizice, care sunt obligate să se înregistreze în termene legale ca plătitori de contribuții la BASS, să declare și să achite contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii. Situațiile respective au condiționat imposibilitatea identificării tuturor plătitorilor de contribuții la BASS și a obligațiilor acestora, urmării posibilelor venituri, creșterea restanțelor unor plătitori;
- neconlucrarea electronică și operativă a CNAS cu toate organele abilitate cu dreptul de înregistrare de stat și procesul ineficient de constatare a contravențiilor privind nerespectarea termenelor de înregistrare a acestora la BASS, de declarare și virare a contribuțiilor, au determinat neluarea în evidență a unor plătitori de contribuții la BASS și a obligațiilor acestora;
- irelevanța identificării și stabilirii scopurilor, obiectivelor și indicatorilor de rezultat care stau la baza planificării BASS pe programe nu asigură realizarea politicilor în domeniu și evaluarea impactului acestora;
- insuficiența conlucrării între autoritățile abilitate cu dreptul de acordare a unor prestații cu CNAS, care asigură transferarea mijloacelor pentru plata acestora și raportarea cheltuielilor suportate în acest sens, precum și cu organul cu drept de verificare a conformității acordării acestora, conduc la majorarea nejustificată a cuantumului prestațiilor sociale, la imposibilitatea recuperării sumelor achitate nejustificat;
- abordarea superficială a responsabilităților ce revin autorității bugetare în planificarea și gestiunea cheltuielilor a cauzat multiple nereguli, în unele cazuri și la indici de fraudă în procesele de achiziționare a serviciilor (biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial);
- atitudinea necorespunzătoare a CNAS față de riscurile apărute la deservirea de către furnizori a sistemului informațional poate avea urmări grave pentru securitatea și integritatea datelor sistemului de asigurări sociale.

Măsurile dispuse pentru remediere	Pentru remedierea abaterilor de la cadrul legal și a iregularităților constatate, Curtea de Conturi a dispus măsuri privind asigurarea unui cadru legal și organizațional adecvat, cu delegarea corespunzătoare a responsabilităților.
Sugestii Parlamentului	<p><i>Să solicite Guvernului:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>întreprinderea măsurilor în vederea implementării și asigurării disciplinei bugetare din partea autorităților responsabile în procesul de formare, administrare și control al bugetului;</i> - <i>revizuirea indicatorilor elaborați aferent bugetării pe programe în vederea asigurării realizării obiectivelor strategice privind valorificarea utilizării mijloacelor BASS.</i>

A.4. Auditul financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016

Obiectivul	Auditul financiar s-a expus asupra formării, utilizării și raportării resurselor bugetului asigurărilor sociale de stat prin prisma aplicării de către Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) a Clasificației bugetare, Planului de conturi contabile și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, scopul misiunii constând în evaluarea întocmirii Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în conformitate cu cadrul de raportare aprobat, în aspectul corectitudinii reflectării veniturilor și cheltuielilor.
Constatări și concluziile principale	<p>La raportarea executării bugetului asigurărilor sociale de stat în aspectul reflectării corespunzătoare și integrale a veniturilor din contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, precum și a cheltuielilor executate conform subprogramelor, au fost identificate inexactități privind unele tranzacții și situații. În acest sens, auditul a exprimat o opinie cu rezerve cu privire la Raportul Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat.</p> <p>Aspectele abordate în contextul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat, care au stat la baza exprimării opiniei cu rezerve, țin de cadrul de raportare aprobat. Astfel, Curtea de Conturi a constatat că raportarea s-a efectuat cu unele rezerve, care țin și de competența unor factori externi (Ministerul Finanțelor).</p> <p>1. Lipsa cadrului de raportare pe parcursul anului 2016</p> <p>Ministerul Finanțelor a aprobat formularele Rapoartelor privind executarea BASS și Normele metodologice privind modul de întocmire a acestora la expirarea anului bugetar (17.02.2017), ceea ce a determinat situații incerte privind raportarea lunară de către CNAS, pe parcursul anului 2016. Totodată, Ministerul Finanțelor a determinat CNAS să raporteze executarea BASS pe anul de raportare conform unor formulare care au intrat în vigoare cu o lună mai târziu față de termenul de raportare.</p> <p>2. Raportarea cu inexactități a cheltuielilor executate pe subprograme</p> <p>Întocmirea rapoartelor privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat s-a efectuat conform cadrului de raportare aprobat. Totodată, din cauza lipsei procedurilor prestabilite referitor la modalitatea de generalizare a informației, precum și a modului de organizare a evidenței contabile a cheltuielilor privind</p>

prestațiile sociale, au fost atestate inexactități ale indicatorilor reflectați, în aspectul aplicării unor ajustări neprevăzute.

Astfel, Normele metodologice aprobate de Ministerul Finanțelor nu reglementează exhaustiv metoda de reflectare a indicatorilor BASS la capitolul executat, achitat și efectiv. Aceeași situație a fost atestată de Curtea de Conturi și în cadrul auditului precedent, fiind înaintată Ministerului Finanțelor cerința de a întreprinde, în comun cu Casa Națională de Asigurări Sociale, măsuri în vederea aducerii în concordanță a prevederilor normative referitoare la metodele de raportare a executării BASS. În acest context, se menționează că, deși au fost aprobate formulare noi ale Rapoartelor privind executarea BASS și Normele metodologice privind modul de întocmire a acestora, nu s-a soluționat problema reglementării exhaustive în Normele metodologice în vigoare.

3. Soldul datoriilor față de beneficiari nu reflectă situația reală

La întocmirea rapoartelor financiare, nu a fost asigurată completitudinea informațiilor prezentate, în contextul principiului contabilității de angajamente, la capitolul datorii. Astfel, soldul datoriilor reflectat în Bilanțul contabil este parțial, din cauza nerefectării sumelor neridicate de beneficiari și restituite la conturile CNAS, care însă rămân a fi datorii, ceea ce influențează și reflectarea cheltuielilor efective. Neasigurarea completitudinii informației privind soldul datoriilor determină necorespunderea informațiilor din sistemul informațional cu cele din rapoartele financiare.

Cauzele și
impactul

Cadrul normativ intern privind procesul de evidență și raportare a BASS (Planul de conturi și Instrucțiunea privind evidența contabilă), precum și normele metodologice privind raportarea executării BASS, în contextul cadrului legal-normativ nou, determină neconformități și incertitudini la întocmirea Raportului Guvernului privind executarea bugetului de asigurări sociale de stat. Astfel, politicile contabile aplicate sunt parțial consecvente cu cadrul general de raportare financiară aplicabil și determină unele rezerve la capitolul reflectarea cheltuielilor executate, precum și a datoriilor față de beneficiarii de prestații. În acest context, situațiile prezentate nu permit utilizatorilor de rapoarte să înțeleagă efectul tranzacțiilor și evenimentelor în procesul de luare a deciziilor. Totodată, acest fapt va influența și asupra consolidării conforme și exacte a bugetului public național. Implementarea recomandărilor și cerințelor înaintate de Curtea de Conturi va asigura raportarea corespunzătoare a executării BASS, prin înlăturarea lacunelor și incertitudinilor din cadrul normativ existent. Totodată, aceste măsuri vor sprijini și procesul consolidării bugetului public național, în aspectul exactității indicatorilor.

Măsurile
dispuse pentru
remediere

Sugestii
Parlamentului

Să solicite Guvernului:

- *stabilirea conținutului Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat, care urmează a fi întocmit de Casa Națională de Asigurări Sociale în aspectul rapoartelor componente, pentru asigurarea informațiilor relevante și necesare în procesul decizional;*
- *asigurarea revizuirii și ajustării cadrului normativ intern privind procesul de evidență și raportare a BASS, în contextul cadrului legal-normativ nou, pentru consolidarea conformă și exactă a bugetului public național;*
- *revizuirea prevederilor metodologice privind raportarea indicatorilor, ținând cont de specificul CNAS, cu asigurarea reflectării acestora conform principiilor contabilității;*

- elaborarea formatului și modului de întocmire a rapoartelor financiare de către CNAS, în vederea consolidării conforme și exacte a bugetului public național.

A.5. Auditul de conformitate combinat cu auditul performanței asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016

Obiectivul	<p>Misiunea de audit realizată a avut un caracter complex ce a inclus stabilirea mai multor obiective distincte aferente auditului de conformitate combinat cu auditul de performanță.</p> <p>Astfel, în aspectele de conformitate combinate cu cele de performanță obiectivul de audit a urmărit verificarea conformității gestionării mijloacelor FAOAM, precum și confirmarea plăților în bază de DRG raportat la plățile totale către spitalele publice și evaluarea mecanismelor aplicate pentru asigurarea accesibilității cu medicamente compensate populației.</p>
Constatările și concluziile principale	<p>Cele mai importante constatări în cadrul administrării FAOAM în anul 2016 sunt următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none">1. planificarea volumului de finanțare a insulinei umane injectabile aplicând indicatori și date justificate;2. încasarea integrală a transferurilor de la bugetul de stat;3. planificarea mijloacelor FAOAM în baza bugetării pe programe;4. modificarea cadrului de reglementare a administrării mijloacelor fondului de dezvoltare prin excluderea suprapunerii de competențe instituționale ale Comisiei Mixte și CNAM;5. modalitatea de contractare a serviciilor medicale spitalicești achitate din fondul de bază a suportat modificări esențiale privind documentarea ședințelor de negocieri asupra volumului de servicii medicale contractate, precum și stipularea în contractele încheiate cu instituțiile medicale a indicatorilor măsurabili etc.;6. politica statului în domeniul ocrotirii sănătății a stabilit orientarea spre asigurarea accesibilității fizice și economice a populației la medicamentele compensate. <p>În cadrul misiunii de audit au fost identificate un șir de abateri și carențe, care au afectat administrarea conformă a mijloacelor FAOAM, precum:</p> <ol style="list-style-type: none">7. reducerea constantă a numărului de persoane asigurate în mod individual, de la 59,2 mii persoane în anul 2013 la 40,1 mii persoane în 2016, a determinat diminuarea veniturilor din primele în sume fixe cu 5,2 milioane lei comparativ cu anul 2013;8. aprobarea și finanțarea din contul bugetului de stat a cheltuielilor pentru realizarea programelor naționale, și anume „Controlul și profilaxia diabetului zaharat”, nu a asigurat acoperirea necesarului real de mijloace cu 3,3 milioane lei mai puțin, care a fost achitată din contul FAOAM;9. transferurile de la bugetul de stat pentru realizarea proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” au fost planificate și aprobate în lipsa calculelor justificate și transparenței acestui proces (89,9 milioane lei);

10. nerepartizarea conformă a soldurilor de mijloace bănești, constituite în urma executării mijloacelor FAOAM în anul 2015 (153,1 milioane lei), a determinat nevalorificarea în deplină măsură a acestora;
11. executarea veniturilor transferate de la bugetul de stat cu destinație specială (142,7 milioane lei) s-a realizat în lipsa evidenței delimitate a cheltuielilor efectuate din contul acestor venituri;
12. raportarea pe programe și subprograme s-a realizat având la bază un caracter general al indicatorilor de performanță stabiliți, care în unele cazuri fie reflectă doar resursele alocate, fie ponderea resurselor executate pentru fiecare subprogram în raport cu nivelul planificat, fie nu sunt caracteristici activității instituției;
13. aplicarea la contractarea serviciilor medicale spitalicești pentru 2 instituții medico-sanitare publice de nivel republican a tarifelor diferite⁹, cu majorarea acestora în lipsa criteriilor și calculelor justificative;
14. administrarea mijloacelor fondului de rezervă s-a realizat în lipsa unui cadru regulator intern, care să delimiteze clar responsabilitățile părților implicate și să stabilească mecanisme eficiente de control, ceea ce a generat nejustificarea în unele cazuri a plăților pentru achitarea medicilor rezidenți;
15. admiterea, de către instituțiile implicate (CNAM, fondatorii și conducerea instituțiilor medicale), a neconformităților la toate etapele de implementare și finanțare a proiectelor investiționale achitate din fondul de dezvoltare a determinat tergiversarea, în 2 cazuri, a implementării proiectelor (5,3 milioane lei), majorarea nejustificată a valorii proiectului (0,1 milioane lei) și, ca rezultat, nerealizarea scopurilor propuse;
16. executarea semnificativ de redusă a mijloacelor fondului măsurilor de profilaxie (2,5 milioane lei din 59,6 milioane lei aprobate inițial) în timp ce indicatorii de sănătate pentru cele mai semnificative boli sunt în creștere (*în anul 2016, comparativ cu 2012, s-au înregistrat creșteri ale prevalenței bolilor respiratorii de la 445,2 la 547,3 mii persoane, hepatitelor cronice și ciroze – de la 80,2 la 85,0 mii persoane, a bolilor diabetului zaharat – de la 71,6 la 97,0 mii persoane, a bolilor cardiace – de la 504,5 la 653,0 mii persoane etc.*);
17. nedelimitarea clară a resurselor de finanțare pentru activitățile și cheltuielile aferente măsurilor de profilaxie și celor profilactice pentru populație;
18. cadrul regulator aferent salarizării angajaților CNAM, instituție ce administrează mijloace primite în cadrul bugetului public național și contribuții și prime de asigurare medicală a populației, este unul general și oferă posibilitatea de a stabili formele și condițiile de salarizare prin negocieri directe, în lipsa plafoanelor maxim admisibile;
19. acordarea neconformă a sporului pentru îndeplinirea unor sarcini de importanță majoră și urgente (0,3 milioane lei), prin achitarea acestora în lipsa propunerilor argumentate a conducătorilor ierarhic superiori ai angajaților;

Verificarea funcționalității și eficienței instrumentelor aplicate de către sistemul instituțional la administrarea mijloacelor pentru asigurarea pacienților cu medicamente compensate denotă că în anul 2016 au fost definitivare măsurile planificate, fiind obținute rezultate ce țin de extinderea listei

⁹ IMSP Spitalul Clinic Republican – 5290 lei în baza tarifului ajustat la 20.12.2016, și IMSP Institutul de Medicină Urgentă – 3900 lei, comparativ cu tariful de 3400 lei aplicat instituțiilor medico-sanitare publice de nivel republican.

medicamentelor compensate, majorarea ratei medii de rambursare pentru medicamentele anti-hipertensive în medie de la 50% până la 70%, majorarea volumului de finanțare pentru medicamentele compensate cu 50% față de nivelul planificat al anului 2015. În același timp, la auditarea procesului sistemic, au fost identificate unele neconformități și deficiențe datorită cărora nu se asigură uniformitatea, veridicitatea și plenitudinea datelor aferente prescrierii, eliberării și achitării medicamentelor compensate din FAOAM. Astfel, echipa de audit a stabilit:

20. cadrul regulator existent este însoțit de incertitudini și necesită ajustări;
21. sistemul instituțional este unul complex și implică mai multe părți responsabile, iar mecanismele existente și aplicate nu asigură, în unele cazuri, prescrierea conformă a medicamentelor compensate, înregistrarea tuturor datelor justificative și verificarea integrală a datelor sistemului informațional, ceea ce determină indici de fraudă (257,3 mii lei pentru 2679 de rețete) etc.

Totodată, în aceste circumstanțe auditul a constatat o discrepanță între cheltuielile raportate de CNAM pentru medicamentele parțial/integral compensate (424,9 milioane lei) și cele extrase din sistemul informațional (417,1 milioane lei). Astfel, sistemul informațional „Medicamente compensate” nu justifică în totalitate valoarea medicamentelor raportate (7,0 milioane lei).

Cât privește evaluarea independentă efectuată de audit asupra rezultatelor realizării unor indicatori de progres ce caracterizează performanța Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”, s-a stabilit că ponderea volumului de mijloace contractate pentru asistența medicală spitalicească în bază de indicatori măsurabili și de complexitate în anul 2016 a atins nivelul de 83,4%, ceea ce atestă atingerea rezultatelor scontate în anul trei de implementare a proiectului respectiv.

Cauzele și impactul

Asigurarea parțială a funcționalității controlului intern în cadrul mecanismelor aplicate la gestionarea mijloacelor FAOAM a cauzat disfuncționalități sistemice, curențe și neconformități care au generat nevalorificarea în deplină măsură a mijloacelor FAOAM, imposibilitatea evaluării rezultatelor obținute urmare a gestionării mijloacelor FAOAM, precum și administrarea acestora în unele cazuri în mod nejustificat.

De asemenea, la evaluarea eficienței mecanismelor aplicate, auditul a stabilit unele deficiente condiționate de prevederi incerte ale cadrului legal ce nu delimitează exact atribuțiile instituțiilor implicate care să interacționeze cu procesele de control la fiecare etapă, nerespectarea prevederilor normative privind completarea corectă și exhaustivă a rețetelor pentru medicamentele compensate, insuficiența de control între părțile implicate (CNAM, IMSP, prestatorii de servicii farmaceutice), precum și prezentarea cu întârziere a sumelor spre compensare pentru medicamentele eliberate și înregistrate în sistemul informațional.

Astfel, toți acești factori au afectat funcționalitatea și eficiența mecanismelor aplicate la compensarea medicamentelor pentru populație, ceea ce a servit drept cauză pentru apariția indicilor de nejustificare și achitare neconformă a mijloacelor FAOAM, precum și nu a asigurat veridicitatea și integritatea datelor înregistrate în sistemul informațional automatizat „Medicamente compensate”.

Măsurile dispuse pentru remediere

În baza constatărilor expuse, au fost formulate un șir de cerințe și recomandări, menite să remedieze problemele identificate privind intensificarea măsurilor de sporire a nivelului de asigurare a populației, în special a persoanelor asigurate în mod individual; ajustarea scopului, obiectivelor și indicatorilor de performanță în

**Sugestii
Parlamentului**

cadrul bugetării pe programe, reglementarea internă a modului de administrare a mijloacelor fondului de rezervă, raportarea eronată a medicamentelor compensate, precum și stagnarea implementării rețetei electronice etc.

Astfel, implementarea recomandărilor înaintate va contribui la fortificarea sistemului de control intern, administrarea conformă a mijloacelor FAOAM și atingerea rezultatelor scontate, precum și la îmbunătățirea indicatorilor de sănătate. *Să solicite Guvernului:*

- revizuirea indicatorilor elaborați de CNAM aferenți bugetării pe programe în vederea asigurării realizării obiectivelor strategice cu privire la utilizarea mijloacelor FAOAM.

A.6. Auditul financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor de asigurări obligatorii de asistență medicală în anul 2016

Potrivit prevederilor legale, Curtea de Conturi auditează anual Raportul Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală sunt administrate de Compania Națională de Asigurări în Medicină (în continuare – CNAM), care este responsabilă de întocmirea și prezentarea către Parlament și Guvern a Raportului anual privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală¹⁰, cu asigurarea respectării cadrului general de raportare financiară, precum și de gestionare a mijloacelor FAOAM, în conformitate cu principiile bunei guvernări.

Obiectivul	Misiunea de audit realizată a avut un caracter complex ce a inclus stabilirea mai multor obiective distincte aferente auditului financiar și auditului de conformitate asociat auditului de performanță. Astfel, în aspect financiar, obiectivul a constat în determinarea plenitudinii și veridicității datelor prezentate în Raportul Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016.
Constatările și concluziile principale	Evaluările auditului sub aspect financiar a stabilit că CNAM nu a deținut, nu a înregistrat și nu a raportat veniturile calculate și cele restante aferente primelor AOAM atât în evidența contabilă, cât și în Raportul Guvernului privind executarea FAOAM în anul 2016. De asemenea, auditul a constatat că Raportul respectiv nu întrunește pe deplin cerințele cadrului normativ existent. Astfel, au fost stabilite carențe semnificative, precum lipsa expunerii și raportării asupra evaluării implementării măsurilor de politici bugetar-fiscale comparativ cu asumările prevăzute în buget, a explicațiilor privind eventualele abateri de la limitele macrobugetare pe termen mediu; a evaluării nivelului de realizare a performanței în cadrul programelor bugetare. Totodată, urmare a evaluării plenitudinii raportării de către CNAM a executării de casă a mijloacelor FAOAM, auditul nu a constatat erori. Astfel, în urma discuțiilor și propunerilor de soluționare și eliminare a carențelor identificate, Compania a întreprins măsuri de remediere a acestora prin modificarea și completarea Raportului Guvernului privind executarea FAOAM în anul 2016, cu includerea descrierii narative a realizării indicatorilor de performanță

¹⁰ Art.73 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

Cauzele și impactul

și a datelor privind veniturile calculate aferente primelor AOAM, precum și asumarea angajamentelor de efectuare de corecție în evidența contabilă.

Reieșind din resursele financiare limitate ale statului, asigurarea transparenței și corectitudinii financiare are menirea de a servi drept instrumente fiabile, care să ofere instituțiilor oportunități de atragere a investițiilor, încrederea fondatorilor, precum și a cetățenilor beneficiari că mijloacele administrate prezintă o imagine fidelă și reală. Astfel, caracterul general al politicilor contabile ale CNAM, intercalarea modului de evidență contabilă și celui de executare bugetară, precum și implicarea mai multor părți responsabile în evidența și controlul corectitudinii calculării veniturilor din asigurări medicale au determinat neraportarea în deplină măsură a veniturilor AOAM.

Măsurile dispuse pentru remediere

În contextul celor expuse, Curtea de Conturi a formulat cerințe și recomandări aferente ajustării cadrului regulator atât intern, cât și extern privind evidența contabilă, raportarea financiară și cea bugetară, astfel încât să asigure prezentarea informațiilor veridice, exhaustive și reale unui cerc larg de utilizatori.

Sugestii Parlamentului

Să solicite Guvernului:

- ajustarea politicilor aferente evidenței contabile și raportării fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, reieșind din statutul de autonomie financiară și din activitatea specifică a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

A.7. Auditul privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016

Obiectivul

Evaluarea funcționalității sistemelor instituționale în cadrul autorităților de resort responsabile de executarea silită a obligațiilor fiscale/vamale, taxelor și altor plăți în BPN și identificarea în acest sens a curenților generatoare de ineficiență și de subperformanță.

Constatările și concluziile principale

1. nivelul actual al restanțelor la plata obligațiilor contribuabililor față de bugetul public național, administrate de organele fiscale, comparativ cu anii precedenți înregistrează o descreștere, însumând 1.826,0 milioane lei la data de 31.12.2016. Această diminuare reprezintă un fenomen determinat de înscrierea obligațiilor fiscale restante/datorate în evidența specială a 2590 de contribuabili, în sumă de 4717,8 milioane lei, ceea ce reprezintă de circa 2,1 ori mai mult în anul 2016 față de 2014. Astfel, ca urmare a faptului că acestea, potrivit cadrului legal, nu se consideră restanțe pe perioada aflării în evidență specială, creează impresia îmbunătățirii situației la capitolul restanța contribuabililor față de BPN. În aceste circumstanțe, valoarea generală a obligațiilor fiscale datorate, inclusiv a celor înscrise în evidența specială, este de 6.543,8 milioane lei, dintre care cele raportate de Serviciul Fiscal de Stat ca restanțe însumează 1.826,0 milioane lei;
2. aplicarea de către organele fiscale a celor 4 măsuri de executare silită prevăzute legal¹¹ se rezumă, în cea mai mare parte, la încasările de pe conturile bancare ale contribuabililor restanțieri, care în anii 2014-2016 constituiau suma totală

¹¹ Art.194 din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.1997.

- de 1.844,3 milioane lei, sau 79,0% din totalul sumelor încasate silit (2.335,4 milioane lei). Ca rezultat al aplicării celorlalte 3 măsuri, au fost încasate 491,1 milioane lei, sau 21,0% comparativ cu totalul sumelor încasate silit;
3. deficiențele în procesul de aplicare a sechestrelor de către Serviciul Fiscal de Stat afectează rezultatele și eficacitatea încasării plăților restante față de BPN. Astfel, (i) aplicarea măsurilor de executare silită în timp îndelungat (de la 1 lună la 3 ani) și aplicarea sechestrelor pe bunurile greu de a fi valorificate; (ii) sechestrarea, în unele cazuri, de către organele fiscale a bunurilor în valoare ce depășește considerabil restanțele obligațiilor fiscale ale contribuabililor; (iii) lipsa controlului privind respectarea prevederilor Codului fiscal a condiționat înstrăinarea bunurilor sechestrate de către contribuabili în perioada 2014-2016; (iv) aplicarea sechestrelor asupra roadei viitoare implică riscuri sporite de înstrăinare a producției agricole recoltate, de comercializare a acestora fără eliberarea facturilor; (v) ridicarea sechestrelor cu întârziere în cazurile înstrăinării bunurilor;
 4. gradul redus (de 0,4%) de încasare a obligațiilor fiscale, comparativ cu cele aferente valorii sechestrelor aplicate, este determinat de caracterul limitat și formal al interesului Serviciului Fiscal de Stat pentru comercializarea bunurilor sechestrate. Astfel, (i) Inspectoratele Fiscale de Stat Teritoriale nu sunt preocupate de comercializarea bunurilor, fiind desfășurate doar 15,8% din licitațiile preconizate (338 din 2138 planificate); (ii) termenele de evaluare și comercializare a bunurilor sechestrate nu sunt suficient monitorizate, ca urmare acestea fiind tergiversate; (iii) sechestrările sunt aplicate pe bunurile cu risc sporit de necomercializare și/sau nesolicitate pe piață; (iv) colaborarea insuficientă între organele implicate în procesul de comercializare a bunurilor sechestrate a cauzat necomercializarea bunurilor sechestrate înaintate pentru comercializare; (v) deși Serviciul Fiscal de Stat dispune de valori mobiliare sechestrate, în condițiile neaprobării reglementărilor de rigoare acestea nu pot fi comercializate în scopul stingerii obligațiilor fiscale restante;
 5. restanțele administrate și raportate de Serviciul Vamal nu includ volumul deplin al penalităților aferente plăților de bază restante, această situație fiind generată de neactualizarea/necalcularea obligațiilor vamale restante în SIA al Serviciului Vamal. În aceste circumstanțe, persistă riscurile de neîncasare în deplină măsură a obligațiilor vamale restante;
 6. limitarea acțiunilor Serviciului Vamal doar la suspendarea conturilor bancare ale plătitorilor vamali și la intentarea procesului de insolvență a condiționat neaplicarea altor proceduri de executare silită (ordine incaso, sechestrare, ridicarea numerarului, urmărirea bunurilor plătitorului vamal). Pe de altă parte, în situațiile în care s-a procedat la aplicarea acestora, nu s-a realizat încasarea în totalitate a sumelor care reprezintă obligațiile vamale neachitate la bugetul statului de plătitorii vamali restanțieri;
 7. lipsa unor reglementări exhaustive privind comercializarea bunurilor sechestrate de către Serviciul Vamal a omis oportunitatea aplicării sechestrelor de către organele vamale;
 8. nemonitorizarea și necoordonarea de către aparatul central al Serviciului Vamal a procesului de organizare a activității de executare silită de către birourile vamale, precum și neasigurarea raportării acțiunilor de executare silită de către acestea;

9. aplicarea insuficientă a măsurilor de executare silită și conclucrarea neconstructivă între Serviciul Vamal și executorii judecătorești a condiționat formarea restanțelor nerecuperabile ca urmare a deschiderii procedurii de insolabilitate;
10. gestiunea silită a restanțelor față de BPN de către executorii judecătorești este defectuoasă și compromisă de mai multe încălcări. Astfel, informațiile prezentate de UNEJ nu asigură raportarea și, respectiv, cunoașterea volumului real al restanței față de buget înaintat spre executare de către executorii judecătorești, a nivelului de încasare și, respectiv, transferare la buget;
11. rezultatul executării silită de către executorii judecătorești indică un nivel redus al încasării mijloacelor bănești în beneficiul statului, constituite din: obligațiile fiscale și vamale neachitate în termen, taxe de stat aplicate de instanțele judecătorești, amenzi, penalități etc. Conform datelor sistematizate de audit, nivelul mediu pe anii 2014-2016 de executare a documentelor executorii aferente BPN indică 20,6% (sau 177,7 milioane lei);
12. lipsa de supraveghere și control din partea organelor abilitate (MJ, UNEJ, SFS) a determinat neconformitatea activității executorilor judecătorești în procesul de executare silită. Astfel, 119 din 175 de executori judecătorești, sau 68%, nu au fost supuși controalelor din data investirii în funcție (a. 2010) până în prezent;
13. controalele fiscale efectuate la 30 de executori judecătorești, urmare a solicitării Curții de Conturi, a identificat următoarele neconformități: (i) depășirea termenului legal de distribuire a sumelor încasate în buget (de la 1 zi până la 5 ani) și menținerea mijloacelor încasate silit în conturile curente speciale ale acestora; (ii) netransferarea în termene legale în buget a mijloacelor încasate din obligațiile restante (taxa de stat, obligațiile fiscale/vamale, amenzi, penalități și alte plăți).

Auditul a concluzionat că mecanismele instituite de autoritățile implicate în procesul de aplicare a măsurilor de executare silită, în vederea încasării veniturilor în beneficiul statului, nu asigură rezultate eficiente, performanța acestuia fiind limitată de lipsa funcționalității organizaționale și de incoerențele în acțiunile interinstituționale în domeniu. În aceste circumstanțe, se cere sporirea responsabilităților și capacităților aferente procesului de gestiune silită.

Cauzele și impactul

Astfel, neregulile (5595,4 milioane lei) constatate de audit țin de abateri și erori cauzate de: creșterea/înscrierea de circa 2,1 ori sau cu 4717,8 mil lei mai mult în anul 2016 față de anul 2014 a obligației fiscale restante/datorate în evidența specială; înstrăinarea bunurilor sechestrate de către contribuabili în anii 2014-2016 în sumă de 5,4 milioane lei; aplicarea sechestrelor pe bunurile cu risc sporit de a nu fi vândute și nesolicitate pe piață a cauzat necomercializarea acestora în valoare de 55,8 milioane lei; în gestiunea executorilor judecătorești erau înregistrate la 31.12.2016 (identificate la solicitarea echipei de audit) 113,9 mii documente executorii în sumă de 781,0 milioane lei; netransferarea de către executorii judecătorești în termene legale în buget a mijloacelor încasate din obligațiile restante (taxa de stat, obligații fiscale/vamale, amenzi, penalități și alte plăți în 1941 de cazuri în sumă de 2,2 milioane lei; dezafectarea de către executorii judecătorești a mijloacelor bănești, încasate/executate silit, prin depunerea acestora în contul de depozit în sumă de 30,5 milioane lei; obținerea dobânzii în conturile proprii de

	onorarii, urmare a dezafectării mijloacelor încasate silit în sumă de 2,7 milioane lei.
Măsurile dispuse pentru remediere	Pentru remedierea situațiilor constatate de audit, entităților auditate le-au fost înaintate cerințe (19) și recomandări (16) în vederea eficientizării procesului de gestiune a executării silită a obligației fiscale/vamale, taxelor și altor plăți în bugetul public național.
	În aceste circumstanțe, se cere sporirea responsabilităților și capacităților aferente procesului de gestiune silită.
Sugestii Parlamentului	<i>Să solicite Guvernului:</i> - <i>examinarea situației, în comun cu autoritățile de resort, în domeniul executării silită a obligațiilor restante și coordonarea/monitorizarea exercitării de către acestea a atribuțiilor delegate legal.</i>

B. GESTIUNEA FONDURILOR PUBLICE

Auditurile efectuate în cadrul unor autorități publice au consemnat că la finele exercițiului bugetar 2016 situațiile financiare raportate de majoritatea entităților auditate sunt veridice sub toate aspectele semnificative, iar operațiunile financiare ale acestora, în ansamblu, sunt conforme reglementărilor în vigoare, concluzie care a determinat exprimarea de către auditori a opiniei fără rezerve. În cadrul acestora au fost constatate unele deficiențe privind raportarea cheltuielilor efective, precum și unele domenii problematice referitor la utilizarea mijloacelor publice a căror valoare se încadrează în nivelul de materialitate. Concomitent, la unele autorități publice auditate au fost constatate multiple deficiențe ce țin atât de fiabilitatea raportării financiare, cât și de regularitatea tranzacțiilor efectuate, generate, în principal, de starea inefficientă a controlului și auditului intern, precum și de managementul financiar necorespunzător, ceea ce a condiționat exprimarea opiniei cu rezerve.

B.1. Auditul situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și instituțiilor din subordine pe anul 2016

Obiectivul	Obținerea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că situațiile financiare auditate, aferente exercițiului bugetar 2016, sunt întocmite de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și unele entități din subordine, sub toate aspecte semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil, nu conțin denaturări semnificative ca urmare a fraudei sau erorii, și oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare și a celorlalte informații referitoare la activitățile desfășurate de entitățile auditate, cu emiterea unei opinii asupra situațiilor financiare.
Constatările și concluziile principale	Constatările auditului au atestat că rapoartele financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor nu oferă o imagine reală și fidelă a situației financiare și patrimoniale consolidate întocmite la data de 31 decembrie 2016. <i>Printre cele mai semnificative neconformități care au afectat semnificativ situațiile financiare și patrimoniale se relevă următoarele:</i>

1. denaturarea datelor incluse în bilanțurile contabile aferente uzurii mijloacelor fixe (7,3 milioane lei);
2. atribuirea neconformă a conturilor contabile (7,0 milioane lei);
3. nerefectarea în evidența contabilă a tranzacțiilor economice efectuate (5,6 milioane lei);
4. necontabilizarea a 27 de bunuri imobile cu suprafața totală de 3,8 mii m.p. și a 103 loturi de teren cu suprafața totală de 25,5 ha;
5. neasigurarea înregistrării și/sau înregistrării incorecte a drepturilor patrimoniale asupra 200 de bunuri imobile în valoare totală de 22,8 milioane lei și a 13 loturi cu suprafața totală de 6,2 ha;
6. carențe și neconformități aferente managementului financiar-contabil prin înregistrarea neconformă a operațiunilor economice efectuate asupra a 79 de bunuri imobile (3,9 milioane lei) și a 13 bunuri imobile cu suprafața de 1,1 mii m.p.;
7. administrarea a 28 de bunuri imobile în lipsa înregistrării lor atât în evidența contabilă, cât și la organele cadastrale;
8. aplicarea neconformă a cadrului regulator aferent retribuirii muncii (0,2 milioane lei);
9. neraportarea creanțelor și datoriilor cu termenul de achitare expirat (0,1 milioane lei);
10. casarea neconformă a vaccinelor (0,06 milioane lei).

Cauzele și impactul

Nerespectarea prevederilor cadrului regulator, precum și controlul intern neadecvat au cauzat abateri și nereguli în gestionarea patrimoniului public și raportarea financiară, ceea ce a afectat semnificativ calitatea gestiunii economico-financiare ale entităților auditate și, ca urmare, prezentarea nereală a situațiilor financiare și patrimoniale consolidate.

Măsurile dispuse pentru remediere

Din totalul neconformităților constatate pe parcursul auditului (77,8 milioane lei), Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și entitățile din subordine au întreprins măsuri de remediere, fiind corectate neconformități în valoare totală de 14,7 milioane lei.

Pentru remedierea neconformităților constatate, auditul a recomandat: (i) identificarea și evaluarea riscurilor privind activitățile și operațiunile desfășurate în cadrul sistemului Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, cu întocmirea și ținerea Registrului riscurilor; (ii) completarea și ajustarea politicilor de contabilitate proprii la prevederile politicii de contabilitate-tip aprobate de Ministerul Finanțelor; (iii) adoptarea măsurilor în vederea utilizării unui sistem informațional de evidență contabilă unificat; (iv) examinarea situației privind casarea mijloacelor fixe al căror termen de utilizare a expirat și/sau utilizarea căroră este imposibilă, cu întreprinderea măsurilor ce se impun; (v) efectuarea inventarierii totale a bunurilor proprietate publică de stat, pentru asigurarea raportării reale a situațiilor patrimoniale; (vi) întreprinderea măsurilor pentru înregistrarea drepturilor patrimoniale asupra bunurilor publice de stat, cu planificarea în bugetele proprii a resurselor financiare necesare.

Sugestii Parlamentului

Să solicite Guvernului:

- identificarea soluțiilor și resurselor necesare pentru înregistrarea la organul cadastral a drepturilor patrimoniale, în vederea excluderii riscurilor de înstrăinare necontrolată a bunurilor proprietate publică.

B.2. Auditul privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016

Obiectivul	Scopul auditului de conformitate a constat în oferirea unei asigurări rezonabile privind conformitatea activităților Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine pentru anul 2016.
Constatările și concluziile principale	<p>Abordarea de audit a fost axată pe probleme cu identificarea, verificarea și analiza deficiențelor și punctelor slabe ale domeniilor supuse auditării, fiind constatate disfuncții ale sistemului MFC. Astfel, managementul financiar și controlul intern nu au fost realizate în conformitate cu cadrul legislativ-normativ, fiind constatate carențe și abateri la administrarea patrimoniului public, fiind admisă degradarea bunurilor imobile, precum și, în cadrul supravegherii și controlului sanitar-veterinar, neasigurarea condițiilor corespunzătoare de funcționare a Laboratoarelor de expertiză sanitar-veterinară. Cele mai semnificative neconformități se exprimă prin:</p> <ol style="list-style-type: none">1. nerespectarea cadrului regulator aferent achiziționării mărfurilor, lucrărilor și serviciilor;2. admiterea înregistrării, în mod arbitrar, în evidența contabilă și la organele cadastrale a cotelor părți din valoarea a 8 apartamente construite prin ipotecă pentru 8 angajați (3,8 milioane lei), unele din cazuri fiind transmise organelor de justiție;3. neimplementarea unui control intern adecvat pentru asigurarea bunei guvernări a patrimoniului public și integrității acestuia a condiționat divergențe dintre diferite surse de informații (valoarea, suprafața, numărul clădirilor și terenurilor administrate etc.);4. gestionarea precară a patrimoniului public a condus la starea deplorabilă a circumscripțiilor sanitar-veterinare din majoritatea localităților rurale (46 de bunuri imobile, sau 19,8% din totalul bunurilor supuse auditării), din cauza neutilizării lor și prezintă un risc sporit de integritate și de înstrăinare necontrolată și neconformă a acestora;5. desfășurarea activităților de comerț în cadrul piețelor în lipsa Laboratoarelor de expertiză sanitar-veterinară (2 piețe);6. neîntrunirea condițiilor și cerințelor minime de igienă sanitară și neaplicarea procedurilor uniformizate la eliberarea actelor permise contra plată;7. neefectuarea controlului asupra calității produselor prin intermediul Laboratoarelor de expertiză sanitar-veterinară (3 piețe);8. comercializarea produselor lactate în afara pavilioanelor specializate (2 piețe);9. admiterea de către medicii veterinari pe teritoriul a 10 piețe a comercializării produselor de origine animală în lipsa documentelor corespunzătoare, care să confirme originea și calitatea acestora;10. comercializarea cârnii de porcină și cârnii de miel în lipsa Certificatelor sanitar-veterinare (2 piețe);11. lipsa bonurilor privind efectuarea expertizei sanitar-veterinare pentru produsele expuse comercializării (20 de piețe/938 de comercianți);12. nedeținerea bonurilor fiscale sau bonurilor de plată privind achitarea costului expertizei sanitar-veterinare pentru produsele expuse comercializării (918 comercianți din cadrul a 21 de piețe);13. aplicarea neconformă a tarifului pentru expertiza sanitar-veterinară (11 piețe/53 de cazuri).

	<p>Neimplementarea unor politici durabile și relevante, care ar asigura organizarea și coordonarea acțiunilor orientate spre garantarea siguranței alimentare și a calității producției alimentare, precum și perpetuarea de către factorii de decizie din cadrul autorităților publice locale, administratorilor piețelor și, în unele cazuri, de către responsabilii din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, precum și un management defectuos în materie de control și supraveghere în domeniul siguranței alimentare au afectat plenitudinea veniturilor pasibile încasării din prestarea serviciilor de expertiză sanitar-veterinară.</p>
Cauzele și impactul	<p>Ambiguitățile cadrului legal privind costul expertizei sanitar-veterinare asupra produselor vegetale în stare proaspătă au ca impact neacumularea unor venituri semnificative pentru încasare de la serviciile de expertiză sanitar-veterinară, prestate contra plată de către medicii veterinari care își desfășoară activitatea pe teritoriul piețelor. Gestionarea precară a patrimoniului public condiționează înstrăinarea necontrolată a bunurilor imobile.</p>
Măsurile dispuse pentru remediere	<p>Pentru remedierea abaterilor de la cadrul regulator, precum și iregularităților care au influențat conformitatea activităților Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor entități din subordine, au fost formulate recomandări în vederea consolidării controlului intern în cadrul gestionării și administrării patrimoniului public, și desfășurarea conformă a activităților și responsabilităților delegate prin cadrul regulator.</p>
Sugestii Parlamentului	<p><i>Să solicite Guvernului:</i> - luarea de atitudine privind disfuncțiile instituționale în materie de asigurare conformă a activității structurilor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.</p>

B.3. Auditul situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine întocmite la 31.12.2016

Potrivit Programului activității de audit a Curții de Conturi pentru anul 2016, au fost auditate situațiile financiare consolidate ale Ministerului Sănătății, care includ atât situațiile financiare ale autorității publice centrale menționate, cât și cele ale instituțiilor din subordine.

În conformitate cu Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.397 din 31.05.2011¹², Ministerul Sănătății deține calitatea de fondator a 57 de instituții finanțate de la bugetul de stat și/sau din mijloace speciale și a 24 de instituții la autofinanțare, nonprofit, administrează 2 întreprinderi de stat, cota-parte a unei societăți comerciale și are în subordine o autoritate administrativă. Prin urmare, managementul Ministerului are responsabilitatea de a efectua consolidarea rapoartelor financiare ale instituțiilor menționate, precum și a aportului în capitalul social al acestora.

Conducerea Ministerului Sănătății, cât și a instituțiilor din subordine deține responsabilitatea de întocmire și prezentare a rapoartelor financiare cu asigurarea respectării cadrului general de raportare financiară, de asigurare a folosirii conforme, eficiente și raționale a patrimoniului de stat aflat în gestiune, precum și de implementare a unui sistem de management financiar și control intern eficient.

¹² Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.397 din 31.05.2011.

Întocmirea situațiilor financiare consolidate la 31.12.2016 s-a efectuat în baza noii metodologii de evidență contabilă și raportare financiară în sistemul bugetar, aprobată de Ministerul Finanțelor la finele anului 2015¹³, cu intrarea în vigoare la 1 ianuarie 2016, la 3 zile după aprobare.

Obiectivul

Misiunea de audit realizată a fost una relevantă, în condițiile în care dezvoltarea financiară este imperios de a fi asistată de două componente: (i) întocmirea rapoartelor financiare, cu folosirea exhaustivă a normelor de evidență contabilă și raportare financiară, și (ii) auditarea acestor rapoarte, cu utilizarea Standardelor în domeniul auditului recunoscute la nivel internațional.

Prin urmare, obiectivul misiunii de audit a constat în oferirea asigurării rezonabile privind faptul dacă situațiile financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine întocmite la 31.12.2016, precum și situațiile financiare ale Proiectului de Asistență Tehnică sunt lipsite de denaturări semnificative și oferă o imagine reală și fidelă, iar tranzacțiile financiare au fost efectuate în conformitate cu reglementările în vigoare¹⁴.

Constatările și concluziile principale

Analiza și evaluarea de către audit a caracteristicilor datelor consolidate și raportate, în baza probelor de audit relevante și rezonabile, care să susțină concluziile și recomandările formulate colectate la 8 instituții incluse în aria de audit, au constatat un șir de erori, după cum urmează:

1. neînregistrarea conformă la Camera Înregistrării de Stat a capitalului social la 20 de instituții al căror fondator este Ministerul Sănătății, în sumă de 581,5 milioane lei, a cauzat neconsolidarea acestuia în raportul financiar. De asemenea, la contul de acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării nu au fost raportate investițiile capitale (128,1 milioane lei) efectuate de Minister pentru instituțiile din subordine;
2. raportarea neregulamentară a investițiilor capitale efectuate de Ministerul Sănătății în instituțiile fondate (128,1 milioane lei) și neînregistrarea conformă a mijloacelor fixe la conturile contabile potrivit caracteristicilor stabilite de cadrul normativ (10,2 milioane lei) au cauzat denaturarea valorii mijloacelor fixe raportate cu 138,3 milioane lei;
3. drepturile asupra bunurilor imobile deținute în gestiune în valoare de 38,2 milioane lei (17,8 mii m²) nu au fost înregistrate la organele cadastrale, precum și nici în evidența contabilă (clădiri – 3,2 mii m²; terenuri – 1,1 ha);
4. valoarea reală a bunurilor imobile deținute în gestiune nu a fost ajustată potrivit valorii înregistrate la organele cadastrale, soldurile raportate fiind diminuate cu 7,8 milioane lei, în cazul clădirilor, precum și cu 9,1 milioane lei – în cazul terenurilor;
5. urmare a transmiterii în locațiune a spațiilor neutilizate, nu au fost încasate venituri în sumă de 0,9 milioane lei;
6. uzura mijloacelor fixe nu a fost calculată corect atât pentru perioada de gestiune auditată, cât și pentru perioadele anterioare, fiind denaturat soldul inițial cu 9,9 milioane lei și cel final – cu 2,8 milioane lei;
7. avansurile în sumă de 23,6 milioane lei nu au fost raportate la data de 31.12.2016, fiind majorată cu aceeași sumă valoarea cheltuielilor privind transmiterea

¹³ Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar” (în continuare – Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015).

¹⁴ Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015.

- activelor cu titlu gratuit. Situația însă a fost corectată în luna martie 2017, inclusiv în raportul financiar consolidat;
8. stingerea avansurilor în lipsa documentelor primare de evidență contabilă a diminuat valoarea creanțelor raportate cu 12,0 milioane lei, iar prestarea neconformă a serviciilor în avans a majorat-o cu 3,7 milioane lei;
 9. valoarea medicamentelor și materialelor sanitare a fost raportată eronat din motivul înregistrării stocurilor cu termen de valabilitate expirat, precum și a unor medicamente nerecepționate efectiv de către instituție;
 10. nerecuperarea conformă a mijloacelor financiare bugetare utilizate pentru asigurarea studiilor studenților cu finanțare bugetară, în lipsa mecanismului și proceselor aferente, a determinat prejudicierea bugetului cu suma de 22,5 milioane lei;
 11. acordarea premiilor și a plăților cu caracter stimulator prin nerespectarea limitei salariului tarifar și sporului pentru vechime în muncă, achitarea sporurilor la salariu prin depășirea cuantumului de 80% din salariul de funcție, ținându-se cont de sporul pentru vechime în muncă și ajutorul material suplimentar mijloacelor prevăzute în cele 6 fonduri lunare pe an constituite în scopul premierii și acordării ajutorului material, precum și calcularea sporurilor cu caracter stimulator din contul mijloacelor speciale angajaților care nu sunt implicați nemijlocit în prestarea serviciilor cu plată au generat calcularea și achitarea neregulamentară și nejustificată a cheltuielilor aferente remunerării muncii în sumă de 5,3 milioane lei.

În aspectele ce țin de implementarea *Acordului de finanțare pentru realizarea Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății”*, transferurile din bugetul de stat către Ministerul Sănătății au fost diminuate cu 18,6 milioane lei și majorate cu aceeași sumă față de Casa Națională de Asigurări în Medicină. Aceste circumstanțe au fost determinate de lipsa transparenței în procesul de repartizare a mijloacelor financiare. Un alt aspect constituie faptul că indicatorii aprobați în proiect nu sunt corelați cu atribuțiile părților implicate în realizarea și raportarea acestora, circumstanțe ce nu oferă și nu asigură repartizarea exhaustivă a mijloacelor proporțional efortului și activităților îndeplinite. Condițiile menționate ar putea genera pe viitor situații incerte în cadrul proceselor de realizare și raportare a indicatorilor.

Cu referire la *Raportul financiar al subprogramului „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății, cu situația la 31.12.2016*, auditul a exprimat unele rezerve aferente acestuia, determinate de admiterea carențelor privind uzura mijloacelor fixe (0,2 milioane lei).

Referitor la *cheltuielile suportate din sursele Proiectului de Asistență Tehnică, componentă a Programului „Modernizarea sectorului sănătății”* (0,2 milioane dolari SUA), s-a constatat înregistrarea în evidența contabilă și raportarea conformă a acestora.

Cauzele și impactul

Neimplementarea deplină a sistemului de management financiar și control, iresponsabilitatea managerială a unor instituții din subordinea Ministerului Sănătății, cât și nerespectarea cadrului legal, au favorizat admiterea erorilor semnificative în evidența și raportarea financiară și gestionarea defectuoasă a patrimoniului public, care s-a soldat cu denaturarea Bilanțului contabil consolidat cu 862,8 milioane lei (53,2% din totalul activ).

Managementul sistemic instituțional și financiar neracordat principiilor buneii guvernării, precum și neelaborarea și aprobarea unor mecanisme și procese necesare

**Măsurile
dispuse pentru
remediere**

privind utilizarea mijloacelor financiare publice au cauzat suportarea nejustificată a cheltuielilor privind remunerarea muncii și nerecuperarea mijloacelor bugetului de stat alocate studiilor cu finanțare bugetară. Circumstanțele respective au generat majorarea neregulamentară, cu 27,8 milioane lei (2,2% din totalul cheltuielilor), a cheltuielilor prezentate în Raportul consolidat privind veniturile și cheltuielile.

Urmare a comunicării intense pe parcursul misiunii de audit cu responsabilii din cadrul instituțiilor auditate, un șir de nereguli au fost deja corectate. De asemenea, a fost inițiată soluționarea unor probleme care necesită o perioadă îndelungată de remediere, cum ar fi: evaluarea și reevaluarea bunurilor imobile primite în gestiune, înregistrarea acestora la organele cadastrale, recuperarea mijloacelor financiare etc. Totodată, având la bază constatările relatate, au fost înaintate un șir de recomandări și cerințe față de instituțiile implicate, în scopul remedierii aspectelor problematice stabilite cu privire la inventarierea bunurilor publice, stabilirea valorii reale și înregistrarea în evidența contabilă, cât și a drepturilor asupra acestora la organele cadastrale; implementarea sistemului de management financiar și control, care să asigure gestionarea conformă a patrimoniului și mijloacelor financiare publice; realizarea eficientă și în termen a Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății” prin aprobarea reglementărilor cu privire la atribuțiile instituțiilor implicate. Prin urmare, întreprinderea măsurilor în vederea implementării recomandărilor adresate urmează să accelereze organizarea sistemului de management financiar și control, precum și să asigure respectarea cadrului general de evidență contabilă și raportare financiară aprobat, ceea ce va oferi o imagine fidelă cu privire la situațiile financiare întocmite.

**Sugestii
Parlamentului**

Să solicite Guvernului:

- *responsabilizarea managementului instituțiilor privind implementarea sistemului de management financiar și control intern;*
- *stabilirea, de comun cu autoritățile implicate, a procedurii și resurselor indispensabile în vederea evaluării și reevaluării bunurilor imobile proprietate publică, precum și înregistrarea drepturilor patrimoniale asupra acestora la organele cadastrale;*
- *monitorizarea și evaluarea periodică a procesului de implementare a Acordului de finanțare pentru realizarea Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății”, prin identificarea riscurilor, responsabililor și soluțiilor de remediere.*

B.4. Auditul situațiilor financiare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare la 31.12.2016

Obiectivul

Misiunea de audit a fost inițiată la Comisia Națională a Pieței Financiare, având drept scop oferirea unei asigurări rezonabile cu privire la faptul că situațiile financiare la 31 decembrie 2016, în ansamblul lor, nu conțin denaturări semnificative datorate fraudei sau erorilor, precum și emiterea unei opinii de audit.

**Constatările și
concluziile
principale**

Se denotă admiterea unor carențe aferente conformității ținerii evidenței contabile, precum și unele neconformități în gestionarea patrimoniului, care au afectat inteligibilitatea și credibilitatea informațiilor prezentate în situațiile financiare respective, după cum urmează:

1. înregistrarea și raportarea necorespunzătoare a capitalului propriu (24848,6 mii lei);

2. nereevaluarea unor mijloace fixe cu majorarea concomitentă a capitalului propriu, amortizate totalmente, dar utilizate în activitatea operațională (cu valoarea inițială de 9349,7 mii lei, sau 54,7% din totalul mijloacelor fixe);
3. majorarea costurilor și, respectiv, diminuarea rezultatului financiar derivat din stabilirea neconformă a duratei de funcționare utilă a imobilizărilor necorporale și amortizarea acestora (1705,9 mii lei);
4. neajustarea politicii contabile la prevederile actelor normative ce reglementează metoda provizioanelor, afectând astfel veridicitatea informațiilor din situațiile financiare (552,8 mii lei);
5. nerespectarea cadrului legislativ-normativ în vigoare, fiind admise cheltuieli nereglementare aferente remunerării muncii personalului angajat (1515,7 mii lei);
6. neînregistrarea în conturi distincte a unor venituri aferente dobânzilor la valorile mobiliare de stat (115,4 mii lei), precum și neînregistrarea și neacumularea unor venituri pasibile (65,3 mii lei);
7. absența procedurilor de formare a taxelor și plăților aferente altor surse legale de venituri;
8. nemonitorizarea activității entităților angajate în activități financiare nebancare, cum ar fi microfinanțarea și leasingul financiar.

Cauzele și impactul

Neajustarea cadrului legal aferent reglementării și supravegherii activității entităților în domeniul microfinanțării și leasingului financiar, managementul operațional ineficient, nerespectarea cadrului legal existent, neorganizarea proceselor de control intern la gestionarea patrimoniului public au determinat denaturarea și afectarea veridicității informațiilor din situațiile financiare.

Astfel, auditul a exprimat opinia cu rezerve, care, cu excepția aspectelor/efectelor menționate, situațiile financiare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, cu situația la 31 decembrie 2016, prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine reală și fidelă în conformitate cu prevederile Legii contabilității și Standardele Naționale de Contabilitate.

Măsurile dispuse pentru remediere

În contextul auditului în cauză, Curtea de Conturi a dispus măsuri privind:

- implementarea acțiunilor de remediere a controlului intern, descriere schematică/narativă a proceselor operaționale, evaluare și monitorizare sistematică și înregistrare a riscurilor aferente proceselor operaționale de bază ce țin de exercițiile economico-financiare (planificarea bugetului, salarizare, inventariere, constituirea provizioanelor);
- actualizarea politicii contabile la normele regulatorii în vederea asigurării evidenței contabile aferente inventarierii, înregistrării, evaluării și raportării conforme a capitalului propriu, a imobilizărilor corporale și necorporale, a creanțelor și provizioanelor, a veniturilor și rezultatelor financiare;
- ajustarea cadrului normativ intern relevant salarizării angajaților în contextul definirii clare a criteriilor de stabilire a sporului lunar privind intensitatea muncii;
- asigurarea evaluării, respectiv, planificării veniturilor din alte surse legale, prin aprobarea procedurilor descrise aferente acestora, cu includerea corespunzătoare în metodologia de elaborare a bugetului.

**Sugestii
Parlamentului**

susținerea ajustării cadrului legislativ aferent organizării și funcționării CNPF, privind oportunitatea stabilirii unor taxe regulatorii aferente organizațiilor de creditare nebancară, inclusiv de microfinanțare și leasing financiar.

**B.5. Auditul situațiilor financiare la Autoritatea Națională de Integritate pe exercițiul bugetar
2016**

Obiectivul

Oferirea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că rapoartele financiare ale Autorității Naționale de Integritate aferente exercițiului bugetar 2016 sunt întocmite și prezentate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil, prezintă o imagine fidelă și veridică a situațiilor financiare, fiind lipsite de denaturări semnificative datorate fraudei sau erorilor, cu emiterea unei opinii asupra situațiilor financiare.

În anul 2016, ANI a gestionat resurse financiare publice alocate din bugetul de stat în sumă de 4931,3 mii lei, precum și active nefinanciare în sumă de 463,6 mii lei.

**Constatările
și concluziile
principale**

Astfel, misiunea de audit desfășurată a stabilit următoarele:

1. organizarea, implementarea, evaluarea și raportarea sistemului de control intern este la etapa de pregătire și necesită îmbunătățiri;
2. cheltuielile bugetare nu au fost planificate în raport cu necesitățile reale ale entității;
3. deficiențe la atribuirea și reflectarea cheltuielilor bugetare în corespundere cu Clasificația bugetară (87,9 mii lei);
4. carențe la reflectarea activelor nefinanciare în corespundere cu normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sectorul bugetar (23,5 mii lei);
5. necalcularea și neraportarea uzurii mijloacelor fixe (386,0 mii lei) și amortizării activelor nemateriale (127,8 mii lei);
6. neinventarierea generală a activelor și obligațiilor denotă necunoașterea de către entitatea auditată a situației financiare și celei patrimoniale reale;
7. nefinalizarea procesului de reorganizare a entității limitează performanța instituțională, având impact asupra utilizării resurselor financiare publice;
8. procesul de achiziții publice relevă unele deficiențe la planificarea și efectuarea achizițiilor publice.

Cauzele și impactul

Astfel, se concluzionează că tranzacțiile, înregistrările și activitățile supuse auditului indică: deficiențe la reflectarea în evidența contabilă și raportarea unor cheltuieli și active nefinanciare, erori la calcularea și raportarea uzurii mijloacelor fixe și amortizării activelor nemateriale, precum și neinventarierea unor active și obligațiuni.

Deficiențele constatate au fost cauzate de nefuncționalitatea unor elemente ale sistemului de control intern; implementarea insuficientă a managementului riscurilor; evaluarea insuficientă a activităților de control (de prevenire, de detectare, de corectare) ca răspuns la riscurile identificate. Prin prisma competențelor și responsabilităților în domeniul finanțelor publice ce revin conducerii Autorității Naționale de Integritate, în baza evaluărilor și activităților desfășurate, misiunea de audit conchide că gestionarea resurselor financiare publice și a patrimoniului public în anul 2016 a fost, în general, conformă prevederilor legale, iar rapoartele financiare, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației financiare și celei patrimoniale la data de 31 decembrie 2016, fiind întocmite în conformitate cu normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar¹⁵.

Măsurile dispuse pentru remediere

Pe parcursul auditului, ANI a întreprins unele măsuri pentru remedierea unor deficiențe constatate la reflectarea în evidența contabilă a cheltuielilor bugetare, fiind efectuate corectări în valoare de 64,0 mii lei. Totodată, ANI urmează să asigure: (i) consolidarea sistemului de control intern; (ii) corectarea înregistrărilor contabile aferente cheltuielilor bugetare și atribuirea acestora în corespundere cu Clasificația bugetară, în vederea raportării veridice a situațiilor financiare; (iii) efectuarea inventarierii generale a elementelor de activ și a obligațiunilor în conformitate cu reglementările în vigoare, cu reflectarea veridică a rezultatelor și adoptarea deciziilor de rigoare.

C. GESTIUNEA RESURSELOR PROVENITE DIN FONDURILE EXTERNE

C.1. Auditul situațiilor financiare la 31.12.2015 ale subprogramelor „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății și „Programe naționale speciale de sănătate privind activitățile de control al tutunului”

Misiunea de audit al situațiilor financiare ale subprogramelor „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății și „Programe naționale speciale de sănătate privind activitățile de control al tutunului”, întocmite la 31.12.2015, a fost inițiată și desfășurată în baza termenilor de referință pentru efectuarea auditului extern al Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”, aprobat prin Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, semnat la 11 iulie 2014 și ratificat prin Legea nr.35 din 19.03.2015.

¹⁵ Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar (în continuare – Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015).

Acordul respectiv a fost semnat în vederea realizării Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017¹⁶, fiind acordat un credit în mărime de 20 milioane DST (30,8 milioane dolari SUA – la data semnării Acordului) cu perioada de rambursare de 20 ani (termenul de grație – de 5 ani, rata dobânzii anuale – de 1,25%, taxa de angajament – de 0,5% per an, și taxa de deservire – de 0,75% per an).

Ministerul Sănătății este responsabil de îndeplinirea a două subprograme din cele cinci stabilite în Program, și anume:

1) *Politicile și Managementul în Sectorul Sănătății, care rezumă cheltuielile pentru întreținerea aparatului central al Ministerului Sănătății*, realizat în anul 2015, fiind debursate 678,0 mii DST (echivalentul a 930,3 mii dolari SUA);

2) *Programe Naționale Speciale de Sănătate – realizarea activităților indicate în Programul Național privind Controlul Tutunului*, cu o valoare de 2,6 milioane DST (echivalentul a 4,0 milioane dolari SUA la momentul semnării Acordului), debursările urmând a avea loc în anii 2017 și 2019.

Obiectivul Constatările și concluziile principale	<p>Obiectivul misiunii de audit a constat în obținerea unei asigurări rezonabile în ceea ce privește faptul dacă situațiile financiare, la 31.12.2015, ale subprogramelor „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății și „Programe naționale speciale de sănătate privind activitățile de control al tutunului” sunt lipsite de denaturări semnificative și oferă o imagine reală și fidelă asupra situațiilor financiare, iar operațiunile financiare au fost efectuate conform reglementărilor în vigoare.</p> <p>Verificările efectuate de către audit asupra fiecărui domeniu selectat, urmare a aplicării pragului de funcționalitate pentru fiecare articol de cheltuieți, și acumulării probelor rezonabile și relevante în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății, au fost constatate următoarele erori și neconformități:</p> <ol style="list-style-type: none">1. deși planificarea inițială a devizului de cheltuieți a aparatului central al Ministerului Sănătății s-a efectuat în conformitate cu prevederile legislativ-normative, acesta a modificat neconform bugetul (de două ori în aceeași lună), rectificările respective fiind efectuate la nivelul articolelor de cheltuieți, fără a indica aliniatele aferente, ceea ce nu asigură corectitudinea planificării, precum și evaluarea nivelului planificat cu cel executat pe fiecare alineat de cheltuieți separat;2. valoarea cheltuielilor raportate aferente retribuirii muncii a fost majorată eronat prin reflectarea la articolul respectiv a indemnizației unice achitate funcționarilor publici la demisionare (31,7 mii lei);3. nerespectarea cadrului normativ aferent achizițiilor publice a determinat:4. efectuarea achiziției de bunuri și servicii în lipsa contractelor cu agenții economici (41,5 mii lei);5. depășirea valorii contractuale cu 18,6 mii lei;6. achiziționarea serviciilor la un tarif mai mare decât cel contractual (1,5 mii lei);7. formarea neregulamentară a creanțelor și majorarea avansurilor față de agenții economici prin achitarea dublă a acelorași facturi (43,3 mii lei);8. înregistrarea și raportarea cheltuielilor în baza bonurilor fiscale, fără a deține documente primare cu regim special (4,5 mii lei);
--	---

¹⁶ Hotărârea Guvernului nr.1471 din 24.12.2007 „Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017”.

Cauzele și
impactul

Măsurile
dispuse pentru
remediere

Sugestii
Parlamentului

9. clasificarea economică eronată a cheltuielilor bugetare a cauzat denaturarea unor articole de cheltuieli raportate: cheltuieli de telecomunicații – 10,1 mii lei, și cheltuieli privind achiziționarea mijloacelor fixe – 190,0 mii lei;
10. achitarea neconformă a cheltuielilor de cazare pentru o persoană neangajată a instituției – 17,1 mii lei;
11. calcularea și achitarea nejustificată și eronată a plăților la încetarea raporturilor de muncă pentru două persoane cu funcție de demnitate publică – 6,6 mii lei.

Cu referire la realizarea *subprogramului „Programe Naționale Speciale de Sănătate – realizarea activităților indicate în Programul Național privind controlul tutunului”*, s-au admis unele devieri de la termenele de realizare a activităților stabilite în Acordul de finanțare pentru realizarea Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății”, ratificat prin Legea nr.35 din 19.03.2015. Astfel, din cauza elaborării proiectelor de acte legislative și normative la finele anului 2015 și aprobarea acestora în anul 2016, precum și a complexității cadrului instituțional implicat în punerea în aplicare a prevederilor respective, procedura de evaluare a atingerii indicatorilor stabiliți s-a decis de a fi efectuată în anul 2018 și nu în 2016, după cum era prevăzut inițial. În acest context, se relevă că aspectele menționate ar putea genera nedebersarea și nevalorificarea mijloacelor financiare creditate (2,6 milioane DST) până la finalizarea Acordului (30.03.2019), riscurile respective necesitând a fi evaluate de către Ministerul Sănătății, cu elaborarea acțiunilor de atenuare.

Insuficiența proceselor de control intern din cadrul Ministerului Sănătății și neimplementarea sistemului de management financiar și control au determinat planificarea incorectă a necesităților de bunuri și servicii pentru perioada auditată prin suportarea cheltuielilor neprevăzute și neconforme. De asemenea, din cauza nerespectării exhaustive a cadrului legislativ-normativ și consultării ambigue de către Ministerul Finanțelor, au fost înregistrate și raportate neconform unele articole de cheltuieli, ceea ce a generat denaturarea raportului financiar cu 292,5 mii lei (2,7% din totalul cheltuielilor raportate la 31.12.2016).

În baza constatărilor expuse, managementului Ministerului Sănătății i-au fost înaintate recomandări care să asigure implementarea sistemului de management financiar și control; îmbunătățirea planificării cheltuielilor, prin stabilirea oportunității a necesităților; recuperarea mijloacelor financiare achitate nejustificat; realizarea conformă și în termen a activităților pentru realizarea Programului „Modernizarea sectorului sănătății”.

Astfel, desfășurarea acțiunilor în scopul implementării recomandărilor va facilita activitatea instituției, precum și va contribui la respectarea prevederilor legislativ-normative în domeniul evidenței contabile și raportării financiare.

Să solicite Guvernului:

- *întreprinderea măsurilor prompte pentru implementarea sistemului de management financiar și control intern;*
- *realizarea acțiunilor care să asigure implementarea subprogramului „Programe Naționale Speciale de Sănătate – activități indicate în Programul Național privind controlul tutunului”, cu stabilirea responsabililor, termenelor de executare și de raportare.*

C.2. Auditul financiar privind autenticitatea situațiilor financiare aferente implementării Proiectului „Reforma învățământului în Moldova”, pe exercițiul bugetar 2016

Misiunea de audit a fost inițiată și efectuată la solicitarea Ministerului Educației, în condițiile prevăzute de Acordul de finanțare încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, ratificat prin Legea nr.89 din 19.04.2013¹⁷, rezultatele obținute fiind racordate la cerințele stabilite în conformitate cu termenii de referință pentru auditul financiar.

Pentru implementarea cu succes a reformei structurale în sectorul educației, în anul 2013 Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare au semnat Acordul de finanțare (IDA 51960), în vederea obținerii unui credit în valoare de 26,1 milioane DST, echivalentă cu 40,0 milioane dolari SUA (la momentul negocierilor). PRIM este un împrumut investițional specific, care va fi implementat pe parcursul a 5 ani având o abordare bazată pe rezultate, cu debursări legate de rezultate măsurabile¹⁸. Creditul este acordat pe o perioadă de rambursare de 25 de ani, cu termenul de grație de 5 ani și rata dobânzii, începând cu 15 mai 2018, de 1,65% anual, iar începând cu 15 mai 2028 – de 3,35% anual.

Obiectivul	Obținerea unei asigurări rezonabile că, pentru exercițiul bugetar încheiat la 31.12.2016, toate operațiunile financiare semnificative au fost prezentate la valori veridice și fidele cu exprimarea opiniilor de audit, în baza rapoartelor financiare interimare și rapoartelor bugetare.
Constatările și concluziile principale	<p>În anul 2016 managementul Proiectului a instituit bazele unui sistem de management financiar și control orientat să asigure gestionarea și raportarea veridică a mijloacelor financiare ale Proiectului „Reforma învățământului în Moldova”, finanțat din mijloacele creditului de investiții. Auditul public extern a identificat unele aspecte problematice, dar care nu au denaturat imaginea reală și veridică a situației financiare a Proiectului, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none">1. se evidențiază capacitatea instituțională redusă a Ministerului Educației de valorificare a mijloacelor financiare externe, fapt ce relevă riscul neimplementării în termen a Proiectului. Astfel, potrivit Acordului de finanțare, pentru realizarea Componentelor I și II au fost stabiliți 16 indicatori de debursare, pentru care au fost planificate debursări în valoare de 38,5 milioane dolari SUA (la momentul negocierilor). În total, pe perioada 2013-2016 au fost executați 10 indicatori de debursare, pentru care efectiv au fost debursate 19,0 milioane dolari SUA (325,9 milioane lei). Pe parcursul anului 2016, Ministerul Educației a realizat 3 indicatori de debursare¹⁹ prevăzuți în cadrul Componentelor I și II, cu debursarea a 5,3 milioane dolari SUA, și, respectiv, a implementat unele activități prevăzute la Componenta a III-a a Proiectului, debursările aferente acestora constituind 320,0 mii dolari SUA. Drept urmare, nivelul de executare a cheltuielilor efective față de suma totală a mijloacelor creditare debursate în anul

¹⁷ Legea nr.89 din 19.04.2013 pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare privind realizarea Proiectului reformei învățământului în Moldova.

¹⁸ Manual cu privire la debursări pentru clienții Băncii Mondiale/Disbursement Handbook for World Bank Clients, din mai 2006 (disponibil pe Client Connection web site).

¹⁹ **ID 5** „Programul actualizat de formare a directorilor de școală și cadrelor didactice aprobat în mod oficial și implementarea acestuia inițiată”; **ID 10** „Testarea națională revizuită a tuturor elevilor din clasele a IV-a și a IX-a finalizată, și rezultatele acesteia analizate, diseminate și utilizate de ME”; **ID 15** „Raportul elev-cadru didactic pentru clasele I-XII majorat de la 10,5:1 la 11,5:1”.

Cauzele și
impactul

Măsurile
dispuse
pentru
remediere

2016 constituie 15,1%; gradul sumelor debursate cumulativ în perioada 2013-2016 (19854,4 mii dolari SUA) din totalul mijloacelor financiare prevăzute (40000,0 mii dolari SUA) în scopul implementării Proiectului și a reformei structurale în domeniul educației constituie 49,3%; nivelul de executare cumulativă a fondurilor pentru acțiunile realizate în cadrul Proiectului este de 10,6%;

2. mijloacele bugetare destinate finanțării lucrărilor de renovare a instituțiilor de învățământ selectate pentru renovare, serviciilor de supraveghere tehnică și control de autor au fost executate la nivel de doar 5,5%;
3. tranzacțiile privind evidența serviciilor de proiectare și verificare a proiectelor aferente reparației sediilor instituțiilor de învățământ în sumă de 3,1 milioane lei au fost contabilizate la subcontul 318 „Alte mijloace fixe”, pe când cadrul normativ stipulează necesitatea înregistrării la subcontul 319240 „Pregătirea proiectelor”, cu ulterioara capitalizare a acestora la costul imobilului (311120 „Reparații capitale ale clădirilor”);
4. Ministerul Educației a prezentat Băncii Mondiale date incomplete privitor la cheltuielile de retribuire a muncii cadrelor didactice la situația din 31.12.2016, fără datele ce țin de cheltuieli efective, creanțe și datorii creditoare.

Caracterul scăzut al nivelului de executare cumulativă a fondurilor pentru acțiunile realizate în cadrul Proiectului (10,6%), comparativ cu așteptările și debursările efectuate, a fost condiționat de mai mulți factori de ordin intern și extern, și anume: întâzieri semnificative la întrunirea standardelor minime de asigurare a calității lucrărilor de renovare a instituțiilor de învățământ, constatându-se că necesitățile pentru reparația școlilor selectate sunt mult mai mari decât s-a preconizat inițial. Astfel, costurile estimate pentru aceste lucrări de renovare depășesc semnificativ valoarea conceptuală a ID destinată pentru activitățile respective. Cauza principală a acestei situații a fost irelevanța și neactualitatea prevederilor standardelor naționale de construcție a școlilor. De asemenea, auditul relevă circumstanțe influențate de schimbarea managementului strategic și capacitatea redusă de valorificare a mijloacelor creditate.

Astfel, se evidențiază lipsa capacității instituționale a Ministerului Educației de valorificare a mijloacelor financiare externe în domeniul renovării instituțiilor de învățământ, fapt ce evidențiază riscul neimplementării în termen a Proiectului.

Curtea de Conturi, în baza activităților desfășurate conform termenilor de referință ai Băncii Mondiale și probelor de audit obținute, a oferit opinii de audit fără rezerve pentru Rapoartele financiare interimare prezentate Băncii Mondiale și pentru Rapoartele bugetare prezentate Ministerului Finanțelor la data de 31 decembrie 2016 ale Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova”. Pentru remedierea situațiilor problematice constatate, auditul public extern a formulat recomandări managementului strategic, ce ar consolida controlul asupra Proiectului. Totodată, la solicitarea auditului, Ministerul Educației s-a adresat Ministerului Finanțelor²⁰ pentru soluționarea problemelor identificate de audit privind contabilizarea corectă a documentației de proiectare/verificare a proiectelor și raportarea către Banca Mondială a informațiilor complete cu privire la salarizarea cadrelor didactice. Ministerul Educației a adresat la 26.09.2016 o solicitare²¹ Prim-ministrului Republicii Moldova privind restructurarea PRIM, prin transmiterea

²⁰ Scrisoarea nr.14/12-554 din 14.06.2017; Scrisoarea nr.14/12-528 din 09.06.2017.

²¹ Scrisoarea nr.14/11-877 din 26.09.2016.

responsabilităților aferente domeniului renovare a instituțiilor de învățământ de la Ministerul Educației la Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM). În cadrul ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică (CIPS) din 17.11.2016²² a fost aprobată propunerea privind restructurarea PRIM. Ministerul Finanțelor a remis Băncii Mondiale, la data de 21.11.2016, solicitarea de restructurare²³ și, împreună cu Ministerul Educației, urmează să întreprindă acțiunile privind demararea procedurilor ulterioare. Se menționează că la 16.02.2017 Banca Mondială a acceptat modificarea condițiilor și a termenelor Acordului de finanțare.

Sugestii
Parlamentului

Să solicite Guvernului:

- valorificarea mijloacelor financiare externe în domeniul renovării instituțiilor de învățământ de către Ministerul Educației, în vederea implementării în termen a Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova”.

C.3. Auditul performanței „Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 (8 luni): resurse generoase – rezultate incerte”

Obiectivul

Obiectivul auditului a constat în evaluarea progresului înregistrat în implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției și în determinarea faptului dacă actorii-cheie au întreprins acțiuni coerente și adecvate care să contribuie în mod eficient și eficace la atingerea rezultatelor scontate. În acest sens, scopul primordial al acțiunii de audit a fost stabilirea nivelului de realizare a acțiunilor prevăzute în Strategie, precum și dacă mijloacele financiare destinate au fost utilizate rațional și eficient.

Constatările și
concluziile
principale

Printre factorii determinanți care au influențat direct mersul realizării acțiunilor prevăzute și au constrâns impactul pozitiv în realizarea obiectivului reformei sectorului justiției, precum și au constituit impedimente majore pentru succesul final al acestora, se menționează:

1. neasigurarea unui grad avansat de răspundere managerială la utilizarea eficientă a fondurilor publice de către top-managerii instituțiilor responsabile de implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției;
2. nestabilirea responsabilităților distincte de coordonare, executare și monitorizare în procesul de planificare bugetară din partea actorilor-cheie, precum și dezvoltarea insuficientă a capacităților instituționale în materie de analiză a diferitor opțiuni de perspectivă și de evaluare a impactului acestora, inclusiv costurile și eficiența investițiilor efectuate;
3. redirecționarea nefundamentată a mijloacelor în sumă totală de 42,0 milioane lei, condiționate de realizarea anumitor acțiuni distincte prevăzute în Strategia de reformă a sectorului justiției;
4. nerigurozitatea și irelevanța utilizării mijloacelor publice în sumă totală de 79,9 milioane lei pentru renovarea sediilor instanțelor judecătorești, în lipsa unor fundamentări pertinente, adecvate și proporționale alocațiilor financiare;

²² Procesul-verbal nr.21-25-06-02 din 17.11.2016.

²³ Solicitarea Ministerului Finanțelor nr.13/1-7-349 din 21.11.2016.

Cauzele și impactul	<ol style="list-style-type: none"> 5. neatingerea impactului scontat în sporirea eficienței instanțelor judecătorești, pentru acest deziderat termenul fiind extins cu 10 ani, concomitent estimându-se mijloace financiare suplimentare semnificative în cuantum de circa 1,5 miliarde lei, în condițiile unui buget auster; 6. ineficiența gestionării mijloacelor financiare în cuantum de 2,9 milioane lei, pentru amenajarea spațiilor destinate audierii și asistenței copiilor, nefiind stabilite criterii distincte pentru realizarea acestei acțiuni per republică; 7. grupurile de lucru sectoriale pentru coordonarea și monitorizarea implementării Strategiei de reformă a sectorului justiției au activat ineficient, iar acțiunile întreprinse nu au avut impactul scontat, fiind constatate incertitudini în procesul de stabilire a nivelului de realizare a acțiunilor prevăzute. <p>Neconformitățile atestate au fost cauzate de deficiențe ce țin de: neasigurarea unui management eficient în gestionarea banilor publici, prin redirectionarea și utilizarea necorespunzătoare a resurselor financiare.</p>
Măsurile dispuse pentru remediere	<p>Pentru atingerea obiectivelor prestabilite și realizarea angajamentelor asumate, au fost formulate recomandări, menite să remedieze problemele identificate de către audit în ceea ce privește reforma sectorului justiției și utilizarea în mod eficient și eficace a mijloacelor destinate implementării Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, precum și consolidarea capacităților instituționale care vor contribui la elaborarea noii politici ce vizează continuitatea reformării sectorului justiției.</p>
Sugestii Parlamentului	<p><i>Să solicite Guvernului:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - luarea de atitudine privind deficiențele instituționale în implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, în vederea dispunerii unor măsuri și acțiuni pentru responsabilizarea managementului instituțional și asumarea de către factorii de decizie a eficienței și eficacității utilizării finanțelor publice și realizării activităților gestionate; - monitorizarea continuă a rezultatelor de implementare a Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, inclusiv prin audierea autorităților publice responsabile de realizarea măsurilor/activităților incluse în aceasta.

C.4. Auditul performanței Programului de Restructurare a sectorului vitivinicol „Filierea Vinului”

Obiectivul	<p>Auditul a avut ca obiectiv evaluarea eficienței activităților și măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de implementarea cu succes a Programului de restructurare a sectorului vitivinicol „Filierea Vinului”, precum și evaluarea economicității și eficacității utilizării mijloacelor financiare și a bunurilor achiziționate în cadrul acestuia. De asemenea, a fost determinat gradul de implementare a Programului pentru perioada 2010-2017 (6 luni) prin prisma: rezultatelor obținute; mecanismului de monitorizare și coordonare; nivelului de finanțare și realizare a acțiunilor; utilizării eficiente și eficace a mijloacelor alocate, precum și prin acțiunile întreprinse de către instituțiile responsabile.</p>
------------	--

**Constatările și
concluziile
principale**

Programul a fost conceput pentru a soluționa vulnerabilitățile structurale din industria viticolă a țării. În acest scop, Guvernul Republicii Moldova și Banca Europeană de Investiții au semnat în anul 2010 un Contract de finanțare în vederea obținerii unui credit în valoare de 75 milioane euro, destinat implementării reformei structurale în sectorul vitivinicol. Restructurarea sectorului vitivinicol s-a efectuat prin intermediul Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol „Filierea Vinului”. Perioada de implementare a Programului cuprinde anii 2011-2017.

Scopul Programului a constat în facilitarea accesului potențialilor beneficiari din sectorul vitivinicol la resursele financiare oferite de Banca Europeană de Investiții prin intermediul operațiunilor de creditare și de leasing, potrivit prevederilor Contractului de finanțare, precum și modernizarea și tehnologizarea întregului lanț valoric al ramurii vitivinicole a Republicii Moldova.

Alocațiile pentru beneficiarii Programului au fost canalizate prin intermediul a 4 Componente distincte. Pentru Componenta I „Linia de credit”, Banca Europeană de Investiții a debursat 32,0 milioane euro, Componenta II „Linia de credit – achiziția strugurilor” – 6,98 milioane euro, Componenta III „Operațiuni de leasing financiar” – 0,42 milioane euro, și pentru Componenta IV „Laboratoare, educație, formare și dezvoltarea securității alimentelor” – 4,94 milioane euro.

Din data inițierii Programului și până la 30.06.2017, mijloacele financiare efectiv debursate de Banca Europeană de Investiții au constituit 44,34 milioane euro, sau 59% din valoarea împrumutului.

Deși evaluările efectuate de audit denotă că activitățile prevăzute în Program au susținut producătorii și au încurajat producerea vinurilor cu „denumirea de origine protejată” și cu „indicația geografică protejată”, oferind posibilitatea exportării producției viticole spre alte piețe de desfacere, extinderii plantațiilor de viță-de-vie, producerii vinurilor de calitate mai înaltă și competitive pe piața internațională, auditul a constatat unele carențe și disfuncționalități, printre care:

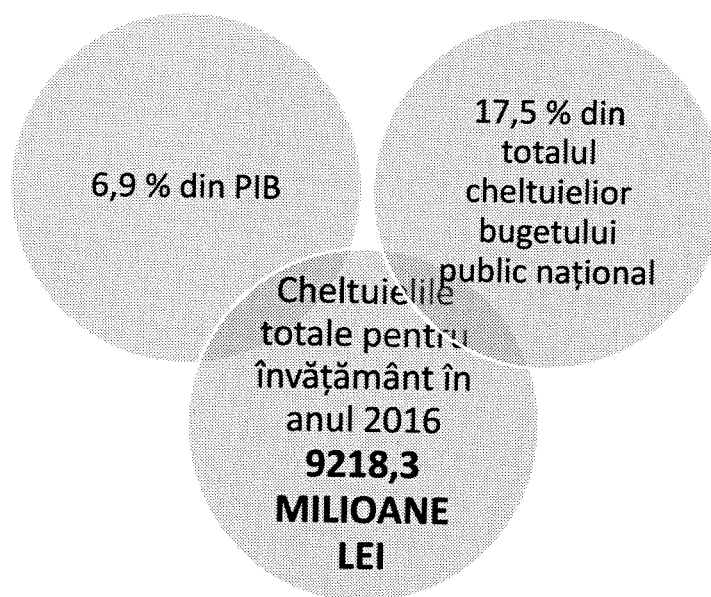
1. echipamentele procurate de Unitate pentru beneficiarii proiectelor investiționale în valoare totală de 3,6 milioane lei (echivalentul a 0,2 milioane euro) nu sunt utilizate, fiind stocate de până la 18 luni;
2. alocarea mijloacelor financiare în lipsa unor calcule justificate/argumentate privind necesarul de echipamente a cauzat utilizarea neeficientă a resurselor în sumă de 3,4 milioane lei (echivalentul a 0,2 milioane euro);
3. bunurile procurate în valoare de 1,63 milioane euro nu vor contribui la realizarea eficientă a Programului urmare a faptului că valoarea bunurilor nelivrate constituie 0,3 milioane euro, a echipamentelor neutilizate – 1,13 milioane euro, iar a echipamentelor utilizate contrar destinației – 0,2 milioane euro;
4. lansarea cu întârziere a Componentei III „Operațiuni de leasing” cu circa 4 ani a limitat accesul potențialilor beneficiari la resursele creditului oferit în cadrul Programului;
5. monitorizarea insuficientă din partea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Unității Consolidate pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol a generat ineficiența utilizării mijloacelor financiare destinate implementării Programului;
6. garanția de rambursare a împrumutului recreditat nu a fost asigurată de către Ministerul Finanțelor, fiind acceptate în gaj utilaje și bunuri vechi și uzate moral în valoare de 1,5 milioane euro.

Cauzele și impactul	Neconformitățile constatate sunt consecințe ale faptului că instituțiile responsabile de implementarea Programului nu au întreprins măsuri suficiente și nu au monitorizat integral rezultatele Programului, ceea ce a determinat, în unele cazuri, utilizarea ineficace și neconformă a mijloacelor financiare împrumutate.
Măsurile dispuse pentru remediere	Pentru atingerea obiectivelor prestabilite și realizarea angajamentelor asumate, au fost formulate recomandări, menite să remedieze problemele identificate de către audit.
Sugestii Parlamentului	<i>Să solicite Guvernului:</i> - luarea de atitudine privind disfuncțiile instituționale constatate de audit și monitorizarea implementării activităților din cadrul Programului în vederea valorificării resurselor externe destinate acestuia.

D. AUDITURI TEMATICE DE IMPORTANȚĂ SOCIOECONOMICĂ

D.1. Auditul privind performanța instrumentelor guvernamentale îndreptate la modernizarea/îmbunătățirea serviciilor în cadrul sistemului educațional

Cheltuielile totale pentru învățământ în anul 2016 au fost de 9218,3 milioane lei, cu 726,2 milioane lei mai mult decât în 2015.

Obiectivul	Pentru atingerea obiectivului general, au fost identificate următoarele obiective specifice : „Dispune Ministerul Educației de instrumente eficiente pentru realizarea, monitorizarea și raportarea implementării coerente a Strategiei „Educația-2020?”; „Asigură instrumentele guvernamentale utilizarea eficientă a alocațiilor bugetului de stat pentru pregătirea cadrelor de specialitate?”; „Sunt înregistrate progrese de către
-------------------	--

Ministerul Educației la implementarea instrumentelor guvernamentale pentru asigurarea sistemului educațional cu cadre didactice?”.

Misiunea de audit a fost efectuată la Ministerul Educației, cu colectarea probelor de audit și solicitarea informațiilor de la unele autorități publice centrale, de la organele locale de specialitate în domeniul învățământului ale Consiliilor raionale, precum și de la instituțiile de învățământ superior de stat.

Abordarea de audit a fost una combinată (mixtă), orientată pe probleme, precum și pe măsurarea eficienței proceselor implementate în domeniul educației. Auditul s-a concentrat pe determinarea celor mai relevante progrese înregistrate în realizarea deciziilor strategice aferente politicii în domeniul educației, precum și pe identificarea problemelor care au afectat implementarea eficientă a documentului de politici.

În ce privește *realizarea activităților prevăzute pentru implementarea Strategiei „Educația-2020”*, se relevă:

- pentru unii indicatori de monitorizare a Strategiei nu sunt stabiliți indicii inițiali și nici cei pentru perioada intermediară (2017), indicându-se doar indicatorii-țintă pentru anul 2020;
- în anul 2015, Ministerul Educației nu a monitorizat și nu a evaluat toți indicatorii de rezultat stabiliți, iar din totalul de 21 de indicatori de monitorizare evaluați, doar 5 pot atinge nivelul preconizat pentru anul 2017, în timp ce 16 sunt departe de a fi realizați;
- persistă un risc înalt de nerealizare a unor deziderate incluse în cele 33 de obiective specifice prevăzute în Strategie din considerentul că pentru 23 de obiective nu au fost estimate rezultatele concrete și măsurabile;
- lipsesc criteriile de evaluare a procesului de implementare a Strategiei, nefiind aprobat un Plan de acțiuni pentru implementarea acesteia care să prevadă etapele și termenele de implementare, rezultatele scontate, indicatorii de progres și de performanță;
- atât Ministerul Educației, cât și alte autorități publice centrale implicate în implementarea documentelor de politici nu dispun de Planuri de Dezvoltare Strategică, ca urmare a neelaborării de către Cancelaria de Stat a metodologiei de elaborare a acestora pentru perioada respectivă;

Cât privește *utilizarea eficace a alocațiilor bugetului de stat pentru pregătirea cadrelor de specialitate (comanda de stat)*, se menționează:

- definirea planurilor de pregătire a cadrelor de specialitate (comanda de stat) nu este bazată pe criterii concrete prestabilite și aprobate de Guvern, atestându-se și lipsa unor prognoze estimative elaborate pe termen mediu de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;
- statul finanțează comanda de stat în lipsa unei formule transparente și a unor indicatori de performanță ai instituțiilor de învățământ superior de stat, în condițiile neaprobării metodologiei de calculare a taxelor de studii în învățământul superior;
- lipsa unui mecanism de repartizare a specialiștilor pregătiți în majoritatea domeniilor. Astfel, la instituțiile de învățământ superior de stat din subordinea Ministerului Educației sunt repartizați în câmpul muncii doar absolvenții

facultăților pedagogice, iar alte zeci de specialități, precum juriști, economiști, jurnaliști etc. nu participă la acest proces;

- neconcordanțe între prevederile legale și cele ale actelor normative privind angajarea tinerilor specialiști. Astfel, în timp ce cadrul normativ prevede că absolvenții instituțiilor de învățământ superior de stat sunt repartizați în funcție de necesitățile statului, potrivit prevederilor legale²⁴ ocuparea funcției publice vacante sau temporar vacante se face prin: concurs, promovare sau transfer;
- deși ANACIP a fost creată în 2014, până în prezent aceasta nu a acreditat nicio instituție de învățământ sau un program de studii (ciclul I), în condițiile în care metodologia de evaluare externă a calității a fost aprobată abia la 18.05.2016;
- Ministerul Educației nu a asigurat elaborarea și implementarea metodologiei de calculare a taxelor de studii în învățământul superior, care, potrivit Planului de acțiuni privind implementarea Codului educației, elaborarea și aprobarea Metodologiei de finanțare în învățământul superior a fost stabilită pentru luna noiembrie 2016, sau cu 2 ani mai târziu față de termenul prevăzut în Codul educației;
- unele aspecte ale procesului de trecere a instituțiilor de învățământ superior de stat la autonomie universitară nu au fost definitive în partea ce ține de: **i)** aplicarea formulei de finanțare per student; **ii)** aplicarea de către Ministerul de resort a regulilor de formare și transmitere a capitalului social al instituțiilor de învățământ superior de stat; **iii)** evaluarea/reevaluarea tuturor mijloacelor fixe, în special a terenurilor aflate în folosința instituțiilor respective; **iv)** înregistrarea în termenele stabilite la organele cadastrale teritoriale a drepturilor patrimoniale asupra tuturor bunurilor imobile ale instituțiilor de învățământ superior de stat; **v)** transmiterea de către unii fondatori a activelor în capitalul social al instituțiilor respective.

În cadrul auditului au fost evaluate și unele aspecte aferente evidenței, înregistrării și evaluării patrimoniului în procesul de trecere a instituțiilor de învățământ superior de stat la autonomia universitară.

Rezultatele auditului au constatat mai multe nereguli referitor la aceste aspecte, situații în care pot fi generate riscuri majore de integritate a patrimoniului public.

Astfel, conform prevederilor Legii nr.178 din 11.07.2012²⁵, începând cu 01.01.2013, 16 instituții de învățământ superior de stat au obținut statut de autonomie universitară și au început să-și desfășoare activitatea în condiții de autogestiune, pe principii de nonprofit, în modul stabilit de Guvern, și își administrează resursele financiare prin conturi bancare.

Potrivit aceluiași prevederi, Ministerul Finanțelor a aprobat Metodica de trecere a Planului de conturi al evidenței contabile privind executarea devizelor de cheltuieli ale instituțiilor bugetare la Planul de conturi contabile al activității economico-

²⁴ Art.28 și art.29 din Legea nr.158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”.

²⁵ Art. IV pct.5 din Legea nr.178 din 11.07.2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

financiare a întreprinderilor²⁶, precum și unele circulare aferente procesului de trecere²⁷, în baza cărora instituțiile de învățământ superior de stat urmau: *(i)* să reevalueze mijloacele fixe până la data de 31.12.2013; *(ii)* să înregistreze la organele cadastrale teritoriale bunurile imobile și terenurile aflate în gestiune până la data de 31.12.2013; *(iii)* să întocmească și să prezinte actele de primire-predare a patrimoniului în gestiunea Ministerului Educației și, ulterior, să primească bunurile care urmau a fi incluse în capitalul social; *(iv)* să înregistreze capitalul social. Conform datelor prezentate de cele 11 instituții de învățământ superior de stat, la situația din 31.12.2012, acestea dispuneau de mijloace fixe cu valoarea contabilă totală de 1226,4 milioane lei*. Deși, până la 31.12.2013, instituțiile respective urmau să reevalueze mijloacele fixe, 5 din 11 nu au reevaluat clădirile și terenurile aflate în folosință²⁸, iar 3²⁹ – nu le-au reevaluat în totalitate nici până la finele anului 2015. Astfel, din totalul de 426,9 ha de terenuri gestionate de instituțiile de învățământ superior de stat din subordinea Ministerului Educației, doar 53,4 ha au fost evaluate și reflectate în evidența contabilă a acestora, cu valoarea de 263,1 milioane lei, iar 5,0 ha din cele evaluate nu sunt reflectate la contul contabil corespunzător.

De asemenea, *(i)* deși unele terenuri cu suprafața totală de 3,96 ha au fost evaluate, valoarea acestora, ce constituie 20,3 milioane lei, nu a fost reflectată în evidența contabilă³⁰; *(ii)* terenurile cu suprafața totală de 7,41 ha aflate în folosința a 2 instituții de învățământ³¹ nu au fost incluse de Ministerul Educației în Darea de seamă consolidată privind bunurile imobile proprietate publică a statului, respectiv, acestea nefiind evaluate și reflectate în evidența contabilă.

Totodată, 5 din 11 instituții subordonate Ministerului Educației nu au asigurat până la 31.12.2013 înregistrarea la organele cadastrale a drepturilor patrimoniale asupra unor bunuri imobile³², în conformitate cu cerințele înaintate de Ministerul Finanțelor. Astfel, 39 de bunuri imobile, dintre care 36 de clădiri cu suprafața totală de 45156,9 m² și valoarea de bilanț de 90,1 milioane lei și 3 terenuri cu suprafața totală de 16,4 ha și valoarea de bilanț de 8,4 milioane lei nu au fost înregistrate la organul cadastral teritorial nici până la 31.12.2015.

În condițiile în care Codul educației, Codul civil și alte acte normative nu conțin reglementări privind formarea capitalului social al instituțiilor de învățământ superior de stat cu statut de autonomie universitară, Ministerul Finanțelor a elaborat și înaintat reguli de formare a acestuia³³. Examinările auditului sub acest aspect au relevat situații problematice referitor la valoarea capitalului social reflectată în evidența contabilă a instituțiilor respective și la valoarea capitalului social

²⁶ Ordinul ministrului Finanțelor nr.166 din 19.12.2012 cu privire la aprobarea Metodicii de trecere a Planului de conturi al evidenței contabile privind executarea devizelor de cheltuieli ale instituțiilor bugetare la Planul de conturi contabile al activității economico-financiare a întreprinderilor (în continuare – Metodica de trecere).

²⁷ Circularele Ministerului Finanțelor nr.24/4-4-112 din 04.06.2013, nr.24/4-4-118 din 12.06.2013, nr.24/3-4-221 din 06.08.2013 și nr.24/3-4-81 din 05.03.2014.

²⁸ USM, US „B.P. Hasdeu” din Cahul, US din Comrat, US „Grigore Țamblac” din Taraclia, ASEM.

²⁹ USM, US din Comrat, ASEM.

³⁰ UPS „Ion Creangă”.

³¹ US „Grigore Țamblac” din Taraclia – 2,66 ha, US din Comrat – 4,75 ha.

* Valoarea contabilă a mijloacelor fixe până la reevaluarea bunurilor imobile.

³² Art.5 alin.(1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.1998.

³³ Anexa nr.2 „Modul de achitare a datoriilor și formarea capitalului propriu al instituțiilor de învățământ superior de stat” la Ordinul ministrului Finanțelor nr.166 cu privire la aprobarea Metodicii de trecere.

determinată de Ministerul Educației. Astfel, Ministerul de resort, prin ordinele proprii³⁴, a transmis în capitalul social al instituțiilor de învățământ superior de stat valoarea totală de 1313,8 milioane lei, în timp ce instituțiile aveau reflectate în evidența contabilă la contul 537 „Datorii față de fondatori și alți participanți” doar 984,7 milioane lei³⁵. Aceste divergențe au apărut în urma neaplicării de către Ministerul Educației a normelor stabilite de Ministerul Finanțelor în Metodica de trecere.

Examinările auditului atestă prezența unor contradicții referitor la înregistrarea capitalului social. Astfel, conform pct.2 din Ordinul Ministerului Educației cu privire la constituirea capitalului social al instituțiilor de învățământ superior de stat³⁶, acestea urmau să înregistreze valoarea capitalului social în Statutul instituției, în timp ce, în conformitate cu Codul educației, documentul care stabilește misiunea, principiile academice, obiectivele, structura și organizarea instituțiilor respective este Carta universitară.

Deși unele instituții au trecut la autonomie financiară începând cu anul 2012, până la momentul actual nu a fost definit statutul instituțiilor, în condițiile în care acestea sunt instituții publice cu autonomie financiară. Totodată, Legea contabilității³⁷ nu prevede expres modul de ținere a evidenței contabile de către astfel de instituții, actualmente acestea conducându-se de Standardele Naționale de Contabilitate³⁸ și de Planul general de conturi contabile³⁹. Mai mult decât atât, instituțiile au format capital social, dar acesta nu este reglementat, astfel lipsind o acoperire legală a acestuia. Problematicile menționate provoacă incertitudini la luarea deciziilor privind gestionarea patrimoniului statului transmis în gestiunea instituțiilor de învățământ superior de stat cu statut de autonomie financiară, în special la înregistrarea și modificarea capitalului social, fiind necesară întreprinderea unor măsuri de ordin legislativ și normativ în acest sens.

Cu referire la *implementarea instrumentelor guvernamentale pentru asigurarea sistemului educațional cu cadre didactice*, se denotă:

- Ministerul Educației nu dispune de o planificare pe termen lung a necesarului de cadre didactice la nivel național, deținând doar informația anuală privind numărul de locuri vacante din instituțiile de învățământ preuniversitar. Totodată, doar o parte din OLSDÎ efectuează prognoze pe termen mediu și lung, fapt ce nu asigură o planificare veridică a necesarului de personal didactic la nivel de sistem;
- necoordonarea de către Ministerul Educației cu OLSDÎ a acțiunilor comune de elaborare a necesarului de personal didactic a determinat prezentarea informațiilor neveridice privind funcțiile vacante, fără a se ține cont de cadrele didactice pensionate;
- facilitățile acordate tinerilor specialiști angajați prin repartizare (mijloace bănești, compensarea lunară a cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ, a

³⁴ Ordinele ministrului Educației nr.1245 – nr.1255 din 18.12.2014.

³⁵ Datele din Bilanțul contabil al instituțiilor de învățământ superior de stat la situația din 31.12.2012, contul 537 „Datorii față de fondatori și alți participanți” – 967,0 milioane lei, contul 311 „Capitalul social” – 17,7 milioane lei, tabelele de trecere solicitate de la instituțiile de învățământ superior de stat.

³⁶ Ordinele ministrului Educației nr. 1245-1255 din 18.12.2014.

³⁷ Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007. DE SCOS trimerile 38, 39, 40

³⁸ Ordinul ministrului finanțelor nr.118 din 06.08.2013 „Privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate”.

³⁹ Ordinul ministrului finanțelor nr.119 din 06.08.2013 „Privind aprobarea Planului general de conturi contabile”.

Cauzele și impactul	<p>costului pentru 30 kW de energie electrică și compensarea anuală a energiei termice) nu asigură eficiența de menținere a acestora în sistemul educațional. Astfel, mai puțin de jumătate din absolvenții specialităților cu profil pedagogic ajung să fie plasați în câmpul muncii;</p> <ul style="list-style-type: none"> • instituțiile abilitate cu formarea profesională continuă a cadrelor didactice nu sunt acreditate în termenele stabilite, iar tergiversarea elaborării cadrului normativ/departamental pentru implementarea politicilor aferente formării profesionale continue constituie un real impediment în asigurarea accesului populației la servicii educaționale de calitate. <p>Misiunea de audit a constatat că măsurile întreprinse pentru realizarea unor obiective ale Strategiei „Educația-2020” nu au fost suficiente. În consecință, evaluările preliminare ale indicatorilor de monitorizare aferente politicii educaționale denotă rezultate modeste. În acest context, deficiențele identificate în procesele de planificare, implementare și monitorizare a Strategiei „Educația-2020” constituie un impediment în procesul de reformare a sistemului educațional.</p> <p>Lipsa prognozelor de înmatriculare pe termen mediu are drept consecință utilizarea ineficientă a mijloacelor publice alocate pentru pregătirea specialiștilor, care fie că nu acoperă necesitățile statului, fie că provoacă surplus de unele specialități.</p> <p>Lipsa reglementărilor și criteriilor clar determinate aferente procesului de distribuire a locurilor bugetare instituțiilor de învățământ superior de stat din subordine după aprobarea de către Guvern a planurilor de admitere sunt determinate de nefuncționarea ANACIP.</p>
Măsurile dispuse pentru remediere	<p>De asemenea, lipsa reglementărilor privind statutul instituțiilor trecute la autonomie universitară, dar și a prevederilor referitor la formarea, modificarea și înregistrarea capitalului social a cauzat multiple situații incerte, care pot afecta gestionarea patrimoniului transmis instituțiilor respective de către fondatori.</p> <p>În scopul remedierii situației atestate, pentru asigurarea implementării cu succes a Strategiei „Educația-2020” și, nu în ultimul rând, utilizării raționale a mijloacelor bugetare alocate, sunt necesare: aprobarea unui plan de acțiuni privind implementarea Strategiei „Educația-2020”, elaborarea planurilor de pregătire a comenzii de stat fundamentate pe evoluția pieței muncii și a necesităților statului, instituirea unui mecanism aplicabil de responsabilizare a studenților finanțați din surse publice, precum și redefinirea actualului sistem motivațional al tinerilor specialiști.</p>
Sugestii Parlamentului	<p><i>Să solicite Guvernului:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - în comun cu părțile implicate, analiza situației privind elaborarea și implementarea metodologiei de calcul al taxelor de studii în învățământul superior, precum și elaborarea mecanismului de repartizare în câmpul muncii conform necesităților statului a absolvenților de la specialitățile de profil instruiți din contul bugetului de stat; - aprobarea Programelor de Dezvoltare Strategică ale autorităților administrației publice centrale și, după caz, inițierea de către Cancelaria de Stat a procesului de elaborare a Programelor de Dezvoltare Strategică, cu asigurarea suportului metodologic necesar.

D.2. Auditul follow-up privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013”

Obiectivul	Misiunea de audit a avut ca obiectiv evaluarea caracterului adecvat, eficacității și oportunității acțiunilor întreprinse de către responsabilii de gestionarea Fondului de subvenționare pentru implementarea cerințelor și recomandărilor înaintate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014 „Cu privire la Raportul auditului conformității procesului de subvenționare a agriculturii în anul 2013”.
Constatările și concluziile principale	<p>Măsurile întreprinse pe parcursul anilor 2014-2016 de factorii decizionali și de cei responsabili de gestionarea Fondului de subvenționare în vederea implementării cerințelor și recomandărilor de audit dispuse de Curtea de Conturi nu au fost suficiente, punctuale și cuprinzătoare, respectiv, nu au contribuit la redresarea situației defectuoase atestate. Totodată, eforturi pentru remedierea coliziunilor juridice identificate anterior, de către factorii responsabili, nu au fost depuse.</p> <p>Astfel, din totalul celor 20 de recomandări înaintate, auditul atestă implementarea doar a două recomandări (sau 10% din totalul recomandărilor), 10 recomandări fiind parțial implementate (50%) și, respectiv, 8 recomandări neimplementate (40%).</p> <p>Misiunea de audit a atestat:</p> <ol style="list-style-type: none">1. lipsa analizelor de rigoare și a programelor de dezvoltare pentru toate sectoarele agricole, ceea ce denotă că organele de resort nu dispun de o viziune clară și cuantificabilă a dezvoltării sectorului agricol;2. strategiile și politicile publice în materie de subvenții, contrar observațiilor Curții de Conturi, nu au fost corelate cu disponibilitățile financiare sustenabile ale statului, nu conțin indicatori clari și măsurabili de evaluare a rezultatelor acțiunilor care sunt întreprinse, fapt ce nu permite organelor de resort stabilirea criteriilor de priorizare a măsurilor de subvenționare și, respectiv, distribuirea motivată între măsuri a resurselor financiare disponibile pentru subvenționare;3. lipsa unor reglementări exhaustive cu privire la modul de calculare și (re)distribuire a necesarului de investiții pe fiecare măsură de sprijin în parte menține riscul utilizării discreționare a fondurilor publice disponibile și, implicit, neatingerea obiectivelor strategice prestabilite pe termen mediu și scurt;4. absența informațiilor/fundamentărilor care au stat la baza stabilirii mecanismului de subvenționare (în special, condițiile de eligibilitate; plafoanele de subvenționare; cota subvenției din valoarea investiției; domeniile de subvenționare; modul de (re)distribuire a mijloacelor aprobate pentru subvenționare etc.);5. revizuirea criteriilor de eligibilitate s-a efectuat fără a se ține cont de recomandările auditului precedent. Ca urmare, riscurile cu privire la neasigurarea îndeplinirii obiectivelor procesului de subvenționare persistă în continuare. Solicitarea auditului precedent privind completarea criteriilor de eligibilitate și/sau corelarea acestora cu obiectivele subvenționării nu a fost luată în calcul pe deplin, în special cele ce țin de: utilizarea eficientă a resurselor, protecția mediului ambiant, diversificarea piețelor de desfacere a producției agricole, ținerea conformă a evidenței contabile de către beneficiarii de subvenție;

6. neorganizarea activității de evaluare a îndeplinirii indicatorilor cu privire la eficiența sau eficacitatea utilizării mijloacelor Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli;
7. prevederi regulamentare incoerente, inclusiv cu curențe pasibile de aplicări inegale (tratament inechitabil) în raport cu potențialii beneficiari, cum ar fi: utilizarea unor noțiuni fără definirea exhaustivă a acestora; lipsa determinării cotei de folosire a utilajului/tehnicii subvenționate în procesul propriu de producție; neeliminarea riscului de majorare a valorii investiției în cazul tranzacțiilor între companii/persoane interdependente; neeliminarea sau nediminuarea posibilității de apariție a riscurilor asociate, cu rezilierea anticipată a contractelor de arendă a terenurilor pe care s-au efectuat investițiile subvenționate etc.;
8. neconformarea/neajustarea cadrului instituțional al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură la reguli și proceduri, ceea ce determină riscuri de achitare a subvenției unor persoane neeligibile;
9. lipsa unor reglementări unice cu privire la modul de determinare a pagubelor suportate în urma calamităților naturale menține riscul acordării nejustificate și/sau inechitabile a compensațiilor din fondul de rezervă al Guvernului;
10. ignorarea de către Ministerul Finanțelor a cerinței Curții de Conturi privind aprobarea cadrului normativ-metodologic în materie de evidență contabilă și de declarare, în scopuri fiscale, a veniturilor și cheltuielilor aferente subvenționării în agricultură, menține riscul privind evidența neconformă la beneficiari a patrimoniului, veniturilor și cheltuielilor aferente subvenționării în agricultură. Analizele efectuate în cadrul auditului au stabilit că 18 agenți economici din 21 verificați⁴⁰ (sau 85,7 %) contrar prevederilor art.24 alin.(9) din Codul fiscal⁴¹ au continuat practica neajustării cheltuielilor aferente veniturilor scutite de impozitare și în anii 2014-2015;
11. raportarea neveridică a cheltuielilor aferente subvenționării pentru anii 2014 și 2015. Astfel, în rapoartele financiare valoarea subvențiilor achitate este majorată, față de datele din evidența contabilă, cu 7807,5 mii lei în anul 2014, și cu 94,5 mii lei – în 2015, însă valoarea datoriilor neachitate este diminuată cu 137,3 mii lei și, respectiv, cu 14242,3 mii lei. O situație similară se constată și la cheltuielile efective, divergențele constituind 226801,2 mii lei în 2014 și 135755,1 mii lei – în 2015.

Cauzele și impactul

Printre principalele cauze identificate care au condiționat un nivel redus de executare a cerințelor și de implementare a recomandărilor se menționează iresponsabilitatea și preocuparea scăzută a managementului autorităților abilitate față de promovarea unor schimbări radicale în domeniu.

Potrivit explicațiilor autorităților responsabile de implementarea recomandărilor, principalele cauze care au influențat nivelul scăzut de implementare a recomandărilor de audit sunt:

- *contextul sociopolitic* pe fundalul căruia s-a înregistrat o fluctuație accentuată a personalului de top din cadrul instituțiilor publice, fapt care, în măsură semnificativă, a tergiversat aprobarea unor documente de politici esențiale pentru buna gestionare a Fondului de subvenționare;
- *capacitatea instituțională redusă a organelor de resort* (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură), generată

⁴⁰ Anexa nr.2 la Raportul de audit.

⁴¹ Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.1997.

de fluctuația cadrelor și de neatractivitatea funcțiilor publice pentru angajați performanți.

Auditul conchide că menținerea multiplelor suprapuneri și coliziuni juridice perpetuă practica acordării în mod inegal a subvențiilor, unii beneficiari fiind favorizați, iar alții – defavorizați. Astfel, din 902,2 mii de exploatații agricole⁴² atestate conform Recensământului general agricol (efectuat în 2011), Agenția a autorizat plăți în anul 2014 în valoare de 791,3 milioane lei pentru 5,1 mii de solicitări și în anul 2015 – de 460,9 milioane lei pentru 4,1 mii de solicitări. Din numărul total de solicitări autorizate, beneficiari unici de subvenții în 2014 au fost doar 1,9 mii de producători agricoli, iar în 2015 – 2,5 mii de producători. Din acești beneficiari, 0,9 mii de producători au beneficiat de subvenții atât în 2014, în sumă de 333,8 milioane lei (42,2% din suma autorizată), cât și în 2015 – în sumă de 212,0 milioane lei (46,0% din suma autorizată).

Măsurile
dispuse
pentru
remediere

- În vederea lichidării neajunsurilor constatate, Curtea de Conturi a reiterat recomandările ce vizează:
- reconceptualizarea/redefinirea strategiilor și politicilor publice în materie de subvenții, convergenței acestora cu disponibilitățile financiare sustenabile, precum și racordării la indicatori de productivitate, cost-eficiență și impact;
- (re)evaluarea indicilor și potențialului de dezvoltare a sectorului agricol, elaborarea și/sau redimensionarea obiectivelor-cheie, inclusiv a celor aferente sprijinului financiar prin subvenționări curente și capitale, reactualizând, în acest sens, criteriile și normele de (pre)selecție a potențialilor beneficiari;
- revizuirea cadrului legal-normativ privind subvenționarea asigurării riscurilor de producție în agricultură, precum și elaborarea/aprobarea unor reglementări unice, necesare pentru determinarea pagubelor suferite de producătorii agricoli urmare a calamităților naturale;
- standardizarea cadrului regulator aferent proceselor și procedurilor operaționale de subvenționare per ansamblu, inclusiv reglementarea prin stipularea expresă a criteriilor aferente interdicțiilor pentru beneficiarii neonești.

Sugestii
Parlamentului

Să solicite Guvernului dispunerea unor acțiuni relevante:

- *reconceptualizării/redefinirii strategiilor și politicilor publice în materie de subvenții, convergenței acestora cu disponibilitățile financiare sustenabile, precum și racordării la indicatori de productivitate, cost-eficiență și impact;*
- *promovării exprese a principiilor egalității de șanse și neutralității în raport cu toți potențialii beneficiari de resurse publice;*
- *standardizării cadrului regulator aferent proceselor și procedurilor operaționale aplicate de Agenție;*
- *aprobării cadrului normativ-metodologic în materie de evidență contabilă și de declarare, în scopuri fiscale, a veniturilor și cheltuielilor aferente subvenționării în agricultură;*
- *verificării corectitudinii declarării și ajustării în scopuri fiscale a veniturilor și cheltuielilor aferente subvenționării producătorilor agricoli în anii 2011-2016, prin prisma abordării univoce a cadrului legal aferent.*

⁴² http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Recensamint_agricol/RGA_principalele_rezultate.pdf

D.3. Auditul de performanță „Care este impactul reformei finanțelor publice locale asupra descentralizării financiare a unităților administrativ-teritoriale din cadrul municipiului Chișinău și raionului Râșcani?”

Obiectivul	Evaluarea impactului reformei finanțelor publice locale asupra descentralizării financiare a unităților administrativ-teritoriale din cadrul municipiului Chișinău și raionului Râșcani.
Constatările și concluziile principale	<p>Sinteza constatrilor asupra impactului implementării modificărilor operate în Legea privind finanțele publice locale a relevat următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aplicarea noului model de relații interbugetare nu a fost precedată/asociată de măsurile de dezvoltare a economiilor locale, generatori de venituri publice locale, prin urmare acțiunile de reformare fiind axate pe redistribuirea și nu pe majorarea veniturilor colectate; 2. revizuirea sistemului de partajare a impozitelor generale de stat și susținerea modelului de transferuri centralizate (cu destinație generală și specială) nu a creat stimulente și nu a responsabilizat personalul AAPL în consolidarea veniturilor proprii a căror pondere scăzută nu poate servi drept bază pentru o autonomie locală autentică; 3. din componența veniturilor autonome au fost excluse categorii de venituri semnificative, mijloacele decăzute fiind substituie prin transferuri de la bugetul de stat. Prin urmare, a fost sporit considerabil gradul de dependență a bugetelor locale față de bugetul de stat, fiind perpetuat fenomenul centralizării resurselor financiare și amplificată una din principalele deficiențe a sistemului precedent al relațiilor interbugetare; 4. revizuirea modului de formare a veniturilor publice locale nu a influențat pozitiv capacitatea AAPL pentru finanțarea cheltuielilor curente, în continuare necesitând alocații de la bugetul de stat, inclusiv din fondul de compensare pentru acoperirea parțială a discrepanțelor legate de reformarea sistemului de raporturi interbugetare; 5. AAPL nu dispun de mijloace pentru executarea lucrărilor capitale, respectiv, sunt absolut dependente de bugetele de alt nivel privind dezvoltarea socioeconomică a localităților; 6. insuficiența mijloacelor proprii a determinat incapacitatea AAPL de a efectua cheltuieli capitale din contul acestora, ceea ce influențează asupra calității serviciilor în interesul public al comunităților; 7. revizuirea sistemului de finanțe publice locale nu a fost promovată prin familiarizarea și instruirea personalului consacrat din AAPL în domeniul vizat și nu a fost ajustat pe deplin cadrul metodologic aferent prognozei bugetare.
Cauzele și impactul	Nereușitele reformei se datorează unui cumul de factori sistemici, principalii exprimându-se prin: substituie măsurilor privind afirmarea descentralizării financiare cu un simplu mecanism de redistribuire a veniturilor bugetare, sporind centralizarea mijloacelor; conceperea incertă privind crearea stimulentele de extindere a bazei de venituri proprii numai prin implementarea noului model de alocare a transferurilor; absența la AAPL a competențelor integrale în dezvoltarea bazei de venituri proprii, pe de o parte, și nevalorificarea pe deplin a drepturilor acordate conform legii, pe de altă parte; lipsa și/sau nefuncționalitatea mecanismelor existente privind extinderea bazei impozabile etc;

Măsurile
dispuse
pentru
remediere

Cauzele-cheie generatoare de efecte negative au fost amplificate și de fenomenele precare de recesiune înregistrate în economiile locale, care nu generează venituri fiscale suficiente, pe măsura necesităților publice, iar disproporțiile regionale de dezvoltare au intensificat discrepanțele între AAPL, care în mod iminent produc inechități de orice gen pentru populația din UAT respective.

Totodată, seria de factori consemnați nu a motivat Ministerul Finanțelor pentru prelungirea testării și expertizarea adecvată a noului model, acesta fiind extins pentru toate AAPL în absența ajustărilor necesare.

Curtea de Conturi rezumă că revizuirea sistemului finanțelor publice locale nu s-a soldat cu atingerea obiectivului reformei, aceasta riscând a fi compromisă definitiv. Întrucât imperativul dezvoltării și consolidării finanțelor publice locale constituie un element-pilon al Strategiei naționale de descentralizare, iar obiectivele acesteia sunt interdependente, Curtea de Conturi a dispus realizarea unor măsuri neîntârziate, dintre care principalele se rezumă la inițierea unor studii ample privind evaluarea avantajelor și dezavantajelor proiectului de reformă; implicarea în acest sens a experților în materie pentru cercetări/explorări adiționale tematicii în cauză, în scopul identificării slăbiciunilor instituționale și remedierii prompte a acestora.

Din perspectiva reformei administrativ-teritoriale, se impune (re)identificarea și (re)evaluarea potențialului economic local, pentru redefinirea bazei fiscal-bugetare a autorităților publice locale, precum și a raporturilor interbugetare între administrația locală și cea centrală.

Pentru diminuarea riscurilor de eșuare a reformei, Cancelariei de Stat, autorităților publice centrale de specialitate și AAPL le-au fost înaintate recomandări de revizuire și delimitare clară și strictă a competențelor AAPL, elaborare/aprobare a nomenclatorului competențelor lor și estimarea costurilor acestora. În această ordine de idei, s-a recomandat elaborarea și aplicarea standardelor minime de calitate la exercitarea competențelor descentralizate și identificarea soluțiilor pentru alinierea obiectivelor realizate în funcție de Strategia Națională de Descentralizare; remodelarea interacțiunii dintre autoritățile publice centrale de resort (mai cu seamă, economice, financiare, fiscale, vamale, statistice, cadastrale) și cele locale, pentru organizarea continuă a asistenței metodologice și instruirilor, precum și asigurarea publicității și transparenței în relațiile contribuabil – stat.

Sugestii
Parlamentului

- inițierea audierilor autorităților centrale și locale privind starea de lucruri în implementarea descentralizării financiare a unităților administrativ-teritoriale.

D.4. Auditul „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier”

Obiectivul

Constatările
și concluziile
principale

Misiunea de audit a evaluat conformitatea managementului sistemelor de supraveghere a traficului rutier, determinarea/identificarea problemelor majore aferente, precum și dispunerea asigurării securității informaționale a sistemului.

Deși implementarea sistemelor automatizate de supraveghere a circulației rutiere este calea cea mai eficientă de sporire a nivelului de siguranță rutieră, auditul relevă că managementul Sistemului Automatizat de Supraveghere a Circulației Rutiere „Controlul traficului” este afectat de multiple nereguli și abateri de la prevederile cadrului normativ, la origine fiind lipsa unei viziuni clare cu privire la modul de

implementare a sistemului și de respectare a intereselor legitime ale cetățenilor, atât la posesorul (MAI), cât și la deținătorul acestuia (STI al MAI), precum și o administrare defectuoasă generatoare de cheltuieli ineficiente, care se exprimă prin:

1. neelaborarea unui proiect general fundamentat privind lucrările ce urmau a fi efectuate, precum și admiterea unor neconformități la ținerea evidenței lucrărilor executate din surse externe au determinat riscul de dublare a unor cheltuieli aferente implementării proiectului;
2. evidența defectuoasă a mijloacelor în sumă de circa 71,4 milioane lei acordate drept grant de Republica Populară Chineză;
3. neasigurarea integrității bunurilor primite ca grant. Astfel, în mun. Chișinău s-a stabilit lipsa unor utilaje de monitorizare a traficului rutier în valoare de 242,83 mii lei, iar la instituțiile din subordinea MAI – a echipamentelor electronice în sumă de 254,8 mii lei;
4. lipsa clauzelor exhaustive în Contractul de elaborare a SASCR „Controlul traficului” în vederea asigurării transparenței și controlului proiectului de implementare a Sistemului, ceea ce rezultă din faptul că procesele nu au permis într-o măsură suficientă validarea calității elaborării acestuia pentru toate părțile interesate. Elaborarea SASCR „Controlul traficului” contrar cerințelor înaintate, astfel existând premise de încasare neargumentată a mijloacelor financiare în sumă de 340,0 mii lei;
5. nerespectarea cadrului legal în procesul de autorizare/inițiere a monitorizării traficului rutier și de acumulare a veniturilor din aplicarea amenzilor pentru contravențiile comise în trafic de către AAPL de nivelul II, prin sistem de subregistratură, în lipsa drepturilor legale acordate în acest sens, și anume a competențelor aferente măsurării legale a vitezei de circulație a autovehiculelor și, respectiv, a unor mecanisme eficiente de protecție a datelor cu caracter personal;
6. acordarea la 13 autorități publice locale de nivelul II (Anenii Noi, Hâncești, Orhei, Criuleni, Ocnîța, Drochia, Ungheni, Cimișlia, Cantemir, Strășeni, Leova, Soroca și Bălți) a dreptului de supraveghere a traficului rutier s-a efectuat în lipsa cadrului legal și a acordului MAI. Drept urmare, 13 UAT neregulamentară au acumulat venituri din aplicarea amenzilor pentru contravențiile comise în trafic;
7. exercitarea activității de măsurare legală a vitezei în lipsa desemnării, determină declararea nulității proceselor-verbale;
8. admiterea de către AAPL auditate a unor erori esențiale la contractarea serviciilor de monitorizare prin sistemele de supraveghere a traficului rutier. Astfel, în loc de lucrări de construcție, echipamente de monitorizare video și servicii de montare, reglare și/sau mentenanță a echipamentelor au fost achiziționate servicii de monitorizare a traficului rutier. Externalizarea unor entități private competențele exclusive ale statului fapt ce a dus la încasarea neregulamentară a amenzilor în sumă de 23,22 milioane lei. Totodată, nu au fost stabilite calitățile substanțiale ale obiectului contractului, prestatorii de servicii au fost persoane neautorizate, nu a fost indicat volumul serviciilor procurate, durata de prestare/livrare și prețul acestora, ceea ce creează o situație incertă privind atribuirea clauzelor/prevederilor contractuale la tipurile de reguli/prevederi obligaționale, fapt ce permite declararea de către instanța de judecată a nulității contractelor respective;

9. valoarea investițiilor de circa 3,0 milioane lei efectuate de operatorii economici nu este comensurabilă cu veniturile în sumă de 23,2 milioane lei obținute de aceștia de la 13 UAT, ceea ce constituie o rentabilitate de peste 600%;
10. intentarea, documentarea și aplicarea sancțiunilor pentru contravențiile din domeniul circulației rutiere (în perioada ianuarie 2014 - noiembrie 2016) de către personalul STI al MAI, care nu sunt inspectori de patrulare și nu au statut de agenți constatați;
11. nerespectarea de către MAI, STI al MAI și CR a condițiilor privind securitatea accesului la informația stocată în Sistem și a regulilor de exploatare a acestuia, ceea ce a creat premise privind accesul ilegal la informație al companiilor private implicate în procesul de montare, reglare și mentenanță a echipamentelor de monitorizare;
12. neîndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor funcționale de către agenții constatați ai INP al IGP al MAI în vederea identificării contravenientului, sancționării acestuia și încasării amenzii, prin ce au fost ignorate prevederile Codului contravențional. Aceasta a condiționat faptul că, din totalul de 660,8 mii cazuri de încălcare a regulilor circulației rutiere, constatate în perioada 2014-2015, doar pentru 315,1 mii de cazuri (sau 47 %) au fost întocmite procese-verbale de sancționare, astfel fiind ratate venituri în bugetul de stat de cel puțin 88,6 milioane lei;
13. lipsa prevederilor legale privind procedura contravențională aplicată de MAI la constatarea contravenției prin intermediul unităților de supraveghere foto-video a traficului rutier. Astfel, procesele-verbale întocmite nu corespund rigorilor Codului contravențional și pot fi declarate nule;
14. neasigurarea de către MAI și STI al MAI a imparțialității și obiectivității grupului de lucru privind achizițiile publice, a economicității și eficienței achizițiilor, tratamentului egal al potențialilor ofertanți, administrării eficiente și monitorizării exhaustive a executării prevederilor contractelor aferente implementării SASCR „Controlul traficului” a condiționat efectuarea unor achiziții neconforme de circa 15,5 milioane lei, din care 1,3 milioane lei nu au fost livrate, dar înregistrate în evidență;
15. intervenția intenționată în sistemul informațional a unor angajați ai INP, ceea ce a cauzat transferarea punctelor de penalizare de la contravenienții care acumulează mai mult de 15 puncte pe alte terțe persoane în vederea eschivării de la răspunderea contravențională;
16. încetarea neregulamentară a procedurilor contravenționale;
17. permiterea, de către MAI și STI al MAI, unui agent economic a accesului neautorizat la informațiile din SIA REC privind încălcările comise în trafic, fără compensarea cheltuielilor suportate din bugetul de stat în sumă de 2,3 milioane lei, deși în perioada 2014-2016, pentru informațiile respective, agentul economic nominalizat a primit de la abonații rețelelor de telefonie mobilă venituri în sumă de 2,8 milioane lei;
18. lipsa controlului corespunzător și nerespectarea cadrului legal-normativ au permis administratorului SIA REC („Rossoft” SRL), pe care este găzduit SASCR „Controlul traficului” să intervină în baza de date pentru a modifica contul trezorerial, astfel amenzile care nu fac obiectul surselor respective să fie direcționate la capitolul 123/25 „Amenzile aplicate pentru încălcarea traficului rutier cu ajutorul mijloacelor foto-video”. În consecință, potrivit estimărilor auditului, din suma totală de 50,2 milioane lei, încasate în bugetele a 13 UAT

Cauzele și impactul

în perioada 2014-2015, doar 32,2 milioane lei (sau 64,14%) constituie amenziile aferente încălcărilor stabilite prin sistemele de monitorizare a traficului rutier în raioanele respective, ceea ce la rândul său a condiționat achitarea neregulamentară a sumei de 7,4 milioane lei pentru serviciile de monitorizare video a traficului rutier prestate de către agenții economici;

19. lipsa evidenței analitice corespunzătoare a calculării și încasării amenzilor la INP al IGP al MAI, AAPL și Trezoreria de Stat, ceea ce a facilitat activitățile de redirectionare a veniturilor;
20. distrugerea informațiilor înregistrate în sistem privind încălcările stabilite în traficul rutier sunt o consecință a ignorării de către STI al MAI a principiului integrității datelor SASCR „Controlul traficului”. În acest sens, auditul constată că înregistrările aferente a 28,0 mii de încălcări au fost eliminate/radiate din sistem în scopul evitării răspunderii contravenționale;
21. lipsa unui sistem de controale generale, proceduri documentate privind asigurarea securității fizice și de mediu, a unui regulament privind gestionarea log-urilor a împiedicat gestiunea conformă a SASCR „Controlul traficului”.

Principalele cauze și efecte ale derapajelor admise în gestionarea sistemului de supraveghere a traficului rutier sunt:

- bunele practici nu au fost transpuse în modul corespunzător, cadrul legal nu a fost complementat cu procese și reguli procedurale adiționale funcționale, în consecință o idee plauzibilă a fost compromisă;
- sistemul propriu-zis nu a fost racordat la principiul cost-eficiență, serviciile de rigoare nu au disciplinat conducătorii auto, dimpotrivă managementul operațional defectuos la toate nivelurile a amplificat fenomenul corupției și inegalității în raport cu participanții la trafic;
- sistemul fiind lipsit de criterii și indicatori de eficiență și rezultat nu a fost axat pe generarea unui impact cuantificabil financiar și social;
- cumulul de factori enumerați a condus la multiple nereguli și riscuri de abuz și fraudă.

Deși implementarea de către MAI și APL a SASCR „Controlul traficului” a avut ca scop ridicarea nivelului securității traficului rutier și, respectiv, diminuarea morbidității și mortalității cauzate de accidentele rutiere, auditul a constatat lipsa unor studii veridice ante și post-implementare care ar fundamenta atingerea scopului propus.

Măsurile dispuse pentru remediere

Cele reflectate în constatările de audit indică asupra unei serii de aspecte importante, care necesită intervenții stringente, în acest sens fiind înaintate MAI, MF și APL un șir de recomandări pentru remedierea neconformităților și îmbunătățirea activității în domeniul auditat, mai cu seamă: revizuirea și ajustarea cadrului legal, implementarea unor proceduri de control asupra îndeplinirii atribuțiilor de către agenții constatatori ai MAI, consolidarea și perfecționarea cadrului de management al serviciilor TI externalizate etc.

Sugestii Parlamentului

să solicite Guvernului asigurarea:

- *modificării cadrului legal-normativ aferent SASCR „Controlul traficului”;*
- *retragerii dreptului de subregistratură în cadrul SASCR „Controlul traficului” de la Autoritățile Publice Locale, reieșind din lipsa capacităților de exercitare de către acestea a obligațiilor aferente deținerii dreptului respectiv și din lipsa consemnării atribuțiilor respective în Codul contravențional;*

- dezvoltării și implementării sistemelor de monitorizare a traficului rutier la nivel național doar de către autoritatea centrală de resort (MAI), abilitată cu dreptul de monitorizare și sancționare a contravențiilor în domeniul traficului rutier;
- autorizării unei entități publice de resort cu atribuții de monitorizare și verificare a corectitudinii și legalității gestiunii bazelor de date și sistemelor informaționale ale statului, asigurând în acest fel și securitatea informațională a statului;
- (re)aprobării nomenclatorului entităților publice cu atribuții de aplicare și percepere a amenzilor administrative;
- reglementării cazurilor de exonerare de răspunderea contravențională pentru încălcările comise în traficul rutier de către angajații organelor operative de investigații, precum și ai autorității responsabile de verificarea legalității utilizării numerelor speciale eliberate acestor organe și identificarea persoanelor ce le utilizează neregular.

D.5. Auditul de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional

Curtea de Conturi a efectuat *auditul de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție* în conformitate cu Programul activității de audit pe anul 2016, precum și în scopul executării angajamentului internațional conform Programului activității Grupului de lucru EUROSAI pe anii 2015-2016 privind auditul mijloacelor alocate pentru prevenirea și lichidarea consecințelor catastrofelor. Suma totală a mijloacelor bugetare alocate în acest scop a fost de 685,8 milioane lei, din care au fost auditate 126,3 milioane lei (18,4%).

Auditul public extern conchide că sistemul actual de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție din Republica Moldova nu este integrat și nici bazat pe activități conforme cu „ierarhia deșeurilor” și pe un mecanism de responsabilitate extinsă a producătorului pentru gestiunea deșeurilor.

Curtea de Conturi relevă că, pentru crearea sistemului integrat de gestiune a deșeurilor, în ultimii ani nu a fost aprobat pe deplin cadrul legislativ-normativ în domeniul respectiv, iar din fondurile speciale au fost alocate și valorificate mijloace financiare insuficiente, fapt care a influențat negativ atingerea obiectivelor stabilite în conformitate cu politicile și strategiile naționale de domeniu. În aceste circumstanțe, auditul indică necesitatea sporirii trecerii de la economia liniară existentă în Republica Moldova la o economie circulară, bazată pe reciclare, considerând oportun de a urgenta transpunerea legislației comunitare în legislația națională, precum și fortificarea și alocarea resurselor financiare suficiente pentru crearea unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor, pentru reducerea pericolelor asupra mediului înconjurător și sănătății populației.

Obiectivul	Pornind de la importanța mediului înconjurător și impactul acestuia asupra dezvoltării umane, Curtea de Conturi a inițiat misiunea de audit având drept obiectiv de a răspunde la următoarea întrebare generală: „Sistemul de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție din Republica Moldova este unul integrat și asigură minimalizarea potențialelor amenințări pentru mediul înconjurător și populație? Dacă nu, ce schimbări sunt necesare?”.
Constatările și concluziile principale	Auditul a fost efectuat la Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, colectându-se probe și de la 9 consilii municipale, 25 consilii raionale și UTA Găgăuzia, care sunt parte a sistemului de

gestiune a deșeurilor periculoase și de producție. Abordarea de audit a fost una mixtă: pe sistem, pe probleme, precum și pe principalele rezultate, stabilind discrepanțele majore între impactul așteptat și rezultatul obținut ca urmare a gestiunii deșeurilor periculoase și de producție.

De rând cu unele progrese, misiunea de audit a constatat ambiguități și vulnerabilități semnificative privind funcționalitatea sistemului de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție din Republica Moldova, care se exprimă prin:

1. sistemul actual de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție nu este integrat și bazat pe activități conforme cu „ierarhia deșeurilor” și pe un mecanism de responsabilitate extinsă a producătorului pentru gestiunea deșeurilor, similar celui comunitar, urmare a cărui fapt acesta nu asigură minimalizarea potențialelor amenințări pentru mediul înconjurător și populație;
2. circa 80% din deșeurile de producție generate anual în țară sunt eliminate la depozite și gunoiști, de rând cu cele menajere solide, excepție făcând deșeurile periculoase, care sunt stocate pe teritoriul unor agenți economici, din lipsa unor întreprinderi dotate cu tehnologii și utilaj special pentru distrugerea/eliminarea lor;
3. cadrul legislativ-normativ național în materie de deșeuri până în prezent nu este racordat pe deplin la prevederile legislației și standardele internaționale, ceea ce nu asigură realizarea măsurilor de protecție a mediului și sănătății populației, prevenirea sau reducerea efectelor adverse, determinate de generarea și gestiunea deșeurilor, precum și reducerea efectelor negative provocate de folosirea resurselor și creșterea eficienței utilizării acestora;
4. în domeniul gestiunii deșeurilor, substanțelor chimice și poluării industriale, pericolelor industriale, din totalul de 18 acțiuni prevăzute pentru a fi realizate în anii 2014-2016 conform Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, nu au fost realizate 11 acțiuni, nivelul de realizare constituind 39,0%;
5. un impact negativ asupra atingerii obiectivelor stabilite în documentele de politici și strategii în domeniul gestiunii deșeurilor a fost nealocarea din fondurile speciale a mijloacelor financiare necesare, iar unele dintre cele alocate s-au utilizat contrar scopului propus (94,7 milioane lei);
6. nu sunt autorizate și nu corespund cerințelor legislației naționale și internaționale de mediu 99,7%, sau 1147 de depozite/gunoiști existente, nefiind creată o infrastructură de depozite de deșeuri clasificate conform categoriilor comunitare, care să asigure protecția mediului înconjurător și a populației;
7. circa 98% din deșeurile municipale generate în țară sunt eliminate la gunoiști, care reprezintă singura opțiune de eliminare a lor, iar 80,2%, sau 1164 de localități rurale și urbane, din 1451 chestionate de audit, nu sunt asigurate cu servicii de salubritate;
8. în prezent doar 10% din deșeurile reciclabile sunt recuperate, restul 90% fiind transportate la gunoiști, cu riscul de a aduce prejudicii mediului;
9. deșeurile periculoase rezultate din activitățile medicale sunt eliminate la depozitele de deșeuri menajere solide, din cauza lipsei de centre regionale și instalații de stocare/eliminare a deșeurilor rezultate din activitățile medicale conforme cerințelor comunitare, fapt care influențează situația sanitar-epidemiologică din țară;

**Cauzele și
impactul**

10. managementul deșeurilor radioactive necesită a fi consolidat prin implementarea tehnologiilor de depozitare definitivă, în scopul reducerii volumului deșeurilor radioactive stocate la depozite, precum și prin exercitarea unui control adecvat al deșeurilor respective, pentru asigurarea securității radiologice și a radioprotecției populației;
 11. nu a fost adoptat cadrul legal și nici creat un sistem eficient de securitate chimică conform obiectivelor de politici stabilite, atestându-se cantități mari de deșeuri chimice stocate la poligoane și depozite, precum și un număr mare de terenuri contaminate cu pesticide, care prezintă un pericol sporit pentru mediu și populație;
 12. nu au fost implementate tehnologii nonpoluante în domeniul utilizării, neutralizării și eliminării deșeurilor, pentru prevenirea și limitarea influenței negative a deșeurilor periculoase asupra mediului și populației;
 13. AAPL nu au adoptat măsuri de protecție civilă la obiectivele economice generatoare de deșeuri periculoase, iar cele existente sunt insuficiente și urmează a fi revizuite;
 14. actualul sistem de control ecologic de stat este inefficient din cauza neefectuării controalelor în baza riscurilor, fiind necesară consolidarea capacităților instituționale și tehnice în domeniul respectiv;
 15. s-a constatat un nivel redus al acțiunilor de conștientizare ecologică a populației și agenților economici privind gestiunea deșeurilor, precum și insuficiența promovării problemelor, programelor și acțiunilor de mediu.
- Punctele slabe care au generat impedimente semnificative privind crearea unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție, precum și iregularitățile constatate de misiunea de audit se caracterizează prin:
- nivelul redus de realizare a indicatorilor de performanță și obiectivelor de politici stabilite în Planurile de acțiuni privind implementarea Strategiilor de gestiune a deșeurilor și de mediu, cu termenul de realizare în anii 2013-2016, precum și a Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană în perioada 2014-2016;
 - neajustarea cadrului juridic național în materie de deșeuri la prevederile legislației și standardelor internaționale, cu elaborarea unei politici de stat și a măsurilor de protecție a mediului și sănătății populației;
 - situația precară privind finanțarea proiectelor în domeniul gestiunii deșeurilor determinată de lipsa unui mecanism clar privind limitele de distribuție pe domenii a mijloacelor din Fondul Ecologic Național și Fondul Ecologic Local;
 - capacitatea instituțională limitată a tuturor părților cu responsabilități în domeniul gestiunii deșeurilor privind implementarea unui sistem de management integrat al deșeurilor, inclusiv periculoase și de producție, fapt care influențează dezvoltarea capacităților de colectare a deșeurilor, fiind iminent riscul asupra mediului și sănătății populației;
 - necrearea și nedotarea infrastructurii regionale de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție cu stații de sortare și prelucrare a deșeurilor, cu tomberoane, platforme și autospeciale pentru eliminarea deșeurilor, fapt care a determinat creșterea semnificativă a volumului deșeurilor generate/stocate și un nivel scăzut de reciclare a deșeurilor;
 - neajustarea cadrului național la prevederile cadrului legal comunitar referitor la reglementarea responsabilităților ce revin generatorilor de deșeuri, conform

Măsurile
dispuse
pentru
remediere

principiului „poluatorul plătește” sau, după caz, producătorilor, conform principiului „răspunderea extinsă a producătorului”;

- nereformarea sistemului actual de supraveghere și control ecologic de stat, în scopul efectuării controalelor de mediu în baza riscurilor, pentru reducerea pericolelor asupra mediului înconjurător și sănătății populației.

Nesoluționarea deficiențelor și iregularităților constatate în cadrul sistemului actual de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție va avea un impact negativ asupra mediului și sănătății populației. Totodată, neregulile cuantificabile constatate de audit au însumat peste 192 milioane lei, din care: 94,7 milioane lei aprobate în buget pentru Programul gestiunea deșeurilor au fost utilizate, contrar normelor legale, pentru finanțarea proiectelor altor domenii; abaterile financiar-contabile care au determinat erori în datele evidenței contabile și în raportarea situațiilor financiare au constituit 86,9 milioane lei, iar 5,0 milioane lei – avansurile achitate neregulamentar etc.

Pentru remedierea situațiilor constatate, entităților auditate le-au fost înaintate recomandări (16) în vederea:

- creării unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor de orice natură, bazat pe activități conforme cu „ierarhia deșeurilor” și pe un mecanism de responsabilitate extinsă a producătorului pentru gestiunea deșeurilor, similar celui comunitar, cu condiția respectării cerințelor de mediu;
- elaborării și promovării actelor legislativ-normative în materie de deșeurii în conformitate cu prevederile legislației și standardelor internaționale, cu fortificarea și alocarea resurselor financiare suficiente pentru crearea unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor;
- eliminării neconformităților constatate la atingerea indicatorilor de performanță și obiectivelor de politici stabilite în Planurile de acțiuni privind implementarea strategiilor de mediu, de gestiune a deșeurilor, precum și de reducere/eliminare a poluanților organici persistenti.

Sugestii
Parlamentului

Să solicite Guvernului:

- *asigurarea realizării obiectivelor și stabilirii direcțiilor prioritare în domeniul gestiunii deșeurilor de orice natură, cu urgentarea aprobării actelor normative pentru asigurarea implementării Legii privind deșeurile;*
- *identificarea și alocarea resurselor financiare, potrivit prerogativelor Guvernului, pentru crearea unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor bazat pe activități conforme cu „ierarhia deșeurilor”, în scopul reducerii pericolelor asupra mediului înconjurător și sănătății populației;*
- *intensificarea monitorizării întreprinderii măsurilor concrete de către autoritățile de resort privind realizarea integrală a Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pe domeniile gestiunii deșeurilor, precum și a strategiilor în domeniul vizat.*

D.6. Auditul performanței „Eficiența administrării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016”

Obiectivul

Misiunea de audit a fost inițiată la Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în scopul identificării problemelor existente și a cauzelor care le-au produs, cu înaintarea recomandărilor de îmbunătățire a activității de gestionare a proprietății publice prin responsabilizarea și implicarea persoanelor cu funcții de reprezentare a statului în cadrul societăților, precum și prin asigurarea unui sistem de management eficient care să garanteze o dezvoltare durabilă a acestora.

Obiectivul general al auditului a constat în determinarea faptului dacă în cadrul Combinatului de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrului de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. a fost asigurată, în perioada 2015-2016, gestionarea eficientă a patrimoniului public.

În acest sens, echipa de audit a cuantificat următoarele obiective specifice:

- *Sistemul de management financiar și control instituit în cadrul CV „Cricova” S.A. și CBT „Cricova-Vin” S.A. a contribuit la gestionarea eficientă a patrimoniului public?*
- *Resursele financiar-patrimoniale ale CV „Cricova” S.A. și CBT „Cricova-Vin” S.A. au fost gestionate pentru obținerea indicatorilor măsurabili de dezvoltare și profit?*
- *Au fost eficiente și echilibrate acțiunile manageriale ale conducerii CV „Cricova” S.A. și CBT „Cricova-Vin” S.A. privind gestionarea creanțelor și datorțiilor?*

Constatările și concluziile principale:

Sintetizarea constatărilor expuse în Raportul de audit denotă unele deficiențe/nereguli/rezerve, care au afectat activitatea per ansamblu a societăților, după cum urmează:

1. neelaborarea și neaprobarea regulamentelor de organizare și funcționare a subdiviziunilor structurale ale societăților auditate;
2. neelaborarea instrucțiunilor de funcție pentru anumite categorii de angajați, potrivit funcțiilor ocupate în cadrul societăților;
3. nestabilirea în instrucțiunile de funcții a relațiilor de ierarhie, competențelor, responsabilităților, precum și nedeterminarea poziționării funcției în organigramele societăților;
4. nearmonizarea și nectualizarea unor fișe de post în funcție de modificările efectuate atât în structura societăților, cât și urmare a actualizării acestora conform noilor cerințe în domeniul respectiv;
5. neîncheierea contractelor individuale de muncă cu unii angajați;
6. neidentificarea/neelaborarea/neaprobarea proceselor aferente activităților economico-financiare ale societăților;
7. nedefinirea tuturor elementelor necesare desfășurării unei activități în planurile de activitate ale Centrului de Business și Turism „Cricova-Vin”, neargumentarea cu calculele necesare a prognozei cifrei de afaceri, veniturilor și cheltuielilor din activitatea operațională, precum și nefundamentarea indicatorilor menționați conform evoluției în perioadele precedente;
8. nedescrierea în Politica de contabilitate a Combinatului de Vinuri „Cricova” a condițiilor de recunoaștere și evaluare inițială a produselor, producției în curs de execuție, precum și a repartizării costurilor indirecte de producție;

**Cauzele și
impactul**

9. nefurnizarea altor note explicative în conformitate cu SNC „Prezentarea situațiilor financiare” și alte standarde aplicabile, fiind compromis principiul transparenței;
 10. neînălăturarea unor deficiențe constatate și expuse în rapoartele de audit privind situațiile financiare încheiate la 31 decembrie 2014 și 31 decembrie 2015 ale Combinatului de Vinuri „Cricova”;
 11. neasigurarea autentificării cantitativ-valorice exhaustive/integrale a elementelor de activ și a datoriilor aflate în gestiunea Combinatului de Vinuri „Cricova” S.A.;
 12. nedispunerea de reglementări interne, aprobate de consiliile societăților respective, care ar stipula modul și procedurile de realizare a achizițiilor, anumite aspecte specifice în legătură cu executarea contractelor, precum și pentru a asigura implementarea coerentă a principiilor definite/acceptate în materia achizițiilor publice, determinate de cadrul legal-normativ în vigoare;
 13. nedispunerea de mijloace financiare suficiente pentru efectuarea plăților curente și apelarea la băncile comerciale pentru obținerea suplimentară a creditelor și a liniilor creditare pe termen lung.
- Auditul a determinat următoarele cauze:
- neelaborarea de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a unei strategii/program de dezvoltare pentru ramura vitivinicolă și vitivinicolă nu a permis prioritizarea direcțiilor de dezvoltare ulterioară a societăților prin concentrarea resurselor necesare în atingerea scopurilor propuse;
 - realizarea insuficientă a activităților de către consiliile societăților, acestea fiind preponderent unele reprezentative, s-a soldat cu puține efecte benefice asupra activității economico-financiare a societăților;
 - nestabilirea de către fondator a indicatorilor de performanță pentru membrii consiliului societății Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. a condiționat remunerarea acestora cu 1,1 milioane lei;
 - neidentificarea și negestionarea riscurilor per ansamblu a activității economico-financiare a „Cricova” S.A. a condiționat în anul 2015 situații nesatisfăcătoare de dezvoltare, soldate cu înregistrarea pierderilor în sumă totală de 16,9 milioane lei;
 - nedeterminarea unor proceduri de control intern în cadrul societăților, prin definirea tuturor elementelor indispensabile sistemului de management financiar și control, a cauzat apariția unor deficiențe (indisciplină financiară; realizarea necorespunzătoare a achizițiilor de bunuri/lucrări/servicii; contabilizarea neconformă de către CBT „Cricova-Vin” S.A. a costurilor serviciilor prestate; neelaborarea unei metodologii de formare a costurilor/prețurilor producției fabricate și serviciilor prestate; gestionarea necoerentă de către CV „Cricova” S.A. a creanțelor și datoriilor etc.), care au afectat eficiența activității și dezvoltarea durabilă a acestora;
 - neasigurarea corespunzătoare a procedurilor de planificare, înregistrare, monitorizare și transparență privind contractele de achiziții a condiționat perpetuarea neregurilor în procesul de desfășurare a achizițiilor;
 - acordarea agenților economici de către CV „Cricova” S.A. a bunurilor în scop publicitar în lipsa stipulării în politica de marketing a criteriilor clare de selectare a acestora a generat cheltuieli suplimentare în sumă de 1,3 milioane lei;

Măsurile
dispuse
pentru
remediere

- necalcularea de către CV „Cricova” S.A. a unor provizioane în sumă de minimum 4,9 milioane lei a determinat neasigurarea capitalizării societății pentru a putea face față unor deprecieri, cheltuieli sau riscuri viitoare;
 - livrarea unor produse vinicole de către CV „Cricova” S.A. la prețuri mai mici decât costurile stabilite a condiționat suportarea unor pierderi de cca 0,4 mil.lei;
 - nediminuarea costurilor materiei prime proprii per unitate la nivelul prețului materiei prime achiziționate de la alți producători, în perioada 2015-2016, a avut ca impact neobținerea unor economii a costurilor de minimum 9,4 milioane lei;
 - efectuarea unor investiții în plantații de viță-de-vie în sumă totală de 7,5 milioane lei în lipsa studiilor de fezabilitate nu a contribuit la majorarea recoltelor, devenind ineficiente;
 - lipsa acțiunilor de rigoare din partea CV „Cricova” S.A. privind recuperarea mijloacelor financiare aferente creanțelor a cauzat cheltuieli ineficiente în sumă de 1,05 milioane lei;
 - nelegalizarea relațiilor funciare de către CV „Cricova” S.A. cu Primăria mun. Chișinău a rezultat cu necalcularea și neînregistrarea datoriei privind arenda terenului în sumă de 0,4 milioane lei;
 - monitorizarea neadecvată a contractelor de livrare a producției CV „Cricova” S.A. a condiționat necalcularea și neînregistrarea penalităților aferente creanțelor neachitate în termenele prestabilite în sumă totală de 0,6 milioane lei și, respectiv, de 0,3 milioane euro;
 - contractarea creditelor bancare de către CV „Cricova” S.A. a generat suportarea în anii 2015-2016 a unor cheltuieli financiare suplimentare în sumă de 40,9 milioane lei, devenind totodată consumatoare de capital propriu;
 - neînregistrarea în perioada corespunzătoare a dobânzii, în sumă totală de 1,4 milioane lei, aferente creditului destinat procurării unor mijloace fixe de către CV „Cricova”;
 - acordarea de către CBT „Cricova-Vin” S.A. a împrumutului de 2,1 milioane lei fără dobândă unui agent economic, ceea ce s-a soldat cu un impact negativ asupra aspectului economico-financiar al societății.
- În contextul auditului în cauză, Curtea de Conturi a dispus măsuri privind:
- întreprinderea acțiunilor de tragere la răspundere a angajaților care nu și-au exercitat funcțiile în modul corespunzător;
 - revizuirea statutelor societăților și regulamentelor Consiliilor societăților, cu ajustarea acestora la prevederile legale;
 - elaborarea și aprobarea în modul stabilit a regulamentelor de activitate ale organului executiv;
 - implementarea procedurilor de control, precum și acțiunilor eficiente în vederea îmbunătățirii și consolidării sistemului de management financiar și control prin definirea tuturor elementelor indispensabile acestuia;
 - elaborarea procedurilor interne cu privire la modul de desfășurare a achizițiilor și respectarea principiilor de transparență, economicitate și eficiență, inclusiv cu stabilirea limitei de efectuare a achizițiilor în lipsa relațiilor contractuale;
 - elaborarea unui program de dezvoltare pe termen mediu/lung cu stabilirea obiectivelor/direcțiilor de dezvoltare a societății și stipularea indicatorilor de performanță măsurabili aferenți realizării obiectivelor;
 - optimizarea costurilor în agricultură;

- definirea de atribuții și responsabilități clare pentru persoanele responsabile de evidența, executarea și monitorizarea contractelor de achiziție;
- elaborarea și aprobarea metodologiilor fundamentate aferente formării prețurilor la producția fabricată;
- contractarea și monitorizarea adecvată a contractelor de livrare a producției;
- recuperarea oportună a creanțelor, în scopul evitării blocajelor financiare și menținerii echilibrului financiar durabil al societății;
- ținerea evidenței corespunzătoare a îndatorărilor societății, precum și a costurilor aferente pentru susținerea procesului decizional privind evaluarea/respectarea raportului cost-eficiență a îndatorărilor;
- înregistrarea și inventarierea tuturor mărcilor aferente producției fabricate, inclusiv cu elaborarea registrului acestora;
- examinarea tuturor metodelor de repartizare a costurilor indirecte aferente fabricării produselor/prestării serviciilor, fundamentate prin calculele de rigoare, și aprobarea metodei optime/eficiente a acestora;
- elaborarea/aprobarea nomenclatorului, componenței, modului de contabilizare și calculare a costurilor serviciilor prestate;
- elaborarea/aprobarea metodologiilor adecvate pentru formarea prețurilor la serviciile prestate;
- revizuirea/perfecționarea cadrului regulator intern privind remunerarea muncii personalului societății, cu racordarea sistemului de remunerare la rezultatele de cost-eficiență.

**Recomandări
Parlamentului**

Să solicite Guvernului:

- *revizuirea cadrului normativ aferent modului de exercitare a atribuțiilor de către persoanele cu funcții de reprezentare a statului, prin introducerea indicatorilor de performanță măsurabili, aliniați la obiectivele și direcțiile/domeniile de dezvoltare a Republicii Moldova, în funcție de care aceștia urmează a fi remunerați;*
- *revizuirea cadrului legal aferent obligațiilor acționarilor (fondatorului), membrilor organelor de conducere și altor persoane cu funcții de răspundere din cadrul societăților pe acțiuni, prin stabilirea obiectivelor măsurabile pentru funcțiile delegate și rolul acestora în activitatea societăților pe acțiuni, în vederea responsabilizării lor, eficientizării administrării patrimoniului public și apărării intereselor statului;*
- *organizarea și efectuarea delimitării suplimentare a obiectelor patrimoniului cultural-național pe domenii și inventarierea bunurilor proprietate publică.*

D.7. Auditul performanței „Eficiența gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației”

Obiectivul

Obiectivul general al auditului a constat în evaluarea calității și cost-eficienței serviciului public de alimentare cu apă.

Constatările și
concluziile
principale

APL și APC nu dispun de informații exhaustive privind aria de cuprindere și de necuprindere cu servicii de aprovizionare cu apă și de canalizare și cauzele acestei situații. Lipsa resurselor financiare pentru dezvoltarea serviciilor de aprovizionare cu apă și de canalizare impune persoanele fizice și juridice ce solicită prestarea acestor servicii să investească în construcția sistemelor alternative de aprovizionare cu apă (fântâni de mină/arteziene) și de canalizare (gropi pentru deșeuri), ceea ce, în final, cauzează pierderea acestora ca potențiali consumatori și la scăderea rentabilității investițiilor efectuate în sectorul de aprovizionare cu apă și de canalizare.

De menționat că, cadrul legal-normativ existent nu prevede mecanisme de a interzice populației folosirea apei necalitative și obligarea ei de a se conecta la apeductele existente cu apă calitativă.

Situația financiară critică a întreprinderilor de apă și canalizare este generată de mai mulți factori, cum ar fi:

1. neasigurarea de către APL și APC a conformării cadrului de reglementare a activității entităților economice principiilor unui management corporativ eficient, inclusiv: lipsa unor prevederi exhaustive în cadrul legal-normativ și în statutele întreprinderilor a prevederilor privind drepturile și obligațiile fondatorului, a consiliului de administrație și administratorului; delegarea în organele de conducere ale întreprinderilor a consilierilor locali care sunt angajați politic; neaprobarea strategiilor de dezvoltare și investiționale, bussines-planurilor/devizelor de venituri și cheltuieli, precum și neracordarea acestora la resursele financiare real disponibile; neasigurarea monitorizării și controlului asupra patrimoniului gestionat de către aceste entități economice.

Ca urmare, pierderile de apă și consumul tehnologic al apei au constituit în anul 2016 până la 58% din volumul apei captate, fiind în creștere comparativ cu anii precedenți.

2. efectuarea unor investiții ineficiente, inclusiv din surse creditare. De exemplu:
 - investiția de 69,78 milioane lei, efectuată în construcția Stației de epurare ZUC din or. Orhei, finanțată din sursele Fondului Ecologic Național, Uniunii Europene și Băncii Mondiale s-a dovedit a fi economic și tehnic nefundamentată. Astfel, dacă în 2016 costul de epurare la stația veche constituia 3,04 lei/m³, atunci la stația nouă acesta constituie 16,75 lei/m³, prin ce în anii 2015-2016 din utilizarea acestei stații au fost acumulate pierderi de 3,2 milioane lei;
 - ineficiente s-au dovedit a fi și investițiile SA SC Florești, de circa 33,0 milioane lei, pentru procurarea echipamentului și sistemului de citire la distanță a datelor de pe apometre, care vor putea fi recuperate în 21 de ani, în timp ce termenul de exploatare a echipamentelor variază de la 3 la 10 ani;
 - urmare a dării în exploatare în anul 2016 a apeductului „Prut – Nisporeni”, au devenit inutile investițiile începute în anii anteriori în domeniul aprovizionării cu apă a or. Nisporeni în sumă de circa 36,8 milioane lei.
 - nu sunt fundamentate economic „Proiectul Apă Nord Moldova”, care prevede fuzionarea ÎS „Acva Nord”, ÎM RAC Bălți, SA RAC Soroca (care au datorii cumulate de circa 255 milioane lei, în timp ce creanțele constituie circa 30,0 milioane lei) și „Programul de alimentare cu apă și de tratare a apelor uzate în mun. Chișinău” (pentru care SA „Apă-Canal Chișinău” până la 31.12.2016 nu

- a beneficiat de nicio disbursare a creditelor contractate, dar a suportat cheltuieli în sumă de 18,2 milioane lei);
- în gestiunea și în evidența ÎAC se află bunuri neproductive sau bunuri care nu mai sunt necesare activității de bază, pentru care au fost suportate cheltuieli de peste 15,0 milioane lei;
 - ÎAC au imobilizat active circulante, formând stocuri de materiale, piese de schimb și utilaje care nu sunt utilizate ani de zile. Astfel, valoarea stocului de materiale fără rulaj mai mult de 1 an constituie circa 40,0 milioane lei, iar valoarea activelor în curs de execuție – în sumă de 179,7 milioane lei (din care 24,2 milioane lei sunt cele a căror necesitate a decăzut). Până la 31.12.2016 ÎAC au suportat costuri de depozitare, pază, dobânda la creditele aferente, deprecierea valutei naționale, aferente stocurilor indicate, estimate de audit la peste 15 milioane lei, în timp ce valoarea de piață a acestor bunuri se diminuează urmare a uzurii fizice și morale.
3. efectuarea unor cheltuieli neargumentate, ineficiente și nereglementare.
- Neaprobarea de către ÎAC a unor prevederi care ar reglementa modul de inițiere, contractare și executare a procedurilor de achiziții ce ar asigura transparența și eficiența acestora, a generat suportarea în 2016 a unor cheltuieli ineficiente de circa 8 milioane lei.
- Cheltuielile de salarizare supradimensionate și neîntemeiate suportate de ÎAC în anul 2016 au constituit peste 16 milioane lei, fiind condiționate de: exagerarea statelor de personal ale ÎAC (urmare a nefundamentării volumului real de muncă și neaprobării normativelor de muncă⁴³); neasigurarea evidenței timpului și volumului efectiv de muncă aferent funcțiilor cumulate; lipsa resurselor financiare pentru finanțarea unor angajamente exagerate incluse în contractele colective de muncă etc.;
4. neîntreprinderea măsurilor pentru încasarea creanțelor, care la 31.12.2016 constituiau circa 450 milioane lei, din care circa 270 milioane lei reprezintă creanțele cu termenul de achitare expirat și circa 152 milioane lei – creanțele cu termenul de prescripție expirat și compromise.
- Necompensarea de către CO Orhei și CO Soroca a veniturilor ratate de către ÎAC de la stabilirea unor categorii de consumatori a tarifelor diminuate, în sumă de 3,1 milioane lei (în perioada 2015 - 2016) și, respectiv, de 2,7 milioane lei (în perioada 2013-2016);
5. neprestarea în volum deplin a serviciilor de aprovizionare cu apă și de canalizare. De exemplu,
- ÎAC ratează venituri estimate de audit pentru anul 2016 de peste 20 milioane lei urmare a neconcordanței prevederilor art.19 alin.(5) din Legea nr.303 din 13.12.2013⁴⁴, care interzice exploatarea fântânilor arteziene existente în localitățile care dispun de sisteme publice de alimentare cu apă, cu prevederile art.25 din Legea apelor nr.272 din 23.12.2011⁴⁵, care prevăd informarea prin presă despre solicitarea autorizației exploatarei fântânilor respective. Această situație este facilitată și de politica fiscală permisivă în domeniu, care taxează

⁴³ Regulamentul privind modul de organizare a normării muncii în ramurile economiei naționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.98 din 04.02.2013.

⁴⁴ Legea nr.303 din 13.12.2013 „Privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare” (în continuare – Legea nr.303 din 13.12.2013).

⁴⁵ Legea apelor nr.272 din 23.12.2011 de scos de la subsol

- 1m³ de apă captată la nivel de 0,3 lei, precum și de inactivitatea Inspectoratului Ecologic de Stat în acest domeniu;
- ÎAC ratează venituri importante și din cauza neprestării serviciilor de transport a apelor uzate de la consumatorii ce nu sunt conectați la rețelele centralizate de canalizare. De fapt, aceste servicii (de asanare) sunt prestate de alte persoane fizice și juridice care, în lipsa unui contract cu ÎAC, evacuează apele uzate în sistemul central de canalizare sau în locuri publice, poluând mediul înconjurător. Deși unele ÎAC și Curtea de Conturi au sesizat organele de investigații privind aceste activități ilicite, până la finalizarea auditului un răspuns din partea acestora nu a fost primit;
 - o altă cauză a ratării veniturilor/creșterii cheltuielilor ÎAC este neasigurarea întocmirii contractelor de prestare a serviciilor de canalizare și epurare a apelor uzate, ținând cont de prevederile art.22 alin.(5) din Legea nr.303 din 13.12.2013⁴⁶ și de pct.19 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.950 din 25.11.2013⁴⁷. Astfel, în contractele încheiate cu persoanele juridice nu sunt indicate debitele și concentrațiile maxim admisibile ale poluanților din apele uzate evacuate în punctul de control; eventualele restricții de evacuare la anumite ore; măsurile de uniformizare a debitelor și concentrațiilor substanțelor poluante conținute etc.;
 - de asemenea, contrar prevederilor pct.42 și pct.43 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.802 din 09.10.2013, Inspectoratul Ecologic de Stat nu a asigurat o monitorizare adecvată a parametrilor apelor uzate deversate de către posesorii autorizațiilor de folosință specială a apei;
 - neajustarea de către consiliile locale a tarifelor la serviciile de aprovizionare cu apă și de canalizare la nivelul costurilor suportate de către ÎAC a generat pierderi importante pentru acestea;
6. impunerea cu TVA a serviciilor comunale livrate consumatorilor casnici este neunivocă. Astfel, serviciile de alimentare cu apă și de canalizare acordate populației sunt scutite de TVA, iar la livrarea energiei electrice, energiei termice și apei calde se aplică cota 0 a TVA, ceea ce în primul caz nu permite trecerea în cont a TVA și determină majorarea cheltuielilor ÎAC, respectiv, majorarea tarifelor, pe când în al doilea caz se permite trecerea în cont a TVA, deci nu influențează cheltuielile furnizorilor și mărimea tarifelor;
7. modul de calculare a consumului de apă și de canalizare către consumatorii casnici din blocurile de locuit este discriminatorie, comparativ cu alți consumatori. Astfel, agenții economici care au sedii în blocurile de locuit nu participă la distribuția diferenței de volum. Încheierea contractelor de prestare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare între furnizor și gestionarul fondului de locuințe este neregulamentară deoarece aceștia nu corespund noțiunii de „Consumator”, prevăzută în art.4 al Legii nr.303 din 13.12.2013, adică nu consumă serviciile pentru satisfacerea intereselor personale.

⁴⁶ „evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare se efectuează numai în baza autorizațiilor de deversare întocmite în scris, eliberate de operatorii care administrează și exploatează sistemele de canalizare și care exercită controlul calității apelor recepționate”.

⁴⁷ Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25.11.2013 „Pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari pentru localitățile rurale și urbane”.

Cauzele și impactul

Existența diferenței între volumul de apă consumat conform indicațiilor contorului de la bloc și suma indicațiilor de la contoarele din apartamente este determinată de:

- necontorizarea tuturor consumatorilor (10,2 mii și, respectiv, 26,0 mii de apartamente ce beneficiază de apă potabilă și de apă caldă din 148,4 mii și, respectiv, 116,1 mii de apartamente deservite de ÎM „Infocom”), ceea ce permite unor consumatori eschivarea de la achitarea consumului real efectuat;
- neprezentarea datelor de pe contor sau indicarea unui consum zero (circa 17,0 mii de apartamente – la consumul apei potabile, și 20,0 mii de apartamente – la consumul apei calde);

8. ÎAC nu au asigurat o evidență separată a veniturilor și cheltuielilor aferente fiecărui tip de serviciu prestat, ceea ce nu permite stabilirea obiectivă a tarifelor la serviciile prestate.

De asemenea, ÎAC nu dețin o evidență uniformă a bunurilor primite în gestiune de la fondator. Această situație este generată de neimplementarea de către Ministerul Finanțelor a prevederilor art.11 alin.(2) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007⁴⁸, prin care urma să aprobe modul de evidență contabilă distinctă a bunurilor din domeniul public aflate în gestiunea persoanelor juridice;

9. cadrul legal existent nu stabilește exhaustiv domeniul de proprietate din care fac parte bunurile din infrastructura tehnico-edilitară aferentă prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, ceea ce nu oferă protecția juridică necesară acestor bunuri și determină riscul pierderii drepturilor de proprietate publică asupra acestor bunuri de importanță socială.

De asemenea, nici consiliile locale, în calitate de fondatori ai ÎAC, nu au asigurat determinarea și delimitarea domeniului (public sau privat) din care face parte patrimoniul transmis în gestiunea întreprinderilor.

Complică situația expusă și prevederile Metodologiei de determinare a tarifelor, aprobată prin Hotărârea ANRE nr.741 din 18.12.2014 (pct.22, pct.45 etc.), care, neținând cont de prevederile Legii cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale (art.3 lit. b) din Legea nr.523-XIV din 16.07.1999⁴⁹), prevede nejustificat excluderea din cheltuielile ce se iau în considerare la determinarea valorii tarifelor a amortizării și reparațiilor aferente bunurilor ce nu aparțin operatorului, inclusiv cele date în gestiune de către fondator. Ca urmare, apare situația în care, la ieșirea din uz a bunurilor, ÎAC nu vor avea resurse pentru reconstrucția bunurilor primite în gestiune (în principal a rețelelor de aprovizionare cu apă și de canalizare), povara respectivă urmând a fi iarăși asumată de buget (local sau de stat).

Abaterile și iregularitățile stabilite în cadrul auditului sunt consecințe ale cadrului legal și normativ neactualizat, a preocupării nesistemică și neadecvate a administrației publice locale și centrale în materie de funcționare regulamentară și eficientă a subiecților de antreprenoriat constituiți pentru dezvoltarea infrastructurii și prestarea serviciilor publice.

Ca urmare, situația financiară a ÎAC este critică. Astfel, 12 din 15 ÎAC auditate au înregistrat în anul 2016 pierderi. Mai mult decât atât, 4 ÎAC au active nete

48 Legea privind administrarea și deținutarea proprietății publice nr.121-XVI din 04.05.2007.

49 Legea nr.523-XIV din 16.07.1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale.

Măsurile
dispuse pentru
remediere

Sugestii
Parlamentului

(capital propriu) negative, iar 5 ÎAC au activele nete mai mici decât capitalul social. De asemenea, la moment sunt intentate proceduri de insolabilitate la ÎS Acva Nord, ÎM AC Basarabeasca și SA RAC Soroca. Drept consecință, riscul deposedării autorităților publice de bunurile ce reprezintă infrastructura de aprovizionare cu apă și de canalizare este destul de înalt.

De menționat că valoarea totală a soldului creditelor contractate cu Ministerul Finanțelor și dobânzile aferente la 31.12.2016 au constituit 423,2 milioane lei, din care valoarea creditelor și dobânzilor neachitate în termen – 26,3 milioane lei, ceea ce reprezintă un risc pentru bugetul de stat privind suportarea unor cheltuieli neprevăzute pentru onorarea acestor obligațiuni.

Pentru remedierea deficiențelor și iregularităților stabilite, au fost înaintate APC, APL și ÎAC un șir de recomandări, mai cu seamă: revizuirea cadrului normativ de activitate a întreprinderilor, sporirea monitorizării și controlului fondatorului asupra activității economico-financiare a întreprinderii, asigurarea eficientizării managementului întreprinderilor, diminuării cheltuielilor și majorării veniturilor, creșterea calității serviciilor prestate și protecția consumatorului etc.

Să solicite Guvernului ca să asigure:

1. revizuirea prevederilor Legii nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Legii apelor nr.272 din 23.12.2011 și Codului fiscal, pentru:

- eliminarea modului discriminatoriu de calculare a volumului apei consumate de către consumatorii casnici din blocurile de locuit față de alte categorii de consumatori;

- conformarea deținătorilor de fântâni arteziene la prevederile cadrului legal-normativ existent privind autorizarea de mediu pentru folosirea specială a apei;

- aplicarea prevederilor art.104 din Codul fiscal și la serviciile de aprovizionare cu apă și de canalizare livrate consumatorilor casnici;

- stabilirea exhaustivă a obiectului impunerii cu taxa pentru apa minerală captată, majorarea cotei taxei pentru apa captată în regiunile unde există sistemele centralizate de aprovizionare cu apă, precum și racordarea noțiunilor utilizate în Codul fiscal la cele prevăzute în Legea nr.272 din 23.12.2011;

2. revizuirea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație pe anii 2014-2028⁵⁰, prin indicarea exhaustivă a listei obiectelor aferente aprovizionării cu apă și de canalizare care urmează a fi construite, ținându-se cont de mijloacele financiare disponibile în bugetul de stat și bugetele locale;

3. stabilirea exhaustivă a domeniului de proprietate publică din care face parte infrastructura tehnico-edilitară aferentă prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;

4. instituirea unui control riguros asupra folosirii apelor și deversării apelor uzate în mediul înconjurător sau în rețelele de canalizare;

5. fundamentarea economică a investițiilor efectuate din surse creditare, cu determinarea exactă a mijloacelor de achitare a creditelor contractate, dobânzilor și plăților aferente;

6. ținerea unei evidențe conforme a patrimoniului public.

⁵⁰ Hotărârea Guvernului nr. 199 din 20.03.2014 „Cu privire la aprobarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028)”.

Să solicite Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică revizuirea Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, aprobată la 18.12.2014, în special în partea ce ține de „excluderea din componenta tarifelor a imobilizărilor procurate din contul subvențiilor și alocațiilor acordate de către autoritățile administrației publice centrale și locale”, transmise operatorului cu titlu gratuit sau în gestiune.

E. AUDITUL TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE

Tehnologiile informaționale și comunicațiilor (TIC) au devenit o parte indispensabilă a tuturor aspectelor vieții, transformându-se într-un factor determinant pentru dezvoltarea social-economică și susținerea reformelor.

În contextul în care TIC sînt menite să automatizeze business-procesele din cadrul instituțiilor publice, în mediile digitale circulă tot mai multă informație pentru care trebuie asigurată securitatea, integritatea, confidențialitatea, fiabilitatea, exactitatea, veridicitatea și acuratețea. Investițiile și eforturile depuse pentru asigurarea îndeplinirii acestor cerințe sînt ineficiente și pot fi considerate drept risipă, dacă nu ar fi asigurată plenitudinea datelor, iar din moment ce TIC pătrund tot mai intens în toate aspectele vieții, dependența de acestea crește, sporind și necesitatea gestionării lor conforme și eficiente.

În această ordine de idei, auditul public extern constituie un instrument important de evaluare și verificare a funcționalității sistemelor informaționale, identificarea lacunelor, vulnerabilităților, cu formularea recomandărilor adecvate de remediere.

E.1. Auditul TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale automatizate?”

Scopul și obiectivele

Reieșind din importanța domeniului auditat, a impactului acestuia, auditul a avut ca scop evaluarea nivelului adecvat al politicilor și procedurilor privind protecția datelor cu caracter personal la aplicarea tehnologiilor informaționale moderne în domeniul asistenței medicale primare, determinarea problemelor și constrângerilor cu care se confruntă domeniul protecției datelor cu caracter personal, precum și identificarea metodelor și căilor adecvate de optimizare a rezultatelor. Astfel, auditul a identificat următoarele subobiective specifice:

- a evalua dacă cadrul normativ-legislativ este adecvat pentru asigurarea protecției datelor cu caracter personal, îndeosebi a celor privind starea de sănătate, și dacă acesta corespunde legislației europene în domeniu;
- a determina cum asigură Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal monitorizarea/controlul asupra prelucrării datelor cu caracter personal, în special a datelor privind starea de sănătate;
- a stabili dacă Ministerul Sănătății, instituțiile medicale ce prestează servicii de asistență medicală primară dispun de controale adecvate și suficiente pentru a proteja datele cu caracter personal la prelucrarea acestora în SIA.

**Constatările
și concluziile
principale**

Auditul a **relieftat** faptul că legislația națională din domeniul protecției datelor cu caracter personal tinde să se conformeze cadrului legislativ european. Astfel, per ansamblu, cu unele rezerve de îmbunătățire, sunt asigurate condițiile necesare protecției datelor cu caracter personal prelucrate în SI, inclusiv din domeniul asistenței medicale primare, prin instituirea unui cadru normativ-legislativ relevant, a unei autorități naționale responsabile de monitorizarea și controlul prelucrării datelor cu caracter personal etc. Totodată, auditul a constatat unele probleme, vulnerabilități și deficiențe majore, precum și alți factori care pot afecta protecția datelor cu caracter personal, inclusiv din domeniul medicinei primare prelucrate în cadrul SIA, printre cele mai semnificative fiind:

1. deși a fost stabilit un cadru normativ-legislativ relevant în vederea conformării la cerințele cadrului european în domeniul protecției datelor cu caracter personal, este necesară o revizuire și ajustare a acestuia potrivit noilor necesități apărute pe parcurs, inclusiv prin elaborarea unor instrucțiuni sectoriale privind protecția datelor;
2. CNPDCP, în calitatea sa de garant al respectării protecției datelor cu caracter personal, inclusiv a celor privind starea de sănătate, din lipsă/insuficiență a capacităților necesare (inclusiv de resurse umane și financiare), nu intervine în măsură corespunzătoare, utilizând pârghiile/instrumentele legale disponibile, pentru a aduce în concordanță cu cadrul legislativ-normativ prelucrarea datelor cu caracter personal din domeniul medical;
3. lipsa unor măsuri adecvate de protecție a datelor cu caracter personal, precum și neconștientizarea/neacordarea, de către MS și IMSP, a unei atenții sporite protecției datelor cu caracter personal cu privire la starea sănătății, prelucrate în SIA, generează vulnerabilități privind confidențialitatea datelor;
4. SIA AMP, care se află la etapa incipientă de exploatare/implementare, reprezintă un potențial promițător în obținerea impactului dorit și o provocare semnificativă pentru automatizarea proceselor de business aferente domeniului asistență medicală primară. Totuși, o gestionare inadecvată a riscurilor aferente dezvoltării și implementării SIA AMP a condus la materializarea acestora, în mare parte cauzând deficiențe și vulnerabilități în realizarea obiectivelor-cheie de activitate, fapt ce necesită o atenție deosebită și întreprinderea măsurilor corespunzătoare în scopul asigurării sustenabilității Sistemului;
5. subestimarea complexității proceselor care stau la baza SI, a resurselor umane și de timp necesare pentru dezvoltarea acestora, precum și testarea insuficientă a modulelor aplicației și lansarea prematură în producție a acestora au avut consecințe negative asupra utilizării SIA AMP, precum și asupra realizării obiectivelor stabilite;
6. cadrul normativ și regulator aferent creării și funcționării SIA AMP necesită a fi elaborat/actualizat și ajustat potrivit noilor necesități ale Sistemului, precum și modificărilor operate în legislația relevantă etc.

**Cauze și
impact**

Impedimentele, problematicile și disfuncționalitățile menționate în Raportul de audit sunt condiționate, în principiu, de testarea insuficientă și lansarea prematură în exploatare a SIA AMP, de neconformarea la cadrul normativ aferent protecției datelor cu caracter personal, de capacitățile instituționale insuficiente, precum și de schimbările intervenite pe parcurs (demisiile unor responsabili din Guvern pe parcursul anului 2015 și a personalului implicat în dezvoltarea și implementarea SIA AMP etc.). Lipsa unei viziuni strategice/decizii unice în domeniul automatizării asistenței medicale primare, a unui control adecvat din partea entităților responsabile

Măsurile
dispuse
pentru
remediere

În acest sens, precum și nedelimitarea clară a responsabilităților/competențelor în cadrul sistemului de asistență medicală primară (MS, APL/CR) au generat dezvoltarea și utilizarea individuală la nivelul IMSP a SI pentru automatizarea proceselor în domeniu, condiționând costuri financiare pentru dezvoltarea/achiziționarea, administrarea și asigurarea mentenanței acestora și riscuri majore privind protecția datelor și securitatea informației respective. Concomitent, măsurile neadecvate de protecție a datelor cu caracter personal, precum și neconștientizarea corespunzătoare și neacordarea unei atenții sporite protecției acestor date de către MS și IMSP la prelucrarea în SI, cauzează vulnerabilități/riscuri aferente confidențialității lor.

În contextul misiunii de audit, Curtea a formulat un șir de **recomandări** în vederea remedierii deficiențelor și curențelor constatate, precum și îmbunătățirii activităților relevante, respectiv:

- revizuirea și ajustarea/consolidarea cadrului normativ și regulator aferent protecției datelor cu caracter personal, a capacităților instituționale ale CNPDCP, MS (pentru gestiunea ulterioară a SIA AMP, sistem prevăzut a fi implementat conform Acordului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană), și ale IMSP ce prestează servicii de asistență medicală primară, precum și responsabilizarea autorităților în vederea implementării/respectării cerințelor de securitate a datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în SI;
- instituirea unui mecanism adecvat de monitorizare a prelucrării datelor cu caracter personal și de gestionare a riscurilor, inclusiv a Proiectelor, în scopul asigurării realizării cu succes a obiectivelor stabilite;
- efectuarea unei inventarieri exhaustive a SI implementate în domeniul sănătății și stabilirea unei viziuni strategice/decizii unice în domeniul automatizării proceselor de business aferente, a unui control adecvat din partea entităților responsabile în acest sens;
- întreprinderea măsurilor necesare în vederea conformării procesului de prelucrare a datelor cu caracter personal în SIA AMP la cadrul normativ relevant domeniului;
- asigurarea funcționalității SIA AMP, inclusiv prin revizuirea modului de administrare existent a SIA (la nivel central și local), cu identificarea/stabilirea unei soluții optime care ar asigura administrarea eficientă și conformă a Sistemului, și evitarea riscurilor de securitate a datelor cu caracter personal;
- instituirea unor măsuri adecvate de protecție a datelor cu caracter personal, precum și conștientizarea/acordarea, de către MS și IMSP, a unei atenții sporite protecției datelor cu caracter personal cu privire la starea sănătății, prelucrate în SIA;
- revizuirea cadrului normativ aferent activității entităților respective, în scopul ajustării proceselor de business adaptate la noile funcționalități ale SIA AMP;
- instituirea procedurilor adecvate pentru asigurarea continuității SIA AMP, inclusiv stabilirea unui plan de continuitate și de recuperare în caz de dezastru, cu monitorizarea și testarea periodică a realizării acestora în scopul asigurării sustenabilității SIA;
- asigurarea unei conlucrări eficiente între factorii implicați în domeniu.

**Sugestii
Parlamentului**

susținerea eforturilor autorităților de resort (MS, IMSP, cât și CNPDCP) prin prisma unei implicări participative la toate etapele (ajustarea cadrului de reglementare/normativ, finanțare etc.), pentru realizarea unui spectru larg de activități și atingerea obiectivelor strategice atât în domeniul protecției datelor cu caracter personal, cât și la nivel de asistență medicală primară cu automatizarea proceselor aferente.

Să solicite Guvernului:

- *asigurarea punerii în concordanță a actelor legislativ-normative ale autorităților publice centrale cu Legea nr.133 din 08.07.2011 SUBSOL, precum și consolidarea cadrului normativ-legislativ aferent domeniului protecției datelor cu caracter personal;*
- *revizuirea, în comun cu Ministerul Sănătății, a cadrului legal și ajustarea acestuia referitor la stabilirea formei organizatorico-juridice a entității care va fi responsabilă de asigurarea gestionării tuturor SI din domeniul sănătății;*
- *examinarea oportunității de identificare a metodelor de stimulare și motivare a personalului TI din cadrul instituțiilor de stat, pentru minimizarea efectului de fluctuație a acestuia, excluderea dependenței de factorii externi, precum și pentru asigurarea continuității dezvoltării durabile a domeniului TI.*

**E.2. Misiunea de follow-up al auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță
„Care au fost progresele reale și care sunt perspectivele automatizării proceselor în domeniul
afacerilor interne?”**

Domeniul afacerilor interne reprezintă activități strategice aferente securității naționale a căror gestionare nu poate fi separată de tehnologiile moderne, care au devenit parte indispensabilă a inițiativelor de reformare. Vectorul dezvoltării domeniului TIC în cadrul MAI necesită conformare cu direcția strategică prevăzută în documentele de politici aferente e-Transformării a guvernării și întreprinderea stringentă a acțiunilor concrete, astfel încât automatizarea proceselor interne să înregistreze succese și performanțe tangibile.

Obiectivul

Pornind de la premisa că auditul follow-up este un derivat al auditului, **obiectivul general** al misiunii de audit a constat în evaluarea caracterului adecvat și a oportunității acțiunilor întreprinse de autoritățile vizate pentru executarea cerințelor și implementarea recomandărilor înaintate de auditul precedent, stabilind dacă entitatea auditată a abordat problemele în mod adecvat, iar acțiunile corective au remediat situația/neaajunsurile constatate.

**Constatările și
concluziile
principale**

Auditul relevă că, deși au fost realizate anumite acțiuni de către entitățile responsabile pe parcursul perioadei 2014-2015, acestea nu au asigurat în deplină măsură implementarea recomandărilor înaintate și eliminarea neajunsurilor constatate de auditul precedent. Totodată, măsurile întreprinse pe parcursul anului 2016 creează condiții necesare în vederea redresării situației, impactul acestora asupra realizării obiectivelor privind automatizarea proceselor aferente afacerilor interne, inclusiv asupra asigurării securității și integrității datelor urmând a fi cuantificat ulterior. Astfel, auditul evidențiază printre acțiunile desfășurate:

1. consolidarea cadrului național privind securitatea cibernetică, precum și adoptarea la nivel național a unui șir de standarde internaționale aferente TIC;

2. efectuarea unor evaluări exhaustive ale stării curente pentru domeniul TIC în cadrul MAI, precum și la organele de drept (PG, CNA, MJ);
3. instituționalizarea STI al MAI;
4. asigurarea condițiilor necesare pentru crearea unui centru de date modern în cadrul STI;
5. elaborarea la nivelul MAI a politicilor de rigoare în domeniile securității informaționale, protecției datelor cu caracter personal și gestionării riscurilor;
6. asigurarea înregistrării în Registrul de evidență a operatorilor de date cu caracter personal a unor SI gestionate de MAI și STI;
7. elaborarea/ajustarea concepțiilor pentru unele SIA implementate, precum și a unor regulamente de funcționare;
8. încheierea acordurilor și contractelor cu unele instituții pentru asigurarea schimbului de date necesare pentru funcționarea SIA deținute de MAI și instituțiile din subordine;
9. asigurarea mentenanței pentru unele SIA gestionate de MAI (STI);
10. definirea și descrierea proceselor de bază ale MAI și BMA și inițierea automatizării acestora, utilizând platforma guvernamentală Mcloud.

Totodată, auditul a constatat unele **probleme, vulnerabilități și deficiențe**, precum și alți factori care au influențat asupra nivelului redus de implementare a cerințelor/recomandărilor, printre cele mai semnificative fiind:

1. neasigurarea condițiilor necesare pentru funcționarea STI al MAI, necorelarea obiectivelor/atribuțiilor delegate la resursele disponibile;
2. nesoluționarea problemei privind salarizarea specialiștilor TI din sectorul public;
3. aplicarea necorespunzătoare a controalelor TI aferente SI gestionate;
4. neutilizarea soluțiilor TI (a platformelor) guvernamentale (Mcloud, PGRAP) de către autoritățile vizate (MAI, STI, BMA, PG), inclusiv la dezvoltarea SI;
5. implementarea insuficientă a controalelor manageriale pentru administrarea și monitorizarea contractelor aferente gestiunii TI;
6. neasigurarea cadrului normativ și de reglementare pentru unele SI gestionate de organele de drept (lipsa regulamentelor de organizare și funcționare, după caz, a concepțiilor acestora);
7. neefectuarea unei analize exhaustive asupra modului utilizării ulterioare și extinderii funcționalităților SI, astfel încât să fie garantată respectarea cadrului legal și de reglementare în domeniul automatizării informației cu caracter criminal și protecției datelor cu caracter personal;
8. neeliminarea neajunsurilor constatate de auditul precedent privind gestionarea SI de importanță majoră, inclusiv lipsa, la moment, a interoperabilității SIA respective cu alte SI prevăzute în concepțiile relevante;
9. lipsa unui catalog privind registrele deținute de MAI, care ar contribui la identificarea căilor unificate omogene de automatizare.

Cauze și impact

Printre factorii ce au condiționat neimplementarea în deplină măsură a cerințelor și recomandărilor înaintate de auditul precedent, fapt ce a determinat persistența neajunsurilor și disfuncționalităților, se pot enunța:

- aplicarea neuniformă/neconformă a prevederilor legislației în domeniul TIC;
- contextul sociopolitic;
- capacitatea instituțională redusă a organelor responsabile de gestionarea domeniului TIC;
- imperfecțiunea/lacunele cadrului normativ-legislativ aferent domeniului TIC;

Măsurile
dispuse pentru
remediere

- implicarea insuficientă a părților interesate în schimbul de date și în gestiunea adecvată a proceselor aferente evidenței infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni etc.

În contextul misiunii de audit, ISA a formulat un șir de **recomandări** în vederea remedierii deficiențelor și carențelor constatate, precum și îmbunătățirea activităților relevante, respectiv:

- consolidarea cadrului normativ-legislativ și de reglementare aferent domeniului TIC, precum și a cadrului legislativ necesar realizării activităților de automatizare și consolidare a spațiului informațional integrat al organelor de drept;
- racordarea direcțiilor de dezvoltare a TIC din cadrul MAI la politicile aferente e-Transformării a Guvernării;
- intensificarea colaborării interinstituționale;
- consolidarea capacităților instituționale de gestiune a TIC la nivelul autorităților;
- asigurarea unui proces eficient de gestiune a proiectelor de automatizare a proceselor etc.

Sugestii
Parlamentului

Să solicite Guvernului:

- *racordarea actelor sale normative la Legea nr.71-XVI din 22.03.2007 cu privire la registre, cu determinarea posesorului Registrului de stat al transporturilor și Registrului de stat al conducătorilor de vehicule;*
- *asigurarea, în baza celor mai bune practici și metodologii internaționale, cadrul de reglementare și standardizare pentru serviciile electronice publice, precum și stabilirea unor mecanisme fiabile privind aplicarea acestora în instituțiile de stat;*
- *determinarea unei metodologii fiabile pentru evaluarea și măsurarea indicatorilor de performanță și progres la prestarea serviciilor electronice publice și implementarea proiectelor de digitalizare a informațiilor/a proceselor de business în cadrul instituțiilor publice.*

F. ACTIVITATEA CURȚII DE CONTURI ÎN CADRUL PROGRAMELOR DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

Cooperarea transfrontalieră reprezintă cooperarea mutuală clasică între regiuni de frontieră învecinate, care cuprinde toate domeniile vieții cotidiene, dezvoltarea de programe comune, priorități și acțiuni, în scopul de a permite găsirea de soluții comune la problemele similare.

La etapa actuală, Republica Moldova este parte la două programe operaționale comune (POC) de cooperare transfrontalieră finanțate din Instrumentul European de Vecinătate, Fondul European de Dezvoltare Regională Europeană și Instrumentul pentru asistență preaderare II:

- POC „România – Republica Moldova 2014-2020” (contribuția maximă a UE – 81,0 milioane euro), având obiectivul de a spori dezvoltarea economică și de a îmbunătăți calitatea vieții oamenilor din aria programului, prin investiții comune în educație, dezvoltare economică, cultură, infrastructură și sănătate, asigurând în același timp siguranța și securitatea cetățenilor din cele două țări;
- POC „Bazinul Mării Negre 2014-2020” (contribuția maximă a UE – 49,0 milioane euro). Obiectivul general al programului este îmbunătățirea nivelului de trai al oamenilor din regiunile Bazinului Mării Negre, prin creșterea sustenabilă și protecția în comun a mediului.

În cadrul respectivelor programe, prin Acordurile de finanțare dintre Guvernul RM, UE și MDRAP al României, a fost instituit cadrul instituțional al acestora, desemnând Curtea de Conturi a Republicii Moldova în calitate de membru al Grupurilor de Auditori. Prevederile acordurilor au fost transpuse în Hotărârea Guvernului nr.576 din 19.07.2017, prin care Curții de Conturi i s-a atribuit funcția de auditare a Programelor prin intermediul Grupului de Auditori.

În acest context, în perioada 24-28 iulie curent, Curtea de Conturi, de comun cu reprezentanții Autorității de Audit a României (delegație condusă de Președintele Autorității de Audit), a efectuat auditul privind „desemnarea autorităților și a organelor de gestiune pentru Programul Operațional Comun România – Republica Moldova 2014-2020” și auditul privind „evaluarea conformității sistemului de management și control instituit pentru Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014-2020”.

Scopul auditurilor a constat în verificarea implementării de către Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor, în calitate de Autoritate Națională și, respectiv, Punct Național de Contact pentru Control, a angajamentelor asumate de Republica Moldova în conformitate cu Acordurile de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova, Uniunea Europeană și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice al României privind Programele Operaționale Comune „România – Republica Moldova 2014-2020” și „Bazinul Mării Negre 2017-2020”, semnate la 16.12.2016 și ratificate de Parlamentul Republicii Moldova la 07.07.2017.

În urma misiunii de audit, echipa de audit a constatat deficiențe în ceea ce ține de controlul intern, înaintând recomandări cu privire la elaborarea reglementărilor interne și descrierilor operaționale ale proceselor aferente funcțiilor stabilite de angajamentele europene, precum și inițierea unor măsuri în sensul permanentizării personalului AN și PCC din Republica Moldova, în vederea fidelizării personalului pe posturi și eficientizării activității.

Vizita de lucru a delegației române a avut drept scop fortificarea cooperării bilaterale în contextul realizării misiunii de audit de desemnare a structurilor din Republica Moldova, implicate în gestionarea și controlul programelor de cooperare transfrontalieră – Cancelaria de Stat a Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor, în calitate de Autoritate Națională și, respectiv, Punct Național de Contact pentru Control.

Desemnarea structurilor în cadrul Programelor menționate urmează a fi decisă ca urmare a raportului de audit elaborat și prezentat Comisiei Europene de către Autoritatea de Audit a României.

Lista Hotărârilor adoptate de Curtea de Conturi în perioada
octombrie 2016 - septembrie 2017 și a entităților supuse auditului

Nr. crt.	Denumirea hotărârii	Nr. de rapoarte de audit	Entitățile auditate
1.	Hotărârea nr.40 din 10.11.2016 „Privind Raportul auditului de performanță „Care este impactul reformei finanțelor publice locale asupra descentralizării financiare a unităților administrativ-teritoriale din cadrul municipiului Chișinău și raionului Râșcani?””	1	Misiunea de audit s-a desfășurat în 8 UAT de nivelul I din cadrul mun. Chișinău (orașele Vadul lui Vodă, Durlăști, Sângera, Codru; comunele Tohatin, Băcioi; satele Condița, Ghidighici), 12 UAT de nivelul I din raionul Râșcani (orașele Râșcani, Costești; comunele Alexăndrești, Duruitoarea Nouă, Grinăuți, Recea, Șumna; satele Aluniș, Corlăteni, Nihoreni, Pociumbăuți și Vărativ), precum și într-o UAT de nivelul II – mun. Chișinău
2.	Hotărârea nr.42 din 22.11.2016 „Cu privire la Raportul auditului privind performanța instrumentelor guvernamentale îndreptate la modernizarea/îmbunătățirea serviciilor în cadrul sistemului educațional”	1	Misiunea de audit a fost efectuată la MED, cu colectarea probelor de audit la MF; MMPSF; MAIA; ANOFM, precum și la organele locale de specialitate în domeniul învățământului ale CR Călărași, Nisporeni, Ialoveni și Anenii Noi. Totodată, au fost colectate probe de audit la Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”; Universitatea Agrară de Stat din Moldova; Academia de Studii Economice din Moldova; Colegiul Pedagogic „Alexei Mateevici” din Chișinău. De asemenea, s-au solicitat informații de la 11 instituții de învățământ (Universitatea Tehnică a Moldovei; Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport; Universitatea de Stat din Tiraspol; Universitatea de Stat „A.Russo” din Bălți; Universitatea de Stat „B.P.Hasdeu” din Cahul; Universitatea de Stat din Comrat; Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia; Academia de Studii Economice din Moldova; Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice; Institutul de Relații Internaționale din Moldova; Academia de Administrare Publică) și au fost chestionate organele locale de specialitate în domeniul învățământului. „B.P.Hasdeu” din Cahul; Universitatea de Stat din Comrat; Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia; Academia de Studii Economice din Moldova; Academia de Muzică,

			Teatru și Arte Plastice; Institutul de Relații Internaționale din Moldova; Academia de Administrare Publică) și au fost chestionate organele locale de specialitate în domeniul învățământului
3.	Hotărârea nr.43 din 30.11.2016 „Privind Raportul auditului performanței „Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 (8 luni): resurse generoase – rezultate incerte””	1	Misiunea de audit s-a desfășurat la: Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției, Institutul Național al Justiției, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Centrul de Medicină Legală, Centrul Național de Expertize Juridice și Oficiul Avocatului Poporului. Suplimentar, au fost colectate informații de la: Centrul Național Anticorupție, Agenția de administrare a instanțelor judecătorești
4.	Hotărârea nr.48 din 05.12.2016 „Cu privire la Raportul de audit TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale automatizate?””	1	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Ministerul Sănătății și unele instituții medicale – utilizatori ai SIA AMP, după caz, a altor SI în domeniul AMP, respectiv: IMSP AMT Ciocana, inclusiv CMF nr.8; IMSP SR Călărași, CS Călărași, CS Sipoteni; AMT Centru; SR Orhei, CS nr.1 și CS nr.2 Orhei; CMF mun. Bălți – CS nr.1 și CS nr.6; IMSP Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară. Totodată, au fost solicitate și analizate, în contextul auditului, informații de la CGE, Centru Național de Management în Sănătate și alte IMSP, precum: CS Leova, CS Rădoaia, CS Sângerei, SR Strășeni, CS Lozova, CS Micăuți, CS Telenești, CS Cricova, CS Durlești
5.	Hotărârea nr. 1 din 24.01.2017 „Cu privire la aprobarea Raportului auditului privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014	1	Sfera auditului a cuprins acțiunile efectuate de MF, IFPS, MAIA, AIPA și ÎS „CRARA”
6.	Hotărârea nr.2 din 27.01.2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare la 31.12.2015 ale subprogramelor „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății și „Programe naționale speciale de sănătate privind activitățile de control al tutunului””	1	Ministerul Sănătății
7.	Hotărârea nr.12 din 05.04.2017 „Cu privire la aprobarea Raportului auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier””	1	MAI și instituțiile subordonate (inclusiv STI al MAI, IGP al MAI, INP al IGP al MAI), ÎS CTS, 12 autorități publice locale de nivelul II (Anenii Noi, Hâncești, Orhei, Criuleni, Ocnița, Drochia, Ungheni, Cimișlia, Cantemir, Strășeni, Leova și Soroca) și mun. Bălți. De asemenea, au fost acumulate și solicitate informații de la

			Ministerul Finanțelor (Trezoreria de Stat), Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat
8.	Hotărârea nr.16 din 26.04.2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine întocmite la 31.12.2016”	1	Ministerul Sănătății. Probele de audit au fost acumulate în cadrul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Centrului de Excelență în Medicină și Farmacie „Rasia Pacalo”, Centrului Național de Sănătate Publică, Centrului de Sănătate Publică din mun. Bălți, Centrului de plasament temporar și reabilitare pentru copii din mun. Bălți, Colegiului de Medicină din mun. Bălți, Instituției Publice „Unitatea de Coordonare, Implementare și Monitorizare a Proiectului de Restructurare a Sistemului Sănătății”
9.	Hotărârea nr.18 din 18.05.2017 „Cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016”	2	Probele de audit au fost colectate în cadrul CNAS și a 2 subdiviziuni teritoriale ale sale (CTAS sect.Râșcani și CTAS sect. Botanica din mun.Chișinău), cu analiza și verificarea datelor din SI „Protecția Socială”. De asemenea, au fost efectuate verificări la DAS sect. Buiucani și DAS sect. Centru din mun. Chișinău, la AOFM a mun. Chișinău, precum și analizate informațiile prezentate de terțe persoane (MF, IS, IFPS (actualmente SFS))
10.	Hotărârea nr.20 din 26.05.2017 „Cu privire la examinarea Raportului auditului privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016”	1	Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat, inclusiv au fost solicitate date/informații de la 36 de IFST, Serviciul Vamal, inclusiv 3 birouri vamale, Ministerul Justiției, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, inclusiv 175 de executori judecătorești, și Consiliul Concurenței
11.	Hotărârea nr.22 din 30.05.2017 „Cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016”	2	Probele de audit au fost acumulate în cadrul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, IMSP Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile, IMSP Institutul Mamei și Copilului, IMSP Institutul Oncologic, IMSP SCM „Sfântul Arhangel Mihail”, IMSP SCM de Boli Contagioase pentru Copii, IMSP CS Sângera și IMSP Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară a USMF „Nicolae Testemițanu”
12.	Hotărârea nr.23 din 31.05.2017 „Cu privire la Raportul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2016 și la Raportul auditului performanței managementului datoriei sectorului public pe anul 2016”	2	Ministerul Finanțelor; Trezoreria de Stat. De asemenea, probe de audit au fost colectate de la SFS, SV și de la unii executori de buget
13.	Hotărârea nr.24-S din 14.06.2017 „Autenticitatea și concluziile situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Afacerilor Interne”	1	Ministerul Afacerilor Interne; IGP; DPF; Departamentul Trupelor de Carabinieri; Academia „Ștefan cel Mare”

14.	Hotărârea nr.27 din 19.06.2017 „Misiunea de follow-up al auditului TI cu elemente de performanță „Care au fost progresele reale și care sunt perspectivele automatizării proceselor în domeniul afacerilor interne?”	1	Probele de audit au fost colectate în cadrul MAI (inclusiv la STI și BMA), în calitate de entitate auditată de bază, fiind înaintate solicitări de la PG, CGE, CS, CNA, MJ, SV, IGP, ISM, DPF, MMPSF și MF
15.	Hotărârea nr.28 din 22.06.2017 „Asupra Raportului auditului de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional”	1	Pentru susținerea constatărilor, concluziilor și recomandărilor, auditul s-a desfășurat la Aparatul central al Ministerului Mediului, Ministerul Sănătății, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Inspectoratul Ecologic de Stat, Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, ÎSDS „Obiectele speciale nr.5101, 5102” din subordinea SPCSE al Ministerului Afacerilor Interne, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Primăria mun. Chișinău, S.A. „Apă-Canal Chișinău”, Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău, Î.M. Regia „Autosalubritate” a Consiliului municipal Chișinău, precum și au fost colectate probe de audit la 8 Consilii municipale, 25 Consilii raionale și UTA Găgăuzia, care sunt parte a sistemului de gestiune a deșeurilor periculoase și de producție
16.	Hotărârea nr. 30 din 04.07.2017 „Privind Raportul auditului performanței „Eficiența administrării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016””	1	Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A.
17.	Hotărârea nr.32 din 05.07.2017 „Privind Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor instituții din subordine pe anul 2016 și Raportul de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016”	2	Probele de audit au fost acumulate la Aparatul central al ANSA și la 18 de entități din subordine
18.	Hotărârea nr.34 din 20.07.2017 „Cu privire la Raportul auditului financiar privind autenticitatea situațiilor financiare aferente implementării Proiectului „Reforma învățământului în Moldova”, pe exercițiul bugetar 2016”	1	Ministerul Educației
19.	Hotărârea nr.39 din 19.09.2017 „Cu privire la Raportul auditului situațiilor financiare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare la 31 decembrie 2016”	1	Comisia Națională a Pieței Financiare
20.	Hotărârea nr.43 din 22.09.2017 „Cu privire la Raportul auditului performanței „Eficiența	1	S.A. „Apă-Canal Chișinău”; Î.M. „Regia Apă-Canal” Bălți; Î.M. „Regia Apă- Canal” Soroca;

	gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației”		Î.S. „Acva Nord”; Î.M. DP GLC Făleşti; Servicii Comunale Florești; S.A. „Regia Apă-Canal Orhei”; Î.M. „Apă-Canal Ungheni”; Î.M. „Apă-Canal Cahul”; Î.M. „Apă-Canal Ștefan Vodă”; Î.M. „Apă- Canal Căușeni”; Î.M. „Apă-Canal Nisporeni”; Î.M. GAAC Nisporeni; Î.M. „Aqua Basarabeasca”; Î.M. „Apă-Canal Basarabeasca”
21.	Hotărârea nr.44 din 22.09.2017 „Privind Raportul auditului situațiilor financiare la Autoritatea Națională de Integritate pe exercițiul bugetar 2016”	1	Autoritatea Națională de Integritate
22.	Hotărârea nr.47 din 28.09.2017 „Privind Raportul auditului performanței Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol „Filiera Vinului””	1	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; Ministerul Finanțelor; Instituția Publică „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol”. De asemenea, probe de audit au fost colectate de la Instituția Publică Directoratul Liniei de Credit; 37 de beneficiari din cadrul Programului de restructurare a sectorului vitivinicol „Filiera Vinului”
TOTAL		26	469

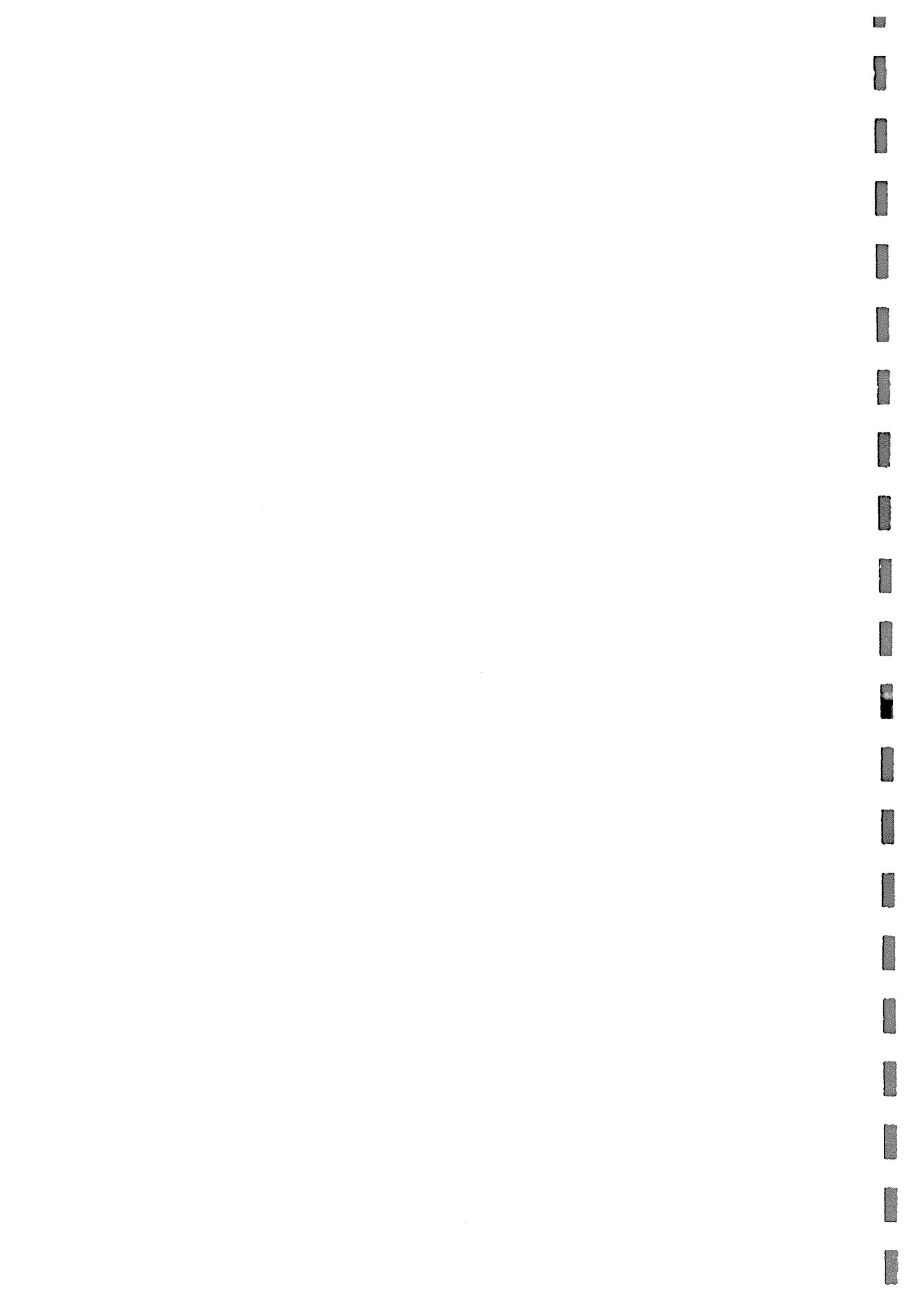

Opiniile/concluziile exprimate de către auditorii Curții de Conturi ca rezultat al misiunilor de audit la entitățile auditate în perioada octombrie 2016 - septembrie 2017

Nr. crt.	Nr. hotărârii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii generale	Opinie fără rezerve	Opinie cu rezerve	Opinie contrară
1.	Hotărârea nr.40 din 10.11.2016	Raportul auditului de performanță „Care este impactul reformei finanțelor publice locale asupra descentralizării financiare a unităților administrativ-teritoriale din cadrul municipiului Chișinău și raionului Râșcani?”	1	-	-	-
2.	Hotărârea nr.42 din 22.11.2016	Raportul auditului privind performanța instrumentelor guvernamentale îndreptate la modernizarea/îmbunătățirea serviciilor în cadrul sistemului educațional	1	-	-	-
3.	Hotărârea nr.43 din 30.11.2016	Raportul auditului performanței „Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 (8 luni): resurse generoase – rezultate incerte”	1	-	-	-
4.	Hotărârea nr.48 din 05.12.2016	Raportul de audit TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale automatizate?”	1	-	-	-
5.	Hotărârea nr.1 din 24.01.2017	Raportul auditului privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014	1	-	-	-
6.	Hotărârea nr.2 din 27.01.2017	Raportul auditului situațiilor financiare la 31.12.2015 ale subprogramelor „Politici și managementul în sectorul sănătății” în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății și „Programe naționale speciale de sănătate privind activitățile de control al tutunului”	-	-	1	-

7.	Hotărârea nr.12 din 05.04.2017	Raportul auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier”	1	-	-	-
8.	Hotărârea nr.16 din 26.04.2017	Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății și instituțiilor din subordine întocmite la 31.12.2016	-	1	1	1
9.	Hotărârea nr.18 din 18.05.2017	Raportul auditului de conformitate combinat cu auditul performanței asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016	1	-	-	-
10.		Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016	-	-	1	-
11.	Hotărârea nr.20 din 26.05.2017	Raportul auditului privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016	1	-	-	-
12.	Hotărârea nr.22 din 30.05.2017	Raportul auditului de conformitate combinat cu auditul performanței asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016	2	-	-	-
13.		Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2016	-	1	-	-
14.	Hotărârea nr.23 din 31.05.2017	Raportul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2016	1	1	-	-
15.		Raportul auditului de performanță a managementului datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2016	1	-	-	-
16.	Hotărârea nr.24-S din 14.06.2017	Autenticitatea și concluzia situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Afacerilor Interne	1	-	1	-
17.	Hotărârea nr.27 din 19.06.2017	Misiunea de follow-up al auditului TI cu elemente de performanță „Care au fost progresele reale și care sunt perspectivele automatizării proceselor în domeniul afacerilor interne?”	1	-	-	-

18.	Hotărârea nr.28 din 22.06.2017	Raportul auditului de conformitate asociat auditului performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție, impactul adițional	1	-	-	-	-
19.	Hotărârea nr.30 din 04.07.2017	Raportul auditului performanței „Eficiența administrării patrimoniului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016”	1	-	-	-	-
20.	Hotărârea nr.32 din 05.07.2017	Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor instituții din subordine pe anul 2016	-	-	-	-	1
21.		Raportul de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor instituții din subordine pe anul 2016	1	-	-	-	-
22.	Hotărârea nr.34 din 20.07.2017	Raportul auditului financiar privind autenticitatea situațiilor financiare aferente implementării Proiectului „Reforma învățământului în Moldova”, pe exercițiul bugetar 2016	-	2	-	-	-
23.	Hotărârea nr.39 din 19.09.2017	Raportul auditului situațiilor financiare ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare la 31 decembrie 2016	-	-	-	1	-
24.	Hotărârea nr.43 din 22.09.2017	Raportul auditului performanței „Eficiența gestiunii economico-financiare și administrării patrimoniului de către întreprinderile care prestează servicii de aprovizionare cu apă a populației”	1	-	-	-	-
25.	Hotărârea nr.44 din 22.09.2017	Raportul auditului situațiilor financiare la Autoritatea Națională de Integritate pe exercițiul bugetar 2016	-	1	-	-	-
26.	Hotărârea nr.47 din 28.09.2017	Raportul auditului performanței Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol „Filiera Vinului”	1	-	-	-	-
	26	Rapoarte de audit	19	6	5	2	

Anexa nr.4
la Raportul asupra administrării și
întrebuințării resurselor financiare
publice și a patrimoniului public
(Raportul anual 2016)

Implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere din Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public (Raportul anual 2015), aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.37 din 03 octombrie 2016

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
REZUMAT EXECUTIV			
1	<p>Examinarea în ședință a Raportului anual consolidat privind controlul financiar public intern, cu aprobarea deciziilor de rigoare</p> <p>Promovarea și mediatizarea rolului funcției de audit intern și a necesității/obligativității de implementare a acesteia în entitățile publice referitor la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bugetul de stat 		Executat
2	<p>Monitorizarea execuției bugetare în vederea identificării și prevenirii riscurilor de sustenabilitate și impactelor negative asupra implementării eficiente a bugetelor în condițiile de limitare a resurselor necesare statului pentru finanțarea politicilor și strategiilor aprobate, precum și de creștere a volumului datoriei publice și deservirii acesteia</p>	<p>Legea bugetului de stat pe anul 2017 nr. 279 din 16.12.2016 prevede plafonul pentru datoria de stat internă de 23 251,6 mil.lei, pentru datoria de stat externă – 39 564,3 mil.lei (echivalentul a 1 893,0 mil.dolari SUA).</p> <p>Ministerul Finanțelor monitorizează continuu respectarea plafonului legal al datoriei de stat interne și externe prin elaborarea lunară a Raportului privind datoria de stat. Astfel, la situația din 30 aprilie 2017, soldul datoriei de stat interne a constituit 21 586,4 mil.lei, iar soldul datoriei de stat externe – 29 950,6 mil. lei (echivalentul a 1 555,3 mil. dolari SUA).</p> <p>Totodată, Ministerul Finanțelor elaborează și publică pe pagina web (http://mf.gov.md/publicdebt/statedebt) informații operative lunare privind executarea bugetului de stat la capitolul datoria de stat externă și internă</p>	Executat
3	<p>Perfecționarea cadrului național fiscal și alinierea/conformarea la bunele</p>	<p>În vederea asigurării controlului asupra costurilor aferente mărfurilor procurate și veniturilor obținute din vânzarea acestora de către titularii patentei de întreprinzător, precum și venitului din vânzările efectuate de către agenții</p>	Parțial executat (Proiectul respectiv nu este înregistrat ca inițiativă legislativă)

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Stadiul de implementare
4	Implementarea de către responsabilii de administrarea finanțelor publice a unui sistem de management financiar și control adecvat, care să asigure buna guvernare a fondurilor publice	<p>economici către titularii patentei de întreprinzător și stabilirii pragului în mărime de 300 mii lei, Ministerul Finanțelor, în comun cu SFS, a inițiat elaborarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 93 cu privire la patenta de întreprinzător. După definitivare, proiectul respectiv va fi prezentat Ministerului Economiei, pentru examinare și promovare.</p> <p>A se vedea pct. 1.</p> <p>Suplimentar, se menționează că, în vederea implementării de către responsabilii de administrarea finanțelor publice a unui sistem de management financiar și control adecvat, care să asigure buna guvernare a fondurilor publice, Ministerul Finanțelor urmează să organizeze și să desfășoare, pe parcursul lunii iunie 2017, un seminar de instruire pentru managerii din cadrul APC privind responsabilitățile de management financiar și control</p>	<p>Executat.</p> <p>Ministerul Finanțelor a organizat, la 6 - 7 iulie 2017, Seminarul de instruire „Evaluarea sistemului de management financiar și control în entitatea publică” (nu este cunoscut statutul participanților)</p>
5	Consolidarea acțiunilor de evaluare a riscurilor financiare asociate portofoliului datoriei publice, constrângerea factorilor de risc ai acestora în vederea determinării celor mai eficiente opțiuni de politici pentru asigurarea minimizării efectelor asupra execuțiilor bugetare	<p>În vederea implementării recomandării respective, Ministerul Finanțelor monitorizează permanent implementarea prevederilor stabilite în Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2017-2019)”. Astfel, la situația din 30 aprilie 2017, parametrii de risc aferenți datoriei de stat stabiliiți în Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2017-2019)” au înregistrat următoarele valori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ponderea datoriei de stat scadență în decurs de un an în totalul datoriei de stat - 18,4%; - ponderea datoriei de stat interne în totalul datoriei de stat - 41,9%; - ponderea datoriei de stat într-o anumită valută străină în totalul datoriei de stat - 26,2%; - ponderea datoriei de stat cu rata dobânzii variabilă în totalul datoriei de stat - 29,5%. <p>Reieșind din cele menționate, se relevă că, la finele lunii aprilie 2017, toți parametrii s-au încadrat în limitele stabilite în Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2017-2019)”</p>	<p>Parțial executat – se monitorizează implementarea prevederilor programului.</p> <p>(Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2017-2019) conține un capitol separat ce ține de Riscurile asociate portofoliului datoriei de stat la situația de la sfârșitul anului 2019 și constrângerile care pot afecta implementarea prezentului Program)</p>
<p>• asigurările sociale de stat</p>			
6	Revizuirea, ajustarea și actualizarea politicilor, precum și fortificarea proceselor și activităților sistemice de către părțile implicate, ceea ce ar asigura echilibrul mijloacelor financiare necesare, durabilitatea sistemului, echitarea socială, unicitatea		<p>Executat</p> <p>Prin elaborarea și adoptarea Legii nr.260 din 16.12.2016 au fost operate modificări și completări la: Legea nr.156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, prin care au fost ajustate unele condiții de acordare a pensiilor la politicile în domeniu; Legea nr.489-XIV din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale, prin care au fost extinse categoriile de persoane asigurate obligatoriu.</p>

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
7	<p>instituțională și ar diminua povara bugetului de stat pentru acoperirea deficitului BASS</p> <p>Inițierea și promovarea revizuirii cadrului juridic aferent surselor de completare a BASS în calitate de parte integrantă a Codului fiscal</p>	<p>- substituirea a 5 rapoarte existente cu un raport unificat;</p> <p>- acordarea Serviciului Fiscal de Stat a unui instrument eficient de combatere a fenomenului „salarii în plic”;</p> <p>- concentrarea datelor privind fondul de remunerare a muncii, impozitele și contribuțiile calculate, precum și stabilirea unei perioade unice de raportare și achitare a lor.</p> <p>La moment proiectul respectiv este în proces de avizare la autoritățile/părțile interesate</p>	<p>Impactul noilor prevederi asupra asigurării echilibrului mijloacelor financiare necesare, durabilității sistemului, echității sociale și bugetului de stat, va fi elicidat în următoarele Rapoarte ale Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat.</p> <p>Parțial executat.</p> <p>Prin Legea nr.123 din 07.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost operate modificări la Codul fiscal, astfel încât BASS devine parte a acestuia.</p> <p>Referitor la mecanismul de completare a surselor BASS, Curtea de Conturi nu dispune de informații eshaustive.</p>
8	<p>Respectarea calendarului de bugetare a BASS per programe și principii de performanță, în baza indicatorilor bine determinați</p>	<p>Atât Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 nr. 156 din 01.07.2016, cât și Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017 nr. 286 din 16.12.2016 au fost elaborate cu respectarea prevederilor cadrului normativ în vigoare, inclusiv ale Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014 și Legii nr. 489-XIV din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale (cheltuielile BASS sunt incluse în Programul „Protecția socială” și repartizate pe „Subprograme de cheltuieli ale bugetului asigurărilor sociale de stat”, fiind fundamentate pe performanță)</p>	<p>Parțial executat.</p> <p>CNAS a informat CCRM că pentru anul 2016 și, 2017, la elaborarea bugetului s-a ținut cont de stabilirea indicatorilor de rezultat și pe principia de performanță.</p> <p>Conform evaluării efectuate de audit, aceștia nu sunt corespunzători subprogrameelor și nu reflectă realizarea performanțelor. De asemenea, cu toate că CNAS pentru anul 2016 a coordonat indicatorii cu MMPSF și MF, în contextul constatărilor auditului din anul curent, indicatorii stabiliți nu sunt relevanți pentru BASS</p>
<p>• asigurările de sănătate</p>			
9	<p>Revizuirea sarcinilor și obiectivelor strategice aferente domeniului sănătății și finanțate din FAOAM, precum și a nivelului complet de executare și în termenele stabilite</p>	<p>Informația nu a fost prezentată</p>	<p>Neexecutat</p> <p>Rezultatele auditului Raportului Guvernului privind executarea FAOAM în anul 2016 nu a dispus de informații referitor la revizuirea sarcinilor și obiectivelor strategice aferente domeniului sănătății și finanțate din FAOAM, precum și a nivelului complet de executare și în termenele stabilite</p>
10	<p>Asigurarea etapelor bugetării FAOAM pe programe și principii de performanță, în baza indicatorilor de rezultat</p>	<p>Informația nu a fost prezentată</p>	<p>Parțial executat.</p> <p>CNAM, pentru anul 2016, la elaborarea FAOAM a ținut cont de stabilirea indicatorilor pe programe și principii de performanță.</p> <p>Totodată, evaluările efectuate de audit, au constatat că aceștia au caracter general, în unele cazuri nu sunt racordate obiectivele cu scopul subprogrameelor, ceea ce</p>

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
11	<p>administrația publică locală</p> <p>Acordarea, de către autoritățile publice centrale de resort, a asistenței necesare autorităților publice locale în vederea consolidării autonomiei locale, instruirii persoanelor responsabile și instituirii sistemelor de management financiar și control</p>	<p>Obiectivul Strategiei naționale de descentralizare este <i>consolidarea autonomiei locale</i>, care va fi realizat până în 2018, prin realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de descentralizare (Legea nr. 68 din 05.04.2012, cu modificările ulterioare).</p> <p>Suplimentar, se menționează că <i>măsurile pentru asigurarea autonomiei financiare</i> incluse în Strategia sus-numită au fost realizate prin adoptarea Legii nr. 267 din 01.11.2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr. 397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale și Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24.04.1997). Noul sistem de formare a bugetelor UAT a fost implementat, începând cu 01.01.2015, integral în toate autoritățile publice locale. Totodată, au fost organizate și desfășurate instruirii în domeniul respectiv pentru colaboratorii APL.</p> <p>Cu referință la <i>acordarea asistenței necesare autorităților publice locale în vederea instituirii sistemelor de management financiar și control</i>, se menționează că Ministerul Finanțelor urmează să organizeze și să desfășoare, pe parcursul lunii iunie 2017, un seminar de instruire pentru managerii din cadrul APL privind responsabilitățile de management financiar și control</p>	<p>Parțial executat</p> <p>În ceea ce ține nemijlocit de recomandare, Ministerul Finanțelor a organizat, în data de 6-7 iulie 2017, Seminarul de instruire „Evaluarea sistemului de management financiar și control în entitatea publică” (nu este cunoscut statutul participanților)</p>
12	<p>Examinarea impedimentelor în procesul de administrare a proprietății publice, generare de anumite conflicte de norme, și înțierea procesului de ajustare a cadrului normativ (inclusiv aferent guvernării corporative)</p>	<p>Pentru implementarea recomandării respective, Ministerul Economiei, în comun cu Agenția Proprietății Publice, a întreprins următoarele:</p> <p>- a elaborat <i>proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la reprezentarea statului în societățile comerciale cu capital public sau public-privat”</i>. Proiectul prevede aprobarea Regulamentului cu privire la reprezentarea statului în societățile comerciale cu capital public sau public-privat; Regulamentului-model al consiliului societății pe acțiuni cu cenzori a societății pe acțiuni publice; Regulamentului-model al comisiei de cenzori a societății pe acțiuni cu capital public sau majoritar public și abrogă Hotărârea Guvernului nr.1053 din 11 noiembrie 2010. Proiectul menționat a fost înaintat Guvernului spre examinare și aprobare (scr. nr. 10-1998 din 10.04.2017);</p> <p>- a elaborat <i>proiectul de lege cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală</i>, care reglementează particularitățile fondării, funcționării și încetării activității întreprinderilor de stat și întreprinderilor municipale, modul de înființare, înregistrare, utilizare a bunurilor transmise în administrare și componența lor, procedura de reorganizare sau dizolvare, componența, atribuțiile și răspunderea organelor de conducere etc.</p> <p>Proiectul de lege prevede actualizarea și uniformizarea politicilor publice de administrare a întreprinderilor de stat și a întreprinderilor municipale cu normele</p>	<p>Parțial executat</p> <p>Ambele proiecte sunt la etapa de examinare</p>

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
		<p>generale de guvernare corporativă, determină și delimitează clar atribuțiile fondatorului, consiliului de administrație și ale administratorului.</p> <p>De asemenea, proiectul menționat are drept scop aducerea în concordanță cu prevederile actelor legislative existente, precum și eficientizarea administrării întreprinderilor de stat și municipale</p>	
13	<p>• alte recomandări</p> <p>Inițierea/efectuarea unor studii de rigoare privind deficiențele sistemelor actuale de remunerare în sectorul public, cu identificarea unor soluții optime de instituționalizare a cadrului de metodologie și standardizare aferent normării și tarifării muncii</p>	<p>În scopul dezvoltării unei politici salariale unitare, echitabile, bazate pe performanțe și meritocrație în sectorul bugetar, prin Dispoziția Prim-ministrului nr. 1-d din 16.01.2017 a fost creat un grup de lucru în sarcina căruia s-a pus elaborarea Conceptului de reformă a sistemului de salarizare în sectorul bugetar, iar ulterior – elaborarea proiectului de lege a salarizării.</p> <p>Astfel, grupul de lucru a elaborat proiectul Conceptului privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care la moment este în proces de avizare la autoritățile publice de resort.</p> <p>De asemenea, având în vedere problema salariilor mici ale angajaților din sistemul de învățământ, Ministerul Educației a negociat în 2013 cu Banca Mondială un Acord de Finanțare pentru implementarea Proiectului „Reforma învățământului în Moldova” (PRIM). Unul dintre indicatorii de debursare ai proiectului este elaborarea unui nou sistem de salarizare a cadrelor manageriale și didactice școlare. În prima jumătate a anului 2016, Ministerul Educației a contractat o companie internațională (CIVITTA) pentru dezvoltarea noului sistem de salarizare a cadrelor didactice și manageriale din instituțiile de învățământ general. În luna martie curent raportul final prezentat de companie a fost acceptat și publicat pentru discuții publice pe site-ul edu.gov.md, la rubrica Transparență decizională. Pe parcursul lunii mai curent, Ministerul Educației va organiza, în diferite raioane, dezbateri pe marginea raportului respectiv. Sugestiile vor fi examinate, iar ulterior va fi elaborată o nouă Metodologie de salarizare, care va fi propusă spre aprobare Guvernului</p>	<p>Executat</p> <p>(Conceptul privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar a fost supus discuțiilor publice – portalul particip.gov.md, până la data de 27.06.2017)</p>
14	<p>Inventarierea punctuală și integrală (în aspect sectorial și teritorial) a tuturor obiectelor investiționale din sectorul public, cu identificarea soluțiilor aferente resurselor pentru finanțarea, după caz, a celor cu impact măsurabil economic și social și/sau comercializarea celor fără</p>	<p>În vederea implementării recomandării respective, Ministerul Finanțelor a formulat acțiuni care urmează a fi întreprinse conform termenelor stabilite în Planul de acțiuni privind implementarea Raportului anual 2015 al Curții de Conturi asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 77 din 18.05.2017</p>	<p>Neexecutat</p> <p>Raspuns ambiguu</p>

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
	suport financiar pentru continuarea lucrărilor		
15	Ajustarea cadrului legislativ-normativ care ar stabili exhaustiv responsabilitățile autorităților implicate la toate etapele de realizare a proceselor instituționale de monitoring financiar și parteneriat public-privat	Pentru implementarea recomandării respective, Ministerul Finanțelor a elaborat proiectul de Hotărâre a Guvernului „Pentru modificarea și completarea Regulamentului privind monitoringul financiar al întreprinderilor de stat/municipale și al societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.875 din 21.10.2014”. La moment proiectul este în proces de definitivare, urmând ca mai apoi să fie supus consultării publice.	Parțial executat. (Conform Notei informative la proiectul Hotărârii menționate, aceasta a fost elaborată în vederea ajustării conținutului Regulamentului la recomandările Curții de Conturi expuse în Hotărârea nr. 3 din 25 februarie 2016 „Cu privire la Raportul auditului privind realizarea de către Ministerul Finanțelor a sarcinilor și activităților în procesul de monitoring financiar al întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat”. Hotărârea de modificare a Regulamentului nu a fost aprobată)
16	Sustinerea eforturilor autorităților de resort, prin implicarea participativă la toate etapele (ajustarea cadrului de reglementare/normativ, de finanțare etc.), pentru realizarea obiectivelor SIAAS	Reieșind din faptul că Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei se află în faza de derulare a proiectului de extindere funcțională a SIAAS, a fost creat un grup de lucru format din reprezentanții responsabili din fiecare subdiviziune interesată. În cadrul grupului de lucru, la etapa de analiză business, sunt create noi procese de business, care vor sta la baza modificării sau creării documentelor de procedură, normelor și alor acte normative care reglementează lucrul utilizatorilor din Sistemul Informațional Automatizat „Asistență Socială”	Neexecutat. (http://demo.rt.md/bs/sistemul-informational-automatizat-asistenta-sociala/)
Capitolul II. RADIOGRAFIA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN			
Recomandări Parlamentului:			
17	Să asigure perfecționarea cadrului normativ/legal și elaborarea cadrului normativ-secundar în domeniul controlului financiar public intern, care să garanteze implementarea eficientă și eficace a acestuia	În vederea implementării recomandării respective, Ministerul Finanțelor a elaborat un proiect de lege privind modificarea unor acte legislative. Proiectul de lege a fost discutat la sedința Consiliului CFP1 din 11.05.2017, iar după definitivare va fi expediat autorităților publice/altor părți interesate spre avizare	Neexecutat. Răspuns ambiguu
18	Să solicite Guvernului responsabilizarea managerilor	Prin scr. nr. 18-11/54 și nr. 18-11/55 din 15.03.2017 (Anexa nr.14, 1 fișă, și nr. 15, 1 fișă), Ministerul Finanțelor a informat organele APC și APL cu privire la	Parțial executat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
19	<p>din cadrul entităților, asumarea de către factorii decizionali a eficienței și eficacității activităților gestionate</p> <p>Să solicite Guvernului revizuirea statutului și a gradului de remunerare a personalului cu funcții de audit intern</p>	<p>răspunderea ce atribuie conducerii superioare pentru asigurarea principiilor de bună guvernare în administrarea și cheltuirea banilor publici, precum și despre responsabilitățile ce decurg din prevederile Legii privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.2010.</p> <p>Concomitent, Ministerul Finanțelor, prin activitățile de instruire, promovează implementarea unor proceduri eficiente de control intern în procesele operaționale care să asigure conformitatea și eficiența proceselor, precum și dezvoltarea și durabilitatea răspunderii manageriale pentru acestea</p> <p>În vederea executării sarcinilor stabilite prin Dispoziția Prim-ministrului nr. 1-d din 16.01.2017, a fost elaborat Conceptul privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (inclusiv a personalului cu funcții de audit intern) și remis spre avizare autorităților publice interesate. După aprobarea Conceptului, va fi inițiată elaborarea unui nou proiect de lege privind salarizarea în sectorul bugetar.</p> <p>La elaborarea proiectului legii salarizării în sectorul bugetar, accentul va fi pus pe elaborarea unui sistem unitar de salarizare, o politică salarială unitară, echitabilă, bazată pe performanță și meritocrație în sectorul bugetar</p>	<p>Parțial executat.</p> <p>(Conceptul privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar a fost supus discuțiilor publice – portalul particip.gov.md, până la data de 27.06.2017)</p>
Capitolul III. ADMINISTRAREA FINANTELOR PUBLICE			
Auditul performanței sistemului administrării veniturilor publice			
Recomandări Parlamentului			
Să solicite Guvernului:			
20	<p>Dispunerea efectuării de către autoritățile fiscale și vamale a unei analize care să urmărească sporirea eficienței acestora prin îmbunătățirea procedurilor de analiză a riscului fiscal și vamal în vederea întreprinderii acțiunilor de rigoare pentru o abordare de sistem și operativă a evaziunilor/fraudelor fiscale și vamale, precum și examinarea completării/modificării cadrului normativ-legal aferent</p>	<p>Prin Ordinul IFPS nr. 107 din 11.02.2015 au fost elaborate și aprobate Normele metodologice privind determinarea și clasificarea riscurilor de conformare fiscală.</p> <p>Totodată, de către Serviciul Vamal a fost elaborat proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de realizare a controlului ulterior de către organele vamale”. Proiectul a fost expediat Ministerului Justiției pentru expertiza juridică (scr. nr. 28/16-5894 din 04.05.2017, Anexa nr. 63, 1 fila)</p>	<p>Parțial executat</p>
21	<p>Monitorizarea riguroasă a modului de executare a prelevărilor fiscal-bugetare și identificarea factorilor pentru sporirea capacităților</p>	<p>În vederea implementării recomandării respective, Ministerul Finanțelor, în comun cu autoritățile administrative din subordine, a formulat acțiuni care urmează a fi întreprinse conform termenelor stabilite în Planul de acțiuni privind implementarea Raportului anual 2015 al Curții de Conturi asupra administrării</p>	<p>Parțial executat</p>

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
	instituționale aferente atribuțiilor de colectare a obligațiilor calculate	și întrebunțării resurselor financiare publice și patrimoniului public, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 77 din 18.05.2017	
Auditul Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat			
Recomandări Parlamentului			
Să solicite Guvernului:			
22	Asigurarea calității planificării indicatorilor bugetului de stat în aspectul tipurilor de venituri și monitorizarea regularității executării de către administratorii de venituri, în vederea asigurării plenitudinii încasării plăților aferente veniturilor bugetului de stat	Recomandarea respectivă va fi implementată conform termenelor stabilite în Planul de acțiuni privind implementarea Raportului anual 2015 al Curții de Conturi asupra administrării și întrebunțării resurselor financiare publice și patrimoniului public, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 77 din 18.05.2017	Parțial executat
23	Responsabilizarea executorilor de buget pentru estimarea reală a necesităților de cheltuieli și bună guvernare a fondurilor publice	Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 (art.21) prevede expres că APC sunt responsabile de prezentarea Ministerului Finanțelor în termen și de corectitudinea propunerilor pentru elaborarea cadrului bugetar pe termen mediu și a proiectului legii bugetului de stat, rapoartelor financiare, rapoartelor de performanță, altor rapoarte și informații necesare pentru elaborarea rapoartelor prevăzute de lege, precum și de asigurarea gestionării alocațiilor bugetare, în conformitate cu principiile buneii guvernări	Parțial executat
24	Monitorizarea situațiilor privind datorităle debitoare și creditoare, cu implementarea unei discipline bugetare eficiente pentru excluderea tendinței de formare și creștere a acestora	În vederea implementării recomandării respective, se menționează că Ministerul Finanțelor examinează și analizează Lunar Rapoartele autorităților publice centrale și locale privind creanțele cu termen expirat și datorităle cu termen de achitare expirat (arierate), formate în autoritățile/instituțiile bugetare (pe sectoarele patronate), iar ca urmare informația privind datorităle cu termenul expirat de achitare se prezintă lunar direcțiilor finanțelor de ramură pentru întreprinderea măsurilor necesare. Astfel, pentru asigurarea reducerii arieratelor existente și neadmiterea formării unor arierate noi, Ministerul Finanțelor expediază autorităților publice centrale și locale solicitări în acest sens (scr. 08-17d/156 din 02.05.2017, Anexa nr. 25, I IIIA)	Parțial executat
25	Responsabilizarea autorităților administrației publice centrale, în calitate de fondatori ai	Măsura respectivă va fi implementată conform termenelor stabilite în Planul de acțiuni privind implementarea Raportului anual 2015 al Curții de Conturi asupra	Parțial executat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
	<p>Întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni, să înregistreze conform și să raporteze integral valoarea patrimoniului statului inclus în capitalul social al acestora, inclusiv din contul scutiilor acordate la plata dividendelor/defalcărilor din profitul net obținut în perioadele precedente, în condițiile prevederilor legale</p>	<p>administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 77 din 18.05.2017</p>	
Auditul datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat			
Recomandări Parlamentului			
Să solicite Guvernului:			
26	<p>Asigurarea monitorizării continue a situației portofoliului datoriei de stat și evitarea riscurilor de afectare a managementului datoriei publice, ca rezultat al nevalorificării integrale și în termen a resurselor alocate pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe</p>	<p>În vederea implementării recomandării respective, Ministerul Finanțelor, la necesitate, remite în adresa Cancelariei de Stat solicitări privind includerea în ordinea de zi a ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică (CIPS) a subiectului privind examinarea gradului și perioadei de valorificare a surselor din împrumuturile de stat externe, pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe, cu întreprinderea măsurilor față de autoritățile publice centrale responsabile de implementarea proiectelor respective. În perioada noiembrie 2016 – mai 2017 nu a fost necesară remiterea unor astfel de solicitări</p>	Parțial executat
27	<p>Ajustarea Legii nr.419-XVI din 22.12.2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, în scopul redefinirii prudențiale a normelor privind reglementarea plafonului volumului garanțiilor de stat emise pentru menținerea stabilității financiare a statului; gestionarea crizelor financiare sistemice; monitorizarea riscurilor de împovărare semnificativă și imprevizibilă a</p>	<p>Prin Legea nr. 233 din 3 octombrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative au fost operate modificări și completări la Legea nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, pentru corelarea acesteia cu Legea nr. 232 din 3 octombrie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor. De menționat că, în conformitate cu prevederile art. 322 alin.(4) al Legii nr.232 din 3 octombrie 2016, utilizarea instrumentelor publice de stabilizare financiară intră în vigoare începând cu 1 ianuarie 2024. Până la acea dată Guvernul este în drept să decidă asupra finanțării de către Ministerul Finanțelor a măsurilor, acțiunilor și instrumentelor de rezoluție, prin emiterea valorilor mobiliare de stat, acordarea garanțiilor de stat, precum și realizarea altor măsuri care au impact asupra bugetului în vederea asigurării finanțării necesare, inclusiv peste limitele stabilite de legea bugetului de stat pe anul respectiv. Majorarea limitei datoriei</p>	Parțial executat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
	<p>bugetelor de stat ulterioare, precum și implementarea sistemelor de evaluare a performanței managementului datoriei sectorului public și eficienței pe bază de indicatori-cheie</p>	<p>de stat interne se va reflecta în modificările ulterioare ale Legii bugetului de stat pe anul respectiv</p>	
28	<p>Sporirea prudențialității în angajarea împrumuturilor noi și neadmterea aprobării sau aprobării cu precauție a deciziilor aferente acordării garanțiilor de stat și recreditării de stat, care ar genera/amplifica crize financiare și/sau ar împovăra bugetele ulterioare în cazul neonorării plăților la scadență</p>	<p>Pentru implementarea recomandării respective, Ministerul Finanțelor comunică următoarele:</p> <p>La situația din 25 mai 2017, Ministerul Finanțelor are semnate 5 Acorduri de împrumut în valoare de aproximativ 148,8 milioane dolari SUA, dintre care:</p> <p>1. Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională de Dezvoltare pentru suport bugetar „<i>DPO 2</i>”, semnat la Chișinău la 17 decembrie 2016. Condițiile aferente Acordului de finanțare sunt: 13,0 milioane DST (echivalentul a 17,8 milioane dolari SUA); maturitatea împrumutului - 25 ani, inclusiv 5 ani perioada de grație; comision de angajament - 0,5%; rata dobânzii cumulativă - 2,0% (inclusiv taxa de deservire - 0,75%, și rata dobânzii - 1,25%/1,13%);</p> <p>2. Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru suport bugetar „<i>DPO 2</i>”, semnat la Chișinău la 17 decembrie 2016. Condițiile aferente Acordului de împrumut sunt: valoarea împrumutului - 27,2 milioane dolari SUA; maturitatea împrumutului - 30 ani, inclusiv 5 ani perioada de grație; comision unic - 0,25% din suma împrumutului, comision de angajament - 0,25%. Rata dobânzii va fi stabilită în funcție de ratele aplicabile pe piața internațională;</p> <p>3. Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții pentru realizarea proiectului „<i>Gazoductul Ungheni - Chișinău</i>”, semnat la Chișinău la 19 decembrie 2016. Condițiile aferente Contractului de finanțare sunt: valoarea împrumutului constituie 41,0 milioane euro (echivalentul a 42,8 milioane dolari SUA), maturitatea împrumutului - 20 ani, inclusiv 5 ani perioada de grație, comision de angajament - 0,5%. Rata dobânzii va fi stabilită în funcție de ratele aplicabile pe piața internațională;</p> <p>4. Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „<i>Gazoductul Ungheni - Chișinău</i>”, semnat la Chișinău la 19 decembrie 2016. Condițiile aferente Contractului de finanțare sunt: valoarea împrumutului constituie 41,0 milioane euro (echivalentul a 42,8 milioane dolari SUA), maturitatea împrumutului: 16 ani, inclusiv 3 ani perioada de grație; comision de angajament - 0,5%. Rata dobânzii va fi stabilită în funcție de ratele aplicabile pe piața internațională;</p>	<p>Parțial executat</p>

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
		<p>5. Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă pentru realizarea proiectului „<i>Reziliență Rurală</i>”(VII), semnat la 11 aprilie 2017. Condițiile aferente contractului de finanțare sunt: valoarea împrumutului constituie 18,2 milioane dolari SUA, maturitatea împrumutului - 25 ani, inclusiv 5 ani perioada de grație, rata dobânzii cumulativă - 2,0% (inclusiv taxa de deservire - 0,75%, și rata dobânzii - 1,25%). Totodată, pe parcursul perioadei decembrie 2016 - aprilie 2017 au fost analizate 5 oferte de debursare din contul împrumuturilor acordate de către Banca Europeană de Investiții și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe, în valoare totală de 12,0 milioane euro, fiind acceptată varianta optimă în termeni de maturitate a împrumutului și rată a dobânzii.</p> <p>De asemenea, în baza Deciziei Consiliului Directoratului Limiei de Credit nr. 2 din 29.09.2016, a fost format și este gestionat, de către DLC, Fondul de risc</p>	
		Auditul Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat	
		Recomandări Parlamentului Să solicite Guvernului:	
29	Asigurarea bugetării BASS pe programe și principii de performanță, în baza indicatorilor (măsurabili) de rezultat	Atât Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 nr. 156 din 01.07.2016, cât și Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017 nr. 286 din 16.12.2016 au fost elaborate cu respectarea prevederilor cadrului normativ în vigoare, inclusiv ale Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014 și Legii nr. 489-XIV din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale (cheltuielile BASS sunt incluse în Programul „Protecția socială” și repartizate pe „Subprograme de cheltuieli ale bugetului asigurărilor sociale de stat” și fundamentate pe performanță)	Parțial executat. CNAS a informat CCRM că pentru anul 2016 și, 2017, la elaborarea bugetului s-a ținut cont de stabilirea indicatorilor de rezultat și pe principia de performanță. Conform evaluării efectuate de audit, aceștia nu sunt corespunzători subprogramelor și nu reflectă realizarea performanțelor. De asemenea, cu toate că CNAS pentru anul 2016 a coordonat indicatorii cu MMPSF și MF, în contextul constatărilor auditului din anul current, indicatorii stabiliți nu sunt relevanți pentru BASS
30	Reconsiderarea aspectelor de politici și administrare aferente îmbunătățirii formării și gestionării BASS, inclusiv în vederea eficientizării managementului financiar și controlului intern	În vederea implementării recomandării respective, CNAS: - în comun cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a elaborat proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 418 din 03.05.2000. La moment proiectul este în proces de avizare (fiind expediat părților interesate prin scr. nr. 05/456 din 27.03.2017); - a intensificat măsurile de disciplinare a contribuabililor pentru prezentarea în termen a Declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, precum și a Declarațiilor persoanelor asigurate (Ordinul CNAS nr. 167-A din 10.08.2016 cu privire la întreprinderea măsurilor față de plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat, care nu prezintă declarațiile prevăzute de lege);	Executat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
31	Elaborarea și înaintarea propunerilor privind revizuirea cadrului legal aferent veniturilor BASS în calitate de parte integrantă a Codului fiscal	<p>Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere</p> <ul style="list-style-type: none"> - a elaborat reglementări interne cu privire la criteriile de calificare a statutului plăitorului la bugetul asigurărilor sociale de stat în sistemul informațional (activ, suspendat, lichidat); - a intensificat activitățile de control intern în cadrul subdiviziunilor teritoriale prin sporirea activităților de verificare, în vederea asigurării conformității stabilirii și acordării indemnizațiilor, care au cuprins: verificarea selectivă a dosarelor personale ale beneficiarilor, control inopinat în cadrul subdiviziunilor teritoriale CNAS, activități de instruire și revizuire a actelor normative interne; - a efectuat modificări în sistemul informațional cu reflectarea în Decizia de stabilire a indemnizației de maternitate, precum și indemnizației lunare pentru creșterea copilului a informației privind perioada de substituire a venitului asigurat luat în calcul; - a revizuit contractele încheiate cu prestatorii de servicii de plată, cu responsabilizarea prestatorului și beneficiarului în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligațiilor contractuale; - a efectuat analiza oportunității revizuirii formatului dărilor de seamă, cu precizarea confirmării analitice, prezentate de instituțiile financiare; - a intensificat controlul intern în procesele ce țin de achiziții publice prin revizuirea ordinului cu privire la grupul de lucru pentru achiziții, organizarea activităților de instruire, precum și documentarea proceselor (Ordinul CNAS nr. 219-A din 01.11.2016 cu privire la crearea grupului de lucru pentru achiziții); - a planificat realizarea misiunilor de audit intern aferente raportării executării bugetului asigurărilor sociale de stat. <p>Totodată, pentru îmbunătățirea procedurii de acordare a alocației de îngrijire, însoțire și supraveghere, precum și minimalizării riscului de apariție a plăților neîntemeiate a alocației menționate ca urmare a neprezentării sau prezentării cu întârziere a informațiilor de la organele de asistență socială, a fost elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr. 287 din 04.05.2017 „Cu privire la modificarea, completarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului”</p>	Executat Prin Legea nr.123 din 07.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost operate codificări la Codul fiscal, astfel încât BASS devine parte integrată a acestuia.
		<p>Ministerul Economiei a elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative al cărui scop constă în simplificarea procesului de raportare financiară și statistică prin lansarea unei platforme unice de raportare la Inspectoratul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, excluderea dublării informației prezentate de agenții economici către instituțiile publice și stabilirea organului responsabil pentru recepționarea și procesarea lor. Implementarea Raportului unificat urmează a fi examinată ca un instrument pentru instituțiile publice de combatere a evaziunii fiscale, oferind următoarele beneficii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - substituirea a 5 rapoarte existente cu un raport unificat; 	

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
		<p>- acordarea Serviciului Fiscal de Stat a unui instrument eficient de combatere a fenomenului „salariilor în plic”;</p> <p>- concentrarea datelor privind fondul de remunerare a muncii, impozitele și contribuțiile calculate, precum și stabilirea unei perioade unice de raportare și achitare a lor.</p> <p>La moment proiectul respectiv este în proces de avizare (scr. nr. 04/1-3005 din 13.05.2016).</p> <p>Totodată, Ministerul Finanțelor, pentru implementarea măsurii respective, și-a propus, până la finele anului 2018, efectuarea unui studiu privind examinarea oportunității introducerii contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii ca parte integrantă din noul Cod fiscal (conform Planului de acțiuni privind implementarea recomandărilor, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 77 din 18.05.2017)</p>	
Auditul conformității Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală			
32	<p>Revizuirea sarcinilor și obiectivelor strategice stabilite, precum și a nivelului de executare pe deplin și în termenele scontate aferente domeniului sănătății și finanțate din FAOAM</p>	<p>Informația nu a fost prezentată</p>	<p>Nec executat</p> <p>Rezultatele auditului Raportului Guvernului privind executarea FAOAM în anul 2016 nu a dispus de informații referitor la revizuirea sarcinilor și obiectivelor strategice aferente domeniului sănătății și finanțate din FAOAM, precum și a nivelului complet de executare și în termenele stabilite.</p>
33	<p>Asigurarea bugetării FAOAM pe programe și principii de performanță, în baza indicatorilor de rezultat</p>	<p>Informația nu a fost prezentată</p>	<p>Parțial executat.</p> <p>CNAM, pentru anul 2016, la elaborarea FAOAM a ținut cont de stabilirea indicatorilor pe programe și principii de performanță.</p> <p>Totodată, evaluările efectuate de audit, au constatat că aceștia au caracter general, în unele cazuri nu sunt racordate obiectivele cu scopul subprogramelor, ceea ce nu oferă o imagine clară asupra rezultatelor obținute și nu permite evaluarea impactului activităților desfășurate.</p>
Auditul bugetelor unităților administrativ-teritoriale			
34	<p>În contextul celor consemnate și luând în considerare starea perpetuă a lucrurilor, Curtea de Conturi reiterează recomandările anterioare privind inițierea de către</p>		<p>Nec executat</p>

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
	<p>comisiile parlamentare permanente a audierilor autorităților publice centrale de profil și a celor locale privind interacțiunea acestora în implementarea efectivă a cadrului legal-normativ aferent afirmării autonomiei decizionale și financiare locale, descentralizării fiscal-bugetare și creării premiselor pentru sporirea durabilă a bazei economico-financiare a UAT de toate nivelurile</p>		
Evaluarea sistemului de facilități fiscale			
Recomandări Parlamentului			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
35	<p>În comun cu părțile implicate, să reevalueze cadrul juridic în materie de regim fiscal preferențial pentru ajustările de rigoare în sensul determinării unor criterii relevante pentru sporirea impactului economic și social derivat din acordarea facilităților</p>	<p>În baza informațiilor colectate (de la SFSF și SV) privind costul facilităților fiscale și vamale, cât și a indicatorilor economici per entitate, la moment este în proces de elaborare, de către Ministerul Finanțelor, Modelul de estimare și calculare a raportului cost-beneficiu al facilităților fiscale și vamale în parte</p>	Parțial executat
Capitolul IV. ADMINISTRAREA PATRIMONIULUI PUBLIC ȘI ALTOR RESURSE PUBLICE			
Administrarea patrimoniului public local			
36	<p>Agrearea și susținerea practicii de audiere în cadrul comisiilor permanente de resort privind implementarea cadrului legislativ în materie de organizare și funcționare a administrației locale</p>		Neexecutat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
37	Folosirea în acest sens a materialelor auditului public extern		Nec executat
Conformitatea fondurilor publice în cadrul Ministerului Apărării			
Recomandări Parlamentului:			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
38	Examinarea cadrului legislativ și normativ aferent comercializării tehnicii militare, cu înaintarea propunerilor de corelare/revizuire/modificare a acestuia pentru a stopa crearea posibilităților de comercializare prin aplicarea altor norme legale decât cele stabilite prin Regulamentul privind modul de comercializare a tehnicii militare, armamentului și altor mijloace tehnice militare de care dispun Forțele Armate ale Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.283-XIV din 17.02.1999, ca rezultat fiind evitate defalcările cuvenite bugetului de stat	Pentru executarea recomandării respective, a fost elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr.813 din 30.06.2016 „Cu privire la completarea Regulamentului cu privire la modul de determinare și comercializare a activelor neutilizate ale întreprinderilor”, care prevede comercializarea tehnicii militare, armamentului și altor mijloace tehnice militare doar în modul stabilit de Parlament	Executat
39	Examinarea oportunității de operare a modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 863 din 29.12.1992 „Cu privire la instituirea reprezentanțelor militare în unitățile industriale și cele de cercetări științifice și proiectări” prin prisma scopului de instituire a reprezentanțelor militare	Ministerul Apărării a decis lichidarea reprezentanțelor militare și a inițiat procedura de abrogare a Hotărârii Guvernului nr. 863 din 29.12.1992 „Cu privire la instituirea reprezentanțelor militare în unitățile industriale și cele de cercetări științifice și proiectări”. Totodată, conducerea S.A. „Răut” și Federația sindicatelor angajaților din industria construcțiilor de mașini și aparate și învățământul profesional „SindRăutMaș” s-a adresat Prim-ministrului Republicii Moldova (scr. nr. 100/1034 din 26.10.2016, Anexa nr. 29, 2 file, și nr. 59/142 din 02.11.2016, Anexa nr. 30, 1 filă) cu rugămintea de a păstra în continuare reprezentanțele militare. Ca rezultat, la indicațiile Prim-ministrului a fost convocată o ședință de lucru cu participarea specialiștilor Ministerului Economiei și Ministerului Finanțelor, în vederea examinării oportunității activității în continuare a reprezentanțelor militare. Astfel, prin scr. nr. 10-6813 din 23.11.2016 (Anexa nr. 31, 1 filă), Ministerul Economiei a optat pentru nelichidarea reprezentanțelor militare ale Ministerului Apărării invocând	Executat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
Auditul exercițiului bugetar 2015 în cadrul Biroului Național de Statistică			
Recomandări Parlamentului:			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
40	Examinarea sistematică a rapoartelor executorilor primari de buget privind utilizarea fondurilor publice în condiții de transparență, eficiență și eficacitate	Rapoartele financiare pentru anul 2016 ale executorilor primari de buget, inclusiv Raportul financiar al BNS, au fost verificate și incluse în Raportul anual privind executarea bugetului de stat pe anul 2016	Executat
41	Intensificarea controlului asupra respectării cadrului normativ aferent activităților și reglementărilor de organizare și funcționare a întreprinderilor de stat	La situația din 25 mai 2017, în vederea respectării cadului normativ aferent activităților și reglementărilor de organizare și funcționare a întreprinderilor de stat, Inspekția Financiară a efectuat 8 inspectări la întreprinderile de stat și emise 4 prescripții executorii	Executat
CAPITOLUL V. GESTIUNEA RESURSELOR PROVENITE DIN FONDURILE EXTERNE			
Proiectul „Reforma învățământului în Moldova”			
Recomandări Parlamentului:			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
42	Monitorizarea realizării Proiectului în vederea valorificării resurselor financiare conform clauzelor contractuale	Cu referință la recomandarea respectivă, se menționează următoarele: - a fost semnat Decretul Președintelui nr. 135-VIII din 19.04.2017 privind inițierea negocierilor semnării Amendamentului nr. 2 al Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare din 07.02.2013 privind Proiectul „Reforma învățământului în Moldova”; - după ratificarea Acordului menționat, responsabilitățile pe lucrările de renovare vor fi transmise FISM, care în continuare va efectua debursările și achizițiile de lucrări conform procedurilor Băncii Mondiale, ceea ce va spori valorificarea resurselor financiare ale Proiectului;	Executat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
		<p>- resursele financiare pentru activitățile de reformă din cadrul Proiectului au fost bugetate pentru anul 2017 la următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ renovări; ▪ formarea cadrelor didactice și manageriale; ▪ modernizarea curriculumului; ▪ asigurarea standardelor minime pentru cabinetele de specialitate 	
Proiectul „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”			
Recomandări Parlamentului:			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
43	Evaluarea periodică a realizării Proiectului, estimarea și identificarea continuă a riscurilor caracteristice componentelor și etapelor de implementare ale acestuia, în vederea minimizării unor efecte nedorite	<p>Urmare a evaluării periodice a Proiectului „<i>Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială</i>” implementat de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, la situația din aprilie 2017, 15 indicatori din 16 au fost realizați și sumele au fost debursate în buget.</p> <p>Totodată, pe parcursul realizării Proiectului, au fost identificate următoarele riscuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nerealizarea unor obiective aferente planului de implementare a Proiectului CERAS; • instabilitatea politică ca problemă în promovarea reformelor propuse; • monitorizarea insuficientă și depășirea termenului de raportare; • neasigurarea continuității implementării sistemului de management financiar și control; • riscul de achiziții (lipsa ofertelor conforme, repetarea procedurilor de achiziții, târâgănarea aprobărilor din partea beneficiarului sau donatorului). <p>În vederea minimizării acestor riscuri inerente, a fost elaborat și aprobat de către ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei un Plan de acțiuni în cadrul Proiectului</p>	Executat
Proiectul „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”			
Recomandări Parlamentului:			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
44	Implementarea unui cadru regulator în materie de normare a capacităților spitalicești, ținându-se cont de aspectele-cheie: calitatea serviciilor prestate și îmbunătățirea eficienței acestora	<p>Informația nu a fost prezentată</p>	Neexecutat
CAPITOLUL VI. AUDITURILE FINANCIARE			
Ministerul Apărării			

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
Recomandări Parlamentului:			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
45	Identificarea soluțiilor și resurselor necesare pentru înregistrarea la organul cadastral a drepturilor patrimoniale, în vederea excluderii riscurilor de înstrăinare a bunurilor proprietate publică	<p>Pentru realizarea măsurii respective, Ministerul Apărării a inițiat procesul de înregistrare cadastrală pentru (finalizarea procesului de înregistrare se preconizează pentru finele semestrului I, 2017): Divizionul de artilerie, or. Ungheni; Centrul de instruire militară Ungheni; Clubul sportiv central al Armatei Naționale din Calea Leșilor nr.59/2 și nr.59/4, mun. Chișinău; Palatul ofițerilor din str. Ștefan cel Mare nr. 108, mun. Bălți.</p> <p>Totodată, a fost perfectat proiectul listei imobilelor gestionate de întreprinderile și instituțiile Ministerului Apărării, care după definivare urmează a fi prezentat Ministerului Economiei în vederea includerii acestora în Anexa nr. 22¹¹ din Hotărârea Guvernului nr. 351 din 23.03.2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile”.</p> <p>De asemenea, în partea ce ține de bunurile imobile cu destinație specială care conțin caracter secret, acestea au fost identificate, însă având în vedere că acestea cad sub incidența Legii cu privire la secretul de stat nr. 245-XVI din 27.11.2008, s-a luat decizia (urmare a examinării subiectului respectiv de către Direcția analiză și informație) ca respectivele imobile să nu fie supuse procesului de înregistrare cadastrală</p>	Executat
Biroul Național de Statistică			
Recomandări Parlamentului:			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
46	Responsabilizarea managementului instituțional și asumarea de către factorii decizionali a eficienței și eficacității activităților gestionate, inclusiv a implementării sistemului de management financiar și control intern	<p>Pentru implementarea măsurii respective, BNS a întreprins o serie de măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a fost actualizată componența nominală a grupului de lucru pentru implementarea sistemului MFC în cadrul BNS; - au fost organizate și desfășurate instruirii privind situația curentă a MFC; - au fost identificate riscurile aferente gestionării fondurilor publice și evaluate; - a fost actualizat Registrul Riscurilor al BNS; - este în proces de elaborare descrierea narativă a proceselor; - este în proces de descriere grafică a proceselor operaționale din cadrul BNS; - este în proces de elaborare Catalogul proceselor din cadrul BNS 	Parțial executat
47	Examinarea și soluționarea problemelor ce țin de înregistrarea, administrarea și monitorizarea patrimoniului public gestional	<p>Biroul Național de Statistică a remis Indicații către șefii Oficiilor Teritoriale de Statistică în vederea înregistrării corespunzătoare a drepturilor de proprietate asupra bunurilor patrimoniale gestionate</p>	Parțial executat
CAPITOLUL VII. AUDITURILE DE CONFORMITATE			

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
Agenția „Moldsilva”			
48	Audierea/examinarea disfuncționalităților instituționale persistente în administrarea sectorului silvic și inițierii unor controale adiționale problematicii în cauză, cu responsabilizarea ulterioară a autorităților publice de resort		Neexecutat
49	Examinarea gradului de conformare a autorităților publice de specialitate și a celor locale privind respectarea cadrului legal și regulator în materie de evidență/cadastrare/integritate a fondului silvic		Neexecutat
Comisia Electorală Centrală			
Recomandări Parlamentului: <i>Să solicite Guvernului:</i>			
50	Redefinirea regulilor privind modul de distribuție a mijloacelor alocate pentru alegeri	La etapa de estimare a liniei de bază la cheltuieli pentru proiectul CBTM 2018-2020, în scopul organizării alegerilor parlamentare din anul 2018, se prevede o sumă preliminară de cca 72 000,0 mii lei (conform calculelor Ministerului Finanțelor). Totodată, se menționează că definitivarea limitelor de cheltuieli se va efectua după discutarea și examinarea propunerilor înaintate de către Comisia Electorală Centrală pentru proiectul CBTM 2018-2020 În vederea implementării recomandărilor respective se menționează următoarele. Comisia Electorală Centrală va întocmi Raportul consolidat al mijloacelor financiare alocate pentru alegeri în conformitate cu prevederile Codului electoral, precum și în temeiul informației prezentate de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, în calitate de executor nemijlocit al mijloacelor alocate pentru necesitățile birourilor electorale ale secțiilor de votare de peste hotarele țării.	Neexecutat
51	Determinarea responsabilităților în vederea întocmirii unui raport consolidat în conformitate cu prevederile Codului electoral	Totodată, unul din obiectivele trasate de către CEC pentru anii 2016-2017 este studierea practicii internaționale în vederea identificării mecanismelor de	Neexecutat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
	<p>Aprobarea normelor privind calcularea indicatorului aplicat la planificarea cheltuielilor pentru remunerarea muncii</p> <p>Proiectul „Rețeaua de comunicații fixe și mobile pentru consolidarea managementului frontierei de stat pe segmentul Ungheni – Giurgulești (Faza I)”</p>	<p>implementare a unui sistem de recompense îmbunătățit, diferențiat și stimulator pentru funcționarii electorali.</p>	
<p>Recomandări Parlamentului:</p> <p><i>Să solicite Guvernului:</i></p>			
52	<p>Reducerea în agenda sa de lucru a subiectului în cauză, pentru o evaluare complexă a situației atestate și identificarea soluțiilor de rigoare, adiționale redresării stării de lucruri</p>	<p>Cu referire la impedimentele de implementare a proiectului „Rețeaua de comunicații fixe și mobile pentru consolidarea managementului frontierei de stat pe segmentul Ungheni – Giurgulești (Faza I)”, care au impact negativ asupra funcționalității sistemului de telecomunicații, au fost întreprinse mai multe măsuri menite să soluționeze problema.</p> <p>Astfel, la data de 28.03.2016 au fost expediate în adresa Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova și companiei Ericsson AB scrisori de informare despre circumstanțele de fapt ale problemei (scr. nr. 35/2-1-1817 (Anexa nr. 52, 1 fișă) și nr. 35/2-1-1816 (Anexa nr. 53, 1 fișă)) cu solicitarea desemnării persoanelor pentru instituirea unei comunicări eficiente între părțile interesate în implementarea proiectului. Drept rezultat, de la compania Ericsson AB la data de 2 august 2016 a fost recepționat răspunsul prin care s-a propus antrenarea pentru un dialog continuu a companiei Ericsson Telecommunications Moldova, care le reprezintă interesele în teritoriu.</p> <p>În scopul instituirii unui grup de lucru comun, la 22.09.2016 Departamentul a expediat în adresa Ericsson Telecommunications Moldova scr. nr. 35/2-1-5356 (Anexa nr. 54, 1 fișă) prin care a solicitat participarea la nivel de experți la o Sedință de lucru pentru identificarea soluțiilor pe marginea problemelor de implementare a proiectului de referință.</p> <p>În cadrul Sedinței de lucru, reprezentantul Delegației Uniunii Europene a comunicat despre susținerea în limitele competențelor a inițiativelor de soluționare a problemelor apărute la implementarea fazei I a Proiectului.</p> <p>La data de 07.03.2017, la solicitarea Departamentului Poliției de Frontieră, acesta a fost recunoscut prin ordonanța procurorului ca parte vătămată în cadrul procesului penal nr. 2012010578 pornit față de factorii de decizie ai SCG GRUP S.R.L.</p> <p>A fost elaborat și expediat spre avizare Ministerului Afacerilor Interne (scr. nr. 35/2-2-3413 din 04.05.2017, Anexa nr. 55, 1 fișă) proiectul de amendare a Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24.12.2004. Scopul</p>	Executat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
<p align="center">Capitolul VIII. AUDITURILE DE PERFORMANȚĂ</p> <p align="center">Administrarea și monitorizarea datorilor față de bugetul asigurărilor sociale de stat</p>			
<p>Recomandări Parlamentului <i>Să solicite Guvernului:</i></p>			
53	<p>Audierea autorităților publice responsabile privind interacțiunea, rezultatele și impedimentele în implementarea politicilor fiscal-bugetare în materie de asigurări sociale</p> <p>Crearea premiselor pentru realizarea eficientă a competențelor delegate, cu consolidarea capacităților lor instituționale și perfecționarea cadrului legal relevant</p>	<p>proiectului este de a exclude aplicarea sechestrului asupra bunurilor care derivă din proiectele de asistență sau din donațiile acordate Republicii Moldova.</p> <p>La data de 03.04.2017, la judecătoria Buiucani a fost depusă cererea nr. 35/2-1-2650 (Anexa nr. 56, 3 fișe), împotriva încheierilor executorului judecătoresc nr. 010-412r/14 din nr. 010-413r/14 și nr. 010-996/14 din 21.08.2014, prin care s-a aplicat sechestrul asupra bunurilor din proiectul „Rețeaua de comunicații fixe și mobile pentru consolidarea managementului frontierei de stat pe segmentul Ungheni – Giurgulești”</p>	Executat
<p align="center">Fonduri comunitare aferente consolidării sistemului securității frontierei de stat</p>			
<p>Recomandări Parlamentului <i>Să solicite Guvernului:</i></p>			
54	<p>Reexaminarea actualului mecanism de coordonare a asistenței externe, precum și aplicarea unor practici consecutive de implementare a unui management eficient al proiectelor și programelor finanțate din surse externe</p>	<p>Recomandarea respectivă va fi implementată conform termenelor stabilite în Planul de acțiuni privind implementarea Raportului anual 2015 al Curții de Conturi asupra administrării și înrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 77 din 18.05.2017</p>	Neexecutat
<p align="center">Valorificarea suportului oferit de partenerii de dezvoltare pentru combaterea hepatitelor virale</p> <p>Recomandări Parlamentului</p>			

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
55	Elaborarea și aprobarea Programelor naționale în sănătate în baza indicatorilor sustenabili, măsurabili, realizabili și real încadrați în perioade determinate, cu identificarea surselor concrete de finanțare și a resurselor suficiente realizării activităților preconizate	Informația nu a fost prezentată	Neexecutat
Capitolul IX. MISIUNI DE AUDIT PUBLIC EXTERN CU ABORDĂRI DE SISTEM			
Sistemul achizițiilor publice			
Recomandări Parlamentului			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
56	La elaborarea cadrului normativ pentru implementarea Legii nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, să se țină cont de necesitatea elucidării cauzelor și efectelor generatoare de abuz, indisciplină și fraudă	La data de 27.05.2016 au fost aprobate 5 acte normative: - Hotărârea de Guvern nr. 665 din 27.05.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achizițiile publice de valoare mică”; - Hotărârea de Guvern nr. 666 din 27.05.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri”; - Hotărârea de Guvern nr. 667 din 27.05.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții”; - Hotărârea de Guvern nr. 668 din 27.05.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achizițiile publice folosind procedura de negociere”; - Hotărârea de Guvern nr. 669 din 27.05.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului privind achizițiile publice de lucrări”; La 28.12.2016 au fost aprobate alte trei acte normative: - Hotărârea de Guvern nr. 1418 din 28.12.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici”; - Hotărârea de Guvern nr. 1419 din 28.12.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice”; - Hotărârea de Guvern nr. 1420 din 28.12.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului privind evidența Listei operatorilor economici calificați”; Prin Legea nr.229 din 23 septembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost operate modificări și completări la Legea nr.131 din 3 iulie 2015 privind achizițiile publice, prin care au fost introduse aspecte care țin de asigurarea transparenței în cadrul procedurilor de achiziții publice.	Executat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
57	Aprobarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier până la începutul anului bugetar, pentru eficientizarea procesului de organizare și desfășurare a procedurilor de achiziții publice	Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr.1332 din 14.12.2016 a fost aprobată Strategia de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2016-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia, care prevede inclusiv măsuri care asigură transparența procedurilor de achiziții publice Informația nu a fost prezentată	Neexecutat
Funcționalitatea monitoringului financiar al întreprinderilor și societăților comerciale cu participarea statului			
Recomandări Parlamentului			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
58	Luarea de atitudine privind disfuncțiile instituționale în materie de monitoring financiar al sectorului economic cu participarea statului, în sensul dispunerii unor măsuri și acțiuni aferente ajustării situației create	Recomandarea respectivă va fi implementată conform termenelor stabilite în Planul de acțiuni privind implementarea Raportului anual 2015 al Curții de Conturi asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, aprobat prin Ordinul ministrului Finanțelor nr. 77 din 18.05.2017	Neexecutat
Aplicabilitatea sistemului parteneriatului public-privat			
Recomandări Parlamentului			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
59	Prezentarea unui raport privind funcționalitatea sistemului parteneriatului public-privat, pentru soluționarea problemelor, la etapele de inițiere, contractare, realizare și monitorizare, cu identificarea punctelor slabe și forte, precum și a oportunităților de ajustare a politicilor și reglementărilor pentru toate părțile implicate	Anual, Agenția Proprietății Publice solicită de la autoritățile administrației publice centrale și locale informația privind implementarea contractelor PPP și concesiune semnate. Informația generalizată recepționată de la APC și APL este reflectată în Raportul privind administrarea și deținatizarea proprietății publice, care, în condițiile art. 69 al Legii nr. 121 din 04.05.2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice, este prezentat Guvernului. Impedimentele ce apar pe parcursul inițierii, implementării și monitorizării parteneriatelor public-privat sunt examinate în cadrul întrunirilor Rețelei interministeriale de parteneriat public-privat. Astfel, prin intermediul reprezentanților instituțiilor care implementează proiecte de parteneriat public-privat, au fost discutate chestiuni ce țin de realizarea proiectelor PPP. În perioada 2015-2016, întrunirile Rețelei interministeriale de PPP s-au desfășurat concomitent cu Atelierele de instruire organizate de APP în colaborare	Executat

Nr. d/o	Recomandări/măsuri de remediere	Statutul de implementare
	<p>Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere</p> <p>cu experți europeni în cadrul Proiectului Twinning „Consolidarea sistemului de parteneriat public-privat în Republica Moldova”.</p> <p>În cadrul întrunirilor, reprezentanții APC – membri ai Rețelei interministeriale de PPP, au adresat întrebări experților implicați în procesul de inițiere și/sau implementare a proiectelor PPP din țările Uniunii Europene.</p> <p>Dat fiind faptul că Rețeaua interministerială de parteneriat public-privat reprezintă o platformă de discuții privind barierele și deficiențele de implementare a parteneriatului public-privat la nivel național, problemele și soluțiile sunt reflectate în Raportul anual privind realizarea parteneriatelor public-privat</p>	
Fiabilitatea sistemului de pensii		
Recomandări Parlamentului		
60	<p><i>Să solicite Guvernului:</i></p> <p>Reducerea în prim-plan pe agenda de lucru a chestiunii privind modificarea sistemului de pensii pentru a asigura durabilitatea și susținabilitatea acestuia, reglementat de un cadru legislativ-normativ actualizat, corespunzător cerințelor și mediului existent, cert/clear și coerent, cu prevederi echitabile și unificate, care urmează a fi aplicat de un cadru instituțional unic</p>	Executat
	<p>În vederea implementării recomandării (măsuri) respective, a fost elaborată și adoptată Legea nr. 290 din 16.12.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Modificările operate prevăd:</p> <p>(i) unificarea condițiilor și modalității de calcul al pensiilor de asigurări sociale pentru toate categoriile de cetățeni (începând cu 01.01.2017);</p> <p>(ii) o nouă formulă de calcul al pensiei pentru limita de vârstă, care asigură independența dintre contribuțiile sociale achitate și mărimea viitoarei pensii;</p> <p>(iii) valorizarea venitului asigurat după 1 ianuarie 1999;</p> <p>(iv) majorarea și unificarea vârstei de pensionare până la 63 de ani (femei/bărbați) și a stagiului de cotizare până la 34 de ani (femei/bărbați) (începând cu 01.07.2017);</p> <p>(v) modificarea modalității de calcul al pensiei minime și a pensiei de urmaș ș.a.</p> <p>De asemenea, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21.03.2017 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor”.</p> <p>Concomitent, în vederea unificării cadrului instituțional privind responsabilitățile de evidență, raportare și evaluare a datelor aferente sistemului de pensii, a fost elaborată și adoptată Legea nr. 282 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, care reglementează preluarea de către Casa Națională de Asigurări Sociale a atribuțiilor de stabilire și plată a pensiilor angajaților structurilor de forță (Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Serviciul de Informații și Securitate; Departamentul Instituțiilor Penitenciare; Serviciul Protecție și Pază de Stat; Centrul Național Anticorupție).</p>	

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Statutul de implementare
	<p>Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere</p> <p>Totodată, în vederea executării modificărilor operate, a fost elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016 „Cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție”, care prevede mecanismul de preluare a documentelor și a informației electronice privind pensiile și prestațiile sociale categoriilor menționate de beneficiari, stabilite până la 31 decembrie 2016, precum și Hotărârea Guvernului nr.1429 din 28.12.2016 „Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului”.</p> <p>Astfel, începând cu 1 ianuarie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a preluat atribuțiile de stabilire și plată a pensiilor și prestațiilor sociale angajaților structurilor de forță (Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Serviciul de Informații și Securitate, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Serviciul Protecție și Pază de Stat, Centrul Național Anticorupție), iar Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a preluat atribuțiile de elaborare/promovare a politicilor în domeniul respectiv.</p> <p>De asemenea, în vederea perfecționării sistemului de pensionare de către CNAS, au fost întreprinse următoarele.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În sistemul informațional „Protecția Socială” au fost elaborate „Raportul de evidență nominală a cheltuielilor aferente perioadelor necontributive incluse în stagiul de cotizare”, „Raportul privind cheltuielile aferente acoperirii diferenței între pensia calculată și cea minimală”. În scopul asigurării evidenței analitice a cheltuielilor aferente perioadelor incluse în stagiul de cotizare a perioadelor de activitate realizate pe teritoriul din stânga Nistrului, a fost asigurată participarea la ședințele de lucru cu reprezentanții Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerului Finanțelor, Biroului Politici de Reintegrare, urmare a căreia s-a decis elaborarea proiectului de lege cu privire la completarea art.5 alin. (2) din Legea nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, care va propune includerea perioadelor de activitate realizată în entitățile din partea stângă a Nistrului după 01.01.1992 în stagiul de cotizare ca perioadă necontributivă (asimilată stagiului de cotizare). 2. Prin Legea nr. 208 din 17.11.2016 au fost aprobate modificări la Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008, iar ca urmare atribuția de aplicare a contravențiilor este în competența CNAS. 3. Efectuarea ajustărilor în formatul cererii pentru stabilirea/reexaminarea pensiei și a dovezii de recepționare a acesteia, emise din sistemul informațional 	

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
	<p>„Protecția Socială”, formularele prenotate au fost completate cu indicii privind documentele prezentate și documentele necesare ce urmează a fi prezentate.</p> <p>4. Asigurarea reglementării procesului de selectare a certificatelor de salariu care necesită a fi verificate, cu stabilirea criteriilor de selectare prin elaborarea „Metodologiei criteriilor de selectare a certificatelor de salariu supuse verificării”.</p> <p>5. Elaborarea reglementărilor interne ce țin de determinarea coeficientului individual în caz de substituire a perioadelor necontributive, de lipsă a arhivei, de excludere a lunilor incomplete, precum și „Explicații metodice privind particularitățile determinării venitului asigurat realizat după 01.01.1999”.</p> <p>6. În contextul reexaminării cantumului pensiei urmare a modificărilor survenite în conturile personale ale persoanelor asigurate, a fost elaborat raportul ce ține de evidența modificărilor în conturile personale ale persoanelor asigurate. „Lista persoanelor asigurate cărora a fost modificată istoria asigurării după stabilirea pensiei”. Prin urmare, au fost elaborate explicații metodice pentru specialiștii subdiviziunilor teritoriale CNAS privind utilizarea datelor din raportul respectiv, care este extras lunar și reexaminat deciziile de stabilire a pensiei.</p> <p>7. Elaborarea reglementărilor interne privind modul de confirmare a stagiului de cotizare pentru cazuri specifice (lichidarea agentului economic, pierderea documentelor, calamități naturale, situații excepționale etc.).</p> <p>8. Urmare a propunerilor înaintate, au fost operate modificări în art. 52 alin.(5) din Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat ce țin de modalitatea calculării cantumului pensiei în cazul în care documentele despre salariu nu s-au păstrat din cauza calamităților naturale sau altor situații excepționale. Totodată, au fost efectuate modificări și în punctul 46 din Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensilor de asigurări sociale de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.328 din 19 martie 2008</p>	<p>Sustenabilitatea investițiilor publice</p>	
<p>Recomandări Parlamentului</p> <p><i>Să solicite Guvernului:</i></p>			
<p>61</p> <p>Revizuirea naționale și subnaționale, prin stabilirea unor principii clare de prioritizare/concordare a obiectivelor și politicilor cu resursele financiare disponibile</p>	<p>strategiilor naționale și subnaționale, prin stabilirea unor principii clare de prioritizare/concordare a obiectivelor și politicilor cu resursele financiare disponibile</p>	<p>Informația nu a fost prezentată</p>	<p>Neexecutat</p>
<p>62</p> <p>Actualizarea și redefinirea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale</p>	<p>Actualizarea și redefinirea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale</p>	<p>În vederea aplicării prevederilor Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1029 din 19.12.2013, și prevederilor asupra mijloacelor financiare acordate de către</p>	<p>Neexecutat</p>

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
63	<p>publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1029 din 19.12.2013, în ce privește fundamentarea oportunității și cost-eficienței proiectelor angajate, obiectele investiționale indiferent de sursele de finanțare, valoarea lor și instituțiile/entitățile implementatoare</p> <p>Alocarea expresă a mijloacelor financiare doar pentru inițierea sau finanțarea obiectelor investiționale care sunt fundamentate în corespundere cu principiile de performanță, cost-eficiență, suport și sustenabilitate, indiferent de data demarării acestora, cu indicarea obligatorie a obiectelor investiționale în legea bugetară anuală și gestionarea alocațiilor prin Trezoreria de Stat</p>	<p>partenerii de dezvoltare în calitate de suporturi bugetare sectoriale, granturi, împrumuturi externe, care cad sub incidența acordurilor internaționale încheiate de Republica Moldova cu donatori externi și care sunt destinate pentru investiții capitale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1181 din 26.10.2016, în punctul 2 al Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice au fost operate și aprobate modificările corespunzătoare.</p> <p>Necesitățile de mijloace financiare pentru finanțarea investițiilor capitale se determină la etapa elaborării CBTM și proiectului legii bugetului de stat pe anul viitor, în baza propunerilor prezentate de către autoritățile publice centrale, conform formularului elaborat de Ministerul Finanțelor.</p> <p>Ținând cont de posibilitățile limitate ale bugetului de stat, în bugetul de stat pe anul 2017 și CBTM pe anii 2018-2020 au fost incluse numai obiective tranzitorii și în curs de execuție.</p> <p>Este important de menționat că lista obiectivelor de investiții capitale pe beneficiari se aprobă prin Anexa nr.4 la legea anuală a bugetului de stat. Astfel, executarea și raportarea cheltuielilor în cauză se efectuează în strictă corespundere cu Anexa nr. 4.</p> <p>Concomitent, se menționează că, în cazul identificării surselor financiare disponibile, proiectele noi de investiții capitale se vor selecta în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1029 din 19 decembrie 2013 „Cu privire la investițiile capitale publice”</p>	Neexecutat
64	<p>Proiectul „Programul de Dezvoltare a Companiilor de Aprovizionare cu Apă și Canalizare”</p> <p>Audierea, de către comisiile parlamentare permanente, a autorităților publice responsabile privind analiza și evaluarea rezultatelor implementării Proiectelor în domeniu, a impedimentelor în atingerea indicatorilor de performanță și a onorării obligațiilor asumate pentru asigurarea menținerii credibilității finanțatorilor, beneficiarilor, dar și cetățenilor</p>	<p>În perioada decembrie 2016 - aprilie 2017, Ministerul Finanțelor a recepționat 3 cereri de plată în cadrul Programului de Dezvoltare a Companiilor de Aprovizionare cu Apă și Canalizare, astfel fiind satisfăcute toate cererile de plată de la creditorii în sumă de 11,3 milioane lei</p> <p>Nu are legătură cu recomandarea</p>	Neexecutat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
Relevanța sistemului de remunerare în sectorul public			
Recomandări Parlamentului			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
65	O abordare sistemică și regândită pentru includerea în agenda de acțiuni prioritare a tematicii în materie de norme, tarificare și salarizare, inclusiv prin instituționalizarea unității de metodologie și standardizare a muncii		Parțial executat
66	Efectuarea unui studiu amplu privind slăbiciunile instituționale ale actualelor sisteme de remunerare în sectorul public, în scopul conceptualizării și demarării unei reforme de anvergură, cu elaborarea cadrului legal-normativ aferent, având în vedere salarizarea unitară a personalului din entitățile publice bugetare și a celui din entitățile publice nebugetare (autonome)		Parțial executat
Capitolul X. AUDITUL TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE			
Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei			
Recomandări Parlamentului			
<i>Să solicite Guvernului:</i>			
67	Susținerea eforturilor autorităților de resort, prin prisma unei implicări participative la toate etapele (ajustarea cadrului de reglementare/normativ, finanțare etc.), pentru realizarea obiectivelor SIAAS		Neexecutat

Nr. d/o	Recomandări /măsuri de remediere	Informații privind implementarea recomandărilor/măsurilor de remediere	Statutul de implementare
68	<p>Identificarea metodelor și instrumentelor de monitorizare adecvată a Proiectelor de automatizare care au loc în prezent în cadrul instituțiilor de stat, precum și de analiză, asimilare și fructificare a acțiunilor deja finalizate</p>	<p><i>Sistemul Informațional Automatizat „Asistență Socială”</i> (în continuare – SIAAS) reprezintă un sistem unic de evidență a tuturor solicitanților și beneficiarilor de asistență socială.</p> <p>Versiunea inițială a SIAAS avea la bază două module: modulul Prestații Sociale și modulul Servicii Sociale, însă, deoarece pe parcursul dezvoltării aplicației au fost identificate necesități pentru noi funcționalități, MMPSF a lansat în 2015 procesul de extindere funcțională a Sistemului, iar ca rezultat au fost modernizate tehnologiile utilizate și au fost adăugate module noi în SIAAS, cum ar fi modulul Inspecția Socială, modulul de stabilire a dizabilității, precum și sub-module în cele deja existente. În a doua fază a extinderii, care a demarat în 2016, au fost extinse funcționalități la majoritatea modulelor existente.</p> <p>De asemenea, în anul 2016 a fost revizuit și semnat între părți „Acordul de colaborare între Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Casa Națională de Asigurări Sociale” în procesul de acordare și plată a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului. Totodată, a fost încheiat „Acordul privind schimbul de informații între sistemul informațional „Protecția Socială” al Casei Naționale de Asigurări Sociale și Sistemul Informațional automatizat „Asistența Socială” al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei”</p>	Neexecutat
69	<p>Examinarea oportunității de identificare a metodelor de stimulare și motivare a personalului TI din cadrul instituțiilor de stat, pentru minimizarea efectului de fluctuație a acestuia, excluderea dependenței de factorii externi, precum și pentru asigurarea continuității dezvoltării durabile a domeniului TI</p>	<p>În scopul dezvoltării unei politici salariale unitare, echitabile, bazate pe performanțe și meritocrație în sectorul bugetar, prin Dispoziția Prim-ministrului nr. 1-d din 16.01.2017 a fost creat un grup de lucru în sarcina căruia s-a pus elaborarea Conceptului de reformă a sistemului de salarizare în sectorul bugetar, iar ulterior – elaborarea unui nou proiect de lege a salarizării.</p> <p>Astfel, grupul de lucru a elaborat proiectul Conceptului privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care la momentul este în proces de avizare la autoritățile publice interesate</p>	Neexecutat

**Lista
materialelor remise organelor de drept
de către Curtea de Conturi
în perioada octombrie 2016 - septembrie 2017**

Materiale expediate – 9
Refuz în pornirea cauzei penale – 1
Cauze penale pornite – 0
Materiale în proces de examinare – 7
Materiale examinate în cadrul Consiliului interdepartamental de cooperare cu organele de drept – 1

Nr. d/o	Hotărârea Curții de Conturi	Organele de drept cărora li s-au remis materialele	Examinare la ședințele Consiliului interdepartamental de cooperare	Rezultatul examinării materialelor
1.	Hotărârea nr.43 din 30 noiembrie 2016 „Privind Raportul auditului performanței „Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016 (8 luni): resurse generoase – rezultate incerte””	Remise la solicitarea Centrului Național Anticorupție (nr.03/07-5969 din 08.12.2016) , prin scr. CC nr. 09-1431 din 22.12.2016		CNA a comunicat că instrumentează cauza penală nr. 2015928188 , intentată la 27.05.2015, conform art.328 alin.(3) lit. d) Cod penal, pe faptul acțiunilor presupuse ilegale ale persoanelor publice la procurarea echipamentului medical (pentru efectuarea expertizei ADN) și implementarea Strategiei de

<p>MO, nr. 478-490 din 30 decembrie 2016</p>		<p>reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016. La 06.06.2017, prin scr.nr.03-645, CC a solicitat CNA informarea despre rezultatele examinării materialelor remise cu anexarea copieii ordonanței respective. Prin scr.nr.03/07-3485 din 03.07.2017, CNA a răspuns că Centrul a solicitat Curții de Conturi expedierea Raportului de audit în partea ce ține de evaluarea progresului înregistrat în implementarea SRSJ privind consolidarea capacităților de expertiză medico-legală ale laboratoarelor (analiza ADN)”. Totodată, în cadrul cauzei penale sunt supuse examinării complete și obiective și sub toate aspectele doar circumstanțele cu referire la obiectul cauzei, celelalte aspecte relatate în conținutul Raportului de audit remis nu sunt examinate în cadrul acestei cauze penale</p>
<p>2. Hotărârea nr.48 din 05 decembrie 2016 „Cu privire la Raportul de audit TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informationale?””</p>	<p>Remise: Centrului Național Anticorupție, în temeiul pct.2.6 din Hotărâre (scr.nr. 01/2-1376 din 15.12.2016)</p>	<p>Urmare a examinării scr.nr. 01/2 - 1376 din 15.12.2016, CNA a informat că, soft-ul Sistemului Informațional Integrat în Sănătate, precum și echipamentul tehnic a fost livrat de PAS „Integrator” SRL către IMSP CMF Bălți cu titlu gratuit. Cu referire la plafonarea contractelor, s-a constatat că</p>

	<p>MO, nr. 2-8 din 06 ianuarie 2017</p>			<p>părțile au recurs la acest procedeu pentru a nu încălca prevederile legislației cu privire la achizițiile publice și a contractelor de mică valoare.</p> <p>În concluzie, controlul petiției a fost sistat pe motiv că faptele expuse mai sus nu pot servi temei pentru declanșarea unor investigații sub aspect penal.</p> <p>Prin scr. 03-181 din 02.02.2017, CC a solicitat copia ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal</p>
<p>3.</p> <p>Hotărârea nr. 1 din 24 ianuarie 2017 „Cu privire la aprobarea Raportului auditului privind evaluarea gradului de implementare a cerințelor și recomandărilor de audit dispuse potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr.55 din 08.12.2014”</p> <p>M.O. 50-59 din 17.02.2017</p>	<p>Remise Procuraturii Generale (scr.11/01-158 din 01.02.2017), pentru informare și examinare, conform competenței, a legalității acțiunilor S.A. „Aidin” la accesarea subvențiilor din Fondul de subvenționare pentru anul 2013 (pct.2.7 din Hotărâre);</p> <p>- Centrului Național Anticorupție, (scr.11/01-159 din 01.02.2017), pentru informare și examinare, conform competenței, a inacțiunilor persoanelor responsabile din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care au omis termenul de prescripție pentru recuperarea compensațiilor aferente pagubelor suportate de producătorii agricoli ca urmare a calamităților naturale (secetă, grindină) din anii 2012 și 2013, acordate neregulamentar (în sumă de 1107,5 mii lei) (pct. 2.6. din Hotărâre).</p> <p>Suplimentar (scr.11/01-215 din 13.02.2017), au fost remise copiile</p>		<p>La 15.02.2017, prin scr.nr. 24-9/17-331, PG a informat că la data de 17.04.2015 Procuratura raionalului Taraclia a dispus pornirea urmăririi penale în privința factorilor de decizie ai SRL „V.A.B. Com” conform art.244 alin.(2) lit. b) din Codul penal, pe faptul evaziunii fiscale comise de întreprinderea în cauză ca urmare a înstrăinării la 24.05.2012 către SRL „Aidin” a utilajului tehnic și echipamentelor pentru elevator în valoare de 3 690 000 lei. După investigarea cazului, Procuratura Taraclia a dispus clasarea cauzei penale menționată în baza art.275 pct.3) din Codul de procedură penală, deoarece fapta nu întrunește elementele componente ale infracțiunii.</p>	

		<p>probelor de audit care au stat la baza stabilirii valorii totale a compensațiilor aferente pagubelor suportate de producătorii agricoli în urma calamităților naturale din anii 2012 și 2013, acordate neregulamentar în sumă de 1107,5 mii lei. <i>Anexă – 182 file, conform borderoului</i></p>		<p><i>Materialele remise CNA – în proces de examinare</i></p>
4.	<p>Hotărârea nr.12 din 05.04.2017 „Cu privire la aprobarea Raportului auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier””</p> <p><i>M.O. 149-154 din 12 mai 2017</i></p>	<p>Remise:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procuraturii Generale, <i>scr.nr.11/01-499 din 27.04.2017, pentru informare și examinare conform competenței;</i> - Serviciului Securitate și Informații, <i>scr.nr. 11/01-500 din 27.04.2017, pentru informare și examinare conform competenței;</i> - Centrului Național Anticorupție, <i>scr.nr.11/01-498 din 27.04.2017, pentru informare și examinare conform competențelor;</i> - Autorității Naționale de Integritate; - CNPDCP; - Consiliului Concurenței 	<p>Sedința Consiliului interdepartamental de cooperare din 09.12.2016</p>	<p><i>Materiale în proces de examinare</i></p>
5.	<p>Hotărârea nr.18 din 18.05.2017 „Cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016”</p>	<p>Remise Procuraturii Generale (<i>scr.nr. 03-649 din 07.06.2017</i>), conform pct.2.7. din Hotărâre, cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, pentru examinare conform competenței și calificării, sub aspectul legii penale, a acțiunilor/inașiunilor persoanelor responsabile și/sau implicate în procedurile de achiziționare a biletelor de recuperare a sănătății prin tratament sanatorial, care au generat utilizarea ineficientă, cu supraplăți și indici de fraudă în sumă de 1,9 milioane lei.</p>		<p>Prin scr.nr.9-27d/17-3377 din 13.06.2017, PG a remis demersul CC către PA, pentru examinare</p>

	<p>M.O. 201-213 din 23 iunie 2017</p>	<p>Anexă: - copia Hotărârii Curții de Conturi nr.18 din 18.05.2017 – 7 file; - copia Raportului auditului de conformitate (anexa nr.1 la HCC nr.18 din 18.05.2017) – 65 file; - copia Raportului auditului financiar (anexa nr.2 la HCC nr.18 din 18.05.2017) – 17 file; - materialele aferente situațiilor constatate de audit, conform borderoului: Partea 1- 395 file, Partea a 2-a – 269 file</p>		
<p>6.</p>	<p>Hotărârea nr.20 din 26.05.2017 „Cu privire la examinarea Raportului auditului privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016” M.O. 216-228 din 30.06.2017</p>	<p>Remise, la solicitarea (scr.nr.02/19-1923 din 28.08.2017) Centrului Național Anticorupție, copiile autentificate ale documentelor care atestă situațiile reflectate în subpunctul 3.3. din Raport (scr.nr. 07-1050 din 06.09.2017). Anexă: materialele conform borderoului – 59 file.</p>		<p>Materialele sunt în proces de examinare</p>
<p>7.</p>	<p>Hotărârea nr.22 din 30.05.2017 „Cu privire la Rapoartele auditului de conformitate combinat cu auditul performanței și auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2016” M.O. 229-243 din 7 iulie 2017</p>	<p>- Consiliului Concurenței Remise Procuraturii Generale (scr.nr. 03-644 din 06.06.2017), conform pct.2.2. din Hotărâre, cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, pentru examinare conform competenței și calificării, sub aspectul legii penale, a acțiunilor/inaucțiunilor persoanele responsabile și/sau implicate în procedurile de prescriere, eliberare și achitare a medicamentelor compensate, care au generat utilizarea neconformă și nejustificată, ce poate determina indici de fraudă (257,3 mii lei). Anexă: conform borderoului – 266 file</p>		<p>Prin scr.nr.9-27d/17-3379 din 13.06.2017, PG a remis demersul CC către PA, pentru examinare</p>

8.	<p>Hotărârea nr.30 din 04.07.2017 „Cu privire la Raportul performanței „Eficiența administrării patrimoniumului public de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A. și Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A. în perioada 2015-2016”</p> <p><i>M.O. 289-300 din 11.08.2017</i></p>	<p>Remise Procuraturii Generale (<i>scr.nr.03-825 din 17.07.2017</i>), cu anexarea materialelor aferente situațiilor constatate de audit, conform pct.3 din Hotărâre, pentru informare și examinare conform competențelor privind legalitatea comercializării activelor pe termen lung (11 unități), acordării dreptului de proprietate asupra mărcii comerciale „Cricova” unei persoane fizice de pe teritoriul altei țări, construcției restaurantului în orașul subteran de către Combinatul de Vinuri „Cricova” S.A., precum și împrumutului acordat unui agent economic de către Centrul de Business și Turism „Cricova-Vin” S.A.</p>	<p><i>Materialele sunt în proces de examinare</i></p>
9.	<p>Hotărârea nr.32 din 05.07.2017 „Privind Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și unor instituții din subordine pe anul 2016 și Raportul de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016”</p> <p><i>M.O. 301-315 din 18.08.2017</i></p>	<p>Remise Procuraturii Generale (<i>scr.nr.03-1004 din 11.08.2017</i>), cu anexarea Hotărârii nominalizate și Raportului de audit privind conformitatea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și a unor entități din subordine în anul 2016 (<i>anexa nr.2 la HCC nr.32 din 05.07.2017</i>), pentru încadrarea juridică a acțiunilor/inacțiunilor care au dus la situațiile atestate în subcapitolele 3.3 și 3.4 ale Raportului de audit menționat și pentru întreprinderea măsurilor ce se impun. <i>Anexă: conform borderoului – pe 453 file</i></p>	<p><i>Materialele sunt în proces de examinare</i></p>

